

ΠΟΡΙΣΜΑ
ΤΟΥ ΠΑΣΟΚ-ΚΙΝΗΜΑΤΟΣ ΑΛΛΑΓΗΣ

ΠΡΟΣ

ΤΗΝ ΕΞΕΤΑΣΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΗΣ ΒΟΥΛΗΣ ΜΕ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ:

«ΤΗ ΔΙΕΡΕΥΝΗΣΗ ΟΛΩΝ ΤΩΝ ΖΗΤΗΜΑΤΩΝ ΠΟΥ ΕΧΟΥΝ ΑΝΑΚΥΨΕΙ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΗ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΤΟΥ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΥ ΠΛΗΡΩΜΩΝ ΚΑΙ ΕΛΕΓΧΟΥ ΚΟΙΝΟΤΙΚΩΝ ΕΝΙΣΧΥΣΕΩΝ ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΕΓΓΥΗΣΕΩΝ (Ο.Π.Ε.Κ.Ε.Π.Ε), ΜΕ ΓΝΩΜΟΝΑ ΤΗΝ ΑΝΑΔΕΙΞΗ ΤΥΧΟΝ ΕΥΘΥΝΩΝ ΚΑΙ ΤΗΝ ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΤΗΣ ΑΞΙΟΠΙΣΤΙΑΣ ΤΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ ΠΛΗΡΩΜΗΣ ΤΩΝ ΑΓΡΟΤΙΚΩΝ ΕΝΙΣΧΥΣΕΩΝ, ΩΣΤΕ ΝΑ ΑΠΟΤΕΛΕΙ ΕΝΑΝ ΑΞΙΟΠΙΣΤΟ, ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΙΚΟ ΚΑΙ ΔΙΚΑΙΟ ΜΗΧΑΝΙΣΜΟ ΓΙΑ ΟΛΟΥΣ ΤΟΥΣ ΠΑΡΑΓΩΓΟΥΣ ΤΗΣ ΧΩΡΑΣ».

Αθήνα, 24-2-2026

A.- ΕΙΣΑΓΩΓΗ

I.- Στις 16-6-2025 με το υπ' αριθμ. 367/16.6.2025 έγγραφό τους, οι Ευρωπαϊκές Εντεταλμένες Εισαγγελίες διαβίβασαν, δια του Αρείου Πάγου, στη Βουλή των Ελλήνων ποινική δικογραφία που είχε σχηματιστεί στο πλαίσιο προκαταρκτικής εξέτασης της Ευρωπαϊκής Εισαγγελίας και η οποία είχε λάβει αριθμό ABM EEE 2024/98 (Reference Number 1299/2024).

Η διαβιβασθείσα δικογραφία αφορούσε τη διερεύνηση ενδεχόμενης τέλεσης, σε βαθμό κακουργήματος, των αδικημάτων:

α) της απιστίας σε βάρος των οικονομικών συμφερόντων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, από την οποία προκλήθηκε ζημία άνω των 120.000 ευρώ, κατά συναυτουργία και κατ' εξακολούθηση,

β) της συνέργειας στην ανωτέρω πράξη, επίσης κατ' εξακολούθηση, και

γ) της συγκρότησης και συμμετοχής σε εγκληματική οργάνωση

(άρθρα 26α, 27, 47, 94, 98, 187 παρ. 1 και 390 παρ. 1 και 2 ΠΚ, καθώς και άρθρα 24 παρ. 4 και 26 παρ. 1 και 3 του ν. 4689/2020).

Όπως ρητώς αναφερόταν στο διαβιβαστικό έγγραφο της Ευρωπαϊκής Εισαγγελίας, στο πλαίσιο της προκαταρκτικής εξέτασης είχαν προκύψει στοιχεία που σχετίζονταν με τους πρώην Υπουργούς Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων **Μαυρουδή (Μάκη) Βορίδη** και **Ελευθέριο Αυγενάκη**, αναφορικά με το αδίκημα της συνέργειας σε απιστία εις βάρος των οικονομικών συμφερόντων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, με ζημία άνω των 120.000 ευρώ.

Τα στοιχεία αυτά διαβιβάστηκαν στη Βουλή χωρίς αξιολόγηση, σύμφωνα με τη συνταγματική υποχρέωση του άρθρου 86 παρ. 1 και 2 του Συντάγματος και τις διατάξεις του ν. 3126/2003.

Μαζί με τη δικογραφία συνυποβλήθηκαν η από 16.6.2025 απόφαση του 10ου Μόνιμου Τμήματος της Ευρωπαϊκής Εισαγγελίας και η από 12.6.2025 πρόταση του Ελληνικού Γραφείου Ευρωπαίων Εντεταλμένων Εισαγγελέων προς το ίδιο Τμήμα, αμφότερες στην αγγλική γλώσσα λόγω του κατεπείγοντος.

Η ως άνω δικογραφία με ΑΒΜ ΕΕΕ 2024/98 προέκυψε κατόπιν χωρισμού από την ευρύτερη ποινική δικογραφία με ΑΒΜ ΕΕΕ 2024/33, η οποία είχε σχηματιστεί για τη διερεύνηση σειράς σοβαρών αδικημάτων, μεταξύ των οποίων απάτη σχετική με επιχορηγήσεις, δωροληψία και δωροδοκία υπαλλήλου, συγκρότηση και ένταξη σε εγκληματική οργάνωση και νομιμοποίηση εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες.

Στο πλαίσιο της διερεύνησης συσχετίστηκαν πολυάριθμες καταγγελίες και δικογραφίες, ενώ η προκαταρκτική εξέταση συνοδεύτηκε από εκτεταμένες άρσεις απορρήτου τηλεφωνικών επικοινωνιών. Η αξιοποίηση του αποδεικτικού υλικού οδήγησε, σύμφωνα με τα 848/2025 και 1662/2025 βουλευμάτα του Συμβουλίου Πλημμελειοδικών Αθηνών, στην ανάδειξη σοβαρών και συγκλονιστών ενδείξεων τέλεσης κακουργηματικών πράξεων.

Ιδίως από τις απομαγνητοφωνημένες συνομιλίες, μελών της διοίκησης καθώς υψηλόβαθμων υπηρεσιακών παραγόντων του ΟΠΕΚΕΠΕ με πολιτικά πρόσωπα, συνεργάτες τους, γεωργοκτηνοτρόφους, και Κέντρα Υποδοχής Δηλώσεων, Γεωργικούς Συμβούλους, αναδείχθηκε εικόνα συστηματικής παραβίασης των

διατάξεων, με αποκλειστικό σκοπό την παράνομη λήψη κοινοτικών ενισχύσεων και την παράκαμψη των μηχανισμών ελέγχου επιλεξιμότητας.

Ιδιαίτερη σημασία είχαν και οι καταθέσεις των πρώην Προέδρων του ΟΠΕΚΕΠΕ, Γρηγορίου Βάρρα και Ευάγγελου Σημανδράκου, οι οποίες, σε συνδυασμό με το λοιπό αποδεικτικό υλικό της δικογραφίας, οδήγησαν τις Ευρωπαϊκές Εντεταλμένες Εισαγγελίες να προτείνουν την παραπομπή της υπόθεσης στο Ελληνικό Κοινοβούλιο, κατ' εφαρμογή του άρθρου 34 παρ. 1 του Κανονισμού της Ευρωπαϊκής Εισαγγελίας.

Στο σημείο αυτό επισημαίνεται ότι η Κοινοβουλευτική Ομάδα του ΠΑΣΟΚ – Κινήματος Αλλαγής, ήδη πολύ πριν τη διαβίβαση της σχετικής ποινικής δικογραφίας στη Βουλή, είχε αναδείξει με συνέπεια και επιμονή το ζήτημα της λειτουργίας του ΟΠΕΚΕΠΕ και τις σοβαρές παθογένειες του συστήματος καταβολής των αγροτικών ενισχύσεων.

Ειδικότερα, με σειρά μέσων κοινοβουλευτικού ελέγχου, όπως ερωτήσεις, παρεμβάσεις στην Ολομέλεια της Βουλής, καθώς και με επίκαιρη ερώτηση που απηύθυνε προσωπικά ο Πρόεδρος της Κοινοβουλευτικής Ομάδας του ΠΑΣΟΚ – Κινήματος Αλλαγής Νίκος Ανδρουλάκης, προς τον Πρωθυπουργό κ. Κυριάκο Μητσοτάκη στις 13-1-2025 και η οποία συζητήθηκε στην Ολομέλεια της Βουλής στις 27-1-2025, το ΠΑΣΟΚ-Κίνημα Αλλαγής είχε θέσει εγκαίρως και τεκμηριωμένα την κυβέρνηση ενώπιον των πολιτικών και θεσμικών της ευθυνών.

Οι παρεμβάσεις αυτές δεν περιορίστηκαν σε γενικές επισημάνσεις, αλλά αφορούσαν συγκεκριμένα ζητήματα κακοδιοίκησης, ελλιπούς ελέγχου και θεσμικής αποδυνάμωσης του ΟΠΕΚΕΠΕ, προειδοποιώντας για τους σοβαρούς κινδύνους διαφθοράς και απώλειας κοινοτικών πόρων, οι οποίοι τελικώς επιβεβαιώθηκαν με τον πλέον εμφατικό τρόπο από τα ευρήματα της Ευρωπαϊκής Εισαγγελίας και της Ευρωπαϊκής Επιτροπής που ζήτησε την Επιτήρηση του ΟΠΕΚΕΠΕ από τον Μάιο του 2024.

II.- Για όλους τους ανωτέρω λόγους, η Κοινοβουλευτική Ομάδα του ΠΑΣΟΚ – Κινήματος Αλλαγής κατέθεσε στις 15.7.2025 πρόταση για τη σύσταση Ειδικής Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Προκαταρκτικής Εξέτασης κατά των πρώην Υπουργών Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων Μαυρουδή Βορίδη και Ελευθερίου Αυγενάκη, σύμφωνα με το άρθρο 86 παρ. 3 του Συντάγματος και τον ν. 3126/2003.

Η πρόταση αυτή απορρίφθηκε από την κυβερνητική πλειοψηφία, η οποία, αντί της προβλεπόμενης ποινικής διερεύνησης στη βάση της διαβιβασθείσας από την Ευρωπαϊκή Εισαγγελία δικογραφίας, επέλεξε τη σύσταση Εξεταστικής Επιτροπής μέσω μιας άκυρης κοινοβουλευτικής διαδικασίας, που χαρακτηρίστηκε από σοβαρές θεσμικές παρεκκλίσεις.

Η κυβερνητική μεθόδευση κατά τη σχετική διαδικασία, με την εκτεταμένη χρήση επιστολικής ψήφου, την απουσία μεγάλου αριθμού βουλευτών από την Ολομέλεια και την αυθαίρετη ερμηνεία του Συντάγματος και του Κανονισμού της Βουλής περί απαρτίας με σκοπό να θεωρηθεί απορριφθείσα ως προδήλως αβάσιμη η πρόταση για τη σύσταση προανακριτικής επιτροπής και να μην μπορεί να επανεισαχθεί προς συζήτηση σε μελλοντική συνεδρίαση της Βουλής, συνιστά σοβαρή αλλοίωση της κοινοβουλευτικής λειτουργίας, πρωτοφανή υποβάθμιση του ρόλου της Βουλής και εν τέλει θεσμική εκτροπή.

Επισημαίνεται ότι η ανωτέρω διαδικασία δεν συνιστά απόφαση ληφθείσα υπό τις προϋποθέσεις που τάσσει το άρθρο 86 του Συντάγματος, δεν παράγει δεδικασμένο και δεν κωλύει επόμενη Βουλή να αποφασίσει τη σύσταση Επιτροπής Προκαταρκτικής Εξέτασης, σύμφωνα με τα ειδικότερα οριζόμενα στο Σύνταγμα και τον νόμο.

Η επιλογή της εξεταστικής επιτροπής από τη Νέα Δημοκρατία αποτέλεσε συνειδητή πολιτική απόφαση υποκατάστασης της προσήκουσας διαδικασίας προκαταρκτικής εξέτασης με συγκεκριμένο αντικείμενο διερεύνησης ποινικών ευθυνών, όπως αυτές περιγράφονταν στη δικογραφία της Ευρωπαϊκής Εισαγγελίας, και για συγκεκριμένους Υπουργούς, από μία διαδικασία γενικού χαρακτήρα με αχανές χρονικό αντικείμενο.

Με τον τρόπο αυτό, η κυβερνητική πλειοψηφία χρησιμοποίησε το άρθρο 86 του Συντάγματος, για να προστατεύσει πρώην μέλη της Κυβέρνησης και συγκεκριμένα τους κ.κ. Βορίδη και Αυγενάκη από τη διερεύνηση των ενδεχόμενων ποινικών τους ευθυνών από τη Δικαιοσύνη. Η επιλογή αυτή συνιστά σοβαρή θεσμική εκτροπή, πλήττει την αρχή της διάκρισης των εξουσιών και υπονομεύει την εμπιστοσύνη των πολιτών στη λειτουργία του κράτους δικαίου.

Η ανωτέρω κυβερνητική μεθόδευση έρχεται να προστεθεί στη σωρεία περιπτώσεων καταστρατήγησης του άρθρου 86 του Συντάγματος εκ μέρους της Νέας Δημοκρατίας, με στόχο τη συγκάλυψη των κυβερνητικών ευθυνών, τόσο στο πλαίσιο του εγκλήματος των Τεμπών όσο και στο υπό εξέταση σκάνδαλο του ΟΠΕΚΕΠΕ. Συγκεκριμένα η κυβερνητική πλειοψηφία προχώρησε σε βολικές ερμηνείες της συνταγματικής

διάταξης προκειμένου είτε να αποφευχθεί πλήρως η όποια διερεύνηση ποινικών ευθυνών Υπουργών της Κυβέρνησης, είτε με την εφεύρεση του λεγόμενου «μοντέλου Τριαντόπουλου» να παραγκωνιστεί πλήρως ο συνταγματικός ρόλος του Κοινοβουλίου στο πλαίσιο της διαδικασίας προκαταρκτικής εξέτασης για την ύπαρξη τυχόν ποινικών ευθυνών Υπουργών.

B.- ΣΥΓΚΡΟΤΗΣΗ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΤΗΣ ΕΞΕΤΑΣΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

I.- Η παρούσα Εξεταστική Επιτροπή συστάθηκε βάσει της από 29 Ιουλίου 2025 απόφασης της Ολομέλειας της Βουλής των Ελλήνων, η οποία ελήφθη κατόπιν πρότασης της Κοινοβουλευτικής Ομάδας της Νέας Δημοκρατίας.

Κατόπιν της διεξαχθείσας ονομαστικής ψηφοφορίας, η πρόταση έγινε δεκτή κατά πλειοψηφία, σύμφωνα με το άρθρο 68 παρ. 2 του Συντάγματος και το άρθρο 144 του Κανονισμού της Βουλής. Συγκεκριμένα, η πρόταση της Νέας Δημοκρατίας υπερψηφίστηκε από το σύνολο των βουλευτών της συμπολίτευσης, τους βουλευτές της Κοινοβουλευτικής Ομάδας της Πλεύσης Ελευθερίας και ανεξάρτητους βουλευτές και έλαβε συνολικά 166 ψήφους.

Σε εκτέλεση της ανωτέρω απόφασης της Ολομέλειας, η Εξεταστική Επιτροπή συστάθηκε και συγκροτήθηκε με την 9270/6530/11.9.2025 απόφαση του Προέδρου της Βουλής.

Η Επιτροπή αποτελείται από 31 μέλη, με εκπροσώπηση όλων των Κοινοβουλευτικών Ομάδων, καθώς και των ανεξάρτητων βουλευτών, κατ' αναλογία της κοινοβουλευτικής τους δύναμης, σύμφωνα με το άρθρο 31 του Κανονισμού της Βουλής.

Με την ίδια απόφαση της Ολομέλειας τέθηκε αρχική προθεσμία τριών (3) μηνών από τη συγκρότηση της Επιτροπής για την ολοκλήρωση των εργασιών της και την υποβολή του πορίσματός της, η οποία στη συνέχεια παρατάθηκε για ακόμα δύο (2) μήνες με σχετική απόφαση της Επιτροπής.

II.- Ήδη από την έναρξη των εργασιών της Εξεταστικής Επιτροπής, η στάση της κυβερνητικής πλειοψηφίας της Νέας Δημοκρατίας, διά των ορισθέντων από αυτήν μελών της, κατέστησε σαφές ότι ο πραγματικός σκοπός της συγκρότησής της δεν ήταν η ουσιαστική διερεύνηση της αλήθειας για τη λειτουργία του ΟΠΕΚΕΠΕ ούτε η ανάδειξη πολιτικών και διοικητικών ευθυνών για το εκτεταμένο σκάνδαλο των παράνομων αγροτικών επιδοτήσεων, αλλά η πλήρης συγκάλυψη.

Κατά την πρώτη συνεδρίαση της Επιτροπής, η κυβερνητική πλειοψηφία επέλεξε να συγκροτήσει το Προεδρείο αποκλειστικά από βουλευτές της, απορρίπτοντας το αίτημα των βουλευτών της αντιπολίτευσης για διακομματική σύνθεση.

Η επιλογή αυτή δεν αποτέλεσε απλώς μία διαδικαστική απόφαση, αλλά την πρώτη σαφή ένδειξη μιας συνολικής μεθόδευσης πλήρους ελέγχου της Εξεταστικής Επιτροπής από την κυβερνητική πλειοψηφία, με στόχο τον περιορισμό του εύρους της διερεύνησης, τη διαχείριση της πληροφορίας και, τελικώς, την αποφυγή ουσιαστικών συμπερασμάτων που θα μπορούσαν να οδηγήσουν στην απόδοση πολιτικών ή ποινικών ευθυνών.

Με τον τρόπο αυτό, ήδη από την έναρξη των εργασιών της, η Εξεταστική Επιτροπή στερήθηκε ουσιωδών θεσμικών εγγυήσεων ανεξαρτησίας και αξιοπιστίας, που απαιτούνται για την εκπλήρωση της συνταγματικής της αποστολής.

III.- Η καταχρηστική άσκηση των αρμοδιοτήτων της Εξεταστικής Επιτροπής από την κυβερνητική πλειοψηφία επιβεβαιώθηκε με τον πλέον σαφή τρόπο μέσω της αδικαιολόγητης απόρριψης των προτάσεων της αντιπολίτευσης για την κλήση κρίσιμων μαρτύρων, απολύτως αναγκαίων για την πληρότητα της αποδεικτικής διαδικασίας και τη διερεύνηση της αλήθειας.

Συγκεκριμένα, χωρίς καμία απολύτως αιτιολογία, η πλειοψηφία της Νέας Δημοκρατίας απέρριψε την πρόταση να κληθούν ως μάρτυρες πρόσωπα που υπείχαν άμεση πολιτική ευθύνη κατά την εξεταζόμενη περίοδο, και συγκεκριμένα:

- ο Πρωθυπουργός κ. Κυριάκος Μητσοτάκης,

- οι πρώην Υφυπουργοί Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων κ.κ. Ιωάννης Οικονόμου, Κωνσταντίνος Σκρέκας, Φωτεινή Αραμπατζή, Σίμος Κεδίκογλου, Γεώργιος Στύλιος, Διονύσιος Σταμενίτης.

Η άρνηση εξέτασης των ανωτέρω προσώπων στέρησε από την Επιτροπή τη δυνατότητα διερεύνησης της κυβερνητικής εποπτείας, των πολιτικών επιλογών και των διοικητικών κατευθύνσεων που συνδέονται άμεσα με τα ερευνώμενα γεγονότα.

Ιδιαίτερης σημασίας υπήρξε και η άρνηση της πλειοψηφίας να κληθούν ως μάρτυρες οι πρώην γενικοί γραμματείς του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης κ.κ. Κωνσταντίνος Μπαγινέτας και Δημήτριος Παπαγιαννίδης υπεύθυνοι την περίοδο 2019-2024 για την εφαρμογή της ΚΑΠ, αλλά και στελέχη και υπαλληλοι του ΟΠΕΚΕΠΕ με πρωταγωνιστικό ρόλο στη δικογραφία της Ευρωπαϊκής Εισαγγελίας. Η μη κλήση των ανωτέρω προσώπων παρακώλυσε ευθέως τη διερεύνηση της εσωτερικής λειτουργίας του ΟΠΕΚΕΠΕ και των μηχανισμών ελέγχου.

Αποκαλυπτική της στάσης της κυβερνητικής πλειοψηφίας υπήρξε και η επανειλημμένη άρνησή της να κληθούν πρόσωπα με κεντρικό ρόλο στο υπό διερεύνηση σκάνδαλο του ΟΠΕΚΕΠΕ, όπως οι κ.κ. Γεώργιος Ξυλούρης και Ανδρέας Στρατάκης, οι οποίοι τελικώς κλήθηκαν μόνον κατόπιν της έντονης πίεσης από τα κόμματα της αντιπολίτευσης αλλά και της κοινωνικής κατακραυγής.

Επιπλέον, η πλειοψηφία απέρριψε την πρόταση του ΠΑΣΟΚ-ΚΙΝΗΜΑΤΟΣ ΑΛΛΑΓΗΣ, να κληθούν ως μάρτυρες πρόσωπα απολύτως απαραίτητα για τη διερεύνηση των θεμάτων που εξέταζε η Επιτροπή και συγκεκριμένα, η πλειοψηφία απέρριψε την κλήση ως μαρτύρων των κάτωθι:

- Θεοδωρόπουλος Παναγιώτης, Τοπογράφος, Υπάλληλος ΟΠΕΚΕΠΕ ΚΥ
- Καλλιούρης Γρηγόρης, Υπάλληλος ΟΠΕΚΕΠΕ Κρήτης
- Σεραφειμίδου Ελβήρα, Υπάλληλος ΟΠΕΚΕΠΕ Διευθύντρια ΟΠΕΚΕΠΕ Κεντρικής Μακεδονίας
- Κώστας Αλεξόπουλος, Υπάλληλος ΟΠΕΚΕΠΕ Διευθυντής ΟΠΕΚΕΠΕ Κρήτης
- Μάκης Αλεξανδρόπουλος, Πρώην Γεν. Διευθυντής Κτηνιατρικής ΥΠΑΑΤ
- Τρουλινός Γιάννης, Διευθυντής πολιτικού γραφείου Γιάννη Κεφαλογιάννη

- Κεφαλογιάννης Νίκος,
- Σαλμάς Μάριος, Ανεξάρτητος Βουλευτής.
- Γαργαλάκος Τάσος, Ιδρυτής NEUROPUBLIC
- Σταματάκη Κλαίρη, Μέλος ΔΣ NEUROPUBLIC
- Ιωάννης Μαυρούδης Διευθύνων Σύμβουλος 2018-2022 GAIA ΕΠΙΧΕΙΡΕΙΝ
- Έλλη Τσιφόρου Διευθύνουσα Σύμβουλο 2022-2024 GAIA ΕΠΙΧΕΙΡΕΙΝ
- Μπαρλιάς Χρήστος, Αντιπρόεδρος GAIA ΕΠΙΧΕΙΡΕΙΝ
- Αντωνιάδης Χριστόδουλος Μέλος ΔΣ GAIA ΕΠΙΧΕΙΡΕΙΝ
- Χλύκας Νικόλαος Ιδιοκτήτης ΚΥΔ
- Καλφούτζος Ηλίας, ΚΥΔ Θεσσαλίας
- Κωνσταντινίδης Ευθύμης, ΚΥΔ Κρήτης
- Πλατής Μιχαήλ, ΚΥΔ Κρήτης
- Χατζάκης Γεώργιος, ΚΥΔ Κρήτης
- Τσιρώνης Γιάννης Αναπληρωτής Υπουργός Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων 2016-2018
- Τελιγορίδου Ολυμπία Υφυπουργός Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων 2018-2019
- Κόκκαλης Βασίλης, Υφυπουργός Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων 2016-201
- Στουπής Νίκος, πρώην ΓΓ του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης 2016
- Καρχιμάνης Αλέξανδρος, Εκπρόσωπος Ένωσης Περιφερειών Ελλάδος
- Σπυρίδης Ευθύμιος, Μέλος ΔΣ ΟΠΕΚΕΠΕ, Εκπρόσωπος ΓΕΩΤΕΕ
- Βαλλιώτης Αθανάσιος, Υπάλληλος ΟΠΕΚΕΠΕ Διευθυντής ΟΠΕΚΕΠΕ Λάρισα
- Καρκαλέτσου Μαγδαληνή, Υπάλληλος ΟΠΕΚΕΠΕ Επικεφαλής Εσωτερικού Ελέγχου ΟΠΕΚΕΠΕ
- Ζαφειρίου Βασιλική, Υπάλληλος ΟΠΕΚΕΠΕ, Προϊσταμένη του Τμήματος Ελέγχου της Περιφερειακής Διεύθυνσης Κρήτης του ΟΠΕΚΕΠΕ

- Λαμπρόπουλος Αποστόλης, Υπάλληλος ΟΠΕΚΕΠΕ, Υπάλληλος στην ΜΕΑ, Πρώην Γενικός Διευθυντής ΟΠΕΚΕΠΕ
- Μαχλέρας Φραγκίσκος – Υπάλληλος ΟΠΕΚΕΠΕ Διεύθυνση Άμεσων Ενισχύσεων ΟΠΕΚΕΠΕ.
- Μπαχάρης Νίκος, Υπάλληλος ΟΠΕΚΕΠΕ Διεύθυνση Τεχνικών Ελέγχων
- Αδαμοπούλου Καλλιόπη, Υπάλληλος ΟΠΕΚΕΠΕ Προϊσταμένη Τμήματος Ελέγχων
- Γιώργος Τσικνάκης Υπάλληλος ΟΠΕΚΕΠΕ Κρήτης
- Παπαθανασίου Χαριτίμη – Υπάλληλος ΟΠΕΚΕΠΕ Διεύθυνση Ηπείρου – Δ. Μακεδονίας
- Βαρυτίμου Φωτεινή, πρώην Πρόεδρος Συλλόγου Εργαζομένων ΟΠΕΚΕΠΕ
- Μόσχος Δημήτρης Πρόεδρος Συνδέσμου Ελληνικής Κτηνοτροφίας
- Καπούνης Δημήτρης Πρόεδρος Ένωσης Αγροτικών Συνεταιρισμών Νάξου
- Κουνάβη Μαρία, Διευθύντρια Ελέγχων Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης
- Παπουτσή Σίσσυ, Διευθύντρια Ελέγχων Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης
- Μαγειρία Ανθούλα, Παραγωγός
- Ανεστίδης Κώστας, Αγροτοσυνδικαλιστής

Περαιτέρω, η πλειοψηφία της Νέας Δημοκρατίας απέρριψε, χωρίς καμία απολύτως αιτιολογία, την πρόταση του ΠΑΣΟΚ – Κινήματος Αλλαγής για κατ' αντιπαράσταση εξέταση κρίσιμων μαρτύρων, των οποίων οι καταθέσεις παρουσίαζαν ευθεία και ουσιώδη αντίφαση μεταξύ τους, όπως ενδεικτικά των κ.κ. Μωυσίδη-Καπρέλη, Αραχωβίτη-Βορίδη, Σαλάτα - Μυλωνάκη, Σημανδράκου - Μπρατάκου, Σημανδράκου - Αυγενάκη, Σημανδράκου - Στρατάκου.

Η κατ' αντιπαράσταση εξέταση των μαρτύρων κρίνεται εν προκειμένω ιδιαίτερα ουσιώδης, κρίσιμη και καθοριστική, καθώς από τα πρακτικά της συζήτησης προκύπτει αβίαστα ότι μεταξύ των ενδεικτικά, ως άνω, προτεινόμενων μαρτύρων, κατατέθηκαν διαμετρικά αντίθετα γεγονότα και διαφορετικές εκδοχές ως προς κρίσιμα ζητήματα

διοικητικών ενεργειών, χρονικής αλληλουχίας αποφάσεων και γνώσης ή μη συγκεκριμένων υπηρεσιακών πράξεων, που δεν αφήνουν κανένα περιθώριο ερμηνείας περί άλλης αντίληψης ή τυχόν διαφορετικής προσέγγισης, αλλά πρόκειται καταφανώς περί ψευδών καταθέσεων, τις οποίες υποχρεούταν η Επιτροπή για νομικούς και ουσιαστικούς λόγους να διερευνήσει σε βάθος, ήτοι για να διαμορφώσει θέση και να εξάγει πόρισμα περί αυτού, αλλά περαιτέρω και να ασκήσει όλα τα νόμιμα δικαιώματά της εναντίον των ψευδομαρτύρων.

Η συγκάλυψη αυτών των αντιφατικών καταθέσεων, συνιστά πολιτική αλλά και νομική ευθύνη της πλειοψηφίας της αρμόδιας επιτροπής, η οποία ελέγχεται για την απόφασή της, καθώς δεν έπραξε αυτά που έπρεπε αν και είχε τη δυνατότητα, αλλά πρωτίστως επειδή είχε την ιδιαίτερη νομική υποχρέωση να ερευνήσει την ψευδομαρτυρία που ενώπιόν της, πανθομολογούμενα, συντελέστηκε.

Σε πλήρη αντίθεση με τα ανωτέρω, η Εξεταστική Επιτροπή, με αποκλειστική ευθύνη της κυβερνητικής πλειοψηφίας, προχώρησε στην κλήτευση μαρτύρων με πολύ σύντομη παρουσία και αποτύπωμα στον ΟΠΕΚΕΠΕ αλλά και στην κλήτευση πρώην Υπουργών Αγροτικής Ανάπτυξης των κυβερνήσεων του ΠΑΣΟΚ του προηγούμενου αιώνα, όπως οι κύριοι Ανωμερίτης και Τζουμάκας, οι οποίοι δεν έχουν οποιαδήποτε σύνδεση αλλά και γνώση για το ερευνώμενο σκάνδαλο. Η επιλογή αυτή καταδεικνύει την πρόθεση μετατόπισης της συζήτησης από το πραγματικό αντικείμενο της έρευνας και την καλλιέργεια ενός τεχνητού συμψηφισμού ευθυνών, με αποτέλεσμα να επικρατήσει ο απόλυτος ευτελισμός της διαδικασίας, εξαιτίας των «αδιάφορων» αυτών μαρτύρων που η ίδια η πλειοψηφία που τους πρότεινε, ελάχιστα ασχολήθηκε μαζί τους.

IV.- Από το σύνολο όλων των ανωτέρω προκύπτει αβίαστα ότι η Εξεταστική Επιτροπή, όπως συγκροτήθηκε και λειτούργησε, δεν επιτέλεσε τον συνταγματικό της σκοπό, δηλαδή την ουσιαστική διερεύνηση των πραγματικών περιστατικών και την ανάδειξη ευθυνών, αλλά λειτούργησε ως επικοινωνιακός αντιπερισπασμός της Νέας Δημοκρατίας και «πλυντήριο» ευθυνών των πρωταγωνιστών της υπόθεσης, μετά την πρωτοφανή καταστρατήγηση του Συντάγματος και του Κανονισμού της Βουλής προκειμένου να αποτραπεί η σύσταση προανακριτικής επιτροπής για την διερεύνηση

των ενδεχόμενων ποινικών ευθυνών των πρώην υπουργών κ. Βορίδη και κ. Αυγενάκη, με βάση την δικογραφία της Ευρωπαϊκής Εισαγγελίας.

Τα ανωτέρω, βέβαια, δεν είναι κάτι πρωτόγνωρο. Κατά την επταετία της διακυβέρνησης Νέας Δημοκρατίας, ο θεσμός των Εξεταστικών Επιτροπών έχει πλήρως ευτελιστεί, όπως παραδέχθηκε και ο ίδιος ο Πρωθυπουργός κ. Κυριάκος Μητσοτάκης λέγοντας πως η Εξεταστική Επιτροπή για το έγκλημα των Τεμπών «δεν ήταν η καλύτερη στιγμή της Βουλής».

Χαρακτηριστικό παράδειγμα η διενέργεια Εξεταστικής Επιτροπής για τη διερεύνηση του σκανδάλου των υποκλοπών, από την οποία απουσίαζαν βασικοί μάρτυρες (πολλοί εκ των οποίων και οι ίδιοι θύματα παράνομης παρακολούθησης μέσω της ΕΥΠ και του παράνομου λογισμικού Predator). Ιδιαίτερος αποκαλυπτικά υπήρξαν και τα όσα προέκυψαν μεταγενέστερα από την ακροαματική διαδικασία ενώπιον του Μονομελούς Πλημμελειοδικείου Αθηνών κατά την εκδίκαση της σχετικής υπόθεσης, σύμφωνα με την οποία οι βουλευτές της Νέας Δημοκρατίας κατά την συνεδρίαση της Εξεταστικής Επιτροπής της 22ας Σεπτεμβρίου 2022 υπέβαλαν ερωτήσεις για τις οποίες ο μάρτυρας είχε προηγουμένως προετοιμαστεί από εμπλεκόμενο πρόσωπο που στη συνέχεια κατέστη κατηγορούμενος. Η δε μετέπειτα σιωπή της κυβερνητικής πλειοψηφίας απέναντι στις συγκεκριμένες αποκαλύψεις ενισχύει την εικόνα της οργανωμένης μεθόδευσης συγκάλυψης.

Αλλά και η Εξεταστική Επιτροπή για το έγκλημα των Τεμπών, με την παρελκυστική κλήση ως μαρτύρων προσώπων που δεν είχαν καμία γνώση της τρέχουσας κατάστασης του σιδηροδρομικού δικτύου και ταυτόχρονο αποκλεισμό μαρτύρων κομβικής σημασίας για τη διαλεύκανση της υπόθεσης, με στόχο η σύγκρουση το μοιραίο βράδυ να αποδοθεί αμιγώς σε ανθρώπινο λάθος και να ξεπλυθούν οι ευθύνες μελών της Κυβέρνησης.

Μέσα σε αυτό τα πλαίσια, το ΠΑΣΟΚ – Κίνημα Αλλαγής, με αίσθημα θεσμικής ευθύνης, κατέβαλε κάθε δυνατή προσπάθεια εντός της Εξεταστικής Επιτροπής για την ανάδειξη των πραγματικών υπευθύνων του σκανδάλου του ΟΠΕΚΕΠΕ. Το αφήγημα της κυβερνητικής πλειοψηφίας περί «διαχρονικών παθογενειών» και γενικευμένου συμψηφισμού κατέρρευσε, ακόμη και μέσα από καταθέσεις μαρτύρων που προέρχονταν από τον χώρο της Νέας Δημοκρατίας.

Επισημαίνουμε δε, ότι συνέπεια των ανωτέρω μεθοδεύσεων, και ιδίως της επιλογής της Εξεταστικής Επιτροπής ως υποκατάστατου της προβλεπόμενης ποινικής διερεύνησης, με αποκλειστική ευθύνη της κυβερνητικής πλειοψηφίας, ήταν να επέλθει παραγραφή των ενδεχόμενων ποινικών ευθυνών του κ. Μαυρουδή Βορίδη, γεγονός που συνιστά βαρύ πλήγμα στο κράτος δικαίου και στην εμπιστοσύνη των πολιτών στους θεσμούς αλλά και να επίκειται κίνδυνος παραγραφής των ενδεχόμενων ποινικών ευθυνών του κ. Ελευθερίου Αυγενάκη.

Γ.- ΑΠΟΔΕΙΚΤΙΚΑ ΜΕΣΑ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΜΑΡΤΥΡΙΚΩΝ ΚΑΤΑΘΕΣΕΩΝ

Στο παρόν κεφάλαιο εκθέτουμε και αξιολογούμε τα βασικότερα σημεία των μαρτυρικών καταθέσεων ενώπιον της Εξεταστικής Επιτροπής σε συνδυασμό με τα αποδεικτικά στοιχεία και τα ευρήματα της με αριθμό ABM ΕΕΕ 2024/98 – Reference Number 1299/2024 ποινικής δικογραφίας της Ευρωπαϊκής Εισαγγελίας, η οποία διαβιβάστηκε στην Επιτροπή με το υπ' αριθμ. 6041/19.9/2025 έγγραφο του προϊσταμένου της Ειδικής Γραμματείας του Προέδρου της Βουλής των Ελλήνων. Ειδικότερα εκθέτουμε τα εξής:

1.- Γρηγόριος Βάρρας (Πρώην Πρόεδρος ΟΠΕΚΕΠΕ):

Ο Γρηγόριος Βάρρας, στην κατάθεσή του ενώπιον της εξεταστικής επιτροπής, υποστήριξε ότι, κατά τη θητεία του, αντιμετώπισε έντονες πιέσεις προκειμένου να προχωρήσουν πληρωμές τις οποίες ο ίδιος αξιολογούσε ως μη σύννομες, ιδίως σε σχέση με τη λειτουργία του τεχνικού συμβούλου και τον τρόπο οργάνωσης και ελέγχου των διαδικασιών. Στο ίδιο πλαίσιο, κατέθεσε ότι η επιμονή του σε αυστηρότερους ελέγχους, στη διαφάνεια και στον περιορισμό πρακτικών που δημιουργούσαν αυθαίρετες δυνατότητες παρέμβασης σε κρίσιμες διαδικασίες, προκάλεσε αντίδραση εντός και εκτός του Οργανισμού. Μάλιστα αποκάλυψε σημαντικές λεπτομέρειες για τις πιέσεις που δέχθηκε από πολιτικούς και επιχειρηματικούς κύκλους. Τους περιγράφει ως ένα «τέρας» (που λειτουργούσε με τις πλάτες του Βορίδη και του Αθανασά), το οποίο του την είχε «στημένη».

Ο μάρτυρας απέδωσε την απομάκρυνσή του στον τότε Υπουργό Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων Μ. Βορίδη και στον Διευθυντή του γραφείου του κ. Αθανασά, υποστηρίζοντας ότι η απόφαση λήφθηκε εσπευσμένα, αμέσως μετά από πρωτοβουλίες ελέγχου και παρεμβάσεις για διαφάνεια στη διαδικασία επιλογής τεχνικού συμβούλου. Κατέθεσε συγκεκριμένα ότι ο πρώην Υπουργός Αγροτικής Ανάπτυξης, Μάκης Βορίδης, ήταν ο εκτελεστής της απομάκρυνσης του, κατ' απαίτηση της εταιρείας Neuropublic, επειδή διεξήγαγε αυστηρούς ελέγχους, «ξεκάρφωνε ανομίες» και γενικότερα «έκανε καλά τη δουλειά του».

Οι αναφορές του κ. Βάρρα ανέδειξαν ένα δίκτυο αλληλοεξυπηρετήσεων μεταξύ του κ. Βορίδη, του τότε Αντιπροέδρου του ΟΠΕΚΕΠΕ Δημήτρη Μελά και υπηρεσιακών παραγόντων που συνδέονταν με επιχειρηματικά συμφέροντα. Οι σχέσεις αυτές, βαθιά διαπλεκόμενες, δημιούργησαν ένα παρακρατικό μηχανισμό επιρροής, ο οποίος επιχείρησε να ελέγξει τον ΟΠΕΚΕΠΕ, να χειραγωγήσει το εθνικό απόθεμα και να μετατρέψει τα ευρωπαϊκά κονδύλια σε μηχανισμό πολιτικής πελατείας.

Χαρακτηριστικό του βάθους του δικτύου είναι ότι ο κ. Βάρρας δέχθηκε πιέσεις από τον Γενικό Γραμματέα του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων κ. Στράτακο προκειμένου να σταματήσει ο έλεγχος που ασκούσε ο ΟΠΕΚΕΠΕ στη σύζυγο του κ. Γεωργίου Ξυλούρη (ο ρόλος του οποίου θα εκτεθεί αναλυτικά κατωτέρω).

Ο κ. Βάρρας αναφέρθηκε στην έκδοση εγκυκλίου με στόχο την αυστηροποίηση και τη θωράκιση των ελέγχων με ενσωμάτωση της ανάλυσης κινδύνου. Υποστήριξε ότι η εγκύκλιος αντιμετωπίστηκε ως «εμπόδιο» και ότι, μετά την απομάκρυνσή του, ακολούθησαν ταχείες τροποποιήσεις από την επόμενη διοίκηση. Μάλιστα ο κύριος Βάρρας διερωτήθηκε πως ο επόμενος Πρόεδρος του ΟΠΕΚΕΠΕ και σημερινός Βουλευτής της ΝΔ, Θ. Παπάς πρόλαβε να αναθεωρήσει δύο φορές την εγκύκλιό του παρά το γεγονός ότι έμεινε στην διοίκηση του Οργανισμού μόνο δύομιση μήνες, ενώ ο ίδιος ο κ. Βάρρας εξέδωσε την πρώτη του εγκύκλιο 7 μήνες αφότου ανέλαβε την διοίκηση του Οργανισμού.

Τέλος, ο κ. Βάρρας κατέθεσε ρητά ότι το «συμφωνώ» του κ. Βορίδη ήταν συμφωνία σε μια έκνομη ενέργεια κατανομής του εθνικού αποθέματος και παράνομων επιδοτήσεων. Η κατάθεση του κ. Βάρρα δεν περιορίζεται σε γενικές εκτιμήσεις, αλλά περιλαμβάνει συγκεκριμένες περιγραφές ενεργειών, χρονικών συσχετισμών και διοικητικών παρεμβάσεων.

Στο σημείο αυτό σημειώνουμε ότι τα παραπάνω είχε καταθέσει ο κ. Βάρρας και στα πλαίσια της διενεργούμενης από την Ευρωπαϊκή Εισαγγελία προκαταρκτικής εξέτασης, η οποία διαβιβάστηκε στην Εξεταστική Επιτροπή όπως ανωτέρω αναφέρουμε και αποτελεί αποδεικτικό υλικό της διενεργούμενης διαδικασίας. Ειδικότερα:

- Στην από 18-11-2025 Ένορκη Εξέταση του ανέφερε ότι διετέλεσε Πρόεδρος του ΟΠΕΚΕΠΕ από τις 19/11/2019 έως τις 10/11/2020, οπότε και παραιτήθηκε κατόπιν απαίτησης του τότε Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων κ. Μαυρουδή Βορίδη. Η παραίτησή του, όπως δηλώνει, οφειλόταν σε σειρά ενεργειών του που στόχευαν στη διαφάνεια, τη νομιμότητα και τον εξορθολογισμό της λειτουργίας του Οργανισμού. Συγκεκριμένα, καταθέτει ότι οι λόγοι που ζητήθηκε η παραίτησή του ήταν ότι μεριμνούσε αποκλειστικά για τα συμφέροντα του ΟΠΕΚΕΠΕ, των αγροτών και τη νομιμότητα και διαφάνεια των σχετικών διαδικασιών, ότι προχώρησε σε προκήρυξη ανοικτής διαδικασίας για επιλογή νέου Τεχνικού Συμβούλου το 2021, με σκοπό να διασφαλιστεί υγιής ανταγωνισμός και όχι αποκλειστικότητα της Neuropublic, ότι προσπάθησε να περιορίσει τις αυθαίρετες εξουσίες της ΓΑΙΑ ΕΠΙΧΕΙΡΕΙΝ και ότι έδωσε εντολές ελέγχων ενισχύσεων που δίνονταν χωρίς τις νόμιμες προϋποθέσεις και προσπάθησε να θεσπίσει ορθολογικές διαδικασίες ελέγχου. Καταθέτει επίσης ότι υπήρξαν στοχευμένες ενέργειες υπονόμευσής του, όπως καθυστέρηση πληρωμών με εντολή του αντιπροέδρου κ. Μελά, ώστε να πληγεί η εικόνα του και η αποτελεσματικότητά του στην διοίκηση του Οργανισμού.

Ακόμα καταθέτει ότι κατά τη διάρκεια της θητείας του εντόπισε σημαντικές αποκλίσεις στα δεδομένα εκτάσεων και ζώων, που πρόδιδαν ανορθολογική και ενδεχομένως προβληματική λειτουργία. Ζήτησε από τη Διεύθυνση Εσωτερικών Ελέγχων να διερευνήσει καταγγελία για κύκλωμα στην Κρήτη, προσδιορίζοντας 99 ΑΦΜ με βάση συγκεκριμένα κριτήρια κινδύνου. Ο έλεγχος ανατέθηκε σε επιτροπή υπό την Καλλιόπη Αδαμοπούλου. Παρά τις αρχικές αναφορές για δυσκολίες, έλαβε έκθεση από άλλη υπάλληλο μέλος της επιτροπής, την Παρασκευή Τυχεροπούλου, η οποία φαινόταν να έχει ελέγξει σε βάθος όλα τα ΑΦΜ, αποκαλύπτοντας σοβαρά ευρήματα.

Ο μάρτυρας επισημαίνει επίσης ότι είχε ζητήσει να διερευνηθούν και άλλες σχετικές καταγγελίες, μεταξύ των οποίων και ανώνυμη καταγγελία για βοσκοτόπια στη Φθιώτιδα. Από τον σχετικό έλεγχο, διαπιστώθηκε περίπτωση εκμίσθωσης εκτάσεων από αποβίωσαντα, με τις ενισχύσεις να καταλήγουν σε συγγενείς ιδιοκτήτη ΚΥΔ και συγγενείς υπαλλήλων ΟΠΕΚΕΠΕ, υπόθεση που οδηγήθηκε στη δικαιοσύνη.

Συνολικά, ο μάρτυρας παρουσιάζει την απομάκρυνσή του ως αποτέλεσμα των συγκρούσεών του με ένα «σύστημα» εσωτερικό και εξωτερικό του Οργανισμού, το οποίο ενοχλήθηκε από τις προσπάθειες διαφάνειας και λογοδοσίας.

Ειδικότερα ο μάρτυρας αναφέρει χαρακτηριστικά:

«Την 19/11/2019 ... ορίστηκε Πρόεδρος ΟΠΕΚΕΠΕ. Την 10/11/2020 δημοσιεύτηκε η παραίτησή μου όπως μου είχε ζητηθεί και έγινε αποδεκτή από τον υπουργό κ. Βορίδη. Κατωτέρω θα γίνουν κατανοητοί οι λόγοι της απαίτησής του για την παραίτησή μου... Θεωρώ ότι οι λόγοι που μου ζητήθηκε να παραιτηθώ ήταν οι εξής: α) μεριμνούσα αποκλειστικά για τα συμφέροντα του ΟΠΕΚΕΠΕ, των αγροτών και τη νομιμότητα και διαφάνεια των σχετικών διαδικασιών, β) η αντίδραση του τεχνικού Συμβούλου (Neuropublic) στην προσπάθειά μου να υπάρξει διαφάνεια και υγιής ανταγωνισμός στην επιλογή Τ.Σ. για το 2021 (καταρτίστηκε η προκήρυξη με συμμετοχή όλων των συναρμόδιων υπηρεσιών, κατά τρόπο που να μπορούν να συμμετέχουν και άλλοι, πλην την Neuropublic, ανέβηκε προς διαβούλευση στην διαύγεια, τα σχόλια που έγιναν ελήφθησαν υπόψη), γ) προσπάθησα να εκλογικεύσω και να περιορίσω αυθαίρετες εξουσίες της ΓΑΙΑ ΕΠΙΧΕΙΡΕΙΝ και του Τ.Σ. επί της διαδικασίας, πχ η ΓΑΙΑ ΕΠΙΧΕΙΡΕΙΝ στην on line αίτηση έδινε τη δυνατότητα μέσω λογισμικού της Neuropublic μία IP να υποβάλει όχι περισσότερες από 5 αιτήσεις, απαγόρευση που δεν βασιζόταν σε οποιαδήποτε διάταξη και ζητήσαμε να αρθεί (υπάρχει σχετική αλληλογραφία και εισήγηση της νομικής υπηρεσίας), δ) Έδωσα εντολές ελέγχων για ενισχύσεις που δίδονταν χωρίς τις νόμιμες προϋποθέσεις, εξέτασα τις διαδικασίες ελέγχου από τον ΟΠΕΚΕΠΕ, που δεν ήταν αποτελεσματικές και προσπάθησα να δημιουργήσω εγχειρίδια, που να περιγράφουν τις διαδικασίες ελέγχου κατά τρόπο ορθολογικό. Όλα αυτά ενόχλησαν και προκάλεσαν τις έντονες αντιδράσεις ενός συστήματος εντός και εκτός ΟΠΕΚΕΠΕ, που ήλεγχε τον Οργανισμό και επιδίωξε την απομάκρυνσή μου»

«Το πρώτο 10ήμερο του Φεβρουαρίου πληροφορήθηκα ότι ο Αντιπρόεδρος του Δ.Σ. κ. Μελάς, έδωσε εντολή στην κα Ρέππα, Προϊσταμένη της Δ/σης Άμεσων Ενισχύσεων, να καθυστερήσει, χωρίς οποιαδήποτε αιτία, την προγραμματισμένη πληρωμή ειδικού καθεστώτος, ώστε να προκληθεί ανησυχία στους δικαιούχους και αρνητική δημοσιότητα προς το πρόσωπό μου»

«Πρέπει να σημειώσω τα εξής ως προς την Τεχνική Λύση: Το 2014, είχαν μειωθεί σημαντικά οι εκτάσεις των επιλέξιμων βοσκότοπων, κατόπιν ελέγχων της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, που δεν δεχόταν σε όλες τις περιπτώσεις τα ακολουθούμενα από τον ΟΠΕΚΕΠΕ κριτήρια επιλεξιμότητας. Ο τότε ΥΠΑΑΤ κ. Καρασμάνης, με την συνυπογραφή και των δύο Γ.Γ. του Υπουργείου, προέβη στην εφαρμογή της Τεχνικής Λύσης προβλέποντας ρητά στην από 12/12/2014 Υ.Α. ότι επρόκειτο να εφαρμοστεί μόνον για το 2014. Εφαρμόστηκε τότε ως λύση ανάγκης, προκειμένου να καταστεί δυνατή η πληρωμή των ενισχύσεων του 2014 στους

κτηνοτρόφους που είχαν πολλά ζώα χωρίς αντίστοιχες εκτάσεις, η οποία έπρεπε να καταβληθεί μέχρι τα τέλη Δεκεμβρίου»,

«Συγκεντρώνοντας στοιχεία σχετικά με την δραστηριότητα του ΟΠΕΚΕΠΕ (πχ εκτάσεις ανά περιφέρεια, ζώα ανά περιφέρεια, κριτήρια κινδύνου για την διεξαγωγή ελέγχων, κλπ) και συγκρίνοντας αυτά σε διαφορετικές βάσεις δεδομένων, διαπίστωσα εικόνα ανορθολογική σε πολλές περιπτώσεις, που έχρηζε διερεύνησης (πχ δηλώνονταν μεγάλες εκτάσεις ως ιδιωτικοί βοσκότοποι στην Κρήτη κ.α.)»,

«Με την 32834/27-5-2020 εντολή προς την Διεύθυνση Εσωτερικών Ελέγχων ανέθεσα στην ανωτέρω Διεύθυνση την διερεύνηση καταγγελίας του κ. Καλιούρη, σχετικά με τον τρόπο δράσης κυκλώματος στην Κρήτη.

Κατόπιν ανάλυσης κινδύνου και χρησιμοποιώντας κριτήρια, όπως το μέγεθος των εκτάσεων που δηλώνονταν ως μισθωμένοι ιδιωτικοί βοσκότοποι και τη δήλωση βοσκοτόπων σε περιοχές μακριά από την βασική εγκατάσταση των μισθωτών κτηνοτρόφων, προσδιόρισα μία λίστα 99 ΑΦΜ, προκειμένου να γίνουν από την Δ/ση Εσωτερικών Ελέγχων οι πρώτοι δειγματοληπτικοί έλεγχοι. Η εντολή δόθηκε στις αρχές Σεπτεμβρίου 2020. Για τον σκοπό αυτό, συγκροτήθηκε επιτροπή με πρόεδρο την Καλλιόπη Αδαμοπούλου. Η κα Αδαμοπούλου μου δήλωνε ότι ο έλεγχος ήταν δυσχερής και απαιτούσε πολύ χρόνο και κατόπιν αυτού αύξησα τον αριθμό των μελών της επιτροπής προς επιτάχυνση των ελέγχων. Από διάφορες συζητήσεις εντός του Οργανισμού μου είχε δημιουργηθεί η υποψία ότι η κα Ρέππα προσπαθούσε να επηρεάσει τον έλεγχο, παρότι δεν είχε καμία αρμοδιότητα.

Η κα Αδαμοπούλου αρχικά ήταν στη Δ/ση Εσωτερικών Ελέγχων και με τις κρίσεις επί θητείας μου τοποθετήθηκε στη Δ/ση Τεχνικών Ελέγχων.

Μετά από λίγες ημέρες μου παραδόθηκε από την κα Αδαμοπούλου η έκθεση ελέγχου και ένας σφραγισμένος φάκελος, που μου είπε ότι προέρχεται από μία εκ των υπαλλήλων, που είχαν ορισθεί στην επιτροπή, την κα Παρασκευή Τυχεροπούλου, με την οποία δεν είχα καμία συναναστροφή. Με ξάφνιασε το γεγονός ιδιαίτερα και ρώτησα την κα Αδαμοπούλου, για ποιο λόγο η συγκεκριμένη υπάλληλος ενήργησε κατ' αυτόν τον τρόπο. Την ρώτησα συγκεκριμένα, για τι άτομο πρόκειται, μήπως δεν συνεργάζεται ή αν έχει κάποιο πρόβλημα; Μου απάντησε ότι δεν ίσχυε τίποτα από αυτά, ότι δεν είχε οποιοδήποτε πρόβλημα. Άνοιξα παρουσία της τον φάκελο και της είπα ότι δεν είχε διαφορά με την έκθεση που και αυτή μου παρέδωσε, καθώς δεν ήθελα να την ενημερώσω για το περιεχόμενο του φακέλου. Όταν διάβασα το περιεχόμενο του φακέλου βρέθηκα ενώπιον άλλης εκπλήξεως, καθώς διαπίστωσα ότι ένα άτομο είχε ελέγξει και τα 99 ΑΦΜ, πηγαίνοντας μάλιστα 5 χρόνια πίσω, ήταν δηλαδή σα να έλεγξε ουσιαστικά 500 ΑΦΜ. Η

έκπληξή μου οφειλόταν στο γεγονός ότι είχα στο μυαλό μου τις δυσχέρειες, που μου είχαν προβληθεί από την κα Αδαμοπούλου κατά την ανάθεση των ελέγχων»,

«Ναι και είχε σοβαρά ευρήματα, τα οποία είτε έχρηζαν περαιτέρω ελέγχου, είτε έπρεπε να παραπεμφθούν στον αρμόδιο Εισαγγελέα εξ αρχής. Η εμπειρία μου μου επέτρεπε αυτές τις διαπιστώσεις, το συμπέρασμα μου άλλωστε ενισχύθηκε και από την σύγκριση του ελέγχου αυτού με την έκθεση, που μου είχε παραδοθεί από την κα Αδαμοπούλου. Σας έχω εγχειρίσει αντίγραφα και των δύο εγγράφων, από τα οποία μπορείτε να εξάγετε τα δικά σας συμπεράσματα.

Κατόπιν σχετικής καταγγελίας που αφορούσε 2 ή 3 ΑΦΜ, που παρέπεμψα στον Εσωτερικό Έλεγχο και αφού ενημερώθηκα από τους υπαλλήλους της Δ/σης αυτής ότι πρόκειται για ΑΦΜ που ελέγχονται στην «καταγγελία της Φθιώτιδας» (ανώνυμη καταγγελία που αφορούσε βοσκοτόπια στη Φθιώτιδα), ανέθεσα στην κα Τυχεροπούλου τον σχετικό έλεγχο. Ο έλεγχος αυτός διαπίστωσε ότι άτομο, που είχε αποβιώσει, φερόταν να εκμισθώνει εκτάσεις βοσκοτόπων στο Γράμμο, που δηλώνονταν για την λήψη ενισχύσεων από συγγενείς ιδιοκτήτη ΚΥΔ, οι οποίοι, από ότι έμαθα, παραπέμφθηκαν στο ακροατήριο και εκκρεμεί η εκδίκαση της υπόθεσης».

- Από την από 28-11-2025 Συμπληρωματική Ένορκη Εξέταση του Γρηγορίου Βάρρα προκύπτει ότι, κατόπιν σχετικών καταγγελιών, αποφάσισε να προχωρήσει σε δειγματοληπτικό έλεγχο 99 ΑΦΜ. Ωστόσο, όπως σημειώνει, η προσπάθειά του αυτή συνάντησε έντονες αντιστάσεις εντός του Οργανισμού, ειδικά από τη Διευθύντρια Τεχνικών Ελέγχων Αθανασία Ρέππα και τον Αντιπρόεδρο Δημήτρη Μελά, ο οποίος ήταν αποκλειστική επιλογή του τότε ΥΠΑΑΤ κ. Βορίδη και ήταν προνομιακός συνομιλητής τόσο αυτού όσο και άλλων και άλλων πολιτικά διορισμένων αξιωματούχων. Η Ρέππα φέρεται να προσπάθησε να περιορίσει τον έλεγχο μόνο στο έτος αίτησης 2020, να επηρεάσει τη σύνθεση των επιτροπών και να εμποδίσει τη διενέργεια ουσιαστικών ελέγχων. Ο μάρτυρας αποδίδει αυτές τις ενέργειες σε απόπειρα συγκάλυψης παρατυπιών που είχαν συντελεστεί στο παρελθόν, όταν η ίδια είχε την ευθύνη κατανομής του Αποθέματος. Παρά τις αντιδράσεις, προχώρησε σε σειρά ενεργειών για την αυστηροποίηση των ελέγχων αλλάζοντας τη σχετική εγκύκλιο προκειμένου να γίνεται ουσιαστικός έλεγχος για το Εθνικό Απόθεμα, εξέδωσε νέες εντολές ελέγχων, προχώρησε σε δέσμευση πληρωμών για ύποπτες αιτήσεις για πάνω από 4.000 ΑΦΜ και σε αποστολή πορισμάτων στη Δικαιοσύνη. Καταθέτει συγκεκριμένες περιπτώσεις, όπως αυτή του Ξυλούρη στην Κρήτη, που αποδεικνύουν, κατά τη γνώμη του, συστηματική καταστρατήγηση των κανονισμών.

Ο μάρτυρας καταθέτει ακόμα ότι μετά την απομάκρυνσή του από τον Οργανισμό, οι εντολές του αναιρέθηκαν και δεν εφαρμόστηκαν και οι προσπάθειες ελέγχου υπονομεύτηκαν Συγκεκριμένα ο κ. Μελάς αφαίρεσε φακέλους από αρμόδιους ελεγκτές και σταμάτησε τους ελέγχους, ενώ έδωσε εντολή για επανάληψη ολοκληρωθέντων ελέγχων και μαζί με την Κ. Ρέππα προχώρησε στην πληρωμή πολλών από τους δεσμευμένους ΑΦΜ χωρίς να ολοκληρωθούν οι έλεγχοι. Ο κ. Βάρρας κατέληξε λοιπόν ότι υπήρξε συστηματική προσπάθεια παρέμβασης και αποτροπής ουσιαστικού ελέγχου, με στόχο την παρεμπόδιση της αποκάλυψης παρατυπιών. Ο ισχυρισμός του αυτός επιβεβαιώθηκε αργότερα από την δημοσίευση του εγγράφου της 83241/16.12.2020 που υπογράφεται από τον Φάνη Παπά και αναιρεί τις εντολές δέσμευσης και ελέγχου του Βάρρα.

Ειδικότερα ο μάρτυρας αναφέρει χαρακτηριστικά:

«Μετά από σχετικές με την κατανομή του Εθνικού Αποθέματος καταγγελίες για εμπλοκή τοπικών ΚΥΔ, υπαλλήλων του ΟΠΕΚΕΠΕ, ενδεχομένως και μελών της Διοίκησης αλλά και του Τεχνικού Συμβούλου (ΤΣ) αποφάσισα το καλοκαίρι του 2020, μετά την ολοκλήρωση της υποβολής των δηλώσεων ΟΣΔΕ 2020, εν μέσω Covid 19, να προχωρήσω σε έναν δειγματοληπτικό έλεγχο, προκειμένου να αποκτήσω ίδια άποψη και να λάβω τα κατάλληλα μέτρα περιορισμού της κλοπής κοινοτικών πόρων από τους νόμιμους δικαιούχους παραγωγούς και κτηνοτρόφους.»

«Στο πλαίσιο αυτό, προέβην σε ανάλυση κινδύνου με τα εξής κριτήρια (περιπτώσεις ΕΑΕ, που παρουσίαζαν αυξημένο κίνδυνο να συνιστούν απάτη): i. Αιτήσεις για Εθνικό Απόθεμα με ιδιωτικά βοσκοτόπια χωρίς ζώα, ii. Έδρα των αιτούντων μακριά από την τοποθεσία των βοσκοτόπων, iii. Αιτήσεις, στις οποίες δηλώνονταν βοσκοτόπια, σε περιοχές, όπου υπήρχαν βοσκήσιμες γαίες και λίγα ζώα (νησιά του Αιγαίου, Βόρεια και Δυτική Ελλάδα, Θεσσαλία κλπ)

iv. Αιτήσεις, που είχαν υποβληθεί από δικαιούχους και ΚΥΔ για Εθνικό Απόθεμα το 2019 και το 2020 με βάση ιδιωτικά βοσκοτόπια (ιδιότητα ή ενοικιαζόμενα από τρίτους), χωρίς ζώα συνήθως και σχετικά με τις οποίες είχαν υποβληθεί περισσότερες καταγγελίες, με κύριο χαρακτηριστικό ότι η έδρα των αιτούντων ήταν μακριά από την έδρα των αγροτεμαχίων των βοσκοτόπων.»

«...είχα αρχίσει να μην εμπιστεύομαι κανέναν εντός του ΟΠΕΚΕΠΕ, πόσο μάλλον εκτός. Ήμουν πολύ επιφυλακτικός. Ετοίμαζα και την προκαταβολή του Οκτωβρίου 2020, που μου την είχαν «στημένη» να μη πετύχει, ώστε να εισπράξω μια αποτυχία, που θα χρησιμοποιούσαν απέναντι στον Πρωθυπουργό και η οποία θα διευκόλυνε την απομάκρυνσή μου.»

«Τον Αύγουστο ζήτησα από τη Διεύθυνση Πληροφορικής να εντοπίσει αιτήσεις (ΑΦΜ), εφαρμόζοντας στο πληροφοριακό σύστημα τα προαναφερθέντα κριτήρια. Σημειώνω ότι ο έλεγχος επρόκειτο να διενεργηθεί με πλήρη μυστικότητα. Δεν είχα ενημερώσει τη Δ/νση Τεχνικών Ελέγχων και ο λόγος ήταν αφενός μεν να αποφύγω τη διαρροή κι αφετέρου να μην υπάρξει παρέμβαση από τον Α' Αντιπρόεδρο, Μελά Δημήτρη και μου ασκηθεί πίεση εντός και εκτός Οργανισμού, δεδομένου ότι ο Δ. Μελάς ήταν αποκλειστική επιλογή για την εν λόγω θέση από τον τότε ΥΠΑΑΤ κ. Βορίδη και ήταν προνομιακός συνομιλητής τόσο αυτού όσο και του Δ/ντή του, κ. Θεοδόση Αθανασά, καθώς και του Γ.Γ. ΥΠΑΑΤ κ. Γεωργίου Στρατάκου, που κι αυτός ήταν επιλογή του ΥΠΑΑΤ, όπως και ο τότε Γενικός Διευθυντής ΟΠΕΚΕΠΕ Λαμπρόπουλος Απόστολος.»

«...με τυχαία δειγματοληπτική επιλογή, κατάρτισα στις 20 Αυγούστου 2020 το συνημμένο δείγμα 99 ΑΦΜ προς έλεγχο.» «Στις 4 Σεπτεμβρίου 2020 με το Αριθ. Πρωτ. 54953 έγγραφο έδωσα εντολή σε πενταμελή ομάδα για τον έλεγχο των 99 ΑΦΜ για τα έτη 2019 και 2020.»

«Αμέσως, η νέα Διευθύντρια Τεχνικών Ελέγχων κα Ρέππα, η οποία είχε τοποθετηθεί στη θέση αυτή επί θητείας μου, μετά από κρίσεις κι απόφαση του Δ.Σ. έφερε σε διάφορα θέματα προσκόμματα για τη σύνθεση της Επιτροπής, αλλά και τον τρόπο ελέγχου και ζητούσε παράλληλα ο έλεγχος να περιοριστεί μόνο στο έτος 2020, γιατί προφανώς στην κατανομή του Εθνικού Αποθέματος 2019 ήταν αυτή υπεύθυνη ως τότε Διευθύντρια Άμεσων Ενισχύσεων και Αγοράς. Η αντίδρασή της ήταν αδικαιολόγητη και με γέμισε υποψίες.»

«...διαπίστωσα ότι η κα Ρέππα Αθανασία, ως Δ/ντρια Άμεσων Ενισχύσεων και Αγοράς είχε εισηγηθεί την κατανομή του Εθνικού Αποθέματος 2019, αλλά και προηγούμενων ετών.»

«Περαιτέρω γνωρίζοντας ότι ένας υπάλληλος η διευθυντής δεν μπορεί να διακινδυνεύει να εμφανίζει προσκόμματα σε έγγραφες εντολές του προέδρου του ΟΠΕΚΕΠΕ, θεώρησα ότι είχε σε αυτό την βοήθεια ή παρότρυνση του Α αντιπροέδρου Μελά Δημήτρη.»

«...η κυρία Ρέππα είχε τακτικά πολύωρες συνεργασίες με τον κύριο Μελά, γεγονός που δεν δικαιολογούσε η άσκηση των καθηκόντων τους. Παράλληλα ο κύριος Μελάς, με πίεζε να κάνω κατανομή Εθνικού αποθέματος, εμφανίζοντας αυτό ως επιτακτική ανάγκη, κάτι που δεν έκανα ακόμα για τον πολύ απλό λόγο ότι δεν κατανοούσα τον τρόπο με τον οποίο γινόταν η κατανομή μέχρι τότε. Πίστευα ότι έπρεπε να υπάρξει μεθοδολογία, ώστε με συγκεκριμένο αλγόριθμο να γινόταν η κατανομή με ορθολογικό και δίκαιο τρόπο, κάτι που δεν φαινόταν να γίνεται μέχρι τότε.»

«...η κυρία Ρέππα διατύπωνε την αντίθεσή της στην συμμετοχή ορισμένων ελεγκτών στην επιτροπή ελέγχου και ζητούσε την απομάκρυνση τους από αυτήν με πρόσχημα την απασχόληση τους σε άλλες εργασίες.»

«...τόσο η κυρία Ρέππα όσο και ο κύριος Μελάς εξέφραζαν αντιρρήσεις και για την δεύτερη παράγραφο της εντολής ελέγχου, σύμφωνα με την οποία, “...ως προς το αν υπήρξε κάποιου είδους συστηματική καταστρατήγηση ή ελλείψεις στην διαδικασία που την επέτρεψαν και ως εκ τούτου, σε ποιες πιθανές άλλες περιπτώσεις και με ποια κριτήρια να επεκταθεί αυτός ο έλεγχος, προς διασφάλιση του δημοσίου συμφέροντος” ζητώντας επίμονα να αφαιρεθεί, διότι αυτό αποτελούσε δήθεν αρμοδιότητα του εσωτερικού ελέγχου αγνοώντας συστηματικά ότι ο πρόεδρος είναι υπεύθυνος για το σύνολο της αρμοδιότητας του ΟΠΕΚΕΠΕ και ότι μάλιστα η εντολή μου ήταν *ad hoc*.»,

«...εν αναμονή της φημολογούμενης απομάκρυνσης μου, προσπαθούσα να καθυστερήσουν και να ακυρώσουν τον έλεγχο.»,

«Όταν, όμως παρέλαβα από την κα Αδαμοπούλου, σε κλειστό φάκελο, τους ελέγχους της κας Τυχεροπούλου, που είχε μόνη ολοκληρώσει τον έλεγχο και των 99 ΑΦΜ και μάλιστα για τα πέντε παρελθόντα έτη, με σημαντικότερα ευρήματα, αντιλήφθηκα ότι οι εισηγήσεις που δέχτηκα για την ορθή επανάληψη της αρχικής εντολής απέβλεπαν στην πραγματικότητα στον περιορισμό των ελέγχων και την αποτροπή του εντοπισμού παρατυπιών.»,

«...με την προσθήκη άλλων 6 ελεγκτών τελικά κάθε ελεγκτής έλεγξε μόνος του 9 ΑΦΜ και δεν μπορούσε να έχει ευρύτερη εικόνα, όπως ήθελα, για να δει ότι κάποιои ήταν συστηματικοί τροφοδότες ιδιωτικών βοσκοτόπων από καταπατήσεις δημοσίων εκτάσεων. Έτσι στην χαρακτηριστική περίπτωση του Ξυλούρη Βασιλείου από το Ηράκλειο Κρήτης, εκμισθωτή ιδιωτικών βοσκοτόπων εκτάσεως 5986 στρεμμάτων στην κορυφή Γράμμου σε 9 διαφορετικούς παραγωγούς από το Ηράκλειο, οι παραγωγοί κατανεμήθηκαν μεταξύ έξι ελεγκτών και έτσι δεν μπορούσε να γίνει αντιληπτό το μέγεθος των ιδιωτικών βοσκοτόπων που είχε εκμισθώσει.»,

«...οι παρανομούντες ήξεραν τα περιορισμένα χαρακτηριστικά του προκαθορισμένου οπτικού διοικητικού ελέγχου και φρόντιζαν για την τυπική εκπλήρωσή τους. Γι’ αυτόν ακριβώς τον λόγο, θεωρώ ότι έγινε η παρέμβαση και της Ρέππα. Δεν ήθελε να ενταχθούν στον τρόπο ελέγχου νέοι τρόποι ουσιαστικών διασταυρωτικών ελέγχων...»,

«...προσπαθούσε πιέζοντας την Αδαμοπούλου να έχει τον έλεγχο της κατάστασης και να ενημερώνει τον Αντιπρόεδρο Μελά. Άλλωστε, η μονότονη επιμονή της στο θεωρημένο απλά μισθωτήριο ή στην απλή αναφορά του Ε9, για την απόδειξη της χρήσης των αγροτεμαχίων...»,

«...σκέπτομαι ότι η ανεύρεση ισχυρών εγγράφων για την απόδειξη της κατοχής των ιδιωτικών βοσκοτόπων ήταν επιβεβλημένη.»,

«...ο έλεγχος περιορίστηκε στο 2020, μόνο σε διοικητικό έλεγχο των παραστατικών χρήσης, που ήδη είχαν καταθέσει οι παραγωγοί, ακολουθώντας πιστά την εντολή της προηγούμενης χρονιάς,

για το 2019, που είχε εκδοθεί από τον προηγούμενο πρόεδρο κ. Α. Καπρέλη με αριθμό 80895/17-10-2019, που έδινε εντολή στους ελεγκτές να περιορίζονται μόνο στα έγγραφα, τα οποία κατέθεσαν οι παραγωγοί. Οι ελεγκτές δεν ήλεγχαν, εάν ο βοσκότοπος είναι δημόσιος, αλλά περιορίζονταν στον έλεγχο του μισθωτηρίου. Επιπλέον, ακολουθούσαν τους διασταυρωτικούς ελέγχους που βασίζονταν στα στοιχεία, που είχαν καταθέσει οι παραγωγοί...»,

«Δηλαδή, με την πρόταση της Ρέππα, περιορίζεται το έργο των ελεγκτών: 1) Αφού η σύνταξη των αποτελεσμάτων κατευθύνεται επί προετοιμασμένου και προκαθορισμένου πίνακα, που είχε προετοιμασθεί στο ενδιάμεσο των δύο εντολών και στον οποίο αναγραφόταν πέρα από τους 9 παραγωγούς ανά ελεγκτή και τι ακριβώς θα ελεγχόταν, στόχος του οποίου ήταν να μην εντοπισθούν οι παρατυπίες, 2) Ανέτρεπε τον εντοπισμό κοινών ευρημάτων από τους ελεγχόμενους, όπως εντόπισε η κα Τυχεροπούλου, καθώς επίσης και στην συνεργασία και ανταλλαγή απόψεων μεταξύ ελεγκτών, για να μην δημιουργηθεί αμφισβήτηση για την διαδικασία, που εφαρμοζόταν τα προηγούμενα χρόνια.»

«...μετά την απομάκρυνσή μου από τον ΟΠΕΚΕΠΕ, η Ρέππα συνέχισε να ενεργεί προς την κατεύθυνση του περιορισμού των ελέγχων για το Εθνικό Απόθεμα με τις σχετικές εισηγήσεις της, με αποτέλεσμα την έγγραφη αντίδραση των ελεγκτών...»,

«...προχώρησα στα επόμενα βήματα.... 1. Άλλαξα την εγκύκλιο ελέγχων, προκειμένου να γίνεται ουσιαστικός έλεγχος των καταγγελιών για το Εθνικό Απόθεμα. 2. Οργάνωσα τον πρώτο συστηματικό έλεγχο επιτόπιο έλεγχο στην Κέα την 1 η Οκτωβρίου 2020, που οδήγησε σε σοβαρά ευρήματα, τα οποία παρέπεμψα στη δικαιοσύνη. 3. Έδωσα εντολή στις 6 Οκτωβρίου 2020 για ειδικούς ελέγχους περιλαμβάνοντας και επιτόπιο έλεγχο για τα 99 ΑΦΜ στις ΠΔ δυτικής Μακεδονίας – Ηπείρου, Κρήτης και Αιγαίου, των οποίων δέσμευσα την πληρωμή στην προκαταβολή 2020. 4. Έδωσα νέα εντολή ελέγχου για ειδικό έλεγχο 140 ΑΦΜ σε όλη την Ελλάδα με ιδιωτικούς βοσκοτόπους 127.577 στρεμμάτων και τα δέσμευσα από την προκαταβολή του 2020. 5. Έδωσα εντολή για έλεγχο για 208 επί πλέον ΑΦΜ με σχετικά μεγάλα ποσά αι προχώρησα στη δέσμευσή τους από την προκαταβολή του 2020. 6. Έδωσα εντολή για άλλους δύο ειδικούς ελέγχους από 7 έως 31 Οκτωβρίου 2020 με βάση την προηγούμενη εμπειρία σε 3 και 8 άτομα από ειδική ανάλυση κινδύνου, που επιβεβαίωσε προφορική καταγγελία και τα αποτελέσματα αυτών έστειλα στη δικαιοσύνη. 7. Έδωσα στις 4 Νοεμβρίου 2020 εντολή για ελέγχους σε επιπλέον 64 ΑΦΜ με υπερβολικό αριθμό ζώων και εντολή για δέσμευση από την κατανομή και την πληρωμή της Εξισωτικής Αποζημίωσης και της εξόφλησης της βασικής ενίσχυσης τον Δεκέμβριο, πράγμα το οποίο έπραξαν και για άλλα 4.000 ΑΦΜ με απομακρυσμένες εκτάσεις βοσκοτόπων από την Κρήτη, καθώς και 50 ΑΦΜ που αφορούσαν την καταγγελία Καλιούρη.»

«...μετά την αποτυχημένη προσπάθεια της Ρέππα να εμποδίσει τους ελέγχους, ήρθε αδικαιολόγητα η παρέμβαση του Αντιπροέδρου κ. Μελά για έλεγχο της κατάστασης, που έγινε στο τέλος και γραπτά, γιατί προφανώς καθυστερούσε η απομάκρυνσή μου, όπως ήλπιζε.»

«...μετά την αποχώρησή μου, οι εντολές μου δεν εφαρμόστηκαν από τους Μελά και Ρέππα, ενώ ο Μελάς αφαίρεσε από την αρμόδια ελέγκτρια όσους φακέλους είχε ελέγξει εκ των 140 ΑΦΜ, στα οποία αναφέρθηκα προηγουμένως και σταμάτησε τον έλεγχο για τους υπόλοιπους.»

«έδωσε εντολή για επανάληψη των ολοκληρωθέντων ελέγχων και προχώρησε με τη Ρέππα στην πληρωμή πολλών από τους δεσμευμένους ΑΦΜ χωρίς να ολοκληρωθούν οι έλεγχοι.»

«...προκρίθηκε πρώτα να σταματήσουν οι έλεγχοι στο δείγμα των 140 ΑΦΜ και στη συνέχεια να τροποποιηθεί η εγκύκλιος για επανάληψη των ελέγχων που είχαν ήδη γίνει.»

- Από την από 29-11-2025 Συμπληρωματική Ένορκη Εξέταση του Γρηγορίου Βάρρα προκύπτει ότι η λεγόμενη «τεχνική λύση» εφαρμόστηκε πρώτη φορά το έτος 2014, και σκοπό είχε να επιτρέψει τη δίκαιη και αναλογική κατανομή των επιλέξιμων δημόσιων βοσκοτόπων στους κτηνοτρόφους της χώρας, με βάση τον αριθμό των εκτρεφόμενων ζώων, έως ότου ολοκληρωθούν τα προβλεπόμενα διαχειριστικά σχέδια βόσκησης. Ο ίδιος επισημαίνει ότι η λύση αυτή είχε εγκριθεί από την Κομισιόν για περιορισμένο χρονικό διάστημα, και μάλιστα υπό την προϋπόθεση ότι οι σχετικοί μηχανισμοί θα λειτουργούσαν με διαφάνεια, αντικειμενικότητα και γεωχωρική τεκμηρίωση.

Ωστόσο, σύμφωνα με την κατάθεση του μάρτυρα, κατά την περίοδο 2016–2019, η τεχνική λύση φέρεται να μετατράπηκε σε εργαλείο παράνομης απόσπασης ενισχύσεων, λόγω σειράς παρατυπιών: έγιναν αποδεκτοί δικαιούχοι Εθνικού Αποθέματος πέραν των νεοεισερχομένων, παραβιάστηκαν γεωγραφικοί περιορισμοί κατανομής, παρατηρήθηκε πλασματική αύξηση δηλώσεων ζώων, δηλώθηκαν δημόσιες και ιδιωτικές εκτάσεις ως βοσκότοποι χωρίς επαρκή έλεγχο και κατανεμήθηκαν δικαιώματα ακόμη και σε άτομα χωρίς ζώα. Παράλληλα, ο αλγόριθμος που είχε δημιουργήσει και διαχειριζόταν ο τεχνικός σύμβουλος χρησιμοποιήθηκε επιλεκτικά ώστε να κατανέμονται ορεινές εκτάσεις σε κατοίκους πεδινών περιοχών για να λαμβάνουν εξισωτικές ενισχύσεις εις βάρος πραγματικών ορεινών κτηνοτρόφων.

Η αλλοίωση της κατανομής, κατά τον μάρτυρα, ενορχηστρώθηκε εσωτερικά, με διευθετήσεις μεταξύ ΟΠΕΚΕΠΕ και τεχνικού συμβούλου, και καλυπτόταν θεσμικά

μέσω υπηρεσιακών σημειωμάτων προς την πολιτική ηγεσία χωρίς καμία αξιολόγηση επιπτώσεων. Από το 2016 ως το 2019, υποβλήθηκαν κάθε χρόνο εισηγητικά σημειώματα με τα οποία υιοθετούνταν χωρίς έλεγχο αδικαιολόγητα αυξημένοι αριθμοί ζώων. Ως αποτέλεσμα, εκατοντάδες χιλιάδες στρέμματα βοσκοτόπων κατανεμήθηκαν σε περιφέρειες όπως η Κρήτη, η Ανατολική Μακεδονία και η Θράκη, σε βάρος άλλων περιοχών, με πλήρη παράκαμψη των θεσπισμένων περιορισμών και χωρίς οποιαδήποτε τεκμηρίωση ή έλεγχο.

Ειδικότερα, ο μάρτυρας αναφέρει χαρακτηριστικά:

«...η τεχνική λύση εφαρμόστηκε πρώτη φορά τον 12/2014 και συνιστούσε την κατανομή, με τη βοήθεια της γεωχωρικής τεχνολογίας, δημοσίων βοσκοτόπων στους κτηνοτρόφους με βάση τα ζώα τους. Ουσιαστικά, η κατανομή φεύγει από τον παραδοσιακό της χαρακτήρα και γίνεται τεχνικά. Επειδή, όμως υπάρχει στενότητα διαθέσιμων επιλέξιμων βοσκοτόπων λόγω του action plan, η επίτευξη της κατανομής απαιτεί αλγόριθμο και γι' αυτό το τελικό αποτέλεσμα ονομάζεται λύση, δηλαδή επέρχεται λύση για τους κτηνοτρόφους, με βάση τα ζώα τους και την περιοχή, που δραστηριοποιούνται. Τον αλγόριθμο αυτόν, τουλάχιστον από το 2015, τον δημιουργεί ο τεχνικός σύμβουλος, ο οποίος προβαίνει και στην κατανομή, που υποβάλει στη συνέχεια ο ΟΠΕΚΕΠΕ στο ΥΠΑΑΤ για έγκριση.»

« Την περίοδο 2016-2019 έξι παράγοντες συμβάλλουν στη μετατροπή της τεχνικής λύσης σε εργαλείο απόσπασης παράνομων ενισχύσεων. Συγκεκριμένα : 1. Δικαιούχοι Εθνικού Αποθέματος είναι οι νεοεισερχόμενοι στη γεωργία και όχι μόνο οι νέοι σε ηλικία, 2. Παραβιάζεται ο κανόνας ότι δεν μπορούν να ενεργοποιούνται δικαιώματα σε περιφέρεια διαφορετική εκείνης, στην οποία χορηγήθηκαν, οπότε για παράδειγμα, στους κτηνοτρόφους Κρήτης δεν θα μπορούσαν να κατανεμηθούν βοσκοτόποι που βρίσκονται σε άλλο νησί, 3. Η πλασματική αύξηση των ζώων οδηγεί σε αυξημένη κατανομή μέσω της τεχνικής λύσης, οπότε υπάρχει κίνητρο για αφύσικη αύξηση του αριθμού των ζώων σε ορισμένες περιοχές, όπως πράγματι παρατηρήθηκε στη συνέχεια, 4. Από το 2017 οι νέες εκτάσεις, που κατέστησαν επιλέξιμες μετά την απόφαση του ΔΕΕ και εντάσσονται στο ΣΑΑ, γίνονται αντιληπτές από ορισμένα ΚΥΔ και προτείνονται από αυτά, ώστε να συμπεριληφθούν στις αιτήσεις ως βοσκοτόποι σε καλή γεωργική κατάσταση και να δηλωθούν ως ιδιωτικές στα Ε9, 5. Από το 2017 στις δημόσιες εκτάσεις βοσκοτόπων προστίθενται και ιδιωτικές εκτάσεις γης, κυρίως στα νησιά, που δεν δηλώνονται από τους ιδιοκτήτες τους στο ΟΣΔΕ, 6. Η κατανομή δημοσίων βοσκοτόπων περιλαμβάνει και τους κατόχους δικαιωμάτων ΕΑ χωρίς ζώα. 7. Από το 2015 και μετά ο ΟΠΕΚΕΠΕ δεν κάνει κανέναν έλεγχο στα δικαιώματα από βοσκοτόπια χωρίς ζώα.

Στην κατάσταση αυτή προστέθηκε και η επιλεκτική κατανομή, μέσω του αλγόριθμου της τεχνικής λύσης, αγροτεμαχίων ημιορεινών περιοχών σε κατοίκους πεδινών περιοχών, για να λαμβάνουν εξισωτική αποζημίωση, εις βάρος παραγωγών και κτηνοτρόφων, που έμεναν μόνιμα σε ορεινές και μειονεκτικές περιοχές και στους οποίους κατανέμονταν αγροτεμάχια, που βρίσκονταν σε πεδινές περιοχές. Αυτή η διαδικασία είχε προστεθεί στον αλγόριθμο και επιλεκτικά τα ΚΥΔ ή υπάλληλοι του ΟΠΕΚΕΠΕ έδιναν την πληροφορία προτίμησης στον Τεχνικό σύμβουλο, που έκανε την κατανομή».

«...οι υπεύθυνοι του ΟΠΕΚΕΠΕ, γνωρίζοντας όλα τα κενά στη διαδικασία, που περιέγραψα, μεθόδευσαν, μέσω υπηρεσιακών σημειωμάτων προς την πολιτική ηγεσία, την αλλοίωση της κατανομής των δημοσίων βοσκοτόπων. Ειδικότερα, αφού γίνονταν οι εσωτερικές διευθετήσεις μεταξύ ΟΠΕΚΕΠΕ και τεχνικού συμβούλου, υποβαλλόταν την τελευταία στιγμή πάντα, υπηρεσιακό σημείωμα – εισήγηση προς την πολιτική ηγεσία για αποδοχή παράτυπων διευθετήσεων, ώστε να υπάρχει κάλυψη, χωρίς όμως αυτές οι εισηγήσεις να περιλαμβάνουν στοιχειώδη, έστω, μελέτη των επιπτώσεων».

«2016: Αρχίζει η αυξημένη δήλωση ζώων και δημιουργούνται συνθήκες καταστρατήγησης της απόφασης του 2015 στην Κρήτη. Ενώ διαπιστώνεται αδικαιολόγητη και αφύσικη αύξηση του αριθμού των ζώων, που δηλώνονται σε συγκεκριμένες περιφέρειες (Κρήτη, Ανατολική Μακεδονία και Θράκη), ο πρόεδρος του ΟΠΕΚΕΠΕ, αντί να ελέγξει το φαινόμενο αυτό, χωρίς καμία μελέτη προτείνει στον αρμόδιο Υπουργό, είτε σημαντική οριζόντια μείωση των ενισχύσεων όλων των κτηνοτρόφων των συγκεκριμένων περιφερειών είτε μεγαλύτερη συμμετοχή τους στην τεχνική λύση, ακόμη και με την κατανομή βοσκοτόπων εκτός της Περιφέρειας, κατά παράβαση της ισχύουσας ΚΥΑ. Είναι προφανές ότι και οι δύο αυτές λύσεις απέβαιναν σε βάρος των κτηνοτρόφων, οι οποίοι δήλωναν τον αριθμό των ζώων, που πράγματι εξέτρεφαν. Στο πλαίσιο αυτό υποβάλλεται στον ΥΠΑΑΤ από τον τότε πρόεδρο του ΟΠΕΚΕΠΕ το από 09/08/2016 εισηγητικό σημείωμα με το οποίο υιοθετήθηκε χωρίς έλεγχο ο αδικαιολόγητα αυξημένος αριθμός των ζώων, με αποτέλεσμα να κατανεμηθούν στους κτηνοτρόφους της Κρήτης επί πλέον 80.000 στρέμματα από την Περιφέρεια της Πελοποννήσου και 19.500 στρέμματα στους κτηνοτρόφους της ΑΜΘ από την περιφέρεια της Δυτικής Μακεδονίας.

2017: Συνεχίζεται η αυξημένη δήλωση ζώων και έχουμε νέα καταστρατήγηση της απόφασης του 2015 με διάφορες αλλαγές χωρίς να δίνονται στοιχεία, σκόπιμα κατά την άποψή μου, κατ' αναλογία όσων συνέβαιναν, με το Εθνικό Απόθεμα. Υποβάλλεται το δεύτερο εισηγητικό σημείωμα υιοθέτησης του αυξημένου αριθμού ζώων αντί του ελέγχου.

2018: Δηλώνεται ακόμη μεγαλύτερος αριθμός ζώων και συνεχίζεται η καταστρατήγηση της υπουργικής απόφασης με διάφορες αλλαγές. Υποβάλλεται στην πολιτική ηγεσία το τρίτο σημείωμα υιοθέτησης του αυξημένου αριθμού ζώων αντί του ελέγχου χωρίς οποιαδήποτε

στοιχεία. Μόνο για την Κρήτη γίνεται εισήγηση να κατανεμηθούν επιπλέον 296,000 στρέμματα από την Περιφέρεια Πελοποννήσου. Την ίδια περίοδο γίνονται μαζικά αιτήσεις για Εθνικό Απόθεμα για βοσκοτόπια χωρίς ζώα.

2019: Συνεχίζεται η αλόγιστη αυξημένη δήλωση ζώων και η καταστρατήγηση της υπουργικής απόφασης με διάφορες αλλαγές. Υποβάλλεται στο ΥΠΑΑΤ το τέταρτο εισηγητικό σημείωμα, με το οποίο υιοθετείται χωρίς έλεγχο ή οποιαδήποτε άλλα στοιχεία ο αδικαιολόγητα αυξημένος αριθμός ζώων. Μόνο για την Κρήτη έπρεπε να κατανεμηθούν επί πλέον 1.075.000 στρέμματα από την Πελοπόννησο, τη Ρόδο, την Κάρπαθο και τη Δυτική Μακεδονία)».

2.- Ευάγγελος Σημανδράκος (πρώην Πρόεδρος ΟΠΕΚΕΠΕ):

Η κατάθεση του Ευάγγελου Σημανδράκου ενώπιον της Εξεταστικής Επιτροπής αναδεικνύει, με συγκεκριμένα περιστατικά, την ύπαρξη πιέσεων για αποδέσμευση και πληρωμή δεσμευμένων ΑΦΜ, τη σύγκρουση της διοίκησης με εσωτερικούς μηχανισμούς αντίστασης στους ελέγχους, καθώς και τη χρονική συνάφεια μεταξύ μη συμμόρφωσης σε πολιτικές πιέσεις και στοχευμένης απαξίωσης και απομάκρυνσης.

Ο μάρτυρας απέδωσε ευθέως ευθύνες, καταγγέλλοντας τον τότε Υπουργό, Λευτέρη Αυγενάκη, ότι τον εξώθησε σε παραίτηση μέσω μεθοδευμένης δημόσιας απαξίωσης. Αιτία, όπως ανέφερε, ήταν η άρνησή του να ενδώσει στις πιέσεις για την πληρωμή δεσμευμένων ΑΦΜ, το 63% των οποίων ήταν στην Κρήτη, εκλογική περιφέρεια του Υπουργού. Ο κ. Σημανδράκος κατονόμασε τον Γενικό Γραμματέα, Γιώργο Στρατάκο, ως τον ενδιάμεσο που πίεζε για την πληρωμή συγκεκριμένων συμφερόντων, όπως του κ. Ξυλούρη. Η πίεση αυτή επιβεβαιώθηκε από το γεγονός ότι αμέσως μετά την απομάκρυνσή του, ο αντικαταστάτης του, Κυριάκος Μπαμπασίδης, έφερε το θέμα προς πληρωμή στο Δ.Σ., επικαλούμενος «άνωθεν πολιτική εντολή». Ιδιαίτερα κρίσιμο στοιχείο της κατάθεσης αποτελεί η αναφορά του μάρτυρα ότι είχε ενημερώσει θεσμικά το Μέγαρο Μαξίμου, με γραπτές αναφορές (4.11.2023 και 8.12.2023), για τις πιέσεις που δεχόταν, τις επιπτώσεις στη διεθνή αξιοπιστία του Οργανισμού έναντι των ελέγχων της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και τη σύνδεση των πιέσεων με μη καταβολή ενισχύσεων σε χιλιάδες ΑΦΜ.

Ο μάρτυρας κατέστησε σαφές ότι είχε ενημερώσει προσωπικά τους κ.κ. Μπρατάκο, Παπασταύρου και Βορίδη, εκτιμώντας ότι γνώριζε και ο ίδιος ο Πρωθυπουργός. Τέλος κάνει λόγο για αντίσταση πολλών υπαλλήλων απέναντι στους ελέγχους και στην εξυγίανση του οργανισμού.

Η μαρτυρία του σκιαγράφησε ένα καθεστώς που, ενώ γνώριζε τα δομικά προβλήματα του Οργανισμού, επέλεγε συνειδητά να απομακρύνει όποιον δεν συμμορφωνόταν με τις πολιτικές εντολές εξυπηρέτησης συμφερόντων.

Σημειώνουμε ότι ο ίδιος ο Ευάγγελος Σημανδράκος στην από 25.2.2025 κατάθεσή του στα πλαίσια της διενεργούμενης από την Ευρωπαϊκή Εισαγγελία προκαταρκτικής εξέτασης αναφέρεται σε συντονισμένη προσπάθεια της ομάδας που λειτουργούσε εντός του ΟΠΕΚΕΠΕ να καθυστερήσει τις πληρωμές ώστε να προκληθεί πρόβλημα και να πετύχουν την απομάκρυνσή του από τη θέση του Προέδρου καθώς «δεν ήταν διαχειρίσιμος». Καταθέτει συγκεκριμένα: «...Έχοντας αποτύχει να εμποδίσουν την προκαταβολή της βασικής ενίσχυσης τον Οκτώβρη του 2022 κι αφού οι αντιδράσεις του συστήματος εντός του ΟΠΕΚΕΠΕ δεν κατάφεραν να εμποδίσουν την εγκατάσταση συστημάτων στο γον, αποφάσισαν να εντείνουν τις προσπάθειες τους, προκειμένου να εμποδίσουν την πληρωμή της προκαταβολής των Αγροπεριβαλλοντικών Μέτρων στο τέλος Νοεμβρίου του 2022. Γενικός Διευθυντής του Οργανισμού ήταν ως εκείνη τη στιγμή ο Αντώνης Κοροβέσης, ο οποίος με δική του πρωτοβουλία συγκεντρώνει συγκεκριμένους ελεγκτές από την περιφέρεια στην ΚΥ προκειμένου να βοηθήσουν στον έλεγχο της πληρωμής των μέτρων αγροτικής ανάπτυξης. Ωστόσο, τελικά αποδείχθηκε ότι αυτό ήταν μια συντονισμένη προσπάθεια πρόκλησης αδιεξόδου. Χαρακτηριστικά παραθέτω έγγραφο των ελεγκτών που είχαν συγκεντρωθεί στην Κεντρική Υπηρεσία, το οποίο συντάχθηκε με καθοδήγηση των διευθυντών Αριστέας Βολιτάκη, Ελβίρας Σεραφειμίδου, Χαριτίνης Παπαθανασίου και Αντώνη Τασούλη οι οποίοι προφασίστηκαν και αρνούνταν να προβούν στον έλεγχο του δείγματος. Να σημειώσω εδώ ότι το σύστημα Πληρωμών στο γον είχε ελλείψεις αλλά δεν ήταν τέτοιες που εμπόδιζαν τον έλεγχο του δείγματος και την πληρωμή των δικαιούχων στην ώρα τους.... υπήρχε η διαβεβαίωση από τον Δ/ντή της Πληροφορικής (Κουντούρη) και τον Δ/ντή Τεχνικών Ελέγχων (Θεοδωρόπουλο), ότι η πληρωμή ήταν σωστή. Επίσης με διαβεβαίωσαν ότι οι έλεγχοι στο δείγμα θα μπορούσαν να γίνουν, έστω με περισσότερο κόπο, από τους ελεγκτές και δεν είχαν οποιαδήποτε βάση οι ισχυρισμοί, που συμπεριλαμβάνονταν στο έγγραφο. Τα δεδομένα που ζητούσαν υπήρχαν στον διασταυρωτικό έλεγχο αλλά δεν υπήρχαν σε απεικόνιση, γεγονός που προσέθετε απλώς μία επιπλέον δουλειά. Άλλωστε, μετά την επέμβαση του ΥΠΑΑΤ, οι έλεγχοι και η πληρωμή πραγματοποιήθηκαν κανονικά, γεγονός που αποδεικνύει ότι επρόκειτο για προφάσεις. ενώ κανένα πρόβλημα δεν διαπιστώθηκε

στην πορεία σχετικά με την ορθότητα της πληρωμής. Σημειώνω επίσης ότι επρόκειτο για πληρωμή προκαταβολής και τυχόν αστοχίες θα μπορούσαν να διορθωθούν κατά την εκκαθάριση τον Ιούνιο.....Συνεχίζοντας, ως την συγκεκριμένη πληρωμή, μετά από αυτή την αντίθεση που σας περιέγραψα εξαιτίας της καθυστέρησης, που είχε προκληθεί, απευθύνθηκα στο Γραμματέα Αγροτικής Πολιτικής στην ΕΕ (Κώστα Μπαγινέτα) για να λάβουμε έγκριση, προκειμένου να πληρώσουμε τους παραγωγούς μετά τις 30/11 (ουσιαστικά προκαταβολή μπορούσε να πληρωθεί και μετά τις 30 Νοεμβρίου). Επίσης, λόγω των συντονισμένων αντιδράσεων, απευθύνθηκα στον τότε υπουργό κ. Γιώργο Γεωργαντά, προκειμένου να δώσει έγγραφη εντολή, ώστε να μην υπάρχει αμφιβολία για τη νομιμότητα της πληρωμής αργότερα από τις 30 Νοεμβρίου 2022. Ήταν μια ξεκάθαρα συντονισμένη αντίδραση, προκειμένου να ακυρώσουν το εγχείρημα της μετάβασης στο γον και να καταφέρουν με αυτό τον τρόπο να δημιουργήσουν αναστάτωση και δυσaréσκεια, ώστε στο τέλος να επιτύχουν την απομάκρυνση μου, καθώς δεν ήμουν διαχειρίσιμος από αυτούς.....».

Στη συνέχεια αναφέρει τα ακόλουθα ως προς την αυστηροποίηση των εγκυκλίων ελέγχων, για την οποία ακολούθησε το παράδειγμα του προκατόχου του Γρ. Βάρρα: «....Άλλωστε συνέχισα τους ελέγχους για το εθνικό απόθεμα και τον τρόπο που αυτό είχε κατανεμηθεί, προσπαθώντας παράλληλα να διακρίνω, ποια ήταν η σχέση των διευθυντών, που εμφανίζονταν ως ομάδα σε αυτή την υπόθεση. Προκειμένου μάλιστα να ελέγξω την επίπτωση της εφαρμογής των εγκυκλίων Τεχνικών Ελέγχων, του Βάρρα και της δικής μου, στα αποτελέσματα των ελέγχων, που είχαν διεξαχθεί, έδωσα εντολές για επανάληψη ελέγχων υποθέσεων, που είχαν εντοπιστεί μετά από ανάλυση κινδύνου και είχαν ελεγχθεί παλαιότερα, πριν την τροποποίηση της εγκυκλίου που είχε κάνει ο Βάρρας ή μετά την τροποποίηση αυτής και πριν την δική μου. Στις περιπτώσεις αυτές, ενώ οι αρχικοί έλεγχοι κατέληξαν χωρίς ευρήματα, κατόπιν διεξαγωγής ελέγχου βάσει της εγκυκλίου μου, που απαιτούσε σε συγκεκριμένες περιπτώσεις την προσκομιδή ισχυρών στοιχείων για την απόδειξη νόμιμης κατοχής, όπως η εγκύκλιος του Βάρρα, προέκυψαν σοβαρές ενδείξεις απάτης σε βάρος του Οργανισμού. Διαπίστωσα έτσι, ότι οι υποθέσεις μου για ύπαρξη ανοχής και συνεννόησης στελεχών του Οργανισμού με τα ΚΥΔ ήταν ορθές, με χαρακτηριστικές τις περιπτώσεις της Δυτικής Μακεδονίας (υπεύθυνη η Χαριτίνη Παπαθανασίου που είχε εγκρίνει Κρητικούς με βοσκοτόπια στη Δυτ. Μακεδονία) και του Αιγαίου, όπου πολλούς ελέγχους πραγματοποιούσαν η Σταυρούλα Κουρμέτζα και

η Μαρία Μέζα ... γιατί ενώ η παρατυπία ήταν εξόφθαλμη, καλύπτονταν πίσω από τη διατύπωση της εγκυκλίου με σκοπό να περάσει η αίτηση τον έλεγχο...».

Για τους ελέγχους στην Κρήτη και την περίπτωση της οικογένειας Ξυλούρη, κατέθεσε τα ακόλουθα: «...Επίσης, διέταξα και έκτακτους ελέγχους για τον υπερβολικό αριθμό ζώων στην Κρήτη, όμως παρά την σωστή ανάλυση κινδύνου δεν απέδωσαν τα αναμενόμενα, όπως κατάλαβα πολύ αργότερα και από περιστατικά λίγο πριν απομακρυνθώ, στις περιπτώσεις των ελέγχων στα ζώα υπήρχε πιθανά ενημέρωση των ελεγχόμενων και μετακινήσεις ζώων από τον ένα παραγωγό στον άλλο, για να μην έχουν επιπτώσεις. Η αντίσταση για την διενέργεια ελέγχων στα ΑΦΜ Κρητικών ήταν πολύ μεγάλη. Ένα χαρακτηριστικό περιστατικό είναι η υπόθεση του Γεωργίου Ξυλούρη και των συγγενών του για τους οποίους υπήρχαν διάφορες καταγγελίες για υπερβολικό αριθμό ζώων, καθώς επίσης και εκτάσεων, που είχαν δηλώσει σε Χίο και Πάρο και δεν τους ανήκαν. Εκτός τον ίδιο, που είχε έρθει περισσότερες φορές στο γραφείο μου ζητώντας να πληρωθούν οι αιτήσεις τους, ο Μπαμπασιδής μαζί με τον Στρατάκο, Γενικό Γραμματέα του ΥΠΑΑΤ, μου ζήτησαν επίσης να προχωρήσει ο Οργανισμός στις πληρωμές. Ο Στρατάκος είχε κατ' επανάληψη απευθυνθεί σε εμένα ζητώντας μου με επιμονή να προχωρήσουμε στην πληρωμή. Τους απάντησα ότι ο μόνος τρόπος να πληρωθεί ήταν κατόπιν ελέγχου και εφόσον δεν υπάρξουν ευρήματα. Ο Ξυλούρης ήθελε να πληρωθεί κυρίως η ενίσχυση για την βιολογική κτηνοτροφία και ζητούσε ο έλεγχος να περιοριστεί σε αυτό. Το ίδιο και ο Μπαμπασιδής, ενώ εγώ επέμενα ότι ο έλεγχος έπρεπε να γίνει σε όλη την εκμετάλλευση και εξέδωσα την σχετική εντολή, Ο Μπαμπασιδής μου είπε ότι έχει κάνει τον έλεγχο η Κουρμέντζα και ότι τον διαβεβαίωσε ότι δεν υπάρχουν εκτάσεις εκτός Κρήτης. Αρνήθηκα να αλλάξω την εντολή ελέγχου με ορθή επανάληψη και του ζήτησα να το σημειώσει ο ίδιος στην εντολή ελέγχου και να το υπογράψει, εφόσον είχε αυτή την βεβαιότητα, όπως και έκανε. Επισημαίνω ότι του είχα δώσει την δυνατότητα να επιλέξει ο ίδιος τους ελεγκτές και είναι αυτοί οι οποίοι αναφέρονται στην σχετική εντολή μου. Η δική μου χειρόγραφη επισημείωση, όπως με ρωτάτε, είναι η εξής: 'Μετά τη διαπίστωση ότι το 2023 δεν διαθέτουν αγροτεμάχια εκτός Κρήτης, παρακαλώ: α) να προχωρήσετε με βάση την εισήγηση του Αντιπροέδρου και β) η Δ/ση Τεχνικών Ελέγχων να με ενημερώσει εάν τα προηγούμενα χρόνια διέθεταν εκτάσεις εκτός Κρήτης για να εκτιμηθεί συνολικά η κάθε περίπτωση σε σχέση με άλλους ελέγχους'. Το αποτέλεσμα του ελέγχου παραδόθηκε στον Μπαμπασιδή και δεν το έχω, νομίζω ότι οι ελεγκτές δεν διαπίστωσαν ευρήματα, Πλην όμως υπήρξε ενημερωτικό σημείωμα της

Διεύθυνσης Άμεσων Ενισχύσεων και Αγοράς, το οποίο κοινοποιήθηκε τόσο σε μένα όσο και στον Μπαμπασίδη, από το οποίο προέκυπτε ότι υπήρχαν εκτάσεις εκτός Κρήτης, οπότε δεν μπορούσαν να προχωρήσουν οι πληρωμές, αν δεν ελέγχονταν οι τίτλοι κατοχής για το σύνολο της εκμετάλλευσης. Τότε επικοινωνήσε μαζί μου ο Ξυλούρης και μου είπε ότι ο Μπαμπασίδης τον ενημέρωσε ότι δεν μπορούσε να πληρωθεί, αν η «Τυχεροπούλου δεν καταπιεί» το ενημερωτικό. Έτσι δεν έγινε η πληρωμή τους εκείνο το διάστημα, όπως επιθυμούσε ο Στρατάκος και ο Μπαμπασίδης....».

Μην αντέχοντας την πίεση της πολιτικής ηγεσίας και μετά από συνεχόμενες πιέσεις από τον Γενικό Γραμματέα του ΥΠΑΑΤ Γεώργιο Στρατάκο, που ζητούσε την παραίτησή του, ο Ευ. Σημανδράκος υπέβαλε τελικά την παραίτησή του, για την οποία στην από 26.2.2025 ένορκη κατάθεσή του αναφέρει ότι «εξαναγκάστηκε να αποχωρήσει» από τον Οργανισμό: «...Τον Οκτώβριο του 2023, όμως, η πίεση έγινε αφόρητη από τον κ. Αυγενάκη επειδή δεν πληρώθηκαν και πάλι τα 6.000 ΑΦΜ και την μετέφερε και σε άλλους στην Κυβέρνηση και είδα ότι με τους ανθρώπους του Μπαμπασίδη μέσα στον ΟΠΕΚΕΠΕ και την παράκαμψή μου από την πολιτική ηγεσία του ΥΠΑΑΤ δεν ήταν πλέον ασφαλές το περιβάλλον για να κάνω σωστά την δουλειά μου ήμουν συνεχώς εκτεθειμένος σε πολλαπλούς κινδύνους. Πρέπει να σημειώσω ότι από τα μέσα Νοέμβριου η πλειοψηφία των μελών της διοίκησης είχαν υποβάλει την παραίτησή τους, καθ' υπόδειξη και κατόπιν πιέσεων του Στρατάκου με εντολή Αυγενάκη. Ο δε Στρατάκος μου έκανε συχνά τηλεφωνικές κλήσεις λέγοντας ότι πρέπει να παραιτηθώ και πραγματοποιήσαμε τουλάχιστον 3 συναντήσεις, στις δυο εκ των οποίων ήταν παρών και ο Μπαμπασιδης και στην μια εκ των τριών ο Γλετζάκης. Έτσι, στις 27 ή 28 Δεκεμβρίου, με παράνομη εισήγηση της Γενικής Διευθύντριας Όλγας Μωραΐτου και την σύμφωνη γνώμη της Νομικής Υπηρεσίας και ενώ εγώ έλειπα σε υποχρέωση εκτός ΟΠΕΚΕΠΕ γνωστή στα μέλη του ΔΣ (τους έγινε ενημέρωση), συγκάλεσαν Διοικητικό Συμβούλιο, που προέδρευε ο υπό παραίτηση Μπαμπασίδης και προχώρησαν σε αλλαγές των τριών Διευθυντών, που δεν ευθυγραμμίζονταν με το όλο κλίμα. Τότε, μην αντέχοντας τις πιέσεις της πολιτικής ηγεσίας υπέβαλα την παραίτηση μου εξαναγκαζόμενος σε έξοδο από τον Οργανισμό....».

Την όλη κατάσταση και ιδίως την αφόρητη πίεση που του ασκούσε η ως άνω ομάδα προσώπων με επικεφαλής τον Υπουργό Ελ. Αυγενάκη, ο Ευάγγελος Σημανδράκος τα είχε γνωστοποιήσει στον Υφυπουργό στον Πρωθυπουργό Ιωάννη Μπρατάκο με τις από 4.11.2023 και 8.12.2023 Αναφορές του, ενώ είχαν πραγματοποιηθεί σχετικά και δύο συσκέψεις στο Μ. Μαξίμου με την συμμετοχή των Ι. Μπρατάκου, Στ. Παπασταύρου και Μ. Βορίδη, στην δεύτερη εκ των οποίων ζητήθηκε η παραίτηση του Ευ. Σημανδράκου, όπως ο τελευταίος αναφέρει στο από 30.6.2025 email του προς την Ευρωπαϊκή Εισαγγελία, που προστέθηκε στην δικογραφία. Στο ως άνω email επισυνάπτονται τα δύο σχετικά έγγραφα, στα οποία περιγράφεται η αφόρητη πίεση που υφίστατο ο Ευ. Σημανδράκος από τον Ελ. Αυγενάκη και τους συνεργάτες του λόγω των ελέγχων που είχε διατάξει και οι οποίοι κατέληξαν σε μη καταβολή ενισχύσεων προς χιλιάδες ύποπτα ΑΦΜ, η πλειοψηφία των οποίων προερχόταν από τους τέσσερις νομούς της Κρήτης. Ειδικότερα στην από 4-11-2023 εμπιστευτική επιστολή του προς τον Υφυπουργό παρά τω Πρωθυπουργό κ. Ιωάννη Μπρατάκο, ο κ. Σημανδράκος αναφέρει επί λέξει:

*«...Ο Οργανισμός αλλά και εγώ προσωπικά βαλλόμαστε από έωλες καταγγελίες – δηλώσεις του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης & Τροφίμων, μέσω των ΜΜΕ....
...Ειδικότερα για το σημείο 3 - μη καταβολή ενισχύσεων σε βοσκοτόπια χωρίς ζώα - σας πληροφορώ ότι από τους 9.309 που δεν καταβλήθηκαν ενισχύσεις γιατί δεν πληρούσαν τα κριτήρια επιλεξιμότητας 5.586 (63%) προέρχονταν από τις τέσσερις περιφερειακές ενότητες Λασιθίου, Ηρακλείου, Ρεθύμνου και Χανίων. Τη Δευτέρα, 30 Οκτωβρίου 2023, το πρωί στις 12.00 επικοινωνήσα μαζί μου πάλι ο ίδιος ο Γενικός Γραμματέας του ΥΠΑΑΤ κ. Γιώργος Στρατάκος και μου ζήτησε εκ μέρους του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης & Τροφίμων, για λόγους που έχουν σχέση με την πληρωμή της προκαταβολής, την υποβολή της παραίτησης όλων των μελών του ΔΣ και των εκλεγμένων από τους εργαζόμενους και το ΓΕΩΤΕΕ περιλαμβανομένων. Αξιότιμε κ. Υπουργέ, έχοντας αίσθημα ευθύνης για το έργο που έχω οριστεί να επιτελέσω, για το σημαντικό έργο που ο Οργανισμός υλοποιεί, γνωρίζοντας τον αντίκτυπο που το έργο του έχει στο κοινωνικό σύνολο, στην αγροτικό κόσμο και εν τέλει στο Κυβερνητικό έργο, αρνήθηκα καθώς η παραίτησή μου τον μόνο που εξυπηρετεί είναι αυτόν που την απαίτησε, χωρίς να είναι γνωστοί οι λόγοι και οι σκοποί του...Είναι προφανές πως δεν είναι εφικτό το έργο αυτό να διαβάλλεται και να υπονομεύεται από δηλώσεις του αρμόδιου Υπουργού, οι οποίες είναι δεδομένο πως λαμβάνονται υπόψη από τις ελεγκτικές υπηρεσίες της*

Ευρωπαϊκής Επιτροπής της οποίας αρμοδιότητα είναι να διασφαλίσει την σύννομη διαχείριση των ευρωπαϊκών κονδυλίων. Επειδή ο αρμόδιος πολιτικός προϊστάμενός μου, ουδέποτε από την ημερομηνία ανάληψης των καθηκόντων του επιδίωξε θεσμικά να επικοινωνήσει μαζί μου, αλλά και επειδή η εν γένει δημόσια συμπεριφορά του και οι δηλώσεις του δημιουργούν προβλήματα στη λειτουργία του Οργανισμού.....σας ζητώ ακρόαση προκειμένου να σας δοθούν όλες οι πληροφορίες που χρειάζεστε...».

Στην από 8.12.2023 αναφορά του ο Ευ. Σημανδράκος επανέρχεται με τα ακόλουθα ζητώντας στήριξη και διαμεσολάβηση προς τον αρμόδιο Υπουργό που δεν δεχόταν καν να συνομιλήσει μαζί του ήδη από την πρώτη μέρα που ανέλαβε (!!): «.....την ίδια ημέρα, που μαζί με την επιτροπή διαπίστευσης του Οργανισμού (η οποία αποτελείται από στελέχη του ΥΠΑΑΤ) και στελέχη του ΟΠΕΚΕΠΕ προσπαθούσαμε να δώσουμε την καλύτερη εντύπωση στους ελεγκτές της Ευρωπαϊκής Επιτροπής δίνοντας τεκμηριωμένες απαντήσεις στα ερωτήματά τους, υπήρχε δημοσίευμα της εφημερίδας «ΝΕΑ ΚΡΗΤΗ» με δηλώσεις του κ. Υπουργού όπως : «Θέλουμε να δημιουργήσουμε από 'δω και πέρα έναν νέο ΟΠΕΚΕΠΕ, πέρα από τις αγκυλώσεις και τη σαπίλα που τον χαρακτηρίζει σε επίπεδο προέδρου και κεντρικών διοικητικών στελεχών του». Επισημαίνω ότι το αντικείμενο και το πρόγραμμα ελέγχου των ελεγκτών της Ε.Ε. ήταν σε γνώση του κ. Υπουργού, καθώς όχι μόνο κοινοποιούνται τα έγγραφα αρμοδίως αλλά και η επιτροπή διαπίστευσης αναφέρεται απ' ευθείας στον ίδιο.....σας ζητώ να υπάρξει μια διαμεσολάβηση η οποία θα οδηγήσει σε αποκατάσταση της δημόσιας εικόνας του Οργανισμού προς την Ευρωπαϊκή Επιτροπή ως προς το κύρος του και την εγκυρότητα του έργου του».

Μετά την εκδίωξή του από τον ΟΠΕΚΕΠΕ, ο Ευ. Σημανδράκος καταθέτει ότι η επόμενη διοίκηση, δηλαδή ο νέος Πρόεδρος Κυριάκος Μπαμπασιδής μαζί με τους Κέντρο, Κουρμεντζά και Βολιτάκη, προχώρησε στην πληρωμή των αγροτών, των οποίων τα ΑΦΜ είχαν προηγουμένως μπλοκαριστεί: «.....Στην συνέχεια, σύμφωνα με τα όσα έχω ακούσει και διαβάσει, ο Μπαμπασιδής με τους νέους Διευθυντές Κέντρο, Κουρμέτζα και Βολιτάκη, προχώρησε στην αποδέσμευση και πληρωμή ΑΦΜ. Θεωρώ ότι, ειδικά η Κουρμέτζα στην Τεχνικών Ελέγχων έπαιξε καθοριστικό ρόλο σε αυτό λόγω της συνεργασίας της με τον Μπαμπασιδή, ως υπεύθυνη του γραφείου του και άνθρωπος της εμπιστοσύνης του. Επίσης ήταν εκείνη που ισχυριζόταν ότι είχε ελέγξει 2.500 αιγοπρόβατα στην εκμετάλλευση του Ξυλούρη μέσα σε ένα βράδυ.....». Αναφέρει τέλος για την Αθανασία Ρέππα: «...Θα ήθελα να σταθώ στην περίπτωση της υπαλλήλου Αθανασίας Ρέππα, καθώς ήταν μεγάλη μου έκπληξη η αντίδραση που συνάντησα μέσα

στο Διοικητικό Συμβούλιο από την Σπεντζάρη και τον Μπαμπασίδη για να προχωρήσουμε στην διενέργεια ένορκης διοικητικής εξέτασης εις βάρος της συγκεκριμένης υπαλλήλου. Είχαν προκύψει πολύ σοβαρά ευρήματα για το ρόλο που είχε στην υπόθεση του εθνικού αποθέματος από το πόρισμα της επιτροπής, που είχε συσταθεί κατόπιν της αντίστοιχης εντολής του υπουργού Γ. Γεωργαντά. Ενώ τα ευρήματα της Επιτροπής ήταν ξεκάθαρα και ήταν περισσότερο από προφανής η ανάμειξή της στην υπόθεση του εθνικού αποθέματος, στο διοικητικό συμβούλιο συνάντησα συντονισμένη αντίσταση απέναντι σε κάθε προσπάθεια να διερευνηθεί η υπόθεση και να αναζητηθούν ευθύνες. Να σημειώσω, χωρίς να μπορώ να το διασταυρώσω, ότι φημολογούνταν πως την καθοδηγούσε ο Μπαμπασίδης».

3.- Παρασκευή Τυχεροπούλου (Υπάλληλος ΟΠΕΚΕΠΕ):

Η κατάθεση της πρώην προϊσταμένης της Διεύθυνσης Άμεσων Ενισχύσεων του ΟΠΕΚΕΠΕ, Παρασκευής Τυχεροπούλου, ανέδειξε τη διαφθορά που επικρατούσε στο εσωτερικό του ΟΠΕΚΕΠΕ καθώς και το κλίμα εκφοβισμού που ήταν κυρίαρχο. Η κυρία Τυχεροπούλου περιέγραψε με λεπτομέρειες την ύπαρξη μιας «κλειστής ομάδας πίεσης» που ασκούσε εκφοβισμό και ψυχολογική βία σε εργαζόμενους που αντιδρούσαν σε αδιαφανείς πρακτικές. Μίλησε συγκεκριμένα για απειλές κατά της ζωής του που δέχθηκε ο υπάλληλος του ΟΠΕΚΕΠΕ στην Κρήτη Γρηγόρης Καλλιούρης, ο οποίος πρώτος εντόπισε τις παρατυπίες και τις ανακρίβειες στους ελέγχους, καθώς ακόμα και με συγκεκριμένα παραδείγματα για το πώς διαδοχικές διοικήσεις του Οργανισμού προσπαθούσαν να την εμποδίσουν να κάνει την δουλειά της. Ανέφερε ονομαστικά τον Γ. Ξυλούρη, ως ένα από τα κεντρικά πρόσωπα στο καθεστώς εκφοβισμού της.

Η κ. Τυχεροπούλου παρουσίασε στην επιτροπή αναλυτικά παραδείγματα από ελέγχους όπου παραγωγοί από την Κρήτη δήλωναν βοσκοτόπια σε διάφορα νησιά της χώρας χωρίς να έχουν τίτλους κτήσης. Η μάρτυρας περιέγραψε ένα πανίσχυρο σύστημα συγκροτημένο γύρω από πρόσωπα των προηγούμενων διοικήσεων, του κ. Μελά, του κ. Παπά (σημερινού Βουλευτή της ΝΔ), του κ. Μπαμπασίδη και του κ. Σαλάτα, που εμπόδιζαν κάθε προσπάθεια ελέγχου, αλλοίωναν αποτελέσματα, παρενέβαιναν στις διαδικασίες πληρωμών και εκδικούνταν όσους υπαλλήλους προσπαθούσαν να κάνουν σωστά τη δουλειά τους με συνεχείς μετακινήσεις.

Η κ. Τυχεροπούλου ανέφερε συγκριμένα ότι η διοίκηση Παπά, της ζήτησε να παραδώσει όλους τους φακέλους με τους ελέγχους που είχε κάνει και αναδείκνυαν παρατυπίες και ανακρίβειες στις δηλώσεις. Οι φάκελοι της ζητήθηκαν αμέσως μόλις ανέλαβε ο νέος Πρόεδρος. Μάλιστα όλα όσα είχε ελέγξει, δόθηκαν για επανέλεγχο και πολλοί από τους ελέγχους άλλαξαν ριζικά περιεχόμενο. Η κ. Τυχεροπούλου κατονόμασε την κ. Ρέππα ότι ήταν εκείνη που άλλαζε τα πορίσματα των ελέγχων και έδινε υποθέσεις για επανεξέταση με σκοπό τη μεταβολή των αποτελεσμάτων ενώ ανέφερε ότι ο προϊστάμενος του λογιστηρίου, κ. Τασούλης ζήτησε τη μετάθεσή της σε άλλο τμήμα στο οποίο δεν θα είχε καμία πρόσβαση στους ελέγχους.

Ακόμη, προχώρησε σε μια σοβαρή αποκάλυψη που αφορά την περίοδο της διοίκησης Μπαμπασίδη: κατά την διάρκεια της διοίκησης Μπαμπασίδη υπήρξαν έντονες πιέσεις για αποδέσμευση ΑΦΜ που αφορούσαν τον κτηνοτρόφο Ξυλούρη. Η κ. Τυχεροπούλου περιέγραψε ακόμη απειλές, παρακολουθήσεις και προσπάθειες εξόντωσής της από την διοίκηση Μπαμπασίδη, ενώ έκανε λόγο για απροκάλυπτη εχθρική στάση της διοίκησης όταν επιχείρησε να καταθέσει στοιχεία στο Ελεγκτικό Συνέδριο. Ο κ. Μπαμπασίδης σύμφωνα με όσα κατάθεσε η κ. Τυχεροπούλου, έδειχνε ιδιαίτερη δυσαρέσκεια για τον ορισμό της ως συνεργάτιδας της Ευρωπαϊκής Εισαγγελίας. Δεν δίστασε, μάλιστα, να ανοίξει το ερμάριο της με την παρουσία δικαστικού επιμελητή, ο οποίος όμως όπως έγραψε στην έκθεσή του, το βρήκε ήδη ανοιχτό, δηλαδή παραβιασμένο. Με βάση, μάλιστα όσα βρέθηκαν εκεί της ασκήθηκαν πειθαρχικές διώξεις.

Σχετικά με τα 4 ΑΦΜ που προσκόμισε η κ. Κουρμέτζα και ισχυρίστηκε ότι παρατύπως πληρώθηκαν από Τυχεροπούλου-Θεοδωρόπουλο και Σημανδράκο, τα 3 από τα 4 δεν περιλαμβάνονταν στα δεσμευμένα, όπως κατέθεσε η κ. Τυχεροπούλου, ενώ το 4ο ΑΦΜ ήταν του Βασιλείου Ξυλούρη, του γιου του Γεωργίου Ξυλούρη, για το οποίο η ίδια είχε ενημερώσει με σημείωμα τον προϊστάμενο του λογιστηρίου ότι είναι στα δεσμευμένα προκειμένου να μην πληρωθεί και παρ' όλα αυτά πληρώθηκε!

Ιδιαίτερη βαρύτητα είχε η αναφορά της στο λάθος της πληρωμής των 52 εκατομμυρίων ευρώ, λάθος που, όπως υπογράμμισε, θα μπορούσε να έχει εντοπιστεί από το λογιστήριο και τον προϊστάμενό του κ. Τασούλη όπως παραδέχθηκε στην κατάθεσή του, λόγω και των αχρεωστήτως που περιείχε η λάθος πληρωμή, ο οποίος, ωστόσο, ουδέποτε ελέγχθηκε, σε αντίθεση με την ίδια, που αντιμετώπισε πειθαρχικές διώξεις

εξαιτίας αυτής της πληρωμής. Μάλιστα, η διοίκηση έσπευσε να αποδώσει την ευθύνη στον Οργανισμό καλύπτοντας τον τεχνικό σύμβουλο που έκανε το σφάλμα.

Η κ. Τυχεροπούλου έκανε λόγο για αντίδραση εντός και εκτός του Οργανισμού στην προσπάθεια μετάβασης των πληρωμών μέσω gov.gr, ενώ στάθηκε και στην υπόθεση των δεσμευμένων ΑΦΜ του 2021 που, σύμφωνα με τα λεγόμενά της, παραβιάστηκαν με πληρωμές σε συγκεκριμένα πρόσωπα, μεταξύ αυτών και του Βασίλη Ξυλούρη, χωρίς να δοθούν ποτέ επαρκείς εξηγήσεις.

Στο τέλος της κατάθεσής της επισήμανε ότι το σύνολο της πολιτικής ηγεσίας ήταν σε γνώση του τι συνέβαινε στον ΟΠΕΚΕΠΕ, οι δε πρώην Υπουργοί Λ. Αυγενάκης και Γ. Γεωργαντάς γνώριζαν το τι συμβαίνει στον Οργανισμό αλλά μόνο ο δεύτερος έδειξε ουσιαστικό ενδιαφέρον για την εξυγίανση του.

Η κ. Τυχεροπούλου αποκάλυψε ότι αφότου ανέλαβε ο κ. Ξυλούρης άρχισε να έρχεται ολοένα και πιο συχνά στον ΟΠΕΚΕΠΕ δείχνοντας ότι διαδραματίζει κεντρικό ρόλο εντός του Οργανισμού. Η μάρτυρας αποκάλυψε τέλος ότι ο Υπουργός Τσιάρας αρνήθηκε να υπογράψει την απόσπασή της στην Εισαγγελία, ενώ την παρότρυνε να «φύγει στο εξωτερικό», στοιχείο που προκαλεί ερωτήματα για τις πραγματικές πολιτικές προθέσεις κάλυψης ή αποσιώπησης των γεγονότων.

Στο σημείο αυτό επισημαίνουμε ότι η κ. Τυχεροπούλου είχε αποστείλει το από 23-9-2020 εμπιστευτικό έγγραφο προς τον τότε Πρόεδρο του ΟΠΕΚΕΠΕ κ. Γρηγόριο Βάρρα από το οποίο προέκυπτε ότι υπήρχαν σοβαρές ενδείξεις συστηματικών παρατυπιών και αδυναμιών στον έλεγχο των αιτήσεων για κατανομή του εθνικού αποθέματος, οι οποίες απειλούσαν την ορθότητα των πληρωμών και τη διαφάνεια της διαδικασίας. Συγκεκριμένα, στο ανωτέρω έγγραφο η κ. Τυχεροπούλου επεσήμανε τα εξής βασικά συμπεράσματα:

- Οι αιτούντες ή όποιος υπέβαλλε για λογαριασμό τους τις αιτήσεις φαίνεται να γνώριζαν σε βάθος τις διαδικασίες και τα βήματα των διασταυρωτικών ελέγχων του ΟΠΕΚΕΠΕ, γεγονός που τους επέτρεπε να παρακάμπτουν τυπικά τις προβλέψεις του συστήματος και να υποβάλλουν αιτήσεις χωρίς ουσιαστική γεωργική δραστηριότητα, με μόνο στόχο τη λήψη υψηλών ενισχύσεων. Αυτό υπονόμει την αξιοπιστία του μηχανισμού ελέγχου.

- Πολλές εκτάσεις που πριν το 2020 ήταν δηλωμένες ως δημόσιοι βοσκότοποι εμφανίζονταν αιφνιδίως ως ιδιωτικοί, χωρίς να τεκμηριωνόταν επαρκώς η μεταβολή αυτή. Μάλιστα, οι φερόμενοι ιδιοκτήτες βρίσκονταν συχνά εκατοντάδες χιλιόμετρα μακριά και δεν είχαν καμία πραγματική σύνδεση με τις εκτάσεις αυτές, τις οποίες δήλωναν ως μισθωμένες σε τρίτους για τη λήψη εθνικού αποθέματος.
- Οι αιτήσεις βασίζονταν σε δηλώσεις βοσκοτόπων σε «καλή γεωργική κατάσταση» χωρίς ζώα, προκειμένου να μην απαιτείτο καμία γεωργική δραστηριότητα. Το εξαιρετικά χαμηλό κόστος υποβολής τέτοιων αιτήσεων, σε συνδυασμό με τις υψηλές απολαβές από το εθνικό απόθεμα, λειτουργούσε ως κίνητρο για αλυσιδωτές εικονικές πράξεις και μεταβιβάσεις δικαιωμάτων, πολλές από τις οποίες φαίνεται να συνδέονταν με οικογενειακές ή γνωστές σχέσεις.
- Πολλές από τις επίμαχες αιτήσεις είχαν υποβληθεί ηλεκτρονικά ή μέσω συγκεκριμένων Κέντρων Υποδοχής Δηλώσεων (ΚΥΔ), γεγονός που υποδήλωνε πιθανή γνώση εκ των έσω ή καθοδήγηση ως προς τον τρόπο υποβολής των αιτήσεων ώστε να φαίνονταν τυπικά ορθές ενώ στην πραγματικότητα ήταν ψευδείς.
- Ακόμη και όταν διενεργείτο οπτικός διοικητικός έλεγχος και εντοπίζονταν παρατυπίες, υπήρχαν περιπτώσεις όπου, μετά από ενστάσεις, οι αιτήσεις εγκρίνονταν τελικά και οι ενισχύσεις καταβάλλονταν, παρά τις αρχικές επισημάνσεις για παραβάσεις.

Μάλιστα, η κ. Τυχεροπούλου καταλήγει στο ανωτέρω έγγραφο της υπογραμμίζοντας ότι οι διαπιστώσεις της αφορούν σε σοβαρές παρατυπίες και, σε ορισμένες περιπτώσεις, συστηματικές πρακτικές απάτης, οι οποίες ασκούν πίεση σε διάφορα επίπεδα του συστήματος, προκαλώντας κλίμα φόβου και αποτρέποντας ουσιαστικό έλεγχο. Για τον λόγο αυτό, επισημαίνει ότι επέλεξε να απευθυνθεί με εμπιστευτικό έγγραφο στον Πρόεδρο, προκειμένου να προστατευθεί τόσο η ίδια όσο και η έρευνα που πιθανώς θα ακολουθήσει, αποφεύγοντας τον κίνδυνο να χαθεί κάθε δυνατότητα αποτελεσματικής διερεύνησης μέσω απλής κοινοποίησης

Συγκεκριμένα, το ανωτέρω από 23-9-2020 εμπιστευτικό έγγραφο της κ. Παρασκευής Τυχεροπούλου προς τον τότε Πρόεδρο του ΟΠΕΚΕΠΕ κ. Γρηγόριο Βάρρα αναφέρει επί λέξει:

«Προς Πρόεδρο ΟΠΕΚΕΠΕ κ. Γρηγόρη Βάρρα

Διαμέσου της συντονίστριας της ομάδας έργου κα. Αδαμοπούλου

Σε εφαρμογή

Της με αριθμό 54953/4.92F074504770020 απόφασης του Προέδρου του ΟΠΕΚΕΠΕ και του αρχείου των 99 ΑΦΜ για έλεγχο που το συνόδευαν

Της ορθής επανάληψης της στις 14.09.2020 με βάση την οποία μου κοινοποιήθηκε δείγμα 9 ΑΦΜ για έλεγχο από τη συντονίστρια κ. Αδαμοπούλου στις 14.09.2020 και των ευρημάτων ελέγχου που προέκυψαν από:

Τις 4.9.2020 έως τις 14.09.2020 για τα 99 ΑΦΜ

Τις 16.9.2020 έως τις 17.09.2020 για τα 9 ΑΦΜ

Σας επισυνάπτω:

A) Τα στοιχεία ελέγχου για τα 9 ΑΦΜ με βάση τις οδηγίες της 14.09.2020 για οπτικό διοικητικό έλεγχο ο οποίος χωρίς περαιτέρω εμβάθυνση δεν μπορεί από μόνος του να οδηγήσει στον εντοπισμό παρατυπιών που υπάρχουν σε δικαιούχους, οι οποίοι φαίνεται να έχουν συμπληρώσει με τον “κατάλληλο” τυπικό τρόπο τα δικαιολογητικά που υπέβαλαν με την ΑΕΕ 2020. Αποτέλεσμα, “καλύπτουν” τυπικά τα 9 σημεία ελέγχου του αρχείου όπως μου δόθηκε. Για τα 9 ΑΦΜ του αρχείου της 14.9.2020 προτείνω να μην περιληφθούν στην προκαταβολή πληρωμής, γιατί ο απλός οπτικός διοικητικός έλεγχος, δεν δίνει την απαιτούμενη ασφάλεια για τις συγκεκριμένες περιπτώσεις για την ορθή πληρωμή τους και χρειάζεται περαιτέρω έλεγχος (Πίνακας I).

B) Εμπιστευτική συνοπτική έκθεση προσωρινών συμπερασμάτων με σημαντικά ευρήματα από τον συνδυαστικό έλεγχο των 99 ΑΦΜ στοιχείων των αιτήσεών τους από προηγούμενα έτη, για τα οποία ευρήματα θεωρώ ότι είναι αναγκαίο να ενημερωθεί η Διοίκηση, λόγω αύξησης της συχνότητας εμφάνισής τους μεταξύ 2018-2019 και 2020. Στην έκθεση περιέχονται χαρακτηριστικά παραδείγματα περιπτώσεων που κατά τη γνώμη μου μπορούν να βοηθήσουν στο σχεδιασμό περαιτέρω ελέγχου ιδιαίτερα όσον αφορά τον έλεγχο των αιτήσεων που υποβλήθηκαν για λήψη εθνικού αποθέματος το 2020.

Συνημμένα

- 1. Πίνακας I αποτελεσμάτων οπτικού διοικητικού ελέγχου 9 ΑΦΜ για 2020.*
- 2. Εσώκλειστη, εις χείρας Προέδρου, εμπιστευτική συνοπτική έκθεση προσωρινών συμπερασμάτων από τον έλεγχο των 99 ΑΦΜ συνοδευόμενη από τον Πίνακα II με πληροφορίες ελέγχου.*

Εμπιστευτική Συνοπτική Έκθεση

Κύριε Πρόεδρε

Σε εφαρμογή:

Της με αριθμό 54953/4.92F074504770020 απόφασης του Προέδρου του ΟΠΕΚΕΠΕ και του αρχείου των 99 ΑΓΜ για έλεγχο που το συνόδευαν, έχω να σας πληροφορήσω τα ακόλουθα:

1) Αμέσως μετά την απόφασή σας, της 4.9.2020, ξεκίνησα τον έλεγχο και των 99 ΑΦΜ με βάση τα στοιχεία και τις λεπτομέρειες που υπάρχουν στο πληροφοριακό σύστημα του ΟΠΕΚΕΠΕ, δηλαδή τις αιτήσεις ΟΣΔΕ των παραγωγών, τα επισυναπτόμενα δικαιολογητικά, τα δικαιώματα και τις πληρωμές. Σκοπός μου ήταν να διαπιστώσω εάν υπάρχουν κάποιες κοινές ενδείξεις ή ευρήματα ώστε να συστηματοποιήσω τον έλεγχο για γρήγορη ολοκλήρωση. Πράγματι, από τις δύο πρώτες ημέρες που εξέτασα σχετικά γρήγορα τα στοιχεία από τις ΑΕΕ για τα 99 ΑΦΜ διαπίστωσα τέτοια κοινά, δηλαδή επαναλαμβανόμενα ευρήματα και τα οποία ομαδοποιημένα αναλύονται στο σημείο 3 που ακολουθεί.

2) Στις 14.9.2020 λάβαμε τη νέα τροποποιημένη απόφαση -ΟΡΘΗ ΕΠΑΝΑΛΗΨΗ- ειδικού οπτικού διοικητικού ελέγχου με επείγον την ολοκλήρωση του ελέγχου για το έτος 2020 ως τις 21.9.2020, προκειμένου οι έλεγχοι αυτοί να ενσωματωθούν έγκαιρα στο αρχείο των διασταυρωτικών ελέγχων ενόψει της επικείμενης πληρωμής της προκαταβολής του 2020. Σε αυτή τη νέα διαδικασία ελέγχου, μου δόθηκαν από την συντονίστρια της ομάδας ελέγχου κ. Αδαμοπούλου, τα 9 ΑΦΜ του Πίνακα Ι και τα οποία έλεγξα με οπτικό διοικητικό έλεγχο όσον αφορά το 2020 κατά τη διάρκεια της ημέρας. Τα αποτελέσματα του οπτικού διοικητικού ελέγχου και για τα 9 ΑΦΜ βρίσκονται στον πίνακα με τα σχόλια ελέγχου. Επειδή τα 9 ΑΦΜ περιλαμβάνονται και στον Πίνακα ΙΙ όπου υπάρχουν τα ευρήματα για τα 99 ΑΦΜ, εισηγούμαι κανέναν από τους 9 να μην λάβει προκαταβολή 2020, να δεσμευτεί ώστε να δοθεί η δυνατότητα πλήρους ελέγχου και καταχώρησης αποτελεσμάτων τους από τα οποία τελικά θα εξαρτηθεί η κατανομή εθνικού αποθέματος 2020 που αιτούνταν και η πληρωμή τους.

3) Από τη μεθοδολογία ομαδοποίησης κοινών σημείων ελέγχου από τις 4.9.2020 έως 14.9.2020 για τα στοιχεία των αιτήσεων στις ΑΕΕ και των 99 ΑΦΜ προκύπτουν σημαντικά προβλήματα παρατυπιών αλλά και κάποιες αδυναμίες στο σύστημα ελέγχου του Οργανισμού για συγκεκριμένες περιπτώσεις όπως καταγράφονται ενδεικτικά παρακάτω:

ι) εκμισθωτές ιδιόκτητων βοσκοτόπων φαίνονται να είναι ιδιοκτήτες βοσκοτόπων σε διαφορετικά νησιά τα οποία μάλιστα δεν δηλώνουν ως κατοικία.

ii) Κάποιοι φερόμενοι ιδιοκτήτες ιδιωτικών βοσκοτόπων εμφανίζονται να ενοικιάζουν εκτάσεις σε τρίτους, εκτάσεις για να λάβουν εθνικό αποθέμα, είτε δεν δηλώνουν δικές τους εκτάσεις για να τύχουν της κατανομής βοσκοτόπων από την τεχνική λύση.

iii) Ίδια χαρτογραφικά εμφανίζουν σε διαφορετικούς ιδιοκτήτες μόνιμων βοσκοτόπων σε αμέσως συνεχόμενες χρονιές και όλες αυτές οι αλλαγές συνοδεύονται από συμφωνητικά με σκοπό την λήψη εθνικού αποθέματος με δήλωση ενεργοποίησης δικαιωμάτων γη σε καλή γεωργική κατάσταση χωρίς ζώα, ενώ δεν ασκούν καμία γεωργική δραστηριότητα.

iv) Σχεδόν όλες οι επίμαχες ΑΕΕ έχουν υποβληθεί on line ή από συγκεκριμένα ΚΥΔ, ένδειξη ιδιαίτερης πληροφόρησης ως προς την ‘κατασκευή’ αυτών των αιτήσεων που συνδυάζονται με τη λήψη εθνικού αποθέματος (εντοπίστηκαν πολλές συνωνυμίες πιθανά συγγενών, ακόμη και στη θεώρηση του γνησίου της υπογραφής)

v) Για κάποιους από τους ελεγχόμενους είχε γίνει οπτικός διοικητικός έλεγχος το 2019 και ενώ αρχικά δεσμεύτηκαν και δεν έλαβαν προκαταβολή, στη συνέχεια αυτός ο διοικητικός έλεγχος αναιρούνταν από ένσταση και η κατανομή εθνικού αποθέματος και η πληρωμή γινόταν κανονικά.

Χαρακτηριστικά ευρήματα ελέγχου

A. Ιδιοκτήτες βοσκοτόπων (a la cart)

A.1.1. Η Βαμβουκά Μαρία με ΑΦΜ 064040521 φέρεται ως ιδιοκτήτρια ιδιωτικού βοσκοτόπου στην Τήλο που ενοικιάζεται στον Ματθαίου Βασιλείος με 041847196 παραγωγό από το Ρέθυμνο.

A.1.2. Η Βαμβουκά Μαρία με ΑΦΜ 064040521 φέρεται ως ιδιοκτήτρια ιδιωτικού βοσκοτόπου στην Αμοργό που ενοικιάζει στην ΜΑΒΗ ΕΛΕΝΗ με 120021493 παραγωγό από Ρέθυμνο.

A.1.3. Η Βαμβουκά Μαρία με ΑΦΜ 064040521 φέρεται ως ιδιοκτήτρια ιδιωτικού βοσκοτόπου στην Αμοργό που ενοικιάζει στην Δημαλάκη Καλλιόπη με 155380902 με 155380902 παραγωγό από Ρέθυμνο.

Σημείωση: Η Βαμβουκά Μαρία, παραγωγός από το Ρέθυμνο, είναι κάτοχος δικαιωμάτων ενιαίας ενίσχυσης ΠΕΙ από το 2015, ποτέ πριν δεν είχε δηλώσει στις ΑΕΕ των προηγούμενων ετών, ως όφειλε, εφόσον είναι ιδιοκτησία της οι ιδιωτικοί βοσκότοποι στα νησιά της Τήλου και της Αμοργού. Η Βαμβουκά Μαρία, παραγωγός από το Ρέθυμνο, και για την ενεργοποίηση των δικαιωμάτων της το 2018 και 2019 τυγχάνει κατανομής βοσκοτόπων από την τεχνική λύση!!

A.2.1. Ο Νύκταρης Νικόλαος με ΑΦΜ 043631713 φέρεται ως ιδιοκτήτης ιδιωτικού βοσκοτόπου στην Το που ενοικιάζει στο Νικολόπουλο Αντώνιο με ΑΦΜ 134498835 παραγωγός από το Ρέθυμνο.

A.2.2. Ο Νύκταρης Νικόλαος με ΑΦΜ 043631713 φέρεται ως ιδιοκτήτης ιδιωτικού βοσκοτόπου στην Το που ενοικιάζει στην Πατινάκη Ειρήνη με ΑΦΜ 145801477, παραγωγό από το Ρέθυμνο.

A.2.3. Ο Νύκταρης Νικόλαος με ΑΦΜ 043631713 φέρεται ως ιδιοκτήτης ιδιωτικού βοσκοτόπου στην Το που ενοικιάζει στον Νικολόπουλο Θεμιστοκλή με ΑΦΜ 134469342, παραγωγό από το Ρέθυμνο.

A.2.4. Ο Νύκταρης Νικόλαος με ΑΦΜ 043631713 φέρεται ως ιδιοκτήτης ιδιωτικού βοσκοτόπου στην Άνδρο που ενοικιάζει στον Γεραρχάκη Χαράλαμπο με ΑΦΜ 169091144, παραγωγό από το Ρέθυμνο.

Σημείωση: Ο Ο Νύκταρης Νικόλαος με ΑΦΜ 043631713, παραγωγός από το Ρέθυμνο, είναι κάτοχος δικαιώματος ενιαίας ενίσχυσης ΠΕΙ από το 2015, ποτέ πριν δεν είχε δηλώσει στις ΑΕΕ των προηγούμενων ετών ως όφειλε, εφόσον είναι ιδιοκτησία του οι ιδιωτικοί βοσκοτόποι στα νησιά της Του και της Άνδρου. Ο Ο Νύκταρης Νικόλαος με ΑΦΜ 043631713, παραγωγός από το Ρέθυμνο και για την ενεργοποίηση των δικαιωμάτων του από το 2018 και 2019 τυγχάνει κατανομής βοσκοτόπων από την τεχνική λύση.

A.3.1. Ο Ξυλούρης Χαράλαμπος με ΑΦΜ: 052763013 φέρεται ως ιδιοκτήτης ιδιωτικού βοσκοτόπου στη ΦΛΩΡΙΝΑ που ενοικιάζει στην Ράμπου Μαρία με ΑΦΜ: 128558070 η οποία είναι παραγωγός στο Ηράκλειο.

A.3.2. Ο Ξυλούρης Χαράλαμπος με ΑΦΜ: 052763013 φέρεται ως ιδιοκτήτης ιδιωτικού βοσκοτόπου στη ΦΛΩΡΙΝΑ που ενοικιάζει στην Ανυφαντάκη Καλλιόπη με ΑΦΜ: 133565215 η οποία είναι παραγωγός στο Ηράκλειο.

A.3.3. Ο Ξυλούρης Χαράλαμπος με ΑΦΜ: 052763013 φέρεται ως ιδιοκτήτης ιδιωτικού βοσκοτόπου στη ΦΛΩΡΙΝΑ που ενοικιάζει στον Χααραλαμπάκη Εμμανουήλ με ΑΦΜ: 137218177 ο οποίος είναι παραγωγός στο Ηράκλειο. Στον Χααραλαμπάκη Εμμανουήλ του έχει γίνει ο συνηθισμένος διοικητικός έλεγχος με βάση το 78327/09.10.2019 έγγραφο της Διοίκησης ναι – ενεργοποιεί δικαιώματα με βοσκοτόπια χωρίς ζώα.

A.3.4. Ο Ξυλούρης Χαράλαμπος με ΑΦΜ: 052763013 φέρεται ως ιδιοκτήτης ιδιωτικού βοσκοτόπου στη ΦΛΩΡΙΝΑ που ενοικιάζει στην Ξυλούρη Μαρία με ΑΦΜ: 141374122 η οποία είναι παραγωγός στο Ηράκλειο. Στη Ξυλούρη Μαρία της έχει γίνει ο συνηθισμένος διοικητικός έλεγχος με βάση το 78327/09.10.2019 έγγραφο της Διοίκησης ναι – ενεργοποιεί δικαιώματα με βοσκοτόπια χωρίς ζώα.

Σημείωση: Ενώ ο Ξυλούρης Χαράλαμπος είναι παραγωγός στο Ρέθυμνο και είναι κάτοχος δικαιωμάτων ενιαίας ενίσχυσης ΠΕΙ από το 2015, ποτέ πριν δεν είχε δηλώσει στις ΑΕΕ των προηγούμενων ετών, ως όφειλε εφόσον είναι ιδιοκτησία του οι ιδιωτικοί βοσκότοποι στη Φλώρινα μετέχει στην τεχνική λύση το 2018 και 2019 και του γίνεται κατανομή βοσκοτόπων για την ενεργοποίηση των δικαιωμάτων του.

A.4.1. Ο Ξυλούρης Βασίλειος με ΑΦΜ: 074504770 φέρεται ως ιδιοκτήτης ιδιωτικού βοσκότοπου στην Καστοριά που ενοικιάζει στον Πατραμάνης Ιωάννης με ΑΦΜ: 034376496 ο οποίος είναι παραγωγός στο Ηράκλειο.

A.4.2. Ο Ξυλούρης Βασίλειος με ΑΦΜ: 074504770 φέρεται ως ιδιοκτήτης ιδιωτικού βοσκότοπου στην Καστοριά που ενοικιάζει στην Κρουσανιωτάκη Ευαγγελία με ΑΦΜ: 100125137 η οποία είναι παραγωγός στο Ηράκλειο.

A.4.3. Ο Ξυλούρης Βασίλειος με ΑΦΜ: 074504770 φέρεται ως ιδιοκτήτης ιδιωτικού βοσκότοπου στην Καστοριά που ενοικιάζει στον Καλουδάκη Νικόλαο με ΑΦΜ: 118912854 ο οποίος είναι παραγωγός στο Ηράκλειο.

A.4.4. Ο Ξυλούρης Βασίλειος με ΑΦΜ: 074504770 φέρεται ως ιδιοκτήτης ιδιωτικού βοσκότοπου στην Καστοριά που ενοικιάζει στην Δημαλάκη Καλλιόπη με ΑΦΜ: 155380902 η οποία είναι παραγωγός στο Ηράκλειο.

A.4.5. Ο Ξυλούρης Βασίλειος με ΑΦΜ: 074504770 φέρεται ως ιδιοκτήτης ιδιωτικού βοσκότοπου στην Καστοριά που ενοικιάζει στην Μακράκη Ειρήνη με ΑΦΜ: 163354160 η οποία είναι παραγωγός στο Ηράκλειο.

A.4.6. Ο Ξυλούρης Βασίλειος με ΑΦΜ: 074504770 φέρεται ως ιδιοκτήτης ιδιωτικού βοσκότοπου στην Καστοριά που ενοικιάζει στην Δημαλάκη Χριστίνα με ΑΦΜ: 163354160 η οποία είναι παραγωγός στο Ηράκλειο.

A.4.7. Ο Ξυλούρης Βασίλειος με ΑΦΜ: 074504770 φέρεται ως ιδιοκτήτης ιδιωτικού βοσκότοπου στην Καστοριά που ενοικιάζει στον Μανιαδάκη Δημήτριο με ΑΦΜ: 165297051 ο οποίος είναι παραγωγός στο Ηράκλειο.

Σημείωση: Ενώ ο Ξυλούρης Βασίλειος με ΑΦΜ: 074504770 είναι παραγωγός Ηρακλείου και είναι κάτοχος δικαιωμάτων ενιαίας ενίσχυσης ΠΕΙ από το 2015 και ποτέ πριν δεν είχε δηλώσει στις ΑΕΕ των προηγούμενων ετών ως όφειλε, εφόσον είναι ιδιοκτησία του οι ιδιωτικοί βοσκότοποι στη Καστοριά μετέχει στη τεχνική λύση του 2018 και 2019 και του γίνεται κατανομή των βοσκοτόπων για την ενεργοποίηση των δικαιωμάτων του.

Ανάλογα είναι και τα ευρήματα για τους:

A.5.1. Η Κλάδου Μαρία με ΑΦΜ: 045567429 φερόμενη ως κάτοχος ιδιωτικών βοσκοτόπων στα Αντικύθηρα 3 και 2 βοσκοτόπους στα Κύθηρα. Η Κλάδου Μαρία με ΑΦΜ: 045567429 μετά από τηλεφωνική επικοινωνία με αρμόδιους στα Κύθηρα, δεν εντοπίστηκε ή αναγνωρίστηκε ως κάτοχος των ιδιωτικών βοσκοτόπων στα νησιά Κύθηρα και Αντικύθηρα.

A.6.1. Ο Βαμβουκάς Ιωάννης με ΑΦΜ: 048026329 φερόμενος ως κάτοχος ιδιωτικών βοσκοτόπων στην Ανάφη. Με συνωνυμία (ίδιο επίθετο) ο Βαμβουκάς Νικόλαος με ΑΦΜ: 072474697 φερόμενος ως κάτοχος ιδ. Βοσκοτόπων στην ΚΕΑ όπου μετά από τηλεφωνική επικοινωνία με αρμόδιους στην ΚΕΑ δεν εντοπίστηκε ή αναγνωρίστηκε ως κάτοχος ιδ. Βοσκοτόπων στο νησί της ΚΕΑΣ επισημαίνουμε την συνωνυμία (ίδιο επίθετο) με την Βαμβουκά Μαρία με ΑΦΜ: 064040521 φερόμενη ιδιοκτήτρια ιδιωτικών βοσκοτόπων σε Τήλο και Αμοργό. Παραπάνω περιπτώσεις A.1.1., A.1.2 & A.1.3.

A.7.1. Η Μανουσάκη Ζαφειρένια – Εμμανουέλα με ΑΦΜ: 132989340 φερόμενη ως κάτοχος ιδιωτικών βοσκοτόπων στην Καστοριά.

B. Εναλλαγή αγροτεμαχίων μεταξύ ενοικιαστή και αρχικού ιδιοκτήτη για την απόκτηση εθνικού αποθέματος (carousel δικαιωμάτων).

B.1.1. Η Κοκκίνου Ελένη με ΑΦΜ: 079847024 φέρεται ως ιδιοκτήτης ιδιωτικού βοσκοτόπου στην Αμοργό που ενοικιάζει στην Άννα Μαρία ΣΤΟΙΣΑ με ΑΦΜ: 155018593 η οποία είναι παραγωγός στο Ηράκλειο και η οποία έχει κάνει αίτηση και δήλωση το 2019 και της έγινε η κατανομή εθνικού αποθέματος και πληρώθηκε κανονικά. Οι ίδιες εκτάσεις βοσκοτόπων στην Αμοργό έχουν δηλωθεί το 2020 πάλι από την Κοκκίνου Ελένη με ΑΦΜ: 079847024 στον Κωστάκης Ιωάννης με ΑΦΜ: 066364492 ο οποίος και έχει αιτηθεί εθνικό απόθεμα για το 2020 ενώ τα δικαιώματα της Άννας Μαρία ΣΤΟΙΣΑ με ΑΦΜ: 155018593 που κατανεμήθηκαν από το εθνικό απόθεμα το 2019, ύψους 7.361,42 ευρώ, παραμένουν ενεργά και θα μπορούσαν να μεταβιβασθούν.

B.1.2. Η Κοκκίνου Ελένη με ΑΦΜ: 079847024 φέρεται ως ιδιοκτήτης ιδιωτικού βοσκοτόπου στην Αμοργό που ενοικιάζει στην Κοκκίνου Ελένη με ΑΦΜ: 169085580 η οποία είναι παραγωγός στο Ηράκλειο και η οποία έλαβε εθνικό απόθεμα το 2019 και πληρώθηκε (υπάρχει και έντυπο διοικητικού ελέγχου).

B.2.1. Η Καλαϊντζάκη Αναστασία με ΑΦΜ: 131466659 φέρεται ως ιδιοκτήτης ιδιωτικού βοσκοτόπου στη Φλώρινα που ενοικιάζει στον Μαρκάκης Ιωάννης με ΑΦΜ: 164252176 παραγωγό στο Ρέθυμνο και ο οποίος λαμβάνει εθνικό απόθεμα το 2019 και πληρώνεται έχοντας δηλώσει ζώα: Το 2020 ο Μαρκάκης Ιωάννης με ΑΦΜ: 164252176 υποβάλει αίτηση με τα ίδια χαρτογραφικά αλλά με ιδιοκτήτη τον Νύκταρη Εμμανουήλ με ΑΦΜ: 072667089 ενώ δηλώνει ζώα.

B.2.2. Η Καλαϊντζάκη Αναστασία με ΑΦΜ: 131466659 φέρεται ως ιδιοκτήτης ιδιωτικού βοσκοτόπου στη Φλώρινα που ενοικιάζει στον Μαρκάκης Δημήτριος με ΑΦΜ: 164294597 παραγωγό στο Ρέθυμνο και ο οποίος λαμβάνει εθνικό απόθεμα το 2019 και πληρώνεται έχοντας δηλώσει ζώα: έχει γίνει διοικητικός έλεγχος από Τζετζαϊλίδη Μαρία και έχει πληρωθεί κανονικά. Το 2020 ο Μαρκάκης Δημήτριος με ΑΦΜ: 164294597 υποβάλει αίτηση με τα ίδια χαρτογραφικά αλλά με ιδιοκτήτη τον Νύκταρη Εμμανουήλ με ΑΦΜ: 072667089 ενώ δηλώνει ζώα.

B.2.3. Η Καλαϊντζάκη Αναστασία με ΑΦΜ: 131466659 φέρεται ως ιδιοκτήτης ιδιωτικού βοσκοτόπου στη Φλώρινα που ενοικιάζει στον Οικονομάκης Δημήτριος με ΑΦΜ: 164273786 παραγωγό στο Ρέθυμνο και ο οποίος λαμβάνει εθνικό απόθεμα το 2019 και πληρώνεται έχοντας δηλώσει ζώα: Έχει γίνει διοικητικός έλεγχος από Τζετζαϊλίδη Μαρία και έχει πληρωθεί κανονικά. Το 2020 ο Οικονομάκης Δημήτριος με ΑΦΜ: 164273786 υποβάλει αίτηση με τα ίδια χαρτογραφικά αλλά με ιδιοκτήτη τον Νύκταρη Εμμανουήλ με ΑΦΜ: 072667089 ενώ δηλώνει ζώα.

B.2.4. Η Καλαϊντζάκη Αναστασία με ΑΦΜ: 131466659 φέρεται ως ιδιοκτήτης ιδιωτικού βοσκοτόπου στη Φλώρινα που ενοικιάζει στον Καλαϊντζάκης Δημήτριος με ΑΦΜ: 169062580 παραγωγό στο Ρέθυμνο και ο οποίος λαμβάνει εθνικό απόθεμα το 2019 και πληρώνεται έχοντας δηλώσει ζώα: έχει γίνει διοικητικός έλεγχος από Τζετζαϊλίδη Μαρία και έχει πληρωθεί κανονικά. Το 2020 ο Καλαϊντζάκης Δημήτριος με ΑΦΜ: 169062580 υποβάλει αίτηση με τα ίδια χαρτογραφικά αλλά με ιδιοκτήτη τον Νύκταρη Εμμανουήλ με ΑΦΜ: 072667089 ενώ δηλώνει ζώα.

B.2.5. Η Καλαϊντζάκη Αναστασία με ΑΦΜ: 131466659 φέρεται ως ιδιοκτήτης ιδιωτικού βοσκοτόπου στη Φλώρινα που ενοικιάζει στον Καλαϊντζάκης Εμμανουήλ με ΑΦΜ: 169062591 παραγωγό στο Ρέθυμνο και ο οποίος λαμβάνει εθνικό απόθεμα το 2019 και πληρώνεται έχοντας δηλώσει ζώα: Το 2020 ο Καλαϊντζάκης Εμμανουήλ υποβάλλει αίτηση με τα ίδια χαρτογραφικά αλλά με ιδιοκτήτη του Νύκταρη Εμμανουήλ με ΑΦΜ: 072667089 ενώ δηλώνει ζώα.

Σημείωση: Η Καλαϊντζάκη Αναστασία με ΑΦΜ: 131466659 υποβάλει ΑΕΕ 2019 αναφέροντας ιδιότητα βοσκοτόπια και λαμβάνει εθνικό απόθεμα 32.539,52 ευρώ χωρίς να δηλώνει καθόλου ζώα χωρίς παραστατικό για τα 1.021 στρέμματα που δηλώνει. Το παραστατικό ιδιοκτησίας Ε9 που δηλώνεται για την απόδειξη της ιδιοκτησίας δεν επισυνάπτεται. Όμως φαίνεται στο σύστημα με έντυπο διοικητικού ελέγχου με ημερομηνία ελέγχου 22.11.2019 η αίτηση 2019 θεωρείται αποδεκτή και λαμβάνει εξόφληση το Δεκέμβριο. Το 2020 η Καλαϊντζάκη Αναστασία με ΑΦΜ: 131466659 δηλώνει και πάλι τις ίδιες εκτάσεις βοσκοτόπων των 1.021 στρεμμάτων ως ιδιοκτήτες χωρίς όμως να υπάρχει το παραστατικό ιδιοκτησίας Ε9 που αναφέρεται. Η αίτηση του 2020 φαίνεται ως οριστική.

B.3.1. Η Συνολάκη Δήμητρα με ΑΦΜ: 120005432 φέρεται ως ιδιοκτήτης ιδιωτικού βοσκοτόπου στα Κύθηρα τον οποίο ενοικιάζει στον Συνολάκης Κωνσταντίνος με ΑΦΜ: 072667772 παραγωγό στο Ρέθυμνο, και ο οποίος λαμβάνει εθνικό απόθεμα το 2019 και πληρώνεται έχοντας δηλώσει ζώα: Το 2020 υποβάλει αίτηση με τα ίδια χαρτογραφικά για τη λήψη ενίσχυσης. Την ίδια χρονιά το 2019 ο Συνολάκης Κωνσταντίνος με ΑΦΜ: 672667772 φέρεται ως ιδιοκτήτης ιδιωτικού βοσκοτόπου στα Κύθηρα που ενοικιάζει στον Βασιλάκης Εμμανουήλ με ΑΦΜ: 169086841 παραγωγό από το Ρέθυμνο και ο οποίος λαμβάνει εθνικό απόθεμα το 2019 και δεν πληρώνεται όμως (άρα πως έλαβε προκαταβολικά εθνικό απόθεμα το Νοέμβριο του 2019) γιατί δεν έχει παραστατικό κατοχής των εκτάσεων που δηλώνει και με εξέταση ένστασης στις 27.4.2020 δικαιώνεται και είναι έτοιμος για πληρωμή.

Γ. Ενοικιαστήρια με ελάχιστα ή και μηδενικά μισθώματα (real estate ιδιωτικών βοσκοτόπων)

Γ.1.1. Η Καρατζή Ιωάννα με ΑΦΜ: 11894826 κάτοικος Ηρακλείου ενοικιάζει ιδιωτικό βοσκότοπο στην Καστοριά στην Χριστοφίδου Θεοδώρα κάτοικος Ηρακλείου με ΑΦΜ: 028076133 410 στρέμματα για δύο χρόνια από 1.1.2019 έως 31.12.2020 για 60 ευρώ το έτος δηλαδή για 0,15 ευρώ το στρέμμα (0,146 ευρώ).

Γ.1.2. Ο Ξυλούρης Βασίλειος με ΑΦΜ: 074504770 κάτοικος Ηρακλείου ενοικιάζει ιδιωτικό βοσκότοπο στην Καστοριά στον Χρονάκη Φίλιππο κάτοικος Ηρακλείου με ΑΦΜ: 157267490 444 στρέμματα για δύο χρόνια από 1.1.2019 έως 31.12.2020 για 60 ευρώ το έτος δηλαδή για 0,14 ευρώ το στρέμμα (0,135 ευρώ).

Δ. ΑΤΑΚ κατά περίπτωση και κάθε χρήση (for every one, for every use)

Δ.1.1. Η Ξωχάκη Αναστασία με ΑΦΜ: 116667098 φερόμενη κάτοχος ενός ελαιώνα και τριών βοσκοτόπων στη Λέσβο και ενός βοσκοτόπου στη Κρήτη εμφανίζει για όλα το ίδιο ακριβώς ΑΤΑΚ το 01153525638 και τα οποία ενοικιάζει στον Χατζάκης Γεώργιος με ΑΦΜ: 068064153 ο οποίος αιτήθηκε εθνικό απόθεμα το 2019 αφού το ενοικιαστήριο έγινε αποδεκτό μιας και στον έλεγχο του ΑΤΑΚ πέρασε τυπικά, ήταν απλά έγκυρο, και δεν εξετάστηκε πόσες επαναλήψεις υπήρχαν ούτε ότι γεωχωρικά αφορούσαν εντελώς ξεχωριστές και απομακρυσμένες περιοχές. Πράγμα που γνώριζαν οι συντάκτες του συμφωνητικού και υποβολής αιτήσεων.

Ε. Συμπεράσματα ελέγχου - ευρήματα

Από τα παραπάνω προσωρινά ευρήματα υπάρχουν τρία γενικά σοβαρά συμπεράσματα - ευρήματα στα οποία κατέληξα όταν μου δόθηκε και το 2ο αρχείο με τα 9 ΑΦΜ από την συντονίστρια κ. Αδαμοπούλου και διαπίστωσα ότι πολλοί διασταυρωτικοί έλεγχοι μπορούν να παρακαμφθούν τυπικά, όπως περιγράψω στη στήλη παρατηρήσεων του πίνακα 1. (πίνακας).

1ο Συμπέρασμα: Οι διασταυρωτικοί έλεγχοι και οι διαδικασίες είναι γνωστές στους υποβάλλοντες τις αιτήσεις, ώστε να μπορούν να τους ξεπερνούν εύκολα. Επομένως οι υποβάλλοντες τις αιτήσεις (οι ίδιοι ή όποιος για λογαριασμό τους την υποβάλει ή τους υποστηρίζει να την υποβάλουν) γνωρίζει τις διαδικασίες των χειριστών και εκλεκτών του οργανισμού ή των χειριστών του τεχνικού συμβούλου στην κατασκευή του προγράμματος ελέγχου. Έτσι γνωρίζουν πώς ξεπεράσουν τους ελέγχους 1 και 9 όπως συνέβη στις περισσότερες περιπτώσεις με χαρακτηριστικότερες τις Β.2.1 έως Β.1.5 και Δ.1.1. Το εντυπωσιακό της υποβολής όλων αυτών των αιτήσεων είναι ότι αν και αφορούν μεγάλα ποσά λήψης δικαιωμάτων εθνικού αποθέματος, που ξεπερνούν κατά πολύ το Μ.Ο. των δικαιωμάτων ενιαίας ενίσχυσης των παραγωγών της χώρας, υποβάλλονται *on line* σε αντίθεση με ό,τι συνήθως συμβαίνει, δικαιούχοι με υψηλά δικαιώματα καταφεύγουν συνήθως στην υποβολή μέσω ΚΥΔ.

2ο Συμπέρασμα: Οι βοσκοτόποι που φέρονται και χαρακτηρίζονται ή παρουσιάζονται ως ιδιωτικοί βοσκοτόποι σήμερα στη μεγάλη πλειοψηφία των 99 ΑΦΜ που ελέγχθηκαν πριν από το 2020 και το 2019, δηλαδή το 2018 και το 2017, ήταν δημόσιοι. Οι εκτάσεις αυτές συμμετείχαν στην τεχνική λύση, δηλαδή αναδιανεμόταν από κοινού σε κτηνοτρόφους με βάση τα κριτήρια της τεχνικής λύσης (ζώα και δικαιώματα ΠΕ3) και είναι απορίας άξιο πώς μετά εμφανίζονται ως ιδιωτικοί βοσκοτόποι από κατόχους που βρίσκονται πολλές εκατοντάδες χιλιόμετρα μακριά και ποτέ δεν τους έχουν επισκεφτεί. Από την εξέλιξη αυτή της κατάστασης δημιουργούνται ταυτόχρονα τρία πολύ σοβαρά ερωτήματα:

-Πώς η υπηρεσία δέχεται *a priori* όλες αυτές τις επαναλαμβανόμενες πράξεις χαρακτηρισμού δημόσιων βοσκοτόπων ως ιδιωτικών χωρίς να συμβουλευτεί έστω και δειγματοληπτικά τα κατά τόπους δασαρχεία, ως αρμόδια υπηρεσία, που τηρούν αρχείο ιδιωτικών βοσκοτόπων, αλλά και το κτηματολόγιο, μιας και ανάμεσα στις εκτάσεις ιδιωτικών βοσκοτόπων που δηλώθηκαν ως ενοικιαζόμενες, υπάρχουν εκτάσεις που ανήκουν σε νησιά όπου υπάρχει κτηματολόγιο (Β.3.1).

-Πώς γνωρίζουν ακριβείς λεπτομέρειες της διαδικασίας της τεχνικής λύσης οι φερόμενοι ως κάτοχοι των ιδιωτικών βοσκοτόπων, ότι δηλαδή από την τεχνική λύση εξαιρούνται οι ιδιωτικοί βοσκοτόποι, οπότε παρουσιάζουν ένα τυπικό ενοικιαστήριο που ξεπερνά τις διαδικασίες 1 έως 9, δεσμεύουν μια περιοχή αυθαίρετα, όποια θέλουν, εκτοπίζοντας τους υπόλοιπους κτηνοτρόφους που έχουν ανάγκη των εκτάσεων, των οποίων η διάθεση των βοσκοτόπων από την τεχνική λύση

όλο και μειώνεται λόγω εφαρμογής συντελεστή απομείωσης ή προσαρμογής των εκτάσεων που απομένουν αναλογικά με τις ανάγκες.

-Πώς εντοπίζουν τις «εν δυνάμει» με κενά για μετατροπή περιοχές από τόσο μεγάλη απόσταση και μάλιστα να γνωρίζουν τις χαρτογραφικές συντεταγμένες με ακρίβεια. Χωρίς τη συνδρομή χειριστών της τεχνικής λύσης και χαρτογραφικού υποβάθρου, αυτό είναι αδύνατο στις περισσότερες περιπτώσεις. Το οξύμωρο που παρουσιάζεται αρκετές φορές είναι κτηνοτρόφοι κάτοχοι δικαιωμάτων να λαμβάνουν βοσκοτόπια από την τεχνική λύση ενώ ταυτόχρονα οι ίδιοι να εμφανίζονται ως ιδιοκτήτες ιδιωτικών βοσκοτόπων που ενοικιάζουν σε τρίτους (τις περισσότερες φορές συγγενείς ή γνωστούς) για λήψη εθνικού αποθέματος, το οποίο μάλιστα μετά από λίγο μεταβιβάζουν σε άλλο γνωστό τους ώστε να χάνονται τα ίχνη.

3ο Συμπέρασμα: Ο τρόπος κατανομής του εθνικού αποθέματος τα έτη 2017, 2018 και 2019 αποτελεί το βασικότερο κίνητρο αυτής της καιροσκοπικής και αντιπαραγωγικής και εις βάρος του κοινοτικού ταμείου διαδικασίας εκ μέρους των αιτούντων, διότι:

-οι περισσότεροι αιτούντες ενεργοποιούν τα ιδιωτικά βοσκοτόπια με γη σε καλή γεωργική κατάσταση χωρίς ζώα, επομένως χωρίς καμιά ελάχιστη δραστηριότητα, για την αποφυγή υποβάθμισης του βοσκοτόπου, πράγμα που είναι αντίθετο για τον Κανονισμό και τις εθνικές διατάξεις,

-το ελάχιστο ως φερόμενο κόστος για την ενοικίαση των βοσκοτόπων, που δεν είναι πολλές φορές πραγματικό (δηλαδή εικονικό ή μηδενικό), σε σχέση με το 21,5 ευρώ ανά στρέμμα κατανομής εθνικού αποθέματος λειτουργεί ως το βασικό κίνητρο για το κνήγι του “joker” των δικαιωμάτων του εθνικού αποθέματος. Στην περίπτωση Δ.1.1. για 444 στρέμματα θα κατανεμηθεί εθνικό απόθεμα περίπου 10.000 ευρώ με κόστος μόνο το «χαρτί» σύνταξης του συμφωνητικού, δηλαδή 60 ευρώ, και κανένα άλλο κόστος, αφού καμία επίσκεψη για εργασία δεν θα γίνει από τον αιτούντα για τον βοσκότοπο στην Καστοριά,

-οι σοβαρότατες ασάφειες και παραλείψεις στο εθνικό θεσμικό καθεστώς

- ενεργοποίησης με τη χρήση βοσκοτόπου ως γη σε καλή γεωργική κατάσταση
- του μη περιορισμού της δυνατότητας μεταβίβασης των δικαιωμάτων εθνικού αποθέματος π.χ. για 5 τουλάχιστον χρόνια για τους νεοεισερχόμενους,

έχουν οδηγήσει στη δημιουργία σοβαρής στρέβλωσης – κάποιος με 60 ευρώ να λαμβάνει εθνικό απόθεμα 10.000 ευρώ και την επόμενη χρονιά λόγω της επικείμενης νέας ΚΑΠ να τα μεταβιβάζει έναντι 20.000 έως 25.000 ευρώ, δηλαδή με 60 ευρώ να λαμβάνει συνολικά 30.000 με 35.000 ευρώ. Πραγματικό joker!

Έτσι προκύπτει πολλά δικαιώματα εθνικού αποθέματος να εμφανίζουν το φαινόμενο της «κλειστής ομάδας ή προέλευσης» των αιτήσεων από συγκεκριμένη περιοχή ή ΚΥΔ και εφόσον το επιχείρησαν το 2018 και το 2019 και πέτυχε, επανήλθαν το 2020 με δριμύτητα και θράσος χωρίς να δείχνουν ότι κάτι τους επηρεάζει.

Όλα τα παραπάνω συνιστούν σε αρκετές περιπτώσεις σοβαρές παρατυπίες και μάλιστα σε ορισμένες περιπτώσεις συστηματική απάτη (δικαίωμα από εθνικό απόθεμα σε κλειστές ανακυκλούμενες ομάδες – ή συγγενείς) οι οποίες, μεμονωμένα ή οργανωμένα, φαίνεται να ασκούν όλο και πιο φανερά πίεση σε διάφορα επίπεδα, από ΚΥΔ έως και υπάλληλους, διαχέοντας “ΦΟΒΟ” σε όσους ασχολούνται ουσιαστικά με το θέμα, επιδιώκοντας με αυτό τον τρόπο την κατά το δυνατόν μόνο τυπική ενασχόλησή τους, τη δοκιμασία της οποίας (δηλαδή του τυπικού ελέγχου) γνωρίζουν ότι μπορούν να ξεπεράσουν εύκολα.

Για τους λόγους αυτούς απευθύνθηκα με εμπιστευτικό έγγραφο σε εσάς, κ. Πρόεδρε, γιατί θεωρώ ότι η απλή κοινοποίηση δημιουργεί κίνδυνο σε αυτούς που ασχοληθήκαμε αλλά κυρίως θα χαθεί το πλεονέκτημα της έρευνας που ενδεχόμενα γίνει από εδώ και πέρα».

4.- Παναγιώτης Θεοδωρόπουλος (Υπάλληλος ΟΠΕΚΕΠΕ):

Ιδιαίτερα αποκαλυπτικό της οργανωμένης απόπειρας συγκάλυψης από την κοινοβουλευτική πλειοψηφία υπήρξε το γεγονός ότι, με απόφασή της, δεν κλήθηκε ως μάρτυρας ενώπιον της Εξεταστικής Επιτροπής ο κ. Παναγιώτης Θεοδωρόπουλος.

Ο κ. Θεοδωρόπουλος, υπάλληλος του ΟΠΕΚΕΠΕ προσληφθείς μέσω διαδικασίας ΑΣΕΠ τον Οκτώβριο του 2004, τοποθετήθηκε το 2008 στη Διεύθυνση Τεχνικών Ελέγχων και Πληροφοριακών Συστημάτων του Οργανισμού, δηλαδή σε κομβική υπηρεσιακή θέση με άμεση γνώση των διαδικασιών ελέγχου, διασταύρωσης στοιχείων και επεξεργασίας δεδομένων που συνδέονται με την καταβολή αγροτικών ενισχύσεων.

Ο ίδιος είχε ήδη κληθεί και εξεταστεί από την Ευρωπαϊκή Εισαγγελία, δίνοντας τις από 11.3.2025 και 13.3.2025 ένορκες καταθέσεις του, οι οποίες περιλαμβάνονται στη διαβιβασθείσα ποινική δικογραφία. Πρόκειται, συνεπώς, για μάρτυρα με άμεση υπηρεσιακή γνώση κρίσιμων πτυχών της υπόθεσης, του οποίου οι καταθέσεις κρίθηκαν ιδιαίτερα σοβαρές ώστε να αξιοποιηθούν στο πλαίσιο ποινικής έρευνας.

Οι ένορκες καταθέσεις του αποτυπώνουν, με συγκεκριμένα παραδείγματα και υπηρεσιακά έγγραφα, ένα επαναλαμβανόμενο μοτίβο:

α) τροποποίηση ελεγκτικών διαδικασιών κατά τρόπο που αποδυνάμωνε τους ουσιαστικούς ελέγχους,

- β) καθυστερήσεις ή αναπροσαρμογές ελέγχων μετά από αλλαγές διοίκησης,
- γ) εισαγωγή τυπικών ή ατελέσφορων διαδικασιών που δεν οδηγούσαν σε ουσιαστική διακρίβωση παρατυπιών,
- δ) οργανωμένες αντιστάσεις ή παρεμβάσεις σε ελέγχους που αφορούσαν το Εθνικό Απόθεμα και δηλώσεις βοσκοτόπων.

Ειδικότερα, αναφορικά με το θεσμικό πλαίσιο των ελέγχων που έκανε ο ΟΠΕΚΕΠΕ ο Π. Θεοδωρόπουλος στην από 11.3.2025 κατάθεσή του ανέφερε τα εξής «...επί προεδρίας κ. Γρ. Βάρρα τροποποιήθηκε η εγκύκλιος ελέγχων (85112/2015) και πλέον απαιτούνταν ισχυρά παραστατικά νόμιμης κατοχής κατά τη διενέργεια ειδικών διοικητικών ελέγχων. Η εγκύκλιος αυτή τροποποιήθηκε ξανά μετά την απομάκρυνση του Γρ. Βάρρα, επί προεδρίας Θ. Παπά, όπου τοποθετήθηκε το διαζευκτικό ή στην απαίτηση εγγράφων, δηλαδή προσκόμιση ισχυρών παραστατικών νόμιμης κατοχής ή Ε9, καθιστώντας τα επί της ουσίας ισοδύναμα. Το σχέδιο της εν λόγω τροποποίησης φέρει, όπως διαπίστωσα αργότερα, τις υπογραφές Καλλιόπης Αδαμοπούλου (προϊσταμένης τμήματος Αξιολόγησης Ελέγχων της Δ/σης Τεχνικών Ελέγχων), Αθανασίας Ρέππα (Δ/τριας) και του τότε Προέδρου Θεοφάνη Παπά...».

Σε ό,τι μάλιστα αφορά τους ελέγχους που είχε διατάξει πριν την απομάκρυνσή του ο Γρ. Βάρρας, αυτοί φαίνεται πως καθυστέρησαν να ξεκινήσουν για περίπου τρεις μήνες, με στόχο να ξεκινήσουν μετά την αποχώρησή του και την αλλαγή της διαδικασίας ελέγχου, ώστε να καλυφθούν οι παραβάτες. Αναφέρει σχετικά στην ως άνω κατάθεσή του ο Π. Θεοδωρόπουλος: «...στις 06/10/2020 είχε εκδοθεί η υπ' αριθμ. 63176/06-10-2020 εντολή ειδικού ελέγχου από το γραφείο Διοίκησης και τον τότε πρόεδρο Δρ. Γρ. Βάρρα προς την περιφερειακή Δ/ση Ηπείρου και Δυτ. Μακεδονίας (Δ/τρια Χαριτίνη Παπαθανασίου), για τον έλεγχο 43 ΑΦΜ ως επί το πλείστον με έδρα στην Κρήτη, που δήλωναν αγροτεμάχια στη Δυτική Μακεδονία. Ο έλεγχος διεξήχθη από το γραφείο Κοζάνης και διήρκησε από την 07/01/2021 έως την 09/09/2021, δηλαδή, εννιά μήνες μέχρι τη σύνταξη της έκθεσης ελέγχου. Η τελική έκθεση ελέγχου (51556/09-09-2021) δεν μου εστάλη ούτε μου κοινοποιήθηκε εξαρχής, παρότι τότε διατελούσα αναπληρωτής Δ/τής της Δ/σης Τεχνικών Ελέγχων. Όταν το αντιλήφθηκα, τηλεφώνησα στη Δ/τρια Χ. Παπαθανασίου να μου την αποστείλει, όπως και έγινε. Εξ όσων θυμάμαι, την εν λόγω έκθεση την είχε ζητήσει και η Οικονομική Αστυνομία σε κάποια έρευνά της. Αποτελεί απορίας άξιο το γεγονός ότι μια εντολή του Προέδρου του ΟΠΕΚΕΠΕ άργησε τρεις μήνες να ξεκινήσει να εκτελείται (06-10-2020 – 07-01-2021) από την αρμόδια Δ/ση.

Επίσης, εντελώς συμπτωματικά, ο έλεγχος φαίνεται ότι έγινε με βάση τη νέα τροποποίηση και αυτό φαίνεται από τα αποτελέσματα της έκθεσης ελέγχου, όπου πχ για τη δικαιούχο Παπαδάκη Δήμητρα με ΑΦΜ 070997199 (σελ.12,13,14 έκθεσης) προκύπτει ότι οι εκτάσεις της είναι ορθές, διότι στο Ε9 του εκμισθωτή της, Ξυλούρη Αναστάσιου, οι δηλούμενες σε αυτό εκτάσεις υπερκαλύπτονται! Παρότι δηλ. ζητήθηκαν και ισχυροί τίτλοι, όπως αναφέρει η έκθεση, οι ελεγκτές αρκέστηκαν στη διασταύρωση με τα Ε9, που απεστάλησαν και τα δηλούμενα αγροτεμάχια της γεωργού θεωρήθηκαν ορθά. Αυτό προφανώς ήταν το αποτέλεσμα της εφαρμογής της ισχύουσας τότε εγκυκλίου για τους ελέγχους...».

Σχετικά με τους ελέγχους που δρομολόγησε η διοίκηση Σημανδράκου, οι οποίοι τελικά οδήγησαν στην αποπομπή του όταν ανέλαβε το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων ο Ελ. Αυγενάκης, καθώς και σχετικά με την οργανωμένη αντίσταση που συνάντησαν οι έλεγχοι εντός του ΟΠΕΚΕΠΕ, καταθέτει τα ακόλουθα ο Π. Θεοδωρόπουλος στην από 11.3.2025 έκθεση ένορκης εξέτασης μάρτυρα: «...Συχνό λ.χ. ήταν το φαινόμενο να εισάγονται υποτιθέμενες διαδικασίες ελέγχου, προκειμένου να φανεί ότι γίνονταν ελεγκτικές ενέργειες, οι οποίες όμως απείχαν πολύ απ' την ουσία και δεν οδηγούσαν πουθενά. Χαρακτηριστικό τέτοιο παράδειγμα, ήταν οι έλεγχοι, που εισήγαγε η Α. Ρέππα, με πρόεδρο τον Δ. Μελά, για τον έλεγχο τίτλων, όπου δόθηκε εντολή στις περιφερειακές δ/νσεις να αποστέλλουν τα στοιχεία των ελεγχόμενων στις κατά τόπους Δ.Ο.Υ., προκειμένου να κάνουν εκείνες έλεγχο τίτλων. Η παραπάνω διαδικασία προφανώς δεν απέφερε τίποτα, ενώ παράλληλα έβαλε το προσωπικό του ΟΠΕΚΕΠΕ σε έναν κυκεώνα αλληλογραφίας με τις ΔΟΥ. Οι ΔΟΥ στη συντριπτική τους πλειοψηφία, δεν απάντησαν ποτέ τίποτα, άλλες απάντησαν ότι δεν έχουν τέτοια αρμοδιότητα, ενώ ελάχιστες έστειλαν απλώς ένα ιστορικό. Ειδικά για τους συγκεκριμένους ελέγχους, υπάρχει μήνυμα αλληλογραφίας της ελεγκτή, Χουδαλάκη Στέλλας του ΝΓ Χανίων του ΟΠΕΚΕΠΕ, που εξηγεί στην Α. Ρέππα το ανούσιο των εν λόγω ελέγχων, το οποίο και σας εγχειρίζω. Σε αντίστοιχες περιπτώσεις ανούσιων ελέγχων υπήρξε και αντίδραση από ελεγκτές, οι οποίοι μέσω ηλεκτρονικής αλληλογραφίας απέστειλαν τις ενστάσεις και τις απόψεις τους για το ανούσιο του πράγματος και του ελέγχου. Επίσης, έχει παρατηρηθεί το φαινόμενο να εκτελείται ένας έλεγχος, οι ελεγχόμενοι να απορρίπτονται και να πρέπει να επιστρέψουν ενισχύσεις και με την αλλαγή μιας διοίκησης (φαινόμενο ιδιαίτερα συχνό στον ΟΠΕΚΕΠΕ) να εκδίδει η νέα διοίκηση εκ νέου εντολή (ενδεχομένως με νέα εγκύκλιο και ίσως και με νέες επιτροπές ελέγχου), να διενεργείται ο έλεγχος και οι

ελεγχόμενοι να δικαιώνονται. Τον Νοέμβριο του 2021, έπειτα από επίμονες δικές μου πιέσεις και με δική μου πρωτοβουλία αλλά και επικοινωνία με το Κτηματολόγιο, εστάλησαν στον ΟΠΕΚΕΠΕ γεωχωρικά και αλφαριθμητικά οι εκτάσεις του λειτουργούντος κτηματολογίου κυριότητας φορέων του Ελληνικού Δημοσίου. Με τα παραπάνω δεδομένα πραγματοποίησα μια σειρά ελέγχων, σχετικά με τους αιτούντες Εθνικό Απόθεμα 2021. Από τους ελέγχους μου προέκυψε σημαντικός αριθμός δικαιούχων, που οι δηλούμενες εκτάσεις τους εμπίπτουν στις παραπάνω εκτάσεις του κτηματολογίου, παρότι εκείνοι τις δήλωναν στο ΟΣΔΕ είτε σαν ιδιοκτήτες είτε σαν μισθωμένες από φυσικά πρόσωπα. Τα αποτελέσματα εστάλησαν στη Δ/ντρια μου Α. Ρέππα, στον Δ/ντή Άμεσων Ενισχύσεων Φ. Μαχλέρα, στον Πρόεδρο Δ. Μελά, στον Αντιπρόεδρο Π. Τζαβέλλα, στην προϊσταμένη τμήματος διαχείρισης δικαιωμάτων Ι. Μαρούλη και στην Κυριακή Βιτζηλαίου. Επιπλέον στις 08/12/2021 απέστειλα το υπ' αριθμ. 76705 ενημερωτικό σημείωμα προς τον Πρόεδρο κ. Μελά και τον Αντιπρόεδρο κ. Τζαβέλλα αναφορικά με τα αποτελέσματα των προαναφερθέντων διασταυρωτικών ελέγχων, το οποίο υπογράφει αρμοδίως η Προϊσταμένη της δ/σης κ. Ρέππα, με σκοπό η Διοίκηση να δώσει οδηγίες στη δ/ση για τον χειρισμό των αποτελεσμάτων. Το εν λόγω έγγραφο κοινοποιήθηκε και στις δ/σεις άμεσων ενισχύσεων και αγροτικής ανάπτυξης. Σε επόμενο χρόνο, η δ/ντρια μου κ. Ρέππα, μου είπε ότι η εν λόγω διαδικασία πρέπει να σταματήσει, διότι της τηλεφώνησε η προϊσταμένη της νομικής υπηρεσίας του ΟΠΕΚΕΠΕ κ. Α. Μάνου, η οποία είχε τηλεφωνικά μιλήσει με κάποια νομικό του κτηματολογίου, ότι δεν μπορούν να αποκλειστούν οι παραπάνω δικαιούχοι από τις ενισχύσεις, διότι οι εγγραφές αυτές του κτηματολογίου δεν είναι οριστικές, σύμφωνα με όσα ορίζει η νομοθεσία του κτηματολογίου (πρέπει να παρέλθει επταετία από τις πρώτες εγγραφές χωρίς αμφισβήτηση ή κάτι τέτοιο), συνεπώς σταμάτησα τις ενέργειες. Εξάλλου, (δεν θυμάμαι σε ποιο χρονικό διάστημα αλλά σίγουρα μεταγενέστερο του παραπάνω) έθεσα το θέμα στη μικτή νομική και νομοτεχνική επιτροπή, για την εγκυρότητα των εγγραφών, του λειτουργούντος κτηματολογίου και για το αν μπορούν να χρησιμοποιηθούν για τον αποκλεισμό από ενισχύσεις, εφόσον δεν υπάρχει ταύτιση των δικαιούχων με τις εγγραφές του κτηματολογίου. Εξ όσων θυμάμαι, το περιεχόμενο του πρακτικού της επιτροπής ευθυγραμμιζόταν με την παραπάνω άποψη Θέλω να σημειώσω ότι τον Σεπτέμβριο του 2021 εντόπισα δηλώσεις βοσκοτόπων στο Γαϊδουρονήσι (Χρυσή) από ΑΦΜ με έδρα την Κρήτη, ως μισθωμένα με κυκλικές μισθώσεις. Συνέταξα σχετικό αναλυτικό έγγραφο με λεπτομερή παρουσίαση των ευρημάτων προς τη Διοίκηση του ΟΠΕΚΕΠΕ, τη Δ/ντρια

μου και την κ. Αδαμοπούλου Καλλιόπη. Δεν γνωρίζω αν διατάχθηκε σχετικός έλεγχος (σας εγχειρίζω τα σχετικά έγγραφα). Θέλω επίσης να αναφερθώ σε επιτόπιους ελέγχους που διενήργησαν υπάλληλοι του ΟΠΕΚΕΠΕ στην Κω και την Κάλυμνο, κατόπιν παραγγελίας του Εισαγγελέα Πλημ/κών Κω. Όπως ανέφεραν οι ελεγκτές, στους ελέγχους αυτούς παρευρίσκονταν υπάλληλοι των ΚΥΔ, ως εκπρόσωποι των ελεγχόμενων. Αυτοί υποδείκνυαν στους ελεγκτές τις ελεγχόμενες εκτάσεις με τη χρήση GPS, γεγονός, που αντιλαμβάνονται οι ελεγκτές, πλην όμως δεν το κατέγραφαν στις εκθέσεις τους, γιατί δεν απαγορευόταν απ' την εγκύκλιο. Έτσι, οι έλεγχοι αυτοί εμφανίζονταν χωρίς ευρήματα. Τον Απρίλιο του 2022 η περιοχή των Δωδεκανήσων, εκτός της Κω, εντάχθηκε στην ανάρτηση του κτηματολογίου. Το καλοκαίρι του 2022 ενημέρωσα τον κ. Σημανδράκο, που είχε ήδη αναλάβει πρόεδρος του ΟΠΕΚΕΠΕ και του πρότεινα για τους ελέγχους, που συμπεριλαμβάνονταν στην παραγγελία του Εισαγγελέα της Κω, να κάνουμε διασταυρωτικούς ελέγχους, με βάση τα στοιχεία του Κτηματολογίου. Από τους ελέγχους αυτούς, που διενήργησα, αφού προηγουμένως συνεννοήθηκα με τον Πταισματοδίκη Κω, ο οποίος εκτελούσε την εισαγγελική παραγγελία και μετά την αποστολή των σχετικών στοιχείων από το Κτηματολόγιο τον Οκτώβριο του 2022, διαπίστωσα ότι στη συντριπτική πλειοψηφία των περιπτώσεων, δεν υπήρχε ταύτιση μεταξύ των δηλώσεων ΟΣΔΕ και των αντίστοιχων εγγραφών στο κτηματολόγιο. Τα αποτελέσματα του συγκεκριμένου ελέγχου απεστάλησαν στον Πταισματοδίκη Κω τον επόμενο μήνα. Ωστόσο, επειδή δεν είχε προχωρήσει η κτηματογράφηση στο νησί της Κω και η απάντηση του Πταισματοδικείου ήταν να γίνει ο έλεγχος με βάση τα στοιχεία του κτηματολογίου, ο κ. Μπαμπασιδής, ως αντιπρόεδρος του ΟΠΕΚΕΠΕ, αρμόδιος για τις Δ/σεις Τεχνικών Ελέγχων και Άμεσων Ενισχύσεων, επικοινωνήσε με το Πταισματοδικείο Κω και συνεννοήθηκε ώστε, ειδικά για το νησί της Κω, ο έλεγχος να γίνει με βάση τα στοιχεία του παλιού Κτηματολογίου. Για τον λόγο αυτόν, ενέκρινε τη μετάβαση στο νησί της Κω των υπαλλήλων του ΟΠΕΚΕΠΕ, της κ. Κουρμέντζα και της κ. Πιστόλη, ώστε να κάνουν τους ελέγχους στο Υποθηκοφυλακείο της Κω. Αυτό προφανώς ήταν μια πολύ χρονοβόρα διαδικασία και μέχρι τις 28/12/2023, που εγώ ήμουν στη θέση του Δ/ντή Τεχνικών Ελέγχων, δεν είχα λάβει τα αποτελέσματα των σχετικών ελέγχων, ώστε να τα διαβιβάσω στο Πταισματοδικείο Κω και ούτε πλέον είμαι σε θέση να γνωρίζω ποια ήταν η εξέλιξη. Αξίζει, πάντως να σημειωθεί ότι έως και την εξόφληση των πληρωμών του έτους 2023 τα συγκεκριμένα ΑΦΜ ήταν δεσμευμένα, προκειμένου να μην πληρωθούν. Στις 18/01/2024

παρέδωσα στην κ. Σταυρούλα Κουρμέτζα, η οποία με αντικατέστησε στη θέση του Προϊστάμενου της Δ/σης, τους ελέγχους, που είχα διενεργήσει μέχρι τότε....».

Τα παραπάνω επιβεβαιώνονται και στην από 13.3.2025 συμπληρωματική κατάθεση του μάρτυρα Π. Θεοδωρόπουλου, ο οποίος αναφέρει μεταξύ άλλων τα ακόλουθα για την απομάκρυνση του Ευ. Σημανδράκου από τον Ελ. Αυγενάκη: «...Τον Οκτώβριο του 2023, νομίζω στις 20/10, ο Υφυπουργός ΑΑΤ κ. Κελέτης συνεχάρη τον πρόεδρο κ. Σημανδράκο για τις πληρωμές και του ζήτησε να τον βοηθήσει να συνταχθεί δελτίο τύπου του ΥΠΑΑΤ, σχετικά με την επιτυχή ολοκλήρωση των πληρωμών. Παρόλα αυτά, από τη Δευτέρα 23/10/2023, ο κ. Σημανδράκος άρχισε να δέχεται πιέσεις από την ηγεσία του ΥΠΑΑΤ να υποβάλει την παραίτησή του. Σημειώνω, ότι κατά την προκαταβολή του Οκτωβρίου 2023, ως Δ/ντής Τεχνικών Ελέγχων είχα αποστείλει αρχείο προς τις άμεσες ενισχύσεις και τη Δ/ση πληρωμών με τα ΑΦΜ των γεωργών προς δέσμευση. Επρόκειτο για εκατοντάδες ΑΦΜ από υποθέσεις, που είχαν ήδη διαβιβαστεί στις εισαγγελικές αρχές ή στην οικονομική αστυνομία, μεταξύ αυτών και τα 635 ΑΦΜ της υπόθεσης των ΕΛΤΑ..... Στις 28/12/2023 πραγματοποιήθηκε ΔΣ του ΟΠΕΚΕΠΕ, χωρίς σε αυτό να προεδρεύει ο κ. Σημανδράκος αλλά ο αναπληρωτής του κ. Μπαμπασιδής. Το ΔΣ αποφάσισε τη μετακίνηση 3 διευθυντών, της κ.Τυχεροπούλου από Δ/ντρια άμεσων ενισχύσεων σε Δ/ντρια εσωτερικού ελέγχου, του κ. Κουντούρη από Δ/ντή Πληροφορικής σε Δ/ντή της ΠΔ Αττικής και Νήσων και εμού από Δ/ντή Τεχνικών Έργων σε Δ/ντή πληροφορικής. Στις θέσεις μας τοποθετήθηκαν αντίστοιχα ο Γ. Κέντρος (άμεσων ενισχύσεων) και η Σ. Κουρμέτζα (Τεχνικών ελέγχων). Επίσης, τοποθετήθηκε η Α. Βολιτάκη από Δ/ντρια Αττικής και νήσων σε Δ/ντρια Αγροτικής Ανάπτυξης και Αλιείας, θέση που μέχρι τότε κατείχε η κ. Τυχεροπούλου με παράλληλα καθήκοντα. Την ίδια μέρα επίσης ο κ. Σημανδράκος υπέβαλε την παραίτησή του και τοποθετήθηκε πρόεδρος του ΟΠΕΚΕΠΕ ο κ. Μπαμπασιδής.....».

5.- Αθανάσιος Καπρέλης (πρώην Πρόεδρος ΟΠΕΚΕΠΕ κατά τις περιόδους από 1/3/2010 ως 14/1/2013 και από 22/6/2016 ως 19/11/2019):

Η τοποθέτησή του στη θέση του Προέδρου του ΟΠΕΚΕΠΕ ήταν πολιτική απόφαση του τότε Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης, κ. Αποστόλου. Η έλλειψη διαφάνειας, ελέγχου και λογοδοσίας στον ΟΠΕΚΕΠΕ κατά τη περίοδο της διοίκησής του είχε ως

αποτέλεσμα τη μη ενσωμάτωση 8 εκατομμυρίων στρεμμάτων επιπλέον επιλέξιμων βοσκοτόπων με χαμηλή ξυλώδη βλάστηση σε εφαρμογή του Κανονισμού Omnibus (τέλος του 2017). Αποτέλεσμα αυτής της πολιτικής μέχρι το 2019-2020 ήταν η εκτόξευση εθνικού αποθέματος με βοσκοτόπια χωρίς ζώα αυτές τις χρονιές. Από τις απαντήσεις του κατέστη σαφές ότι ο ΟΠΕΚΕΠΕ διοικούνταν «στο περίπου», χωρίς ουσιαστικό έλεγχο. Ένας δημόσιος οργανισμός που διαχειριζόταν εκατομμύρια ευρώ κοινοτικών πόρων λειτουργούσε με προχειρότητα και αδιαφορία την εσωτερική του δομή.

Κατά τη μαρτυρική του κατάθεση ο κ. Καπρέλης δεν απάντησε πειστικά στις ερωτήσεις που του τέθηκαν από το ΠΑΣΟΚ και άλλα κόμματα της αντιπολίτευσης, για τη διαχείριση των ευρωπαϊκών ενισχύσεων, για την διαδικασία εφαρμογής της τεχνικής λύσης και την κατά παρέκκλιση κατανομή βοσκοτόπων που περιλαμβάνονταν στις εισηγήσεις του προς τους υπουργούς καθώς και την καταπάτηση δημόσιων βοσκοτόπων, τις διαδικασίες ανάθεσης συμβάσεων και την εσωτερική λειτουργία του Οργανισμού, παρά την πολυετή θητεία του στον Οργανισμό.

6.- Δημήτριος Μελάς (πρώην Πρόεδρος του ΟΠΕΚΕΠΕ κατά την περίοδο 2021-2022).

Από την κατάθεση του πρώην Προέδρου του ΟΠΕΚΕΠΕ Δ. Μελά προέκυψε σειρά έκνομων ενεργειών και παροχής διευκολύνσεων σε τρίτα πρόσωπα εις βάρος των συμφερόντων του Οργανισμού. Ο πρώην Πρόεδρος του ΟΠΕΚΕΠΕ δεν παρείχε επαρκείς και πειστικές εξηγήσεις ως προς το περιεχόμενο των διαλόγων που προέκυψαν από το αποδεικτικό υλικό και αφορούσαν επικοινωνίες του με συγγενικό του πρόσωπο και άλλους συνομιλητές. Οι διάλογοι που ήρθαν στο φως της δημοσιότητας καταδεικνύουν ένα δίκτυο επιλεκτικών και προνομιακών εξυπηρετήσεων και αδιαφανών σχέσεων, την ώρα που εκκρεμούσαν καταγγελίες και έλεγχοι για πληρωμές. Από το περιεχόμενο των συνομιλιών αυτών προκύπτει εικόνα παροχής διευκολύνσεων, η οποία συνδέεται ακόμα και με τη λήψη ακριβού δώρου.

Ειδικότερα, ερωτηθείς σχετικά με δώρο που φέρεται να έλαβε κατόπιν εξυπηρέτησης «καλού φίλου», ισχυρίστηκε ότι δεν επρόκειτο για ανταπόδοση στο πλαίσιο των καθηκόντων του, αλλά για προσωπική μεσολάβηση στην εύρεση ακινήτου. Το ίδιο το

δώρο, κατά τους ισχυρισμούς του, ήταν χαμηλής αξίας (ρολόι τύπου swatch από την Ιταλία)!!!. Η απαράδεκτη αυτή αιτιολόγηση, ανεξαρτήτως της χρηματικής αξίας του αντικειμένου, δεν αίρει το ζήτημα δεοντολογίας και ενδεχόμενης σύγκρουσης συμφερόντων που ανακύπτει όταν επικεφαλής οργανισμού διαχείρισης κοινοτικών πόρων εμφανίζεται να αποδέχεται παροχές από πρόσωπα τα οποία συνδέονται με υποθέσεις ή διοικητικές διευκολύνσεις.

Περαιτέρω, ο μάρτυρας υποστήριξε ότι δεν έχει σημασία το περιεχόμενο των τηλεφωνικών του συνομιλιών αλλά το αν οι επίμαχες πράξεις πράγματι τελέστηκαν. Η θέση αυτή παραγνωρίζει ότι ακριβώς η διερεύνηση της σχέσης μεταξύ, επικοινωνιών και διοικητικών ενεργειών αποτελεί αντικείμενο της ποινικής αξιολόγησης, η οποία ήδη διενεργείται από την Ευρωπαϊκή Εισαγγελία.

Ιδιαίτερη σημασία έχει και το γεγονός ότι, ενώ ο κ. Μελάς έλαβε τον Νοέμβριο του 2021 καταγγελίες που αφορούσαν συγκεκριμένα 1200 περίπου ΑΦΜ, η εντολή για ελέγχους δόθηκε, κατά τα προκύπτοντα, τον Ιούνιο του 2022, δηλαδή περίπου επτά μήνες αργότερα και λίγο πριν την αποχώρησή του από τον Οργανισμό. Η χρονική αυτή υστέρηση εγείρει σοβαρά ερωτήματα ως προς την αμεσότητα και αποτελεσματικότητα της διοικητικής αντίδρασης, ιδίως σε υποθέσεις που αφορούν ενδεχόμενη απάτη σε βάρος κοινοτικών πόρων.

Τέλος, ο μάρτυρας δεν παρείχε ουσιαστικές απαντήσεις για την περίοδο 2019–2020, κατά την οποία η κατανομή του Εθνικού Αποθέματος έλαβε εξαιρετικά εκτεταμένες διαστάσεις παράτυπων κατανομών από τον Οργανισμό.

Στο σημείο αυτό επισημαίνουμε ότι χαρακτηριστικές της δράσης του κ. Μελά είναι οι διαπιστώσεις της συμπεριλαμβανόμενης στην δικογραφία της Ευρωπαϊκής Εισαγγελίας από 24.10.2022 υποβλητικής αναφοράς της Υπηρεσίας Εσωτερικών Υποθέσεων, η οποία προέβη σε άρσεις τηλεφωνικού απορρήτου προς διερεύνηση καταγγελιών: *«...Από την ακρόαση των συνομιλιών του, προκύπτει η πραγματοποίηση επικοινωνίας του με πληθώρα από ιδιώτες που δραστηριοποιούνται πανελλαδικά στον αγροτικό κτηνοτροφικό τομέα, στους οποίους λόγω της θέσης του, καταφέρνει να παρέχει εξυπηρετήσεις, συνήθως είτε υπό τη μορφή της ένταξής τους στο πρόγραμμα ενισχύσεων και της σχετικής πληρωμής τους, δίχως αυτοί να δικαιούνται κάτι τέτοιο, είτε*

μέσω της «προσεκτικής» διαχείρισης των μελλοντικών ελέγχων που πρόκειται να δεχθούν στους βοσκότοπους τους από υπαλλήλους του ίδιου οργανισμού, ώστε να μην εντοπίζονται ελλείψεις. Ειδικά για τα ζητήματα των πληρωμών, προκύπτει πως για την επίλυσή τους επικοινωνεί απευθείας με τον καθ' ύλην αρμόδιο υπάλληλο ΜΑΧΛΑΙΡΑ Φραγκίσκο, ο οποίος αντιστοιχεί στο Διευθυντή Άμεσων Ενισχύσεων του Οργανισμού. Σε ορισμένες από τις παραπάνω περιπτώσεις, για τις εξυπηρετήσεις που προσφέρει, φέρεται πως λαμβάνει δώρα ιδίως οικονομικού χαρακτήρα. Παράλληλα, όπως προκύπτει από τις συνομιλίες του, χρήζουν περαιτέρω διερεύνησης διάλογοι που πραγματοποιεί με έτερο υπάλληλο του Ο.Π.Ε.Κ.Ε.Π.Ε. από τους οποίους φαίνεται πως πρόκειται να λάβει χρηματικό ποσό ύψους 24.260 ευρώ από τον ίδιο τον Οργανισμό. (Σχετ. η υπ' αριθ. 4996 συνομιλία στη σελ. 31 της από 21-08-2022 έκθεσης ψηφιακού δίσκου της υπ' αριθ. 6946558005 τηλεφωνικής σύνδεσης.) Σημειώνεται ότι ο ΜΕΛΑΣ Δημήτριος γενικώς είναι ιδιαίτερα προσεκτικός όταν αναφέρεται σε εξυπηρετήσεις - παρεμβάσεις που του ζητούνται και μάλιστα χρησιμοποιεί συχνά για τις επικοινωνίες του διαδικτυακές κρυπτογραφημένες εφαρμογές και συγκεκριμένα τη «Signal» και τη «WhatsApp»...».

7.- Κυριάκος Μπαμπασιδής (Αντιπρόεδρος ΟΠΕΚΕΠΕ 2022-2024, προσωρινός πρόεδρος 2024-2025):

Κατά την κατάθεσή του πρώην Προέδρου του ΟΠΕΚΕΠΕ Κυριάκου Μπαμπασιδή αναδείχτηκε το πλέγμα μεθοδεύσεων σχετικά με τους ελέγχους στον οργανισμό του ΟΠΕΚΕΠΕ. Από την εξέταση του κ. Μπαμπασιδή προέκυψε ότι οι αγρότες συχνά ενημερώνονταν εκ των προτέρων για επικείμενους ελέγχους, ειδικά καταγγελιών, γεγονός που αλλοιώνει πλήρως την αξιοπιστία των διαδικασιών και τους βοηθούσε να προετοιμάζονταν για να μην βρεθεί «καμία αναντιστοιχία» σε σχέση με την δήλωσή τους. Γεγονός που πιστοποιεί την συνειδητή συμμετοχή στελεχών του Οργανισμού στη συγκάλυψη παρατυπιών και απατών.

Στην εξέτασή του, ο Κυριάκος Μπαμπασιδής, δηλωμένος φίλος της ΝΔ, προσπάθησε να υποβαθμίσει τις σχέσεις του με το Μέγαρο Μαξίμου και την κυβέρνηση, χαρακτηρίζοντάς τες ως τυπικές, ακόμα και μπροστά σε απομαγνητοφωνημένες συνομιλίες που αποκαλύπτουν το ακριβώς αντίθετο. Κατά την κατάθεσή του αποδείχθηκε η ενεργός υπονόμευση των ελεγκτικών μηχανισμών, καθώς παραδέχθηκε ότι ενημέρωνε εκ των προτέρων τους ελεγχόμενους. Η μαρτυρία του κ. Μπαμπασιδή,

παρά τις προσπάθειές του για το αντίθετο, επιβεβαίωσε την ύπαρξη ενός μηχανισμού συγκάλυψης εντός του ΟΠΕΚΕΠΕ, ο οποίος προστάτευε τους παραβάτες και τιμωρούσε όσους προσπαθούσαν να αποκαλύψουν την απάτη.

Είναι χαρακτηριστικό ότι ο κ. Μπαμπασιδής παραδέχθηκε ακόμα ότι επικοινωνήσε ο ίδιος με τον κ. Ξυλούρη τάχα για να κατευνάσει διαμάχη του τελευταίου με την υπάλληλο του ΟΠΕΚΕΠΕ, την κα Τυχεροπούλου, η οποία συνέβαλε καθοριστικά στην αποκάλυψη του σκανδάλου. Η κα Τυχεροπούλου καταγγέλθηκε από τον κ. Ξυλούρη κατόπιν ελέγχων που γίνονταν στα ΑΦΜ της οικογένειάς του. Αντί να προστατεύσει την ακεραιότητα της υπηρεσίας, ο κ. Μπαμπασιδής παραδέχτηκε ότι ενημέρωνε τον κ. Ξυλούρη και σχεδίαζε πειθαρχικές διώξεις κατά της υπαλλήλου, λέγοντας μάλιστα «τώρα θα δει, τώρα θα μάθει».

Οι αποκαλύψεις αυτές καταδεικνύουν την αδιαφάνεια και την υπονόμηση των ελεγκτικών μηχανισμών προς όφελος συγκεκριμένων συμφερόντων στενά συνδεδεμένων με τη Νέα Δημοκρατία. Η κατάθεση του κ. Μπαμπασιδή είναι ενδεικτική του τρόπου λειτουργίας του Οργανισμού την περίοδο διακυβέρνησης της ΝΔ. Εξυπηρετήσεις, κομματικά ρουσφέτια, ενημέρωση των «φίλων» για επικείμενους ελέγχους ακόμα και διώξεις σε υπαλλήλους που προσπαθούσαν να κάνουν τη δουλειά τους.

Στο σημείο αυτό επισημαίνουμε ότι σύμφωνα με την από 5-2-2025 Έκθεση Επισκόπησης και Ανάλυσης Απομαγνητοφώνησης Συνομιλιών της Υπηρεσίας Εσωτερικών Υποθέσεων της Ελληνικής Αστυνομίας, η οποία συντάχθηκε στα πλαίσια προκαταρκτικής έρευνας κατόπιν της από 29-7-2024 και με ΑΒΜ ΕΕΕ2024/33 παραγγελίας του Ελληνικού Γραφείου Ευρωπαϊών Εντεταλμένων Εισαγγελέων και περιέχονται στην ανωτέρω δικογραφία, για τον Κυριάκο Μπαμπασιδή προκύπτουν οι κάτωθι διαπιστώσεις: *«Από τις καταγεγραμμένες συνομιλίες και την εν γένει έρευνα της Υπηρεσίας μας, προέκυψε ότι ο ΜΠΑΜΠΑΣΙΔΗΣ Κυριάκος του Αριστείδη (...) αποτελούσε τον πρόεδρο του ΔΣ του ΟΠΕΚΕΠΕ, θέση την οποία κατείχε από τον Ιανουάριο του 2024 και ήταν χρήστης τηλεφωνικής σύνδεσης ενεργοποιημένης στο όνομα της συζύγου του Γκοτσοπούλου Νίκης.*

Από την ακρόαση των συνομιλιών του, προέκυψε πως σπανίως προβαίνει σε απλές εξυπηρετήσεις ιδιωτών οι οποίοι αντιμετωπίζουν προβλήματα με τις αιτήσεις τους προς

τον ΟΠΕΚΕΠΕ, όπως για παράδειγμα να κάνει δεκτή εκπρόθεσμη αίτηση την οποία « θα περάσει με δική του ευθύνη».

Επιπλέον, χρήζει διερεύνησης μια σειρά συνομιλιών του με την προϊσταμένη της Διεύθυνσης Τεχνικών Ελέγχων του ΟΠΕΚΕΠΕ, Κουρμεντζα Σταυρούλα, με την οποία διατηρεί στενές σχέσεις. Κατά τις συνομιλίες τους αυτές, αναφέρεται πως και ο ίδιος ο Μπαμπασιδής αποσκοπεί στη λήψη επιδότησης μέσω του οργανισμού, ως κάτοχος εκτάσεων σε περιοχές της Αχαΐας. Η Κουρμεντζα μεταξύ άλλων του επισημαίνει πως έλεγξε τα αγροτεμάχια που είχε δηλώσει, τα οποία «βρίσκονται σε βουνό αλλά θα του τα πρασινίσει», εννοώντας πιθανότατα πως η περιοχή των εκτάσεων εγείρει προβληματισμούς ως προς την επιλεξιμότητά και τις εν γένει προϋποθέσεις που πρέπει να τηρηθούν ώστε να γίνει δεκτή και να εγκριθεί η ενίσχυση.

Ενδιαφέρον παρουσιάζουν και ορισμένες συνομιλίες του οι οποίες αφορούν καταγγελία προς τον ΟΠΕΚΕΠΕ (κοινοποιηθείσα και στην ευρωπαϊκή εισαγγελία) σχετικά με ψευδείς δηλώσεις ζωικού κεφαλαίου από οικογένειες (150 ΑΦΜ) που κατοικούν στην περιοχή των Ζωνιανών Κρήτης. Από τις συνομιλίες αυτές φαίνεται πως υπάρχει μια προσπάθεια καθυστέρησης του ελέγχου αρκετούς μήνες πριν, με τον ΜΠΑΜΠΑΣΙΔΗ να αναφέρει χαρακτηριστικά: « να συζητήσουμε, τι θα κάνουμε με κείνο τον έλεγχο των εκατό πενήντα; Γιατί δεν μπορώ να το τραβήξω άλλο. Κάποια στιγμή πρέπει να γίνει έλεγχος» και τελικά ο έλεγχος ξεκινάει κατόπιν απόφασης του ιδίου την 8-1-2025.

Τέλος, άξιοι μνείας είναι και οι διάλογοι με τον ΞΥΛΟΥΡΗ ΓΕΩΡΓΙΟ με τον οποίο φαίνεται πως διατηρεί καλές σχέσεις. Κατά τις συνομιλίες του αυτές, ο Ξυλούρης ζητάει από τον ΜΠΑΜΠΑΣΙΔΗ να παρέμβει στην διεθύντρια της περιφερειακής διεύθυνσης ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ- ΘΡΑΚΗΣ του ΟΠΕΚΕΠΕ, ΣΕΡΑΦΕΙΜΙΔΟΥ ΕΛΒΗΡΑ ώστε να μην κληθεί να επιστρέψει χρήματα που έχει λάβει ήδη ως ενίσχυση (αχρεωστήτως κατβληθέντα). Μάλιστα, προκύπτει πράγματι συνομιλία του ΜΠΑΜΠΑΣΙΔΗ προς τη ΣΕΡΑΦΕΙΜΙΔΟΥ και μετέπειτα στον ΑΝΑΓΝΩΣΤΟΥ Κων/νο, Διευθυντή ΟΠΕΚΕΠΕ Πιερίας, στους οποίους αναφέρει ότι για τον ΞΥΛΟΥΡΗ έχει ενδιαφερθεί ο ίδιος ο ΓΕΝΙΚΟΣ ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ του Υπουργείου, ΣΤΡΑΤΑΚΟΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ, καθώς και λοιπά πολιτικά πρόσωπα.

Συγκριτικά με τον αντιπρόεδρο του οργανισμού , ΖΕΡΒΟ Ελευθέριο, ο ΜΠΑΜΠΑΣΙΔΗΣ επιδεικνύει ιδιαίτερη προσοχή κατά τις συνομιλίες του. Αρκετές φορές αποφεύγει να συνομιλεί μέσω συμβατικών κλήσεων και προτιμά είτε τη χρήση

διαδικτυακών εφαρμογών (WhatsApp), επισημαίνοντας στο συνομιλητή του : «πάρε με στο πράσινο», είτε δια ζώσης συναντήσεις».

8.- Ελευθέριος Ζέρβος (Αντιπρόεδρος του ΟΠΕΚΕΠΕ):

Η κατάθεση του κ. Ζέρβου είναι χαρακτηριστική της λειτουργίας του ΟΠΕΠΕ κατά την επταετή διακυβέρνηση της ΝΔ. Κομματάρχες με στενή σχέση με πολιτικούς προοισταμένους σε κρίσιμες θέσεις ευθύνης να διαχειρίζονται εκατομύρια ευρώ που θα έπρεπε να καταλήγουν στους αγρότες.

Κατά την εξέτασή του ενώπιον της Εξεταστικής Επιτροπής, ο μάρτυρας επέλεξε κατ' επανάληψη να επικαλεστεί το δικαίωμα της σιωπής ή να δηλώσει ότι δεν θυμόταν τίποτε σε σχέση με κρίσιμες συνομιλίες που περιλαμβάνονται στη δικογραφία της Ευρωπαϊκής Εισαγγελίας, ιδίως όταν οι ερωτήσεις αφορούσαν απομαγνητοφωνημένους διαλόγους του με ιδιώτες, στελέχη ΚΥΔ και πρόσωπα που συνδέονται με υποθέσεις ελέγχων και πληρωμών ενισχύσεων.

Παρά το γεγονός ότι δεν αμφισβήτησε τη γνησιότητα των διαλόγων που του αποδόθηκαν, απέφυγε να παράσχει ουσιαστικές διευκρινίσεις ως προς το περιεχόμενό τους, περιοριζόμενος στη δήλωση ότι δεν τους ανακαλεί στη μνήμη του. Η στάση αυτή είχε ως αποτέλεσμα να μην δώσει εξηγήσεις στην Επιτροπή ως προς το περιεχόμενο εκατοντάδων συνομιλιών, από τις οποίες, κατά τα αναφερόμενα στη δικογραφία, προκύπτουν ενδείξεις ενεργούς εμπλοκής του σε ζητήματα αναζήτησης και κατανομής βοσκοτόπων, διαχείρισης πληρωμών και επικοινωνίας με πρόσωπα που τελούσαν υπό έλεγχο.

Ιδίως δεν δόθηκαν εξηγήσεις για τις συνομιλίες του με ιδιώτες που αναζητούσαν μαζικά εκτάσεις βοσκοτόπων μερικών χιλιάδων στρεμμάτων σε άλλες περιοχές της χώρας, ούτε για τις επαφές του με ιδιοκτήτες ΚΥΔ και τον πρόεδρο της οργάνωσης των ΚΥΔ - ΠΕΦΑΣΥ με τους οποίους παραδέχθηκε ότι διατηρούσε επαφή, χωρίς όμως να αιτιολογήσει το περιεχόμενο και τον σκοπό των συχνών επικοινωνιών. Παράλληλα, απέφυγε να τοποθετηθεί επί των αναφορών σε παρεμβάσεις για πληρωμές -«σφηνωμένα» ΑΦΜ- και δεσμευμένα ΑΦΜ, συμπεριλαμβανομένων περιπτώσεων συγγενικών του προσώπων.

Αντιθέτως, σε επιμέρους ερωτήσεις που αφορούσαν συγκεκριμένες πληρωμές οικείων του, απάντησε με σαφήνεια, γεγονός που καταδεικνύει ότι είχε γνώση του περιεχομένου των σχετικών συνομιλιών.

Επιπλέον, ο ίδιος αναγνώρισε την πολιτική του διαδρομή και τη στενή σχέση του με τη Νέα Δημοκρατία, αναφέροντας ότι υπήρξε μέλος της ΟΝΝΕΔ και της ΝΟΔΕ Ηρακλείου, ενώ παραδέχθηκε τη στενή του σχέση με τον τότε Υπουργό Αγροτικής Ανάπτυξης κ. Ελευθέριο Αυγενάκη.

Με την επιλογή του να μην παράσχει ουσιαστικές απαντήσεις επί κρίσιμων αποδεικτικών στοιχείων, ο μάρτυρας επιχείρησε να περιορίσει σημαντικά τη δυνατότητα της Επιτροπής να διερευνήσει τον πραγματικό του ρόλο στην υπό εξέταση υπόθεση. Ωστόσο, το περιεχόμενο των επισυνδέσεων, σε συνδυασμό με τις λοιπές μαρτυρικές καταθέσεις, συγκροτεί αυτοτελές αποδεικτικό υλικό, το οποίο δεν τυγχάνει αμφισβήτησης.

Ειδικότερα, από την ακρόαση των συνομιλιών του, όπως αυτές περιλαμβάνονται στη δικογραφία της Ευρωπαϊκής Εισαγγελίας, προέκυψαν συχνές επικοινωνίες του με ιδιώτες που δραστηριοποιούνταν ιδίως σε περιοχές της Κρήτης στον αγροτικό κτηνοτροφικό τομέα, ο ίδιος κατάγεται ομοίως από την Κρήτη και συγκεκριμένα από την περιοχή των Ζωνιανών, στους οποίους λόγω της θέσης του, κατάφερνε να παρέχει εξυπηρετήσεις, συνήθως υπό την μορφή παρεμβάσεων σε επικείμενους ελέγχους που επρόκειτο να δεχθούν για τους βοσκότοπους ή για το ζωικό κεφάλαιο που πιθανότατα είχαν δηλώσει ψευδώς ότι κατέχουν.

Οι παρεμβάσεις αυτές συνίσταντο ιδίως στην εκ των προτέρων ενημέρωση των ελεγχόμενων για τους επικείμενους ελέγχους, ώστε εκείνοι να προλάβουν να «προετοιμαστούν» καταλλήλως, συγκεντρώνοντας για παράδειγμα το αναγκαίο ζωικό κεφάλαιο που υπολείπετο σε σχέση με το δηλωθέν, από τρίτους κτηνοτρόφους και τοποθετώντας τα απαραίτητα ενώτια στα ζώα. Επιπροσθέτως, σε ορισμένες περιπτώσεις, ο κ. Ζερβός φρόντιζε να επικοινωνεί απευθείας με τους αρμόδιους υπάλληλους του ΟΠΕΚΕΠΕ, ζητώντας τους να παρακάμψουν τους ελέγχους και, εάν αυτό δεν ήταν εφικτό, να τους καθυστερήσουν ή έστω και είναι «επιεικείς» κατά τις διαπιστώσεις τους.

Παράλληλα, φρόντιζε να παρέχει συμβουλές που δε συνάδαν με τα καθήκοντα και το ρόλο του, σε φιλικά του πρόσωπα τα οποία είχαν καταγωγή από την Κρήτη ώστε αυτά να ελάμβαναν επιδοτήσεις από το πρόγραμμα ενισχύσεων, τις οποίες δε δικαιούνταν

καθώς δήλωναν ψευδώς ανύπαρκτες εκτάσεις ή ζωικό κεφάλαιο. Για παράδειγμα, σε ορισμένες συνομιλίες του επισήμαινε σε άτομα που αιτούνταν επιδότηση πως ήταν προτιμότερο να δήλωναν ότι είχαν υψηλότερο αριθμό ζώων από τον πραγματικό, παρά να δήλωναν ότι κατείχαν ανύπαρκτες καλλιεργήσιμες εκτάσεις, αναφέροντας πως στην πρώτη περίπτωση εάν δέχονταν έλεγχο αρκούσε να «δανειστούν» τα ζώα που υπολείπονταν από ένα τρίτο, άτομα, ενώ στη δεύτερη περίπτωση ήταν αρκετά ευκολότερο να διαπιστωνόταν η παρανομία τους.

Άξια μνείας είναι η περίπτωσης ανώνυμης καταγγελίας η οποία φαίνεται πως είχε περιέλθει στον Ο.Π.Ε.Κ.Ε.Π.Ε. και αναφερόταν σε ψευδείς δηλώσεις ζωικού κεφαλαίου από οικογένειες που κατοικούσαν στην περιοχή των Ζωνιανών Κρήτης. Μέσω μιας σειράς συνομιλιών, ο κ. Ζερβός προσπαθούσε να ματαιώσει τους εν λόγω ελέγχους, αναφέροντας μάλιστα ότι λόγω εντοπιότητας ο ίδιος θα «ξεφτυλιστεί» ενώπιον των συγχωριανών του. Επειδή τελικώς δεν κατέστη δυνατό να αποφευχθεί η διενέργεια των ελέγχων, ο κ. Ζερβός κατέφυγε στην εκ των προτέρων ειδοποίηση αρκετών «Ζωνιανών», με τους οποίους μάλιστα συζητούσε ότι η διαφορά του δηλωθέντος ζωικού κεφαλαίου από του πραγματικού είναι τόσο υψηλή, που θα απαιτηθεί μεταφορά ζώων ακόμα από έτερες περιοχές της Κρήτης.

Όπως προκύπτει από τις επισυνδέσεις ο Ζερβός ήταν σημείο αναφοράς για τις διευθετήσεις και τις παρεμβάσεις στον ΟΠΕΚΕΠΕ για τα θέματα της εκλογικής περιφέρειας του Λ. Αυγενάκη, λειτουργούσε κατ' εντολή του έχοντας αποκτήσει συντονιστικό ρόλο, αφού από τις συνομιλίες προκύπτει ότι συντόνιζε τον άλλο Αντιπρόεδρο Γ. Κουρδή και την Γενική Διευθύντρια Μελιτίνη Οικονομάκη και οι δύο επιλογές του Λ.Αυγενάκη και τοποθετημένοι από αυτόν στην Διοίκηση του ΟΠΕΚΕΠΕ.

Παρά την ένταξη συγγενικών του προσώπων στο πρόγραμμα ενισχύσεων όπως αναφέρθηκε παραπάνω, από τη συνολική έρευνα της Υπηρεσίας Εσωτερικών Υποθέσεων προέκυψε πως οι εξυπηρετήσεις του κ. Ζερβού σε τρίτα πρόσωπα αποσκοπούσαν στην ανάπτυξη σχέσεων ιδίως με ισχυρά πρόσωπα του αγροτικού κτηνοτροφικού τομέα της Κρήτης και στο εν γένει προσωπικό του όφελος. Χαρακτηριστική ήταν και η φράση του: «εγώ θέλω να φτιάχνω τον κόσμο τώρα, να μου χρωστάνε αυτοί μετά».

Σημειώνεται ότι ο κ. Ζερβός αρκετές φορές κατά τις συνομιλίες του απέφευγε να αναφέρεται σε καταστάσεις που ήταν πιθανώς παράνομες ή δεν άρμοζαν στο ρόλο του

ως αντιπρόεδρος του οργανισμού και φρόντιζε να επισημαίνει στους συνομιλητές του «να μην του λένε τέτοια πράγματα από το τηλέφωνο» και να προτιμούν τη χρήση διαδικτυακών κρυπτογραφημένων εφαρμογών όπως είναι η «Viber» ώστε να μην είναι δυνατή η καταγραφή των διαλόγων τους από τις εταιρείες κινητής τηλεφωνίας.

Επίσης, ο κ. Ζερβός ερωτηθείς για την εμπλοκή του σε αποδεσμεύσεις ΑΦΜ με βάση παλαιότερες συνεντεύξεις του στις οποίες εμφανιζόταν να “πανηγυρίζει” για την αποδέσμευση οκτώ χιλιάδων δεσμευμένων ΑΦΜ στην Κρήτη, απέφυγε να δώσει οποιαδήποτε απάντηση επικαλούμενος ότι δεν είχε εκτελεστικές αρμοδιότητες.

Ο κ. Ζερβός επιλέχθηκε με κομματικά κριτήρια, ως ο αντ’ αυτού του Υπουργού Λ. Αυγενάκη καθώς ήταν στενός συνεργάτης του και κομματάρχης του. Προχωρούσε σε σειρά ενεργειών με βάση τις εντολές που λάμβανε για να εξυπηρετηθούν οι φίλοι και γνωστοί του ίδιου του Υπουργού. Στο σημείο αυτό, ενδεικτικά παραθέτουμε τις ακόλουθες συνομιλίες του κ. Ελευθερίου Ζερβού, ο οποίος φαίνεται να κανονίζει την κατά παράκαμψη της νομιμότητας πληρωμή σε φίλους του Υπουργού κ. Αυγενάκη, εν γνώσει μάλιστα του τελευταίου:

(α) Στις 14.9.2024, μιλώντας με τον Γ. ΒΙΕΝΑΡΑΚΗ:

Z: Ο ΝΤΟΓΚΟΥΛΗΣ είναι βρώμα να τον ξέρεις.

B: Είναι βρώμα αλλά έχεις φίλο συ

Z: Τι;

B: Τον είχε φίλο ο ΑΥΓΕΝΑΚΗΣ και συ.

Z: Εγώ δεν τον έχω φίλο, εμείς δεν πολυμιλούμε.

B: Εγώ βρε του ‘λεγα ότι είναι βρώμα ο ΝΤΟΓΚΟΥΛΗΣ, τέλος πάντων.

Z: Εεε είναι, ναι είναι, είναι παρτάκιας να στο πώ αλλιώς.

B: Ναι

Z: Αύριο είναι εδώ πέρα ένα κοπέλι ο Ηλίας ο Καλφούτζος

B: Ναι

Z: Τον έχεις ακούσει;

B: Τον έχω ακούσει

Z: Λοιπόν αυτός είναι άνθρωπος του Λευτέρη, αυτός είναι κανονικός φίλος του Λευτέρη, όμως δεν είναι γιαλατζή και είναι από τα μεγάλα ΚΥΔ.

B: Ναι

Z: Είναι μετά το Ντογκούλη είναι αυτός.

B: Το πρόβλημα είναι ότι πρέπει να τον επιάσεις τον Ηλία τον Καλφούτζο να δούμε τι δικαιώματα έχει να μην παίρνουν οι Ζωνιανοί, να τα πάρουν με δέκα ευρώ, να σου κανονίσω εγώ να τα πουλήσουμε με 30 ευρώ.

Z: Άκουσε, άκουσε με λίγο θα πα, αύριο θα σου κάνω εγώ με τον Ηλία τον ΚΑΛΦΟΥΤΖΟ, θα μιλήσετε μαζί, θα τα κανονίσετε και θα δούμε τα υπόλοιπα».

(β) Στις 17.10.2024 σε ομαδική κλήση με τον Ηλία Καλφούντζο και τον Εμμανουήλ Πετράκη:

«Π: Έλα φίλε.

Z: Σ' ακούει ο Ηλίας είναι στη γραμμή, ο ΚΑΛΦΟΥΝΤΖΟΣ.

Π: Αα.

Z: Ηλία;

K: Καλημέρα.

Π: Έλα Ηλία Καλημέρα. Τι κάνεις;

K: Ωραία.

Π: Έπρεπε να σε μεθύσουμε προχθές στο τραπέζι του ΑΥΓΕΝΑΚΗ καλά

K: Ναι.

Π: Θα κλείσουμε το θέμα.

Π: Τι γίνεται;

Z: Αυτός, αυτός ήταν ο οδηγός. Γι' αυτό δεν έπινε.

Π: (γέλια) Καλά είσαι;

K: Ωραία.

Π: Ρε φίλε μου είχε τάξει ο ΒΕΝΙΕΡΗΣ κάτι μεταβιβάσεις σ'εμένα, ότι θα, είχε πει ο Λευτέρης ότι θα' δινες εσύ, και έχω τη κόρη μου τώρα εκεί, ένα σύντεκνο μου κάτι ξαδέρφια και πάνε οι μέρες...

K: Πόσα στρέμματα θες;

Π: Ε δες. Θέλω ρε παιδί μου, όσα, όσα έχεις. Είναι ξαδέρφια μου, οι σύντεκνοι, η κόρη μου.

K: Ε περιμ, περίμενε, περίμενε. Πόσα, ε, πόσα θέλεις; Μη λες όσα έχω.

Π: Ρε παιδί μου οσ, πόσο τε, πόσα έχεις εσύ; Λιακό, πεντακόσια;

K: Πεντακόσια θα σου βρω.

Z: Θες.

Π: Ωραία ότι μου βρεις. Ότι μου βρεις Ηλία. Θα μιλήσουμε με τον Γιώργο που να ξέρει ο Γιώργος ότι θα τις πάρω εγώ. Να πάνε στα ονόματα...

Z: Ηλία; Ηλία;

K: Ναι

Z: Ηλία, μ' ακούς;

Z: Θέλω να τον βοηθήσεις τον Μανώλη γιατί μιλήσαμε και με τον Λευτέρη τώρα. Ο Μανώλης είναι δικός μας άνθρωπος, ο κι εντάξει, επειδή δεν μπορούν αν βρούν και είσαι εσύ φίλος και σου χω και εμπιστοσύνη.

K: Ντάξει.»

(γ) Στις 17.10.2024, μιλώντας και πάλι με τον Ηλία Καλφούντζο ζητά να τακτοποιήσει τους φίλους του Ελ. Αυγενάκη:

«Z: Έλα

K: Έλα. Τι θες να κάνω;

Z: Έλα. Ναι, ναι βοήθα τον, είναι του Λευτέρη άνθρωποι αυτοί ναι. Αυτοί είναι εε.

K: Θα

Z: Είναι, είναι δικοί μας.

K: Θα κόψω απ' τον τέτοιο

Z: Από ποιόν;

K: Απ' τον Γρύλλο

Z: Εε ντάξει

K: Κοίταξε, να σου πω κάτι;

Z: Κόψε λίγα από

K: Ο Γρύλλος ζήτησε τρεις χιλιάδες στρέμματα. Έτσι;

Z: Άσε ρε μαλάκα που, νταξ. Σιγά μη, μη ζητήσει τον κόσμο όλο.

K: Τον δώσω δύο και χίλια στον άλλο άμα θες μπορώ

Z: Μμ μμ. Ναι ναι κάντο έτσι, κάντο έτσι ναι. Δυο και να τους καλύψουμε όλους. Κι α του πω γω του...

K: Ναι

Z: ... Λευτέρη ότι τους καλύψαμε όλους να το ξέρει...»

Περαιτέρω, σε συνομιλία του με τον Νικόλαο Κεφαλογιάννη (αδελφό του Υπουργού Πολιτικής Προστασίας Γ. Κεφαλογιάννη) στις 03/01/2025, ο κ. Ζερβός ενημερώνει τον

κ. Κεφαλογιάννη για ανώνυμη καταγγελία που αφορά 150 άτομα από δύο οικογένειες των Ζωνιανών: Παπαδάκη και Καββαλου, που φέρονται να έχουν δηλώσει υπερβολικό αριθμό ζώων. Η καταγγελία υποβλήθηκε τον Μάιο του 2024, όταν ο Ελ. Αυγενάκης ήταν Υπουργός Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων και επίσης υπεύθυνος να επιβλέπει τον ΟΠΕΚΕΠΕ και ο Ζερβός ήταν υπεύθυνος για τον Τεχνικό Έλεγχο και τις Διευθύνσεις Άμεσων Ενισχύσεων του ΟΠΕΚΕΠΕ. Όπως απερίφραστα αναφέρει στον Νικόλαο Κεφαλογιάννη ο κ. Ζερβός, ο ίδιος μαζί με τον ΥΠΑΑΤ Ελ. Αυγενάκη απέκρυσαν την καταγγελία επί μακρό χρονικό διάστημα, με σκοπό να παρεμποδίσουν τον έλεγχο, αλλά τώρα «ήρθε το πλήρωμα του χρόνου» και θα γίνει ο έλεγχος:

«Ζ. Εδώ υπάρχει ένα θέμα, δεν ξέρω αν το γνωρίζεις.

Κ. Για πες.

Ζ. Όταν είχε γίνει η εκδήλωση με τον ΑΥΓΕΝΑΚΗ και τον αδερφό σου στα Ζωνιανά τότε.

Κ. Ναι, ναι.

Ζ. Ήσουν και εσύ; Δεν θυμάμαι.

Κ. Ε βέβαια, βέβαια.

Ζ. Μπράβο ναι, λοιπόν μετά από δέκα δεκαπέντε μέρες ήρθε μια καταγγελία τότε από κάτι αριστερούς μάλλον ήταν και ο ΣΜΠΟΚΟΣ μέσα ο Βασίλης.

Κ. Ναι.

Ζ. Και βάλαν όλους τους ΠΑΠΑΔΑΚΗΔΕΣ μέσα και όλους του ΚΑΒΒΑΛΗΔΕΣ.

Κ. Ναι.

Ζ. Εκατόν πενήντα άτομα καταγγελία να γίνει έλεγχος στα πρόβατά τους, γιατί είναι έτσι, γιατί είναι αλλιώς, γιατί είναι αλλιώςτικά.

Κ. Ναι.

Ζ. Εμείς τότε με τον Λευτέρη το ‘χαμε κρύψει ρε παιδί μου, το ‘χαμε πάει παρά πίσω.

Κ. Ναι.

Ζ. Τώρα ήρθε το πλήρωμα του χρόνου...»

ΚΑΒΒΑΛΟΣ ΛΕΩΝΙΔΑΣ – ΖΕΡΒΟΣ ΕΛΕΥΘΕΡΙΟΣ (03-01-2025)

Ζ. Τι γίνεται;

Κ. Κάτι μου, καλέ μωρέ Λευτέρη, κάτι μου ‘πανε για ελέγχους για όλους τους ΚΑΒΒΑΛΗΔΕΣ για κάτι τέτοια.

Ζ. Κοίτα να δεις αυτό ήτανε, Λεωνίδα ήτανε μια καταγγελία, που είχε έρθει, την είχαμε κρύψει με τον ΑΥΓΕΝΑΚΗ τώρα επτά μήνες, οχτώ;

Κ. Ναι μου το 'χες πει εμένα, άμα θυμάσαι.

Την ίδια ημέρα ο κ. Ελευθέριος Ζερβός καλεί άλλα δύο τουλάχιστον πρόσωπα και τους λέει πως ο ίδιος και ο Ελευθέριος Αυγενάκης φρόντισαν να αποκρύψουν αυτή τη καταγγελία: α) Η μια συνομιλία είναι με τον Λεωνίδα Κάββαλο, στην οποία τον ενημερώνει πως αυτός και ο Αυγενάκης κρύβουν την καταγγελία επί 7 - 8 μήνες και ότι το όνομα του συνομιλητή του συμπεριλαμβάνεται στη καταγγελία. β) Η έτερη συνομιλία με τον Κωνσταντίνο Παρασύρη στις 03-1-2025, στην οποία λέει πως κρύβει τη καταγγελία μαζί με τον Αυγενάκη εδώ και 8 μήνες:

«...Γιατί είχε γίνει μια καταγγελία όταν είχε έρθει τότε ο ΑΥΓΕΝΑΚΗΣ με τον ΚΕΦΑΛΟΓΙΑΝΝΗ στο χωριό Ε μετά από δέκα μέρες έγινε μια καταγγελία, ε επίτηδες το κάναν, καρφωτή, για τους ΠΑΠΑΔΑΚΗΔΕΣ και τους ΚΑΒΒΑΛΗΔΕΣ, ότι και καλά έχουνε σε παράνομα πρόβατα μαλακίες, εκατόν πενήντα άτομα, το 'χα κρύψει εγώ με τον ΑΥΓΕΝΑΚΗ και λέγαμε άστο παραπίσω λέει, θα γίνει κάνας έλεγχος και τα λοιπά και τα λοιπά και τα λοιπά. Τώρα έφυγε ο Αυγενάκης, εμάς μας έχει ζητήσει και τις παραιτήσεις από τώρα, έχουνε φαγωθεί να κάνουν έλεγχο. Πήρα και τον ΚΕΦΑΛΟΓΙΑΝΝΗ του λέω, εδώ πέρα είναι εκατόν πενήντα άτομα και δεν έχει πιάσει τους ΠΑΡΑΣΥΡΗΔΕΣ. Φαντάζεσαι να γίνει μια στιγμή να κάνουν και μια καταγγελία για τους ΠΑΡΑΣΥΡΗΔΕΣ να κάνουν αυτό το πράγμα; Έχει στοχοποιηθεί το χωριό. Και τώρα θα ξεκινήσουνε, έχουν ξεκινήσει.....Και όπου μπο, άμα ακουστείς τώρα στο καφενείο και επειδή θα, θα ακούσεις, η υπόθεση αυτή είναι οχτώ μήνες. Οχτώ μήνες τον έχω βάλει στο συρτάρι και εγώ και ο άλλος Λευτέρης. Ωραία και ο ένας έφυγε και τον άλλον θέλουν να τον διώξουνε. Και τώρα θέλουν αν τον το διώξουνε, να τα τώρα, τα τα χάλια...»

Την προηγούμενη ημέρα για το ίδιο θέμα είχε μιλήσει με τον Γρύλλο Παπαδάκη στον οποίο ο Ελευθέριος Ζερβός αναφέρει ότι: «Οι χωριάτες τώρα, αυτό που πρέπει να καταλάβουν είναι ότι... όσο ο Αυγενάκης και ο Ζερβός ήταν όπως ήταν, το έκαναν για 7 μήνες...»

Από το σύνολο των ανωτέρω συνομιλιών, σε συνδυασμό με τη στάση του μάρτυρα ενώπιον της Επιτροπής, προκύπτουν σοβαρές ενδείξεις ότι ο Αντιπρόεδρος του ΟΠΕΚΕΠΕ κ. Ζερβός παρενέβαινε στη λειτουργία των ελεγκτικών μηχανισμών, είτε μέσω εκ των προτέρων ενημέρωσης ελεγχόμενων προσώπων είτε μέσω καθυστέρησης ή απόκρυψης καταγγελιών. Οι δε αναφορές του ότι ήταν σε συνεννόηση με τον τότε Υπουργό Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων κ. Αυγενάκη, καθώς και η παραδοχή περί απόκρυψης καταγγελίας επί μακρό χρονικό διάστημα, καθιστούν επιβεβλημένη τη περαιτέρω διερεύνηση της υπόθεσης, σε σχέση με τις ενδεχόμενες ποινικές ευθύνες του εντολέα του κ. Λ.Αυγενάκη.

9.- Θεοφάνης Παπάς (πρώην Πρόεδρος ΟΠΕΚΕΠΕ):

Κατά την κατάθεσή του ο Βουλευτής της ΝΔ και πρώην Πρόεδρος του ΟΠΕΚΕΠΕ Θεοφάνης Παπάς παραδέχτηκε ότι η κατανομή των βοσκοτόπων και του Εθνικού Αποθέματος του έτους 2020 έφερε την υπογραφή και την έγκριση του τότε Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων κ. Μ. Βορίδη. Από την κατάθεσή του προκύπτει ότι η σχετική υπουργική υπογραφή δεν συνιστούσε τυπική πράξη χωρίς γνώση του περιεχομένου, αλλά ενσωμάτωνε πλήρη αποδοχή της κατανομής των βοσκοτόπων και του εθνικού αποθέματος. Ιδιαίτερη σημασία είχε η αναφορά του ίδιου του κ. Παπά στον ρόλο του κ. Βορίδη. Ο κ. Παπάς αποκάλυψε ότι ο κ. Βορίδης είχε συμφωνήσει απολύτως και υπέγραψε ως Υπουργός Αγροτικής Ανάπτυξης την κατανομή των βοσκοτόπων. Η παραδοχή αυτή αποδομεί το επιχείρημα ότι πρόκειται για μία μεμονωμένη υπογραφή του 2019. Όπως προκύπτει από την κατάθεση, υπήρξε και έγκριση το 2020, με πλήρη γνώση της κατανομής των βοσκοτόπων και του Εθνικού Αποθέματος. Κατέθεσε δε στην Εξεταστική το με αριθμό έγγραφο 77573/25.11.2020 με το οποίο ζητούσε την κατά παρέκκλιση έγκριση, το περιβόητο «*Συμφωνώ*» από τον Μ. Βορίδη. Είναι χαρακτηριστικό ότι στο έγγραφο αυτό ο ίδιος επεσήμαινε σοβαρές παρατυπίες, υπογραμμίζοντας για παράδειγμα, ότι ο «*ο αριθμός των ζώων αυξήθηκε υπέρμετρα*», χωρίς παρόλα αυτά να προτείνει κανένα μέτρο ελέγχου ή περιορισμού πριν την κατανομή στα πλαίσια της τεχνικής λύσης, αλλά αντιθέτως ζητώντας την έγκριση του υπουργού. Την ίδια στιγμή, ο κ. Παπάς επιχείρησε να εμφανιστεί ως «προστάτης» των αγροτών, διατυπώνοντας απόψεις για τον τρόπο λειτουργίας του

ΟΠΕΚΕΠΕ, τις οποίες όμως δεν εφάρμοσε κατά τη διάρκεια της θητείας του ως πρόεδρος. Παρέμειναν χωρίς απάντηση: η αποδέσμευση δεσμευμένων ΑΦΜ και η πληρωμή ενισχύσεων σε υπό έλεγχο δικαιούχους, η αφαίρεση φακέλων ελέγχου και η ακύρωση αυστηρών διαδικασιών μέσω τροποποίησης εγκυκλίων του Οργανισμού, η εκτόξευση των βοσκοτόπων χωρίς ζώα τα έτη 2020 και 2021, παρά την υποτιθέμενη κάθετη αντίθεσή του και η κατανομή του Εθνικού Αποθέματος τον Δεκέμβριο του 2020, όταν πραγματοποιήθηκε η μεγαλύτερη γραμμική μείωση.

Ο κ. Παπάς δεν απάντησε με πειστικότητα για την αποδέσμευση δεσμευμένων ΑΦΜ και την καταβολή ενισχύσεων σε δικαιούχους που τελούσαν υπό έλεγχο, δεν τοποθετήθηκε ουσιαστικά ως προς την αφαίρεση ή διαχείριση φακέλων ελέγχου και την τροποποίηση εγκυκλίων που είχαν θεσπιστεί για την αυστηροποίηση των διαδικασιών, δεν έδωσε σαφείς απαντήσεις για την εκτόξευση των δηλωθέντων βοσκοτόπων χωρίς ζώα κατά τα έτη 2020 και 2021, παρότι δήλωσε ότι διαφωνούσε κάθετα με τέτοιες πρακτικές, δεν ανέλαβε ευθύνη για την κατανομή του Εθνικού Αποθέματος τον Δεκέμβριο του 2020, περίοδο κατά την οποία εφαρμόστηκε σημαντική γραμμική μείωση.

Από την μεταγενέστερη δημοσιοποίηση του με αριθμό 83241/16.12.2020 εγγράφου, λίγο μετά δηλαδή από την αποστολή 77573/25.11.2020 εγγράφου για έγκριση από τον κ. Μάκη Βορίδη, για την κατά παρέκκλιση κατανομή των βοσκοτόπων στα πλαίσια της τεχνικής λύσης για το 2020, όπου αναιρεί όλες τις δεσμεύσεις και τους ελέγχους του προηγούμενου προέδρου κ. Γ. Βάρρα για 4.000 ΑΦΜ, προκύπτει ότι ήταν πλήρως συντονισμένος από την αρχή της ανάληψης των καθηκόντων του, τον Νοέμβριο του 2020, με τον μηχανισμό που λειτουργούσε εντός του ΟΠΕΚΕΠΕ και δημιουργούσε τις προϋποθέσεις και τις συνθήκες για την λήψη παράνομων ενισχύσεων..

Τέλος, ιδιαίτερη σημασία έχει η παραδοχή του ότι οι Περιφέρειες δεν είχαν καμία αρμοδιότητα στη διαδικασία καταβολής άμεσων ενισχύσεων. Η τοποθέτηση αυτή αποσαφηνίζει θεσμικά το ζήτημα αρμοδιότητας και επιβεβαιώνει ότι η ευθύνη για τη διαχείριση και κατανομή των ενισχύσεων βαρύνει αποκλειστικά τον ΟΠΕΚΕΠΕ και την εποπτεύουσα πολιτική ηγεσία, καταρρίπτοντας έτσι το αφήγημα της Νέας Δημοκρατίας.

10.- Γεώργιος Στρατάκος (Γενικός Γραμματέας Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης 2019-2021 & 2023-2025):

Στη μαρτυρική του κατάθεση ο πρώην Γενικός Γραμματέας του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, κ. Γεώργιος Στρατάκος, ανέφερε ότι ανέλαβε τα καθήκοντά του κατόπιν απευθείας επικοινωνίας με τον τότε Υπουργό Αγροτικής Ανάπτυξης κ. Μαυρουδή Βορίδη. Δήλωσε επίσης ότι συμμετείχε σε συσκέψεις στο Μέγαρο Μαξίμου για ζητήματα αγροτικής πολιτικής, αν και κατά τους ισχυρισμούς του δεν είχε θεσμική αρμοδιότητα επί της λειτουργίας του ΟΠΕΚΕΠΕ.

Ωστόσο, η εικόνα αυτή δεν εναρμονίζεται με τα λοιπά αποδεικτικά στοιχεία. Από τις καταθέσεις των πρώην Προέδρων του ΟΠΕΚΕΠΕ, τις ένορκες καταθέσεις ενώπιον της Ευρωπαϊκής Εισαγγελίας, καθώς και από το υλικό των νόμιμων επισυνδέσεων που περιλαμβάνεται στη δικογραφία, προκύπτει ότι ο κ. Στρατάκος εμφανίζεται να παρεμβαίνει επανειλημμένα σε ζητήματα πληρωμών, αποδέσμευσης ΑΦΜ και χειρισμού συγκεκριμένων υποθέσεων. Ο κ. Στρατάκος επιβεβαιώνει, με τις ενέργειες του για σειρά ετών κατά την θητεία του, τον συντονιστικό ρόλο του στην κατά παράβαση του νόμου διευθέτηση θεμάτων σε σχέση με τον ΟΠΕΚΕΠΕ, τόσο κατά την περίοδο υπουργίας Μ. Βορίδη όσο και κατά την περίοδο υπουργίας Λ. Αυγενάκη.

Ιδίως αναφέρεται ότι άσκησε πιέσεις για την πληρωμή δεσμευμένων ΑΦΜ, μεταξύ των οποίων και υποθέσεις που σχετίζονταν με την οικογένεια Ξυλούρη, ενώ φέρεται να διαδραμάτισε ρόλο στις πιέσεις που ασκήθηκαν προς τον τότε Πρόεδρο του ΟΠΕΚΕΠΕ κ. Ευάγγελο Σημανδράκο για την υποβολή της παραίτησής του. Η χρονική σύμπτωση των παρεμβάσεων αυτών με κρίσιμες φάσεις ελέγχων και δεσμεύσεων πληρωμών δημιουργεί εύλογα ερωτήματα ως προς τον πραγματικό βαθμό εμπλοκής του.

Ο κ. Στρατάκος κατά την κατάθεσή του δεν έδωσε πειστικές απαντήσεις για τις συνεχείς και επαναλαμβανόμενες συνομιλίες του καθώς και τις συναντήσεις του με τον κ. Ξυλούρη. Αντίθετα, προέκυψε ότι ουσιαστικά είχε αναλάβει τον ρόλο να καθησυχάζει τον κ. Ξυλούρη, ανεχόμενος ακόμα και φράσεις όπως «αν την είχα

σκοτώσει την Τυχεροπούλου, θα είχα γλυτώσει», φράσεις όπως «κλάδεμα υπουργών» ή «καθάρισμα της μπουγάδας».

Τέλος, στην κατάθεσή του ο κ. Στρατάκος απέφυγε να δώσει καθαρές και συγκεκριμένες απαντήσεις για τα αποσπάσματα των επισυνδέσεων, στα οποία αναφέρεται στη συνομιλία του με τον αποκαλούμενο «μεγάλο», πρόσωπο που, όπως προκύπτει, έχει ήδη καλέσει ο τότε Υπουργός Παιδείας Κυριάκος Πιερρακάκης.

Στη συνέχεια της ίδιας συνομιλίας, ο κ. Στρατάκος δηλώνει ότι «το έχει πάρει πάνω του» να λύσει το θέμα και, αν δεν επιτευχθεί η επιθυμητή έκβαση, «θα κινηθεί να τον απειλήσει». Πρόκειται για διατύπωση που δεν επιδέχεται παρερμηνειών και προκαλεί εύλογα ερωτήματα για το περιεχόμενο και το εύρος των παρεμβάσεων που περιγράφονται.

Σε άλλο σημείο γίνεται αναφορά σε συνάντηση που «θα γίνει με τον Κυριάκο», χωρίς όμως να δοθεί η παραμικρή εξήγηση για το ποιος είναι ο «Κυριάκος» στον οποίο αναφέρεται. Παρά τις σχετικές ερωτήσεις, δεν υπήρξε καμία αποσαφήνιση.

Ο κ. Στρατάκος δεν αρνήθηκε το περιεχόμενο των επισυνδέσεων, προσπαθώντας όμως να τις αποδώσει σε απλές “κουβέντες” ανάμεσα σ’αυτόν και τον κ. Ξυλούρη, ισχυριζόμενος ότι ποτέ αυτά δεν μεταφράστηκαν σε πράξεις. Επίσης, ο κ. Στρατάκος δεν έδωσε απαντήσεις για την έλλειψη ενεργειών του απέναντι στην κατακόρυφη αύξηση του ζωικού κεφαλαίου που ήταν σε γνώση του λόγω της θέσης του ως Γενικού Γραμματέα.

Η επιλεκτική σιωπή και η άρνηση συγκεκριμενοποίησης κρίσιμων προσώπων δεν συνιστούν απλή ασάφεια, αλλά σοβαρό έλλειμμα διαφάνειας. Όταν σε καταγεγραμμένες συνομιλίες γίνεται λόγος για απειλές, για «ανάληψη» επίλυσης ζητημάτων και για επαφές με πολιτικά πρόσωπα, η άρνηση να δοθούν ονόματα και εξηγήσεις δεν μπορεί να θεωρηθεί τυπική παράλειψη, αλλά επιλογή για να προστατευθούν πολιτικά πρόσωπα.

11.- Γεώργιος Γεωργαντάς (Υπουργός Αγροτικής Ανάπτυξης 2023 -2024):

Στην μαρτυρική του κατάθεση ο πρώην Υπουργός Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων κ. Γεωργαντάς, εξέθεσε ανεπανόρθωτα τον διάδοχό του στο υπουργείο Λευτέρη Αυγενάκη, καθώς όπως κατέθεσε κάθε προσπάθεια εκσυγχρονισμού του Οργανισμού και αποσύνδεσή του από τον τεχνικό σύμβουλο και τα ιδιωτικά συμφέροντα, εγκαταλείφθηκε συνειδητά από την επόμενη ηγεσία του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης. Είναι χαρακτηριστικό ότι ο Γεωργαντάς επιβεβαίωσε ότι η μετάβαση του ΟΣΔΕ στο gov .gr που θα αποτελούσε μια κεντρική μεταρρύθμιση για τη διαφάνεια και τον έλεγχο των επιδοτήσεων υπονομεύθηκε. Ο κ. Αυγενάκης, όμως, εγκατέλειψε τη μεταρρύθμιση για να επαναφέρει τον παλαιό μηχανισμό, δηλαδή τον μηχανισμό εξάρτησης των αγροτών από τον τεχνικό σύμβουλο. Σύμφωνα με τον Γεωργαντά η νέα πλατφόρμα που αυτός είχε καθιερώσει και ουσιαστικά λειτουργούσε χωρίς τεχνικό σύμβουλο και με πλήρη διαφάνεια, δεν άρεσε στον τεχνικό σύμβουλο.

Σχετικά με τα δεσμευμένα ΑΦΜ, ο Γεωργαντάς αποκάλυψε ότι το 2022 είχαν δεσμευθεί 2.021 ΑΦΜ που συνδέονταν με ύποπτες αιτήσεις και παράνομες επιδοτήσεις. Από τα ΑΦΜ αυτά μόνο 91 δικαιούχοι προσκόμισαν στοιχεία σύμφωνα με τον πρώην υπουργό. Μετά την αποχώρησή του από το Υπουργείο, η νέα πολιτική ηγεσία του κυρίου Αυγενάκη προχώρησε στην πληρωμή των δεσμευμένων ΑΦΜ, ακυρώνοντας έτσι τον έλεγχο και την κάθαρση. Σύμφωνα με τον Γεωργαντά, όλα τα ελεγχόμενα στελέχη σε θέσεις ευθύνης του ΟΠΕΚΕΠΕ θα έπρεπε προσωρινά τουλάχιστον να έχουν αντικατασταθεί μέχρι το πέρας των ερευνών.

Επίσης κατέθεσε για την απόφασή του να σταματήσει η κατανομή Εθνικού Αποθέματος σε βοσκοτόπια χωρίς ζώα, ενώ προώθησε τον έλεγχο της κατανομής βοσκοτόπων καθώς και ενισχύσεων με την ύπαρξη ελάχιστου εισοδήματος και παραγωγής, καθώς και αξιολόγηση αιτημάτων με ιδιωτικούς βοσκότοπους υπό την προϋπόθεση παραγωγής.

Ο Γεωργαντάς στην κατάθεσή του χαρακτήρισε απολύτως νόμιμη και επιβεβλημένη τη διαδικασία πληρωμών που έκανε με «εντέλλεσθε» ο πρώην πρόεδρος του ΟΠΕΚΕΠΕ, κ. Σημανδράκος. Παράλληλα, κατέθεσε ότι αν παρέμενε στη θέση του και μετά τις εκλογές του 2023 θα επέμενε στην ολοκλήρωση της ψηφιακής μετάβασης στο gov.gr. Έτσι ο Γεωργαντάς όχι μόνο αποδήμησε τα επιχειρήματα του διαδόχου του στο Υπουργείο κ. Αυγενάκη, αλλά απέδειξε ότι η εγκατάλειψη της μεταρρύθμισης με την

μετάβαση στο γον, η πληρωμή δεσμευμένων ΑΦΜ χωρίς στοιχεία και η συγκάλυψη ελέγχων στον ΟΠΕΚΕΠΕ ήταν η πραγματική εικόνα της Διοίκησης Αυγενάκη.

12.- Χρήστος Μπουκώρος (Βουλευτής ΝΔ και πρώην Υφυπουργός Ψηφιακής Διακυβέρνησης):

Ο μάρτυρας στην κατάθεσή του επιχείρησε να διαψεύσει τον ανεξάρτητο βουλευτή Μ. Σαλμά, ο οποίος στις 25/9/2025 δήλωσε ότι ο Χ. Μπουκώρος του εκμυστηρεύτηκε πως ενημερώθηκε από τον κ. Μυλωνάκη ότι δεν μπήκε στην κυβέρνηση γιατί ακούγεται στις επισυνδέσεις. Και απ' όσα έχουν γίνει γνωστά, ουδέποτε ο κ. Σαλμάς έχει ανασκευάσει τις δηλώσεις του. Ο μάρτυρας επέλεξε να αφήσει απολύτως αναπάντητα τα ερωτήματα που σχετίζονταν με την ενημέρωσή του από «κυβερνητική πηγή» για την παρακολούθηση του τηλεφώνου του. Πώς γνώριζε η κυβερνητική πηγή για την παρακολούθησή του και πώς γνώριζε η κυβερνητική πηγή για την πορεία της δικογραφίας και την αρχειοθέτησή της; Οι συγκεκριμένες ερωτήσεις δεν απαντήθηκαν στην ποτέ από τον μάρτυρα.

Στην μαρτυρική του κατάθεση ο κ. Μπουκώρος αποδέχτηκε ότι προσπάθησε με επιμονή να μην γίνει έλεγχος για έναν συντοπίτη του ζητώντας από τον Πρόεδρο του ΟΠΕΚΕΠΕ Δ. Μελά «να τον πετάξει σαν τη τρίχα από το ζυμάρι». Ο κ. Μπουκώρος ισχυρίστηκε ότι δεν άσκησε αντίστοιχες πιέσεις για άλλες υποθέσεις, ωστόσο από τις επισυνδέσεις που διαβάστηκαν πέραν της μεγάλης οικειότητας του με τον τότε πρόεδρο του ΟΠΕΚΕΠΕ κ. Μελά καταγράφεται και έτερη παρέμβασή του με αίτημα, με τον τότε Πρόεδρο του Οργανισμού να του απαντά χαρακτηριστικά *«θα το τσεκάρω γιατί τώρα έδωσα με το φτυάρι καμιά εξηνταριά!»*

13.- Γεώργιος Ξυλούρης (παραγωγός)

Ο Γεώργιος Ξυλούρης, γνωστός από το περιεχόμενο των απομαγνητοφωνημένων συνομιλιών της δικογραφίας, αποτελεί κεντρικό πρόσωπο της υπό διερεύνηση υπόθεσης, καθώς το όνομά του και οι συνομιλίες του εμφανίζονται κατ' επανάληψη σε κρίσιμα σημεία της δικογραφίας της Ευρωπαϊκής Εισαγγελίας, ιδίως σε σχέση με παρεμβάσεις σε ελέγχους, πληρωμές ενισχύσεων, δεσμευμένα ΑΦΜ και επικοινωνίες με πολιτικά και υπηρεσιακά πρόσωπα.

Παρά τη βαρύτητα της παρουσίας του στη δικογραφία, η κλήτευσή του ενώπιον της Εξεταστικής Επιτροπής δεν περιλαμβανόταν στον αρχικό κατάλογο μαρτύρων της πλειοψηφίας. Μετά από την επίμονη πίεση του ΠΑΣΟΚ και των υπόλοιπων κομμάτων της αντιπρόλιτευσης η πλειοψηφία αναγκάστηκε να δεχτεί την κλήση του. Ο κ. Ξυλούρης επέλεξε να εμφανιστεί καταθέτοντας υπόμνημα και χωρίς ο ίδιος να παραστεί.

Το αίτημα της αντιπρόλιτευσης για την άμεση αυτοπρόσωπη εμφάνισή του δεν έγινε δεκτό σε πρώτο χρόνο, με αποτέλεσμα ο μάρτυρας να αποστείλει υπόμνημα και να μην προσέλθει κατά την αρχική κλήτευσή του.

Η εμφάνιση ενώπιον της Επιτροπής τελικώς επήλθε μετά από έντονη δημόσια πίεση και ευρεία κοινωνική απαίτηση προκειμένου να καταθέσει ένα πρόσωπο που αναφέρεται κατ' επανάληψη στη δικογραφία και διαδραμάτιζε πρωταγωνιστικό ρόλο στο σκάνδαλο. Ωστόσο, κατά την εξέτασή του, ο μάρτυρας επικαλέστηκε το δικαίωμα της σιωπής σε σειρά κρίσιμων ερωτήσεων που αφορούσαν το περιεχόμενο των συνομιλιών του, τις επαφές του με πολιτικά πρόσωπα, τη συχνή παρουσία του στο Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης, την εμπλοκή του σε υποθέσεις ελέγχων και πληρωμών, καθώς και τις αναφορές σε παρεμβάσεις προς υπηρεσιακά στελέχη. Το ΠΑΣΟΚ ζήτησε την άμεση ενεργοποίηση όλων των νόμιμων διαδικασιών για την αυτοπρόσωπη εμφάνιση του Γ. Ξυλούρη στην Εξεταστική Επιτροπή του ΟΠΕΚΕΠΕ, συμπεριλαμβανομένης της βίαιης προσαγωγής, όπως προβλέπει ο Κώδικας Ποινικής Δικονομίας για μάρτυρες που αρνούνται να καταθέσουν. Το ΠΑΣΟΚ με επιστολή του από 6/10/25 είχε προειδοποιήσει για αυτό το ενδεχόμενο, ζητώντας από την Επιτροπή την άμεση κλήτευσή του. Η στάση του κ. Ξυλούρη υπηρετούσε την ανάγκη της κυβερνητικής πλειοψηφίας να μην απαντήσει ο ίδιος ποια είναι η πραγματική του σχέση με τον Μάκη Βορίδη. Πώς εξηγείται η δωρεά του μπλε ταύρου όταν ο κ. Βορίδης είχε αποχωρήσει από το ΥΠΑΑΤ. Ποιος είναι ο “Μάκης” στους διαλόγους της δικογραφίας. Γιατί οι αναφορές του αντιφάσκουν με τους ισχυρισμούς του κ. Βορίδη ότι δεν ασχολείτο με επιδοτήσεις μετά την αποχώρησή του. Ποιος είναι ο “Γρηγόρης” που φέρεται να του έκλεινε ραντεβού. Γιατί ο Λ. Αυγενάκης τού υπαγόρευε να κάνει μηνύσεις. Ποιος είναι οι “πλάτες” στις οποίες αναφερόταν όταν δήλωνε ότι θα “ξηλώσει” την Ευρωπαϊά Εισαγγελέα Παπανδρέου ή ότι θα “κανονίσει” με το Μαξίμου να μην ελεγχθεί. Πώς είχε πρόσβαση στον κ. Αθανασά, Διευθυντή του Υπουργού

Επικρατείας κ. Βορίδη , ο οποίος τον ενημερώνει ότι ο υπεύθυνος για το Ταμείο Ανάκαμψης Γενικός Γραμματέας κ. Παγινέτας, δεν προχωρά αν δε χρηματιστεί.

Πρέπει όμως να σημειωθεί ότι ο ως άνω κ. Ξυλούρης δεν προέκυψε ότι είχε καταστεί κατά τον χρόνο εξέτασής του ούτε κατηγορούμενος ούτε επισήμως ύποπτος στο πλαίσιο ποινικής διαδικασίας, γεγονός που καθιστά την επίκληση του δικαιώματος σιωπής, κατά την κρίση μας, αντίθετη στο νόμο. Σε κάθε περίπτωση, η επιλογή του να μην απαντήσει επί της ουσίας σε ερωτήσεις που άπτονταν του πυρήνα της δικογραφίας είχε ως αποτέλεσμα να παραμείνουν αναπάντητα κρίσιμα ζητήματα που συνδέονται με τον ρόλο του στην υπόθεση.

Παρά την επιλογή του μάρτυρα να επικαλεστεί το δικαίωμα της σιωπής και να μην παράσχει ουσιαστικές απαντήσεις στα κρίσιμα ερωτήματα που τέθηκαν ενώπιον της Επιτροπής, το υλικό της δικογραφίας και ιδίως οι νόμιμες επισυνδέσεις συνιστούν αυτοτελές και απολύτως κρίσιμο αποδεικτικό υλικό για τον πραγματικό ρόλο του Γ. Ξυλούρη και για τον τρόπο με τον οποίο εμφανίζεται να λειτουργεί εντός ενός φερόμενου στη δικογραφία μηχανισμού οργανωμένων παρεμβάσεων σε ελέγχους, πληρωμές και δεσμευμένα ΑΦΜ.

Σημειώτεον ότι ο Γ. Ξυλούρης παραδέχθηκε κατά την εξέτασή του όχι μόνο ότι ανήκει στο χώρο της Νέας Δημοκρατίας, αλλά επιβεβαίωσε παλαιότερη δήλωσή του ότι *«Είμαι στη Νέα Δημοκρατία, εκεί γεννήθηκα, εκεί ανήκω και εκεί θα πεθάνω»*.

Από τις καταγεγραμμένες συνομιλίες και τα λοιπά στοιχεία προκύπτει ότι ο Γεώργιος Ξυλούρης, επιτηδευματίας στον αγροτικοκτηνοτροφικό τομέα στην περιοχή Ηρακλείου Κρήτης και διαχειριστής και μέτοχος της επιχείρησης «ΓΑΛΑΚΤΟΚΟΜΙΚΗ ΣΥΝΕΡΓΑΤΙΚΗ Ι.Κ.Ε. ΚΟΦΙΝΑ», διατηρεί πυκνές και ύποπτες επικοινωνίες με στενά συγγενικά του πρόσωπα, με υπαλλήλους και στελέχη του ΟΠΕΚΕΠΕ, με ιδιώτες του κτηνοτροφικού χώρου, αλλά και με πολιτικά πρόσωπα, στα οποία καταφεύγει με σκοπό τη διευθέτηση υποθέσεων που τον αφορούν, ιδίως σε σχέση με ελέγχους και πληρωμές ενισχύσεων.

Ιδίως, από το περιεχόμενο των συνομιλιών αναδεικνύονται, μεταξύ άλλων, τα ακόλουθα μοτίβα συμπεριφοράς:

- **Πληροφόρηση για επικείμενους ελέγχους και απόπειρες χειραγώγησής τους**, με συζητήσεις για τρόπους αποτροπής επιπτώσεων και αποφυγής επιστροφών αχρεωστήτως καταβληθέντων ποσών.
- **Επικοινωνίες με στελέχη του ΟΠΕΚΕΠΕ** με σκοπό την άρση ή παράκαμψη ελέγχων και τη πληρωμή δεσμευμένων ΑΦΜ.
- **Επίκληση πολιτικής κάλυψης και πρόσβαση σε υψηλόβαθμα πολιτικά πρόσωπα**, με αναφορές σε παρεμβάσεις για τη διαχείριση συγκεκριμένων υποθέσεων.
- **Στοχοποίηση υπηρεσιακών παραγόντων** που ενεργοποιούσαν ελέγχους ή συνεργάζονταν με τις ευρωπαϊκές δικαστικές αρχές, με επαναλαμβανόμενες αναφορές για ενέργειες απομάκρυνσης/δίωξης τους.

Ειδική αναφορά χρήζει η υπόθεση της οικογένειας Ξυλούρη, στο πλαίσιο της οποίας πολλαπλά ΑΦΜ φέρονται να συνδέονται με καταγγελίες και ελέγχους για δηλώσεις ζωικού κεφαλαίου και επιλέξιμων εκτάσεων, συμπεριλαμβανομένων εκτάσεων εκτός Κρήτης, ενώ από τη δικογραφία προκύπτουν πιέσεις και παρεμβάσεις για την πραγματοποίηση πληρωμών, παρά τις ενδείξεις μη επιλεξιμότητας ή την ανάγκη διοικητικών ελέγχων. Συναφώς, αξιολογούνται ως ιδιαιτέρως επιβαρυντικές οι συνομιλίες που αναφέρονται σε προσπάθειες απαξίωσης ή απομάκρυνσης υπηρεσιακών στελεχών που εφάρμοζαν ελέγχους (ενδεικτικά της Π. Τυχεροπούλου), καθώς και οι αναφορές για παρεμβάσεις σε επίπεδο πολιτικής ηγεσίας.

Ειδικότερα από το περιεχόμενο των συνομιλιών προκύπτει ότι τόσο ο υπεύθυνος Αντιπρόεδρος επί προεδρίας Ευ.Σημανδράκου και μετέπειτα Πρόεδρος Κ. Μπαμπασίδης, όσο και ο Γενικός Γραμματέας του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης Γεώργιος Στρατάκος, επέμεναν να πληρωθούν μέλη της οικογένειας Ξυλούρη. Μάλιστα, ο Κ. Μπαμπασίδης επιβεβαίωσε εγγράφως ότι «μετά από συστημικό/συστηματικό έλεγχο στα συνημμένα 21 ΑΦΜ, διαπιστώθηκε ότι δεν έχουν γη εκτός Κρήτης, τους έχει αποδοθεί ποσοστό κοινοτικών βοσκοτόπων, επομένως ίσως δεν απαιτείται διοικητικός έλεγχος», ενώ ο Σημανδράκος είχε διατάξει τέτοιο έλεγχο. Τελικά, τα μπλοκαρισμένα ΑΦΜ της οικογένειας Ξυλούρη δεν πληρώθηκαν το 2024, μετά από σχετικό ενημερωτικό σημείωμα της 30ης Νοεμβρίου 2023 από την Παρασκευή Τυχεροπούλου, τότε Προϊσταμένη της Διεύθυνσης Άμεσων Ενισχύσεων

και Αγοράς, στο οποίο αναφερόταν ότι τα απαιτούμενα δικαιολογητικά δεν είχαν υποβληθεί εγκαίρως. Όπως σημείωσε χαρακτηριστικά ο Ευάγγελος Σημανδράκος στην κατάθεσή του, ο Γ. Ξυλούρης ισχυρίστηκε ότι ο Κυριάκος Μπαμπασίδης του είπε πως δεν μπορεί να πληρωθεί «αν η Τυχεροπούλου δεν καταπιεί το ενημερωτικό σημείωμα».

Περαιτέρω, ο Γ. Ξυλούρης εμφανίζεται να επιρρίπτει ευθύνες στην Παρασκευή Τυχεροπούλου, σχετικά με τους ελέγχους. Όπως ανέφερε σε μια συνομιλία με το Γενικό Γραμματέα του ΥΠΑΑΤ Γεώργιο Στρατάκο, οι ελεγκτές θα έβαζαν την οικογένειά του να επιστρέψει 200.000 ευρώ. Σχετικές αναφορές του Γεώργιου Ξυλούρη στη Παρασκευή Τυχεροπούλου έχουν καταγραφεί και σε συζητήσεις του με τον Ελευθέριο Ζερβό και τον Γεώργιο Στρατάκο. Στο μια από αυτές, ο Γεώργιος Ξυλούρης ρωτά τον Γεώργιο Στρατάκο αν «έκαναν κάτι για την υπόθεση Τυχεροπούλου», υπονοώντας προφανώς ενέργειες για την απομάκρυνσή της από τον ΟΠΕΚΕΠΕ.

Ο Γ. Ξυλούρης επίσης φαίνεται να ενδιαφέρεται για την αντικατάσταση της Ευρωπαϊκής Εισαγγελέα Πόπης Παπανδρέου, από το γραφείο της ΕΡΡΟ στην Αθήνα, επειδή η εισαγγελική λειτουργός είχε ορίσει την Π. Τυχεροπούλου ως εμπειρογνώμονα σε προκαταρκτική δικογραφία που χειριζόταν η ίδια. Κατά τη συνομιλία του με τη Βασιλική Ζαφειρίου, Προϊσταμένη του Τμήματος Ελέγχου της Περιφερειακής Διεύθυνσης Κρήτης του ΟΠΕΚΕΠΕ, την ενημερώνει λεπτομερώς για τις ενέργειες εναντίον της Τυχεροπούλου από τον Πρόεδρο του ΟΠΕΚΕΠΕ, Κυριάκο Μπαμπασίδη, για τις οποίες, όπως λέει, έχει άμεση πληροφόρηση. **Η Β. Ζαφειρίου εκφράζει την ανησυχία της μήπως χάσουν κάποια στιγμή την πολιτική κάλυψη του Ελ. Αυγενάκη, ενώ στη συνέχεια ο Γ. Ξυλούρης την ενημερώνει για παρέμβαση που έκανε στον Μ. Βορίδη, ο οποίος φέρεται πως επικοινωνήσε με τον Υπουργό Δικαιοσύνης Γ. Φλωρίδη με σκοπό την απομάκρυνση της εισαγγελέως από τη θέση της.** Η συνομιλία έγινε στις 25-10-2024 και το πλέον χαρακτηριστικό σημείο της είναι το εξής:

Z: Μην μας αφήσει και φύγει ο Αυγενάκης. Τι θα γίνει.

Ξ: Όχι ρε, όχι ρε μου είπε ο Μάκης μέχρι κόκκαλο. Μου πε ο Μάκης στείλτονε μου λέει σε μένα αύριο, σήμερα δηλαδή. Και πήρε και τον Φλωρίδη. Αν δεν ξεκλωώσουν τώρα την Παπανδρέου από εκεί έχουμε θέμα. Κατάλαβες;

Z: Μπορούνε; Αφού είναι Ευρωπαϊά, δεν είναι στην δικαιοδοσία.

Ξ: Ελληνίδα, Ελληνίδα είναι και τοποθετείται από το Υπ. Δικαιοσύνης.

Σε άλλες συνομιλίες του, ο Γεώργιος Ξυλούρης αναφέρεται σε «μήνυση» (πιθανόν εννοεί αγωγή) που έχει καταθέσει κατά της Π. Τυχέροπούλου και του Π. Θεοδωρόπουλου και είναι εξοργισμένος μιλώντας με τον εξ απορρήτων του Υπουργού Ελευθέριο Ζερβό επειδή ενώ ο Ελευθέριος Αυγενάκης τον είχε βάλει να κάνει την μήνυση και μάλιστα προσφέρθηκε να του βάλει και δικηγόρο στη συνέχεια δεν τον υποστήριξε επαρκώς. Φαίνεται πως ο Γ. Ξυλούρης φοβάται αντίθετη αγωγή της Π. Τυχέροπούλου. **Ο στόχος όλων αυτών των κινήσεων, που ενορχηστρώνει ο ίδιος ο Υπουργός, φέρεται να είναι η απομάκρυνση και ο διωγμός ενοχλητικών υπαλλήλων που θέτουν σε κίνδυνο την δράση του κυκλώματος.** Χαρακτηριστικός είναι ο ακόλουθος διάλογος της 15.11.2024:

«Ξ: Και καταστράφηκα απίς και μπήκε ο ΑΥΓΕΝΑΚΗΣ.

Z: Μισό λεπτό.

Ξ: Με βάνει και κάνω της ΤΥΧΕΡΟΠΟΥΛΟΥ τη μήνυση.

Z: Περίμενε ρε φίλε, μισό λεπτό, μη φωνά, μη φωνά.

Ξ: Και αρνείται πως έκαμα τη μήνυση.

Z: Να μη φωνάζεις. Μα μη φωνάζεις τώρα, μη φωνάζεις.

Ξ. Αρνείται. Άκουσε να δεις ZEPBE.

Z: Ρε συ μισό λεπτό, όχι γιατί, γιατί επιμένεις.

Ξ: Ούτε παρέα κάναμε, ούτε κολλητοί είμαστε.

Z: Μα περίμενε γιατί επι, γιατί επιμένεις ότι;

Ξ: Εσύ με πήρες την άλλη φορά.

.....

Ξ: Εγώ έκαμα τη μήνυση, εγώ έκαμα τη μήνυση στη ΤΥΧΕΡΟΠΟΥΛΟΥ με το ΘΕΟΔΩΡΟΠΟΥΛΟ. Και τη βάλατε και αυτή στο αρχείο έτσι;

Z: Ποιος σου είπε εσένα ότι δεν κάνουμε τους ελέγχους;

Ξ: Τη μήνυση δεν θα μου κάνει διακόσιες ενενήντα χιλιάδες αγωγή η ΤΥΧΕΡΟΠΟΥΛΟΥ και λέει ο ΑΥΓΕΝΑΚΗΣ πως δεν ξέρει λέει αν έκανα. Αυτός που ήθελε να μου βάλει δικηγόρους να την κάνω.

Z: Λοιπόν

Ξ: Είπε ότι δεν ξέρει λέει αν έκανα.

Z: Εγώ σου εξήγησα.

Ξ: Αν έκανα

Z: Πως έγινε το

Ξ: Θα γελάσουμε»

Όπως αναφέρεται στην από 12.6.2025 Πρόταση των Ευρωπαϊών Εισαγγελέων, αυτή η αγωγή κατατέθηκε, πράγματι, από τον Γεώργιο Ξυλούρη ενάντια στη Παρασκευή Τυχεροπούλου και στον Παναγιώτη Θεοδωρόπουλο, που αναφέρθηκαν από τον Ευάγγελο Σημανδράκο ως δύο από τα μέλη της μικρής ομάδας, στην οποία βασιζόταν όταν ήταν Πρόεδρος του ΟΠΕΚΕΠΕ. Η πάση θυσία εκδίωξη της Π. Τυχεροπούλου (καθώς συνεργαζόταν με την Ευρωπαϊκή Εισαγγελία) φαίνεται πως ήταν από τις βασικές προτεραιότητες του εγκληματικού κυκλώματος, καθώς το θέμα της συζητείται σε αρκετές συνομιλίες. Σε επικοινωνία Ξυλούρη – Μπαμπασίδη, επί υπουργίας Τσιάρα, αναφέρονται τα ακόλουθα:

«...Μπαμπασίδης: η κυρία Τυχεροπούλου ζητάει να την παραπέμψω στον Υπουργό, λέει Ξυλούρης: και;

Μπαμπασίδης: Επειδή την παρέπεμψα στο Πειθαρχικό εγώ. Πάρ' τα αρχ.. μου τώρα.

Ξυλούρης: τι ζητά;

Μπαμπασίδης: να, να ενημερωθεί ο υπουργός ότι την βγάλω σε Πειθαρχικό,. Τώρα που θα την βγάλω κι απ' έξω, ας ενημερωθεί ότι θέλει, τελείωσε αυτό.

Ξυλούρης: α, να ενημερωθεί ο υπουργός

Μπαμπασίδης: ναι, ναι

Ξυλούρης: α, για να βάλουμε τον Αυγενάκη να πάρει τον Υπουργό, ε; Τον έχει γράψει στα αρχιδ... του τον Αυγενάκη...».

Σε συνομιλία μεταξύ Γ. Ξυλούρη και του Γ.Γ. του ΥΠΑΑΤ Γ. Στρατάκου, ο πρώτος παραπονείται και πάλι για τη συμπεριφορά του Ελ. Αυγενάκη απέναντί του, καθώς παρά το ότι ο Ξυλούρης έκανε την μήνυση σε βάρος της Τυχεροπούλου ο Υπουργός φαίνεται να μην το αναγνωρίζει, ενώ φαίνεται να έχει και κοινωνικές επαφές μαζί της, ενώ ο Γ. Στρατάκος φαίνεται να συμφωνεί:

«...ΞΓ: Σου 'πα ότι με πήρε τηλέφωνο ο Ζερβός;

ΣΓ: Εσένα;

ΚΓ: Ναι

ΣΓ: Πότε

ΞΓ: Είναι, στο 'χω πει ρε μαλάκα. Είναι μία βδομάδα.

ΣΓ: Α ναι και 'γω δεν έκανα τίποτα και τα λοιπά.

ΞΓ: Ναι και αα και εε και δώσε μου τα ΑΦΜ να τα ελέγξω να δω.

ΣΓ: Ναι

ΞΓ: Να σου δώσω του λέω τα ΑΦΜ να τα πας στον Ευρωπαϊό εισαγγελέα όσα δεν επήγε η ΤΥΧΕΡΟΠΟΥΛΟΥ να τα πας; Από που κι ως που του λέω κουβεντιάζετέ και πιέτε και φάετε. Με την Τυχεροπούλου και τον Γεωργαντά. Ποιος τα λέει αυτά. Εμένα δεν θα μου λες ποιος τα λέει του λέω ο ΑΥΓΕΝΑΚΗΣ, ο ΓΕΩΡΓΑΝΤΑΣ, ο ΣΗΜΑΝΔΡΑΚΟΣ, η ΤΥΧΕΡΟΠΟΥΛΟΥ φάγανε στην Κηφισιά, αν ήσουν εσύ ο ΚΟΥΡΔΗΣ, ήταν ένας Αντιπρόεδρος δεν το ξέρω, εμένα βάζετε ρε μπροστά; Να λέει ξέρεις λέει ο, ο ΑΥΓΕΝΑΚΗΣ δεν ήξερε που 'χει κάμει τη μήνυση. Δεν ήξερε;

ΣΓ: Ωωω είναι μαλάκας.

ΞΓ: Δεν ήξερε; Ρε μαλάκα τρελαίνεσαι έτσι;

ΣΓ: Ναι

ΞΓ: Δεν 'ήξερε; Μπορεί λέει να το ξέχασε. Εγώ βρε δεν του πήγα τη μήνυση και του την έδωσα; Και του 'πα βγάλε την από εντεταλμένο σύμβουλο του Ευρωπαϊού Εισαγγελέα. Να γίνει ξέρεις. Θα τα διορθώσω θα τα φτιάξω. Εσύ δεν εξήτησες του λέω να ελεγχτώ του είκοσι τρία; Εσύ δεν εξήτησες την Παραμονή του Πάσχα; Για καλό λέει το έκανα επειδή ήσουνα κοντά στον Υπουργό είπα τα ΑΦΜ σου και του ΓΛΕΤΖΑΚΗ τα ΑΦΜ να ελεγχθούνε...»

Επίσης, σε συνομιλία του Ξυλούρη με τον Κυριάκο Μπαμπασίδη, που έλαβε χώρα στις 21-11-2024, γίνεται αναφορά σε άλλη δικηγόρο, αναφερόμενη ως «Σωτηρία», που ακολουθώντας προφανώς τις οδηγίες του Μπαμπασίδη συνέταξε εξωδικαστική δήλωση ενάντια στην Π. Τυχεροπούλου για χάρη του Γεώργιου Ξυλούρη, σε μια περίοδο κατά την οποία ο Μπαμπασίδης ήταν Πρόεδρος του Οργανισμού και αφορά έγγραφο που η υπάλληλος είχε κλειδώσει στο προσωπικό της ερμάριο ώστε να μην αφαιρεθούν από τα μέλη του κυκλώματος. **Η εν λόγω υπάλληλος ήταν ένα μεγάλο άγχος για τον Κυριάκο Μπαμπασίδη και στο τέλος της συνομιλίας ο Ξυλούρης του δίνει κουράγιο λέγοντας ότι έχει ραντεβού με τον Μ. Βορίδη και κάποιον «άλλο» ώστε να λύσουν το εν λόγω πρόβλημα και να «ηρεμήσει» ο Μπαμπασίδης:**

«Μ: Μου λέει ο Παναγόπουλος(;) αυτό το παιδί, λέει εγώ που το είδα, λίγο κρυφά, κλεφτά, έχει όλες μου λέει τις ιεραρχικές που ψάχνουμε, γιατί είδα ένα κουτάκι που έγραφε με γράμματα ιεραρχικές.

Ξ: Πω ρε π@@@@@ μου.

Μ: Οτι μου λέει είδα δυο τρεις στα κλεφτά ιεραρχικές απ' την Κοζάνη πάνω από διακόσιες, τριακόσιες χιλιάδες η κάθε μια Γιώργο.

Ξ: Πωωω.

Μ: Του Σημαντράκου και μου λέει, και έχει και σίγουρα ένα χαρτί που έγραφε ΑΦΜ σωστά.

Ξ: Φαντάσου τώρα τι μπόμπα θα βγάλει στον αέρα, έτσι;

Μ: Ε ναι.

Ξ: Τώρα είναι η ώρα να τους τελειώσουνε.

Μ: Ε ναι.

Ξ: Τώρα πρέπει ο Ευρωπαϊκός Εισαγγελέας να τους μαζέψει.

Μ: Τώρα αύριο θα της στείλουμε εξώδικο, ελάτε τάδε του μηνός να ανοίξουμε το ερμάριο και θα τους κοινοποιήσω εκεί. Θα στείλω τον επιμελητή στην Εισαγγελία, ότι την ψάχνει να της τον επιδώσει και μου είπαν ότι συχνάζει εδώ.

Ξ: Ναι ε;

Μ: Τώρα ναι, ναι, ναι. Το έβαζα ήδη, από αύριο το πρωί δέκα – μια θα 'ρθει ο επιμελητής και θα το πάει εκεί, να την ψάξει.

Ξ: Ωω θα σκάσει μπόμπα μεγάλη τώρα, όλα τα έγγραφα.

Μ: Ε βέβαια θα σκάσει μπόμπα. Εν τω μεταξύ οι Αντιπρόεδροι Αφαντοι.

Ε: Ναι ε;

Μ: Αφαντοι.

Ε: Αφού είναι στο παιχνίδι μέσα ρε.

Μ: Ναι ρε συ.

Ε: Τα 'χουνε βρει μετά αυτοί.

Μ: Αφαντοι. Ναι οι Αντιπρόεδροι άφαντοι και η άλλη η μ@@@@@@ να μου κάνει, είναι προσωπικό σου, άκου προσωπικό λέει.

Ε: Η Μελιτίνη.

Μ: Ναι.

Ε: Ναι μωρέ 'νταξ. Η Μελιτίνη ήταν εισπρακτικός μηχανισμός, έτσι;

Μ: Ναι, ναι, ναι.

Ε: Εισπρακτικός μηχανισμός, τέλος πάντων, μη μασάς. Όχι θέλει λίγη ψυχραιμία ακόμη να τα λύσουμε. Εμείς έχουμε ραντεβού την Τετάρτη με τον Βορίδη με τον άλλον. Να τα λύσουμε, να ξεβρωμίσεις και συ να φύγεις από αυτό το άγχος.

Χαρακτηριστικά της άνεσης την οποία έχει ο Γ. Ξυλούρης με την ηγεσία του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης είναι οι συνομιλίες του με τον Γ. Γ. του ΥΠΑΑΤ Στρατάκο στις 14.11.2024, όπου του παραπονείται για την ζημιά που έχει υποστεί από τους ελέγχους της Π. Τυχεροπούλου, λέγοντας ότι «...είκοσι, είκοσι ένα, είκοσι δύο, θα βεβαιώσει και αυτή από τρεις χρονιές τα ίδια. Καταλαβαίνεις έτσι; Θα πάει βάση του Ηρακλείου τα ίδια, τι είχαμε τι χάσαμε. Τέσσερις χρονιές από εκατόν είκοσι, πεντακόσια χιλιάρικα στα σπίτια μας. Δεν υπάρχουν δικαιώματα, τελειώνουμε. Δηλαδή αυτή η ΤΥΧΕΡΟΠΟΥΛΟΥ, ρε μαλάκα, ειλικρινά αυτή η ΤΥΧΕΡΟΠΟΥΛΟΥ αν την είχα σκοτώσει τώρα θα ήμουν έξω. Θα είχανε φάει και ένα πενηντάρι οι δικηγόροι και είμαστε εντάξει...» χωρίς καμία αντίδραση από τον συνομιλητή του, καθώς και με τον Κ. Μπαμπασίδη στις 21.10.2024, 22:31, όπου **ζητά από τον Πρόεδρο του ΟΠΕΚΕΠΕ να αποσύρει τους ελέγχους που τον αφορούν και του αναφέρει ότι έχει ραντεβού με τον Μ. Βορίδη για να τα λύσουν όλα.**

Στις 12.9.2024 έχει καταγραφεί συνομιλία μεταξύ Ξυλούρη – Μπαμπασιδίδη, το περιεχόμενο της οποίας πρέπει ομοίως να αποτελέσει αντικείμενο ειδικότερης διερεύνησης, καθώς αναφέρονται κατά το σημαντικότερο μέρος της τα εξής:

«Ξ. Δεν θέλω να μιλάω από τα τηλέφωνα, πήρανε πάνω από έξι εκατομμύρια, πάνω από έξι εκατομμύρια μέσα στη θητεία τους από αυτές τις πληρωμές.

Μ. Ναι ρε συ σου λέω μα

Ξ. Έξι εκατομμύρια ευρώ.

Μ. Μα αφού της είπε της υπαλλήλου, ξέρω ότι το είπε ο Υπουργός.

Ξ. Α ναι

.....

Ξ. Ρε συ, αλλά θα σου τα πω από κοντά, πάνω από έξι εκατομμύρια λογαριάσανε το σύστημα Αυγενάκη από τις πληρωμές που έκανε από κει τα Λίντερ τουτανά.

Μ. Θα τρελαθώ ρε συ, αλλά το Γιώργο δεν τον περίμενα τόσο κο

.....»

Ξ. Τέλος πάντων, εφόσον στέκει το Μαξίμου και στέκει κι ο Μάκης είσαι βράχος που δεν πέφτει. Λοιπόν πάτα εκεί να τα γαμήσεις όλα.

Στις 18.11.2024 ο Κ. Μπαμπασιδής έχει καταγραφεί να συνομιλεί με την αρμόδια Διευθύντρια Ε. Σεραφειμίδου ζητώντας ευνοϊκή μεταχείριση της οικογένειας Ξυλούρη κατά τους ελέγχους και εκείνη του αναφέρει ότι την έχει ήδη πάρει και ο Γ.Γ. του ΥΠΑΑΤ Γ. Στρατάκος. Μια ώρα αργότερα, ο Πρόεδρος του ΟΠΕΚΕΠΕ τηλεφωνεί και στον αρμόδιο για τους ελέγχους στην Πιερία Κ. Αναγνώστου ζητώντας του να αναλάβει ο ίδιος τον έλεγχο στην θέση των ελεγκτριών που τον κάνουν, καθώς για την περίπτωση Ξυλούρη ενδιαφέρονται υψηλά ιστάμενα πρόσωπα (ερωτάται χαρακτηριστικά από τον Αναγνώστου: «Πιέζουνε πολιτικάντηδες μεγάλοι από πίσω; (γέλια) και απαντά «Πολύ μεγάλοι» «Σώπα ρε, τι είναι, Υπουργοί;» και του απαντά «Είναι πολιτικοί, είναι, ναι, ε ναι...».

Αντίστοιχο είναι το περιεχόμενο και συνομιλίες του ίδιου του Γενικού Γραμματέα του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων κ. Στρατάκου, ανθρώπου του στενού περιβάλλοντος και της απόλυτης εμπιστοσύνης του Μ. Βορίδη, με τον Γ. Ξυλούρη στις 20.10.2024, όπου και οι δύο αναφέρονται στον τελευταίο (Μ. Βορίδη) ως «μεγάλος» και συνεννοούνται για το πώς θα τον βοηθήσει να πληρωθεί (καθώς τα ΑΦΜ της οικογένειάς του είχαν κατά τα ανωτέρω παγώσει): «..... Γ. Στρατάκος: Να στείλεις στην Ελβίρα τα χαρτιά σου - Γ. Ξυλούρης: με έχουν κόψει – Γ. Στρατάκος: Αν δεν τα στείλεις θα πουν «δεν υπάρχουν χαρτιά», να πάρει ο μεγάλος και τον Τσιάρα, τον έχει πάρει ο Πιερρακάκης, να τον πάρει κι ο μεγάλος τον Τσιάρα...».

Συναφής είναι και η συνομιλία τρεις μέρες αργότερα, μεταξύ των ίδιων προσώπων, όπου εκτός από τον «μεγάλος» (που εμφανίζεται ως πολύ πιο σπουδαίος από τον Υφυπουργό ΑΑΤ Χ. Κέλλα), αναφέρεται ως εκ των προσώπων που μεσολαβούν υπέρ τους προς τον Κ. Τσιάρα και ο υπουργός Κυριάκος Πιερρακάκης:

«...Στρατάκος: Εγώ Τρίτη θα μαι Θεσσαλονίκη. Θα της ζητήσω να έρθει εκεί. ..Θα της πω και το ποίημα από κοντά, όχι από το τηλέφωνο.

Ξυλούρης: Είπε μωρέ η Ελένη πως θα τα στείλει αύριο.

Στρατάκος: Να την πάρεις ένα τηλέφωνο έτσι; Λοιπόν να την πάρει η Ελένη ένα τηλέφωνο και να της πει το κινητό σου μου το δώσε ο Στρατάκος

Ξυλούρης: ναι

Στρατάκος: Και μου πε να σου πω ότι θα τα στείλω την ταδε μέρα, ντάξει;

Ξυλούρης: Ε κωλόπαιδα μπλέξαμε, εμπλέξαμε με τον πουστ τον Αυγενάκη.

Στρατάκος: ναι

Ξυλούρης: Το λαμόγιο, μπήκανε με τον ..., όλα τα παιχνίδια να πούμε.

Στρατάκος: Με τον μεγάλο έχεις μιλήσει;

Ξυλούρης: Όχι

Στρατάκος: Πες του να πάρει ένα τηλέφωνο

Ξυλούρης: Να πάρει ποιον, τον Τσιάρα;

Στρατάκος: ναι, ναι ρε

Ξυλούρης: Τον ακούει;

Στρατάκος: ναι ναι

Ξυλούρης: Την Τετάρτη

Στρατάκος: Δηλαδή τον έχει πάρει ο Πιερακάκης, να τον πάρει και ο μεγάλος για να μπορέσω εγώ τη Δευτέρα να πάω στο γραφείο του, να του το πω, ξέρω ότι σ' έχουν ενοχλήσει από δω κι από δω γι' αυτόν τον άνθρωπο. Λοιπόν το παίρνω πάνω μου να το λύσω; Και άμα μου πει ναι άστα μετά, τι θα κάνω δική μου δουλειά. Γιατί αλλιώς θα κινηθώ να απειλήσω κι αλλιώς θα κινηθώ μόνος μου, το καταλαβαίνεις.

Ξυλούρης: Ο Γκέλας ρόλο παίζει;

Στρατάκος: Όχι ρε μαλάκα, τι να παίζει

Ξυλούρης: Τίποτα

Στρατάκος: Κάνε λίγο αυτή την κίνηση

Ξυλούρης: Θα την κάνω και θα σε πάρω το βράδυ

Στρατάκος: Και πες του μου πε και ο Γιώργος ρε παιδί μου, μίλησα με τον Γιώργο και μου πε, να χει ένα τέτοιο και από τον Υπουργό, γιατί αλλιώς θα κινηθεί σε μια περίπτωση, αλλιώς θα κινηθεί στην άλλη. Γιατί αν μου δώσει το οκ, εγώ θα πάω πάνω και θα κάνω φασαρία.

Ξυλούρης: Ναι

Στρατάκος: Αν δεν μου δώσει το οκ θα πάω πάνω στο ψιλό έτσι, ψιλό γιουβέτσι, εντάξει;»

Από το σύνολο των ανωτέρω αποδεικτικών στοιχείων, τα οποία περιλαμβάνονται αυτούσια στη διαβιβασθείσα δικογραφία της Ευρωπαϊκής Εισαγγελίας, προκύπτει ότι ο Γ. Ξυλούρης δεν εμφανίζεται ως ένας τυχαίος παραγωγός, αλλά ως κεντρικό πρόσωπο σε όσα περιγράφονται στη δικογραφία ως οργανωμένες πρακτικές παρεμβάσεων σε ελέγχους, πληρωμές και διοικητικές διαδικασίες. Η άνεση με την οποία συνομιλεί με διοικούντες τον ΟΠΕΚΕΠΕ, οι αναφορές σε πολιτική κάλυψη, οι πιέσεις κατά υπηρεσιακών παραγόντων και ακόμη και οι αναφορές σε παρεμβάσεις σε επίπεδο πολιτικής ηγεσίας, καθιστούν επιτακτική την πλήρη και σε βάθος διερεύνηση των αναφερόμενων στη δικογραφία εγκληματικών πράξεων, καθώς και της ενδεχόμενης εμπλοκής υπηρεσιακών και πολιτικών προσώπων.

14.- Ανδρέας Στρατάκης:

Κατά την εξέταση του κ. Ανδρέα Στρατάκη, αγροτοσυνδικαλιστή, Αντιπροέδρου της Κοινοπραξίας Συνεταιριστικών Οργανώσεων Σουλτανίνας (ΚΣΟΣ) και υποψήφιου βουλευτή της Νέας Δημοκρατίας το 2019, αναδείχθηκαν κρίσιμες πτυχές που αφορούν τη στενή του σχέση με πρόσωπα που πρωταγωνιστούν στη δικογραφία.

Ερωτηθείς αν, βάσει των νόμιμων επισυνδέσεων, ο στενός του φίλος και Πρόεδρος της ΚΣΟΣ Γεώργιος Ξυλούρης λειτουργούσε θεσμικά, απέφυγε να τοποθετηθεί και αρνήθηκε να σχολιάσει συμπεριφορές που περιγράφονται εκτενώς στη δικογραφία.

Ιδιαίτερη εντύπωση προκάλεσε η περιγραφή της σχέσης του με τον πρώην Υπουργό κ. Βορίδη. Ο μάρτυρας κατέθεσε ότι δεν τον γνώριζε πριν το 2019, ωστόσο, μετά την ανάληψη καθηκόντων ως σύμβουλός του, οι σχέσεις τους εξελίχθηκαν σε φιλία και εν συνεχεία σε κουμπαριά. Η εξέλιξη αυτή, από άγνωστοι σε στενούς οικογενειακούς φίλους, αναδεικνύει έναν κύκλο σχέσεων με την ηγεσία του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων που προκαλεί ιδιαίτερη εντύπωση.

Σε ό,τι αφορά τη στενή του σχέση με τον κ. Ξυλούρη, Πρόεδρο της ΚΣΟΣ, ο κ. Στρατάκης δήλωσε ότι δεν γνωρίζει αν οι ενέργειες του τελευταίου συνδέονται με παράνομες πρακτικές, παρά το πλήθος καταγεγραμμένων συνομιλιών που περιλαμβάνονται στη δικογραφία και αφορούν ελέγχους, επιδοτήσεις και παρεμβάσεις.

Αναφορικά με τις δηλώσεις βοσκοτόπων σε Χίο και Πάρο, που φέρονται να πραγματοποιήθηκαν μέσω ΚΥΔ που συνδέεται με τον κ. Ξυλούρη και αφορούν συγγενικά του πρόσωπα, ο μάρτυρας δήλωσε πλήρη άγνοια, υποστηρίζοντας ότι δεν γνωρίζει ποιος παρείχε τις σχετικές πληροφορίες στα ΚΥΔ ούτε είχε αντιληφθεί μετακινήσεις του κ. Ξυλούρη στα συγκεκριμένα νησιά.

Ανάλογη στάση τήρησε και ως προς τη διαπιστωθείσα «τρύπα» περίπου 2 εκατομμυρίων ευρώ στην ΚΣΟΣ, οργανισμό στον οποίο ο ίδιος είναι Αντιπρόεδρος και ο κ. Ξυλούρης Πρόεδρος, η οποία είχε ως αποτέλεσμα οι ορκωτοί ελεγκτές να αδυνατούν να διατυπώσουν ελεγκτική γνώμη. Και σε αυτό το ζήτημα δήλωσε άγνοια.

Κατά τη διάρκεια της εξέτασης τέθηκαν συγκεκριμένα ερωτήματα για τον ρόλο του στις συνεργασίες με τον κ. Ξυλούρη, για την πρόσβαση του τελευταίου σε κυβερνητικά κέντρα αποφάσεων, για τον μηχανισμό δήλωσης εκτάσεων σε νησιά μακριά από τον τόπο κατοικίας των παραγωγών, για την οικονομική διαχείριση της ΚΣΟΣ. Σε όλα τα

ανωτέρω, ο μάρτυρας δήλωσε ότι δεν γνωρίζει, δεν είχε ενημέρωση ή δεν μπορεί να τοποθετηθεί.

Ιδιαίτερα αποκαλυπτική ήταν ωστόσο η εξέταση του μάρτυρα όταν ερωτήθηκε αν έχει κερδίσει η οικογένειά του τεράστια ποσά σε λαχεία/τυχερά παιχνίδια οπότε απάντησε ότι “Αν ισχύει, αφορά το έτος 2017...” και ότι “Εάν είχε συμβεί, τα χρήματα είναι φορολογημένα, είναι νόμιμα, τελεία και παύλα”, δημιουργώντας πλείστα ερωτηματικά.

Μετά την επιλογή του κ. Ξυλούρη να επικαλεστεί το δικαίωμα της σιωπής, η κατάθεση του κ. Στρατάκη κατέγραψε ένα δεύτερο, συγγενές μοτίβο: όχι σιωπή, αλλά καθολική άγνοια.

15.- Καλλιόπη Σεμερτζίδου – Χρήστος Μαγειρίας

Εκτός των κεντρικών προσώπων που αναδεικνύονται στη δικογραφία, ενώπιον της Επιτροπής προσήλθαν η κ. Καλλιόπη Σεμερτζίδου και ο σύντροφός της κ. Χρήστος Μαγειρίας, σε χρονικό σημείο κατά το οποίο είχε ήδη διαβιβαστεί στην Ευρωπαϊκή Εισαγγελία πόρισμα της Αρχής για το Ξέπλυμα Μαύρου Χρήματος και είχε διαταχθεί η δέσμευση περιουσιακών τους στοιχείων ύψους τουλάχιστον 1,5 εκατ. ευρώ.

Σύμφωνα με τα στοιχεία της Αρχής, οι ελεγχόμενοι φέρονται να έχουν εισπράξει κατά το διάστημα 2019–2024 επιδοτήσεις ύψους περίπου 2,6 εκατ. ευρώ, ενώ ερευνώνται για τα κακουργήματα της απάτης και της νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματική δραστηριότητα. Μεταξύ των δεσμευμένων στοιχείων περιλαμβάνονται πολυτελή οχήματα (Ferrari, Porsche και σειρά άλλων αυτοκινήτων) καθώς και ακίνητα, τα οποία φέρονται να συνδέονται με τις επίμαχες επιδοτήσεις.

Η κ. Σεμερτζίδου, πρώην υποψήφια βουλευτής της Νέας Δημοκρατίας και συντονίστρια Κοινοτικών Πόρων και Γυναικείας Επιχειρηματικότητας στη Γραμματεία Αγροτικών Φορέων της ΝΔ, επιβεβαίωσε ότι η ίδια και η οικογένειά της έλαβαν σημαντικά ποσά επιδοτήσεων, ενώ για τα ποσά που εισπράχθηκαν από τον σύντροφό της και την εταιρία στην οποία η ίδια είναι διαχειρίστρια δήλωσε άγνοια, παραπέμποντας στον ίδιο.

Παρά τη δέσμευση περιουσιακών στοιχείων και τη σοβαρότητα των κατηγοριών, η μάρτυρας υποστήριξε ότι όλα είναι απολύτως νόμιμα και ότι δεν γνωρίζει τίποτα για τις χρηματικές ροές, τις επιδοτήσεις της εταιρίας ή τη διαδρομή των χρημάτων.

Αντίστοιχα, ο κ. Μαγειρίας, κατά την κατάθεσή του ισχυρίστηκε ότι οι δεσμεύσεις αποτελούν αποτέλεσμα βιαστικού πορίσματος της δικαιοσύνης και ότι τα περιουσιακά του στοιχεία προέρχονται από συνεχείς γονικές παροχές μεγάλης αξίας, ιδίως από τη μητέρα του. Δεν προσκόμισε, ωστόσο, επαρκή τεκμηρίωση για το εύρος και τη χρονική ακολουθία των μεταβιβάσεων αυτών.

Επιπλέον, κατά την εξέτασή του δεν κατόρθωσε να προσδιορίσει με σαφήνεια ούτε τον αριθμό των ζώων που διέθετε κατά τα κρίσιμα έτη ούτε τα αντίστοιχα παραστατικά που να τεκμηριώνουν το δηλωθέν ζωικό κεφάλαιο, παρά το γεγονός ότι από προηγούμενους ελέγχους είχαν διαπιστωθεί σοβαρές αποκλίσεις μεταξύ δηλωθέντων και πραγματικών δεδομένων.

Η εικόνα που προέκυψε από τις καταθέσεις τους δεν ήταν εκείνη απλών παραγωγών που τελούν υπό έλεγχο, αλλά προσώπων με έντονη κομματική παρουσία, σημαντική πρόσβαση σε πολιτικά κέντρα και εντυπωσιακή περιουσιακή συσσώρευση κατά το ίδιο χρονικό διάστημα που λάμβαναν υψηλές ενισχύσεις από τον ΟΠΕΚΕΠΕ.

Η δράση των συγκεκριμένων προσώπων εντάσσεται, κατά την κρίση μας, σε ένα ευρύτερο πλέγμα συμπεριφορών που περιγράφονται στη δικογραφία ως οργανωμένες παράνομες πρακτικές εκμετάλλευσης του συστήματος ενισχύσεων.

Η υπόθεση Σεμερτζίδου – Μαγειρία δεν συνιστά μεμονωμένο περιστατικό, αλλά κρίκο στην αλυσίδα των προσώπων που εμφανίζονται να επωφελήθηκαν από τον ίδιο μηχανισμό παρεμβάσεων, αδιαφάνειας και πολιτικής διασύνδεσης, ο οποίος διερευνάται ήδη από τις ευρωπαϊκές δικαστικές αρχές.

16.- Μαυρουδής (Μάκης) Βορίδης (πρώην Υπουργός Αγροτικής Ανάπτυξης):

Ο κ. Βορίδης ξεκίνησε την κατάθεσή του δηλώνοντας ότι από τις εργασίες της Επιτροπής «δικαιώνεται» η επιλογή της κοινοβουλευτικής πλειοψηφίας να διερευνήσει την υπόθεση μέσω εξεταστικής επιτροπής και σε βάθος χρόνου.

Στο σημείο αυτό επαναλαμβάνουμε ότι η κοινοβουλευτική πλειοψηφία της Νέας Δημοκρατίας είχε προηγουμένως μεθοδεύσει την απόρριψη της πρότασης της αντιπολίτευσης για σύσταση Προανακριτικής Επιτροπής, επιλογή που είχε ως αποτέλεσμα αφενός μεν την αποστέρηση της δυνατότητας άμεσης διερεύνησης

ενδεχόμενων ποινικών ευθυνών των εμπλεκόμενων υπουργών, αφετέρου δε την παραγραφή ενδεχόμενων ποινικών ευθυνών του. Επομένως, είναι πράγματι λογικό ο κ. Βορίδης να αισθάνεται «δικαιωμένος» από αυτές τις μεθοδεύσεις.

Η κατάθεσή του κ. Βορίδη εξελίχθηκε σε μία συστηματική προσπάθεια να αυτοανακηρυχθεί κριτής της νομιμότητας των πράξεών του, να υποβαθμίσει το περιεχόμενο των νόμιμων επισυνδέσεων και να αποστασιοποιηθεί πλήρως από τα πρόσωπα που πρωταγωνιστούν στη δικογραφία της Ευρωπαϊκής Εισαγγελίας, δηλώνοντας πως δεν υπάρχει σκάνδαλο ΟΠΕΚΕΠΕ.

Ο πρώην Υπουργός, υιοθετώντας ρόλο αξιολογητή και όχι εξεταζόμενου, απεφάνθη ότι «έληξε το θέμα της νομιμότητας» και ότι κάθε πράξη του ήταν σύννομη, αποδεικνύοντας στην πράξη την έλλειψη σεβασμού απέναντι στην εξεταστική επιτροπή και τους κοινοβουλευτικούς θεσμούς.

Ο κ. Βορίδης δήλωσε πως τον δικαίωσε η επιλογή του να τοποθετήσει Γενικό Γραμματέα του υπουργείου τον κ. Στρατάκο, ο οποίος έχει «πολύ καλές σπουδές και γνώσεις στον χώρο». Άρα, η επιλογή του υπουργού «δικαιώθηκε», παρόλο που ο κ. Στρατάκος είναι κεντρικό πρόσωπο των επισυνδέσεων και της δικογραφίας της Ευρωπαϊκής Εισαγγελίας, συνομιλώντας διαρκώς με απόλυτα οικείο τρόπο με τον κ. Ξυλούρη! Μάλιστα, επιχείρησε να δικαιολογήσει τα όσα έχουν αποκαλυφθεί από τις επισυνδέσεις, δηλώνοντας πως πρόκειται για ιδιωτικές συνομιλίες, χωρίς ποινικό ενδιαφέρον.

Είναι σημαντικό όμως να γίνει αναφορά στη συνέντευξη που παραχώρησε ο κ. Βορίδης στον ΣΚΑΙ στις 13/10/2025, στην οποία επεσήμανε ρητά και κατηγορηματικά πως, αφότου έφυγε από το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης δεν ασχολήθηκε με αγροτικά θέματα. Τη δήλωσή του αυτή επιβεβαίωσε και στην κατάθεσή του στην εξεταστική του ΟΠΕΚΕΠΕ. Ωστόσο, πλήθος στοιχείων αποδεικνύουν τη συνεχιζόμενη εμπλοκή του σε ζητήματα γεωργίας, διαψεύδοντας τις δηλώσεις του πρώην υπουργού. Αρχικά, στις 5/11/2021, παραμονή αγροτικών κινητοποιήσεων, ο κ. Βορίδης ως Υπουργός Εσωτερικών βρίσκεται σε τραπέζι στο Κολωνάκι με τον κ. Ξυλούρη (παραγωγός) και τον κ. Γλεντζάκη (ΔΣ ΟΠΕΚΕΠΕ). Ο κ. Βορίδης απέδωσε τη σχετική φωτογραφία σε «τυχαία συνάντηση». Επίσης, σε πλήθος νόμιμων επισυνδέσεων που περιλαμβάνονται στη δικογραφία της Ευρωπαϊκής Εισαγγελίας, ο κ. Βορίδης αποτελεί το σημείο αναφοράς πολλών αξιωματούχων της ΝΔ που επεδίωκαν τη διευθέτηση υποθέσεων

σχετικών με τις αγροτικές επιδοτήσεις. Ενδεικτικά, στη συνομιλία Μπαμπασίδη-Ευλούρη, ο κ. Ευλούρης αναφέρει: «Εφόσον στέκει το Μαξίμου και στέκει και ο Μάκης, είσαι βράχος που δεν πέφτει... Θέλει ψυχραιμία, θα το λύσουμε. Έχουμε ραντεβού την Τετάρτη με τον Βορίδη». Επομένως, ο κ. Βορίδης στην περίοδο που ήταν υπουργός επικρατείας, συναντούσε παραγωγούς στο γραφείο του στο Μαξίμου. Σε άλλη συνομιλία Ευλούρη-Ζαφειρίου (ελέγκτρια ΟΠΕΚΕΠΕ): «Θα έχουμε στήριξη;... Μου είπε ο Μάκης μέχρι κόκαλο». Σε συνομιλία του κ. Ντογκούλη (μέλος γραμματείας αγροτικού ΝΔ, ιδιοκτήτης ΚΥΔ Λάρισας, Πρόεδρος Γεωτεχνικού Επιμελητηρίου Κεντρικής Ελλάδας): «Γι' αυτό σου είπα θέλω την επόμενη εβδομάδα να πάω να βρω λίγο τον Μάκη». Στη συνομιλία Μπαμπασίδη-Καρασαρίνη (γραμματέας αγροτικού τομέα ΝΔ), ο κ. Καρασαρίνης επισημαίνει: «Μόνο με Μαξίμου θα μιλάς... Αυτοί τα κανονίζουν όλα, η τριάδα Σκέρτσος-Γεραπετρίτης-Βορίδης και πρόεδρος. Καλώς ή κακώς τα έχουν αφήσει όλα στον Βορίδη».

Ο κ. Βορίδης αμφισβήτησε την αποδεικτική αξία των συνομιλιών που αποτελούν τμήμα της διαβιβασθείσας δικογραφίας της Ευρωπαϊκής Εισαγγελίας, υποβαθμίζοντάς τις σε «απλές συνομιλίες τρίτων» και αποδίδοντας τη χρήση τους σε πολιτική στοχοποίηση.

Από όλα τα παραπάνω όμως, επιβεβαιώνεται χωρίς αμφιβολία η εμπλοκή του κ. Βορίδη με αγροτικά ζητήματα και μάλιστα με κομβικό ρόλο, και μετά την αποχώρησή του από το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης.

Ιδιαίτερη σημασία είχε η μαρτυρία του πρώην Προέδρου του ΟΠΕΚΕΠΕ κ. Βάρρα, σύμφωνα με την οποία ο τότε Υπουργός παρενέβαινε μετ' επιτάσεως στη διακήρυξη του διαγωνισμού για τον τεχνικό σύμβουλο, ζητώντας να έχει τον «τελευταίο λόγο». Ο κ. Βορίδης παραδέχθηκε ότι ασχολήθηκε προσωπικά με την προκήρυξη, ισχυριζόμενος ότι το έπραξε για να διασφαλίσει τις έγκαιρες πληρωμές. Δεν εξήγησε, ωστόσο, για ποιο λόγο ένας Υπουργός, που ο ίδιος υποστήριξε ότι δεν είναι «Υπουργός ΟΠΕΚΕΠΕ», παρεμβαίνει σε όρους σύμβασης συγκεκριμένου οργανισμού.

Κομβικό είναι και το τμήμα της κατάθεσης του κ. Βάρρα, ο οποίος δήλωσε πως ο κ. Βορίδης απαίτησε την παραίτησή του, γιατί «έκανε καλά τη δουλειά του» και «ξεκάρφωνε ανομίες». Ο ίδιος αποκάλυψε ότι δεχόταν πίεση από τον τεχνικό σύμβουλο, την Neuropublic, για να προχωρήσει σε παράνομες πληρωμές, τις οποίες αρνήθηκε. Η απομάκρυνσή του, όπως ο ίδιος τόνισε, έγινε κατ' απαίτηση της

Neuropublic, με εκτελεστή τον Μάκη Βορίδη. Είναι, επομένως, σαφές πως ο πρώην υπουργός λειτουργούσε ως εντολοδόχος του τεχνικού συμβούλου, που σύμφωνα με την Ευρωπαϊκή Εισαγγελία και πλήθος καταθέσεων στην επιτροπή αποτελεί τον πυρήνα του σκανδάλου.

Σε ό,τι αφορά την υπογραφή και το «συμφωνώ» που έγραψε στην εισήγηση Καπρέλη για την κατανομή βοσκοτόπων, ο πρώην Υπουργός υποστήριξε ότι το έπραξε για να μην κατηγορηθεί για παράβαση καθήκοντος χωρίς να αναφερθεί ότι αποτελούσε κατά παρέκκλιση υπογραφή. Δεν έδωσε όμως πειστική απάντηση για την εκτόξευση της κατανομής των εκτάσεων του Εθνικού Αποθέματος που επήλθε, ούτε για τις επιπτώσεις που αυτή είχε στην ανακατανομή ενισχύσεων.

Υπό το φως όλων των αποδεικτικών στοιχείων που προηγήθηκαν, των διαλόγων που περιλαμβάνονται στη δικογραφία της Ευρωπαϊκής Εισαγγελίας, των καταγεγραμμένων παρεμβάσεων σε ελέγχους, των αναφορών σε πολιτική κάλυψη και των προσπαθειών απομάκρυνσης υπηρεσιακών παραγόντων που ενεργοποιούσαν ελέγχους, η ρητορική περί «λήξης της υπόθεσης» από τον κ. Βορίδη πέφτει στο κενό.

Η πραγματικότητα που αναδύεται από τη δικογραφία δεν είναι μια μεμονωμένη διοικητική αστοχία. Περιγράφει ένα πλέγμα σχέσεων, παρεμβάσεων και διασυνδέσεων, στο οποίο πρόσωπα που συνομιλούν διαρκώς με την πολιτική ηγεσία εμφανίζονται να επιδιώκουν την παράκαμψη ελέγχων, την άρση δεσμεύσεων, την εξασφάλιση πληρωμών και την εξυπηρέτηση συγκεκριμένων κομματικών συμφερόντων.

Σε αυτό το περιβάλλον, ο κ. Βορίδης αναφέρεται ως σημείο αναφοράς στις συνομιλίες και διατηρεί στενή πολιτική και προσωπική σχέση με πρόσωπα που βρίσκονται στον πυρήνα της υπόθεσης και είναι πρωταγωνιστές της δικογραφίας της Ευρωπαϊκής Εισαγγελίας, με χαρακτηριστικότερο παράδειγμα αυτό του Γεωργίου Ξυλούρη.

Με βάση το σύνολο των στοιχείων που έχουν προηγηθεί, καθίσταται σαφές ότι η υπόθεση ΟΠΕΚΕΠΕ δεν αφορά απλώς αγρότες που αυθαιρέτησαν, όπως αβάσιμα ισχυρίζεται ο κ. Βορίδης. Αφορά έναν φερόμενο στη δικογραφία μηχανισμό οργανωμένων παρεμβάσεων, ένα «εγκληματικό κύκλωμα», που λειτουργούσε με πολιτικές διασυνδέσεις και με πολιτική κάλυψη στο υψηλότερο επίπεδο και με στόχο

την παράκαμψη των ελέγχων και τη διασφάλιση παράνομων ενισχύσεων εκατομμυρίων ευρώ.

Στο σημείο αυτό επισημαίνουμε ότι η συνολική αποτίμηση του ρόλου του κ. Βορίδη στην υπό διερεύνηση υπόθεση αναφορικά με τις ειδικότερες πράξεις και παραλείψεις του θα εκτεθεί αναλυτικά κατωτέρω στο κεφάλαιο των συμπερασμάτων.

17.- Ελευθέριος Αυγενάκης (πρώην Υπουργός Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων):

Η κατάθεση του κ. Αυγενάκη ενώπιον της Επιτροπής επιβεβαίωσε το βάθος της θεσμικής εκτροπής και του κομματικού ελέγχου που χαρακτήρισε τη λειτουργία του ΟΠΕΚΕΠΕ κατά τη διάρκεια της υπουργικής του θητείας.

Ο ίδιος επέμεινε να αυτοπροσδιορίζεται ως «μάρτυρας», υποστηρίζοντας ότι δεν υπάρχει κατηγορητήριο σε βάρος του. Παρέλειψε, ωστόσο, να αναφέρει ότι οι Ευρωπαίοι Εισαγγελείς διαβίβασαν στη Βουλή δικογραφία, καταλήγοντας στο συμπέρασμα ότι υπάρχουν ενδείξεις τέλεσης των αξιόποινων πράξεων της συνέργειας και της ηθικής αυτουργίας στην πράξη της απιστίας σε βάρος των συμφερόντων της Ε.Ε., σε βαθμό κακουργήματος, τόσο για τον ίδιο όσο και για τον Μ. Βορίδη. Καθίσταται συνεπώς σαφές ότι η ιδιότητά του ως «μάρτυρα» την όφειλε στην πλειοψηφία της Νέας Δημοκρατίας και στην απόφαση της να απορρίψει τη σύσταση Προανακριτικής Επιτροπής.

Στην διάρκεια της θητείας του ως Υπουργός Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, ο κ. Αυγενάκης προχώρησε σε επιλογές για τη διοίκηση του ΟΠΕΚΕΠΕ με κομματικά αλλά και προσωπικά κριτήρια. Διόρισε ως Πρόεδρο τον κ. Μπαμπασίδη και ως Αντιπροέδρους τους κ.κ. Ζερβό και Κουρδή, πρόσωπα με σαφή κομματική ταυτότητα της Νέας Δημοκρατίας και προσωπική σχέση με τον ίδιο.

Από την άλλη πλευρά, η απομάκρυνση του πρώην Προέδρου κ. Σημανδράκου συνέπεσε χρονικά με την αποδέσμευση χιλιάδων ελεγχόμενων ΑΦΜ και με πληρωμές οικολογικών σχημάτων ύψους 37 εκατ. Ευρώ που, κατά περίεργη σύμπτωση, κατευθύνθηκαν προς την εκλογική του περιφέρεια του κ. Αυγενάκη.

Από τις νόμιμες επισυνδέσεις προκύπτουν διάλογοι που αναφέρονται σε παρεμβάσεις για αποτροπή ελέγχων και διευθετήσεις, ενώ η επωδός «είναι άνθρωποι του Λευτέρη» επαναλαμβάνεται ως κίνητρο της διοίκησης που διόρισε ο κ. Αυγενάκης. Ο

αστυνομικός φρουρός του Υπουργού, Δημήτρης Κουτεντάκης, συνομιλεί με τον Ζερβό λέγοντας του « εσύ που είσαι μέσα στα κόλπα , δώσε στο κοπέλι επιδότηση πέντε-έξι χιλιάδικα». Ο κ. Αυγενάκης δεν αμφισβήτησε την ύπαρξη των συνομιλιών αλλά περιορίστηκε να υποστηρίξει ότι δεν τελέστηκαν οι πράξεις. Ομοίως, ερωτηθείς για τους προκλητικούς διαλόγους που περιλαμβάνονται στις επισυνδέσεις μεταξύ των κ. Ζερβού, κ. Καλφούντζου, κ. Βιεναράκη και άλλων και αφορούν “διευθετήσεις” για πρόσωπα που χαρακτηρίζονται από τους συνομιλητές ως “δικοί του” και “φίλοι” του και κατ’εντολή του πρέπει να εξυπηρετηθούν, ο κ. Αυγενάκης δεν αρνήθηκε με επιχειρήματα ότι οι διάλογοι αφορούσαν στον ίδιο και σε εντολές του.

Ιδιαίτερα σοβαρό είναι το ζήτημα της παρέμβασής του σε σχέση με την υπάλληλο Π. Τυχεροπούλου, η οποία συνεργαζόταν με τις ευρωπαϊκές εισαγγελικές αρχές. Από συνομιλίες που περιλαμβάνονται στη δικογραφία προκύπτει ότι ο κ. Ξυλούρης εμφανίζεται να παροτρύνεται από τον ίδιο τον κ. Αυγενάκη να κινηθεί νομικά εις βάρος της. Όταν ο κ. Αυγενάκης ρωτήθηκε σχετικά, απέφυγε να απαντήσει και παρέπεμψε τα μέλη της Επιτροπής στον ίδιο τον κ. Ξυλούρη.

Περαιτέρω, με έγγραφό της από τον Απρίλιο 2024, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή είχε επισημάνει σοβαρές ελλείψεις στη λειτουργία του ΟΠΕΚΕΠΕ, καθώς και προβληματικό διαχωρισμό αρμοδιοτήτων μεταξύ Υπουργείου και Οργανισμού. Αντί να συμμορφωθεί, ο κ. Αυγενάκης παρενέβη ακόμη περισσότερο, εκδίδοντας εντολή ώστε «καμία εγκύκλιος του ΟΠΕΚΕΠΕ να μην εκδίδεται χωρίς τη σύμφωνη γνώμη του Υπουργού». Η πρακτική αυτή ενίσχυσε τον πολιτικό έλεγχο επί του Οργανισμού, σε μια περίοδο κατά την οποία ήδη είχαν επισημανθεί ζητήματα ανεξαρτησίας και διαπίστευσης. Το αποτέλεσμα ήταν η απώλεια αξιοπιστίας, η επιτήρηση της χώρας και η ανασφάλεια χιλιάδων παραγωγών.

Μετά τις καταθέσεις των κεντρικών προσώπων της δικογραφίας, η κατάθεση του κ. Αυγενάκη ανέδειξε τον πολιτικό πυρήνα των όσων έχουν ήδη εκτεθεί.

Οι διορισμοί σε καίριες θέσεις της διοίκησης, οι παρεμβάσεις σε διαδικασίες του Οργανισμού, η καταστρατήγηση και αποδυνάμωση των ελέγχων, η συνεχής πίεση για την πληρωμή δεσμευμένων ΑΦΜ, η απομάκρυνση του κ. Σημανδράκου σε κρίσιμο χρονικό σημείο, καθώς και η ενίσχυση του άμεσου πολιτικού ελέγχου επί των εγκυκλίων και της λειτουργίας του ΟΠΕΚΕΠΕ, δεν συνιστούν μεμονωμένα περιστατικά.

Υπό την πολιτική του εποπτεία, διαμορφώθηκε και λειτούργησε ένα συγκροτημένο σύστημα πολιτικής κάλυψης και διοικητικών παρεμβάσεων, το οποίο περιγράφεται στη διαβιβασθείσα δικογραφία ως εγκληματική οργάνωση με οργανωμένη πρακτική παρεμβάσεων σε ελέγχους και πληρωμές, με σαφή ιεραρχική διασύνδεση διοίκησης και πολιτικής ηγεσίας.

Όπως και για τον κ. Βορίδη, ο ρόλος και οι ευθύνες του κ. Αυγενάκη στην υπό διερεύνηση υπόθεση θα εκτεθεί αναλυτικά κατωτέρω στο κεφάλαιο των συμπερασμάτων.

18.- Κώστας Τσιάρας (Υπουργός Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων):

Ο κ. Τσιάρας στη μαρτυρική του κατάθεση, μετά από επτά έτη διακυβέρνησης της Νέας Δημοκρατίας, ανέφερε χαρακτηριστικά «είχαμε έναν Οργανισμό, ο οποίος παρέμενε σε μια παθογένεια, η οποία κάθε φορά υποδεικνυόταν από τις συνεχείς και επαναλαμβανόμενες δημοσιονομικές διορθώσεις». Παρόλα αυτά, η προσωπική του στάση ήταν καθοριστική καθώς απέκρυψε επί δέκα ημέρες την παραίτηση του κ. Καϊμακάμη, κάτι για το οποίο δεν έδωσε εξηγήσεις. Είναι χαρακτηριστικό της αντίληψης για την αποτελεσματικότητα και τη λειτουργία του κράτους η αποστροφή του κ. Τσιάρα ότι ήταν απολύτως αποδεκτός ο τρόπος διορισμού ενός υψηλά αμειβόμενου κυβερνητικού αξιωματούχου μετά από μια τυχαία συνάντηση σε μια αγροτική έκθεση. Παράλληλα, δεν θεώρησε ότι συνιστούσε πρόβλημα ούτε το γεγονός ότι ένα κρατικός αξιωματούχος εκτελούσε τα καθήκοντά του σε μερική απασχόληση ούτε ότι ο ίδιος αξιωματούχος διατηρούσε παράλληλα επιχειρηματική δραστηριότητα με την οποία λάμβανε επιδοτήσεις. Για τον κ. Τσιάρα, κάτι τέτοιο δεν συνιστά σύγκρουση συμφερόντων αλλά σημαντική εμπειρία. Στη συνέχεια της κατάθεσής του, ο Υπουργός ισχυρίστηκε ότι δεν είχε αρμοδιότητα να ελέγξει τον αντιπρόεδρο του ΟΠΕΚΕΠΕ κ. Ζερβό, όταν αποκαλύφθηκαν οι συνομιλίες του από τις νόμιμες επισυνδέσεις, από τις οποίες προκύπτουν βάσιμες ενδείξεις για τέλεση παρανόμων πράξεων, ακόμα κι αν ο ΟΠΕΚΕΠΕ βρισκόταν υπό την εποπτεία του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης. Επίσης ο Υπουργός χαρακτήρισε αναγκαία τη λειτουργία των ΚΥΔ, ενώ παραδέχτηκε ότι παρέλαβε αριθμούς που δεν είχαν σχέση με την πραγματικότητα. Παραδέχθηκε δηλαδή πως επί κυβέρνησης Νέας Δημοκρατίας

υπήρξαν παραποιημένα στοιχεία για επιδοτήσεις, ζώα και βιολογικά προγράμματα και ενώ δηλώνει ότι ενημέρωσε τον Πρωθυπουργό, τίποτα απολύτως δεν συνέβη.

19.- Γεώργιος Μυλωνάκης (Υφυπουργός παρά τω Πρωθυπουργώ):

Κατά την μαρτυρική του κατάθεση ο κ. Μυλωνάκης υπέπεσε σε επαναλαμβανόμενες αντιφάσεις, αφού ενώ παραδέχθηκε ότι στις 21 Ιουνίου 2024 συνόδευσε τον Πρωθυπουργό σε επίσκεψη στο Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων και επέστρεψε το ίδιο απόγευμα στο Υπουργείο για να συμμετάσχει σε κρίσιμη σύσκεψη για το «κατεπείγον» ζήτημα του έργου των 20 εκατ. ευρώ με συμμετοχή του τεχνικού συμβούλου, ο οποίος κατά δήλωση του κ. Μυλωνάκη κρατούσε τον ΟΠΕΚΕΠΕ σε ομηρία, στη συνέχεια κατέθεσε ότι δεν θυμόταν αν ενημέρωσε σχετικά τον Πρωθυπουργό. Μετά δε από τη σύσκεψη ο μάρτυρας δεν έκρινε σκόπιμο ότι έπρεπε να αναληφθούν πρωτοβουλίες. Παράλληλα ο κ. Μυλωνάκης παραδέχτηκε ότι η εξάρτηση από τον τεχνικό σύμβουλο αποτέλεσε κρίσιμη παράμετρο στην εξέλιξη του σκανδάλου στον ΟΠΕΚΕΠΕ. Ακόμα, παραδέχτηκε ότι γνώριζε όλα όσα περιγράφονταν στο σημείωμα το οποίο ο ίδιος ζήτησε από τον πρώην Πρόεδρο του ΟΠΕΚΕΠΕ κ. Βάρρα τον Ιούνιο του 2025. Επέλεξε όμως, σύμφωνα με την κατάθεσή του, να μην ενημερώσει τον Πρωθυπουργό για το τόσο κρίσιμο περιεχόμενο του, το οποίο καταλογίζει σοβαρές ευθύνες στον πρώην Υπουργό κ. Βορίδη και θέτει σοβαρά ζητήματα για τον ρόλο του τεχνικού συμβούλου και την συνολική λειτουργία του ΟΠΕΚΕΠΕ.

Ο μάρτυρας επιχείρησε να διαψεύσει τον ανεξάρτητο βουλευτή Μ. Σαλμά ο οποίος στις 25/9/2025 δήλωσε ότι ο Χ. Μπουκώρος του εκμυστηρεύτηκε πως ενημερώθηκε από τον Μυλωνάκη ότι δεν μπήκε στην κυβέρνηση γιατί ακούγεται στις επισυνδέσεις. Και απ' όσο γνωρίζουμε ουδέποτε ο κ. Σαλμάς έχει ανασκευάσει τις δηλώσεις του.

20.- Άκης Σκέρτσος (Υπουργός Επικρατείας):

Κατά τη μαρτυρική του κατάθεση ενώπιον της εξεταστικής επιτροπής, ο κ. Σκέρτσος ισχυρίστηκε ότι, παρά τον επιτελικό του ρόλο στο συντονισμό του κυβερνητικού έργου, δεν είχε ουσιαστική γνώση, δεν είχε ενημέρωση και δεν είχε εμπλοκή στα τεκταινόμενα στον ΟΠΕΚΕΠΕ.

Ο κ. Σκέρτσος αν και υποστήριξε ότι δεν γνωρίζει την οικογένεια Ξυλούρη, αναγκάστηκε να επιβεβαιώσει την αυθεντικότητα φωτογραφιών που τον απεικονίζουν μαζί με τον κ. Αυγενάκη και τον κ. Πιερρακάκη, να βρίσκονται στο σπίτι του κ. Μανώλη Ξυλούρη κατά τη διάρκεια προεκλογικής περιόδου στην Κρήτη την περίοδο των ευρωεκλογών του 2024. Σύμφωνα με τα όσα κατέθεσε, ο ίδιος αποδέχθηκε την πρόσκληση χωρίς να γνωρίζει τον οικοδεσπότη, καθ' υπόδειξη τοπικών παραγόντων.

Ο κ. Σκέρτσος κατέθεσε ότι δεν γνώριζε τις διοικήσεις του Οργανισμού, δεν είχε άποψη για τον διορισμό και την απομάκρυνση προέδρων και αντιπροέδρων στον ΟΠΕΚΕΠΕ. Δίστασε να απαντήσει αν συμφωνεί ή όχι με την απομάκρυνση του διορισμένου μέσω ΑΣΕΠ κ. Σημανδράκου και την αντικατάστασή του από το γαλάζιο στέλεχος Κυριάκο Μπαμπασιδίη.

Παράλληλα ο κύριος Σκέρτσος ισχυρίστηκε ότι στις επανειλημμένες επισκέψεις του Πρωθυπουργού στο Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, όπου πάντα τον συνόδευε, δεν τέθηκε ποτέ θέμα ΟΠΕΚΕΠΕ. Όμως δημόσιες δηλώσεις του ίδιου του Πρωθυπουργού, μετά από τις παραπάνω επισκέψεις, διαψεύδουν αυτή τη δήλωση, καθώς ο ίδιος ο Πρωθυπουργός αναφερόταν στη λειτουργία του συστήματος επιδοτήσεων, που αποτελεί αποκλειστική αρμοδιότητα του ΟΠΕΚΕΠΕ.

Προβληματική κρίνεται και η επιτηδευμένη άγνοια του υπουργού για τις κρίσιμες συσκέψεις στο Μέγαρο Μαξίμου στις οποίες συμμετείχαν κορυφαία κυβερνητικά στελέχη και στις οποίες συζητήθηκαν ζητήματα άρσης διαπίστευσης δεσμευμένων ΑΦΜ και διοικητικών παρεμβάσεων στον ΟΠΕΚΕΠΕ.

Τέλος, ο κύριος Σκέρτσος δεν απάντησε σχετικά με ποια κυβερνητική πηγή ενημέρωσε κυβερνητικό βουλευτή ότι παρακολουθείται.

21.- Ιωάννης Μπρατάκος (πρώην υφυπουργός παρά τω Πρωθυπουργώ):

Κατά τη μαρτυρική του κατάθεση ενώπιον της εξεταστικής επιτροπής ο κ. Μπρατάκος επιβεβαίωσε πως είχε ενημερώσει τον Πρωθυπουργό για το περιεχόμενο των συναντήσεων στο Μέγαρο Μαξίμου για τα 9.309 ΑΦΜ που δεν

πληρούσαν τα κριτήρια πληρωμής και την πρόθεση του κ. Σημανδράκου να παραιτηθεί εξαιτίας της συμπεριφοράς του κ. Αυγενάκη.

Βάσει της κατάθεσης αυτής προκύπτουν σοβαρά ερωτήματα για τις δηλώσεις του κυρίου Μητσοτάκη ότι δεν είχε καμία ενημέρωση και γνώση για τα ζητήματα σχετικά με τον ΟΠΕΚΕΠΕ και τη δράση της εγκληματικής οργάνωσης που λυμαινόταν τις κοινοτικές επιδοτήσεις και την οποία ανέδειξε η Ευρωπαϊκή Εισαγγελία.

22.- Σταύρος Παπασταύρου (Υπουργός Περιβάλλοντος και Ενέργειας):

Στη μαρτυρική του κατάθεση ο κ. Παπασταύρου ισχυρίστηκε ότι στις δύο συναντήσεις που πραγματοποιήθηκαν στο Μέγαρο Μαξίμου παρουσία των κ.κ. Σημανδράκου, Μπρατάκου και Βορίδη, ο κ. Σημανδράκος ενημέρωσε αποκλειστικά για το σοβαρό θέμα της έλλειψης συνεργασίας με τον αρμόδιο υπουργό, κ. Αυγενάκη. Όπως, όμως, σαφώς προκύπτει από τις επιστολές του κ. Σημανδράκου, αλλά και από την κατάθεσή του στην Εξεταστική Επιτροπή, στη συνάντηση συζητήθηκαν οι προβληματικές πληρωμές ιδιαίτερα στην περιφέρεια Κρήτης όπου και εκλέγεται ο κ. Αυγενάκης. Περαιτέρω, ο κ. Παπασταύρου παραδέχθηκε ότι ο κ. Μητσοτάκης είχε ενημερωθεί από τον κ. Μπρατάκο για το περιεχόμενο αυτών των συναντήσεων.

Τέλος, ο κ. Παπασταύρου παραδέχτηκε ότι η υπόθεση του ΟΠΕΚΕΠΕ αποτελεί σκάνδαλο και ότι οι χειρισμοί της κυβέρνησης σε σχέση με τις διοικήσεις του ΟΠΕΚΕΠΕ και του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων υπήρξαν ατυχείς.

23.- Σταύρος Αραχωβίτης (Υπουργός Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων 2018-2019):

Ο μάρτυρας Αραχωβίτης Ευάγγελος ισχυρίστηκε ότι η απόφασή του να επιτρέψει με υπουργική απόφαση για πρώτη φορά σε κτηνοτρόφους της ηπειρωτικής Ελλάδος να δηλώνουν βοσκότοπους σε νησιά, ήταν νόμιμη. Παραδέχτηκε βέβαια ότι υπήρξε «χυδαία κατάχρηση» με πλαστά Ε9, πλαστά μισθωτήρια και εικονικές συναλλαγές.

Σύμφωνα με τα όσα ισχυρίστηκε, το σκάνδαλο του ΟΠΕΚΕΠΕ δημιουργήθηκε μετά το 2019, με αποκλειστική ευθύνη της κυβέρνησης της ΝΔ και του διαδόχου του, κ. Βορίδη, ο οποίος ενημερώθηκε από τον ίδιο για όλα τα σοβαρά ζητήματα που αντιμετώπιζε ο αγροτικός τομέας εκείνη την περίοδο μεταξύ των οποίων τα βοσκοτόπια χωρίς ζώα και το ζήτημα του εθνικού αποθέματος.

24.- Ντογκούλης Δημήτριος (Ιδιοκτήτης ΚΥΔ Λάρισας, Πρόεδρος της Οργάνωσης των ΚΥΔ- ΠΕΦΑΣΥ, Πρόεδρος Γεωτεχνικού Επιμελητηρίου Κεντρικής Ελλάδας):

Κατά την μαρτυρική του κατάθεση στην εξεταστική επιτροπή, ο κ. Ντογκούλης, πρόσωπο ιδιαίτερα σημαντικό λόγω των θεσμικών ρόλων που κατέχει ως μέλος της γραμματείας Αγροτικού της ΝΔ και Πρόεδρος του Γεωτεχνικού Επιμελητηρίου Κεντρικής Ελλάδος με την παράταξη της ΔΑΚΕ, Πρόεδρος της Οργάνωσης των ΚΥΔ- ΠΕΦΑΣΥ και Ιδιοκτήτης ΚΥΔ και Εταιρείας Γεωργικών Συμβουλών, φωτίστηκαν κρίσιμες πλευρές του οργανωμένου μηχανισμού αλλοίωσης, χειραγώγησης και πολιτικής εκμετάλλευσης των αγροτικών επιδοτήσεων, ο οποίος λειτουργούσε εντός του ΟΠΕΚΕΠΕ.

Ο κ. Ντογκούλης, προσπάθησε να δικαιολογήσει τα όσα προκύπτουν από τις νόμιμες επισυνδέσεις και τον εμφανίζουν να περιγράφει στον κ. Μπαμπασίδη τον μηχανισμό διαπλοκής, αποκαλώντας τον «γκάνγκστερ», λέγοντας ότι ο χαρακτηρισμός απευθυνόταν στο δυναμικό χαρακτήρα του κ. Μπαμπασίδη και όχι στις πρακτικές που ακολουθούσε.

Ομοίως ο κ. Ντογκούλης, δεν απάντησε τί εννοούσε όταν έλεγε (σύμφωνα με τις επισυνδέσεις που περιλαμβάνονται στη δικογραφία της Ευρωπαϊκής Εισαγγελίας) ότι *« ο κ Μπαμπασίδης από τα 500 χιλιάρικά που παίρνει από μια δουλειά τα 300 τα παίρνει στο χαρτοφύλακα και τα πάει κάπου και προφανώς κάποιος του βάζει πλάτη γι αυτό»*. Περαιτέρω, ο κ. Ντογκούλης ενώ υποστήριξε ότι εκδίωξε κομβική υπάλληλό του, που ήδη καταδικάστηκε για ζητήματα επιδοτήσεων, παραδέχθηκε ότι ο σύζυγος της εν λόγω υπαλλήλου, παραμένει κανονικά στην εταιρία του και μάλιστα στον κεντρικό ρόλο κομβικού στελέχους της εταιρίας του, ως καταχωρητής. Παραδέχθηκε επίσης ότι υπερασπίστηκε στο δικαστήριο τον καταδικασθέντα κ. Καλφούντζο και ότι ήταν σε στενή συνεργασία με τον κ. Αυγενάκη.

Ο κ. Ντογκούλης, παραδέχτηκε το προνομιακό των σχέσεων του με τον κ. Ζερβό ως μια «ιδιαιτέρη σχέση». Κατά την μαρτυρία του, επιβεβαίωσε ότι το πρόσωπο που αναφέρεται στις νόμιμες επισυνδέσεις του Οκτωβρίου του 2024 ως «Μάκης» είναι ο τότε Υπουργός Επικρατείας και νυν βουλευτής της Νέας Δημοκρατίας κ. Μαυρουδής Βορίδης. Ο τελευταίος αν και είχε αποχωρήσει από τις 5/1/2021 από το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, συνέχιζε να ασχολείται με τα ζητήματα του ΟΠΕΚΕΠΕ και σε αυτόν προσέτρεξε, σύμφωνα με την μαρτυρία του, ο κ. Ντογκούλης για να τον επισκεφθεί στο Μέγαρο Μαξίμου και να διευκρινιστεί με «ποιανού τις πλάτες» κινείται ο Μπαμπασίδης στον ΟΠΕΚΕΠΕ. Το στοιχείο αυτό έρχεται σε αντίθεση με τα όσα κατέθεσε ο κ. Βορίδης στην επιτροπή περί μη εμπλοκής του με τα τεκταινόμενα στον ΟΠΕΚΕΠΕ, μετά την αποχώρησή του από το ΥΠΑΑΤ.

Ακόμα, ο κύριος Ντογκούλης, δεν κατάφερε να δώσει πειστικές απαντήσεις σχετικά με τον τεράστιο αριθμό δημοσίων βοσκοτόπων που δηλώνονταν μέσω του ΚΥΔ του από παραγωγούς χωρίς ζώα. Τέτοια δήλωση έγινε και από τη στενή του συνεργάτιδα κ. Μπεκιάρη, η οποία έλαβε επιδότηση από το εθνικό απόθεμα για βοσκοτόπια χωρίς ζώα που ξεπερνούσε τις 40.000 δηλώνοντας πάνω από 1000 στρέμματα. Ο κ. Ντογκούλης χαρακτήρισε το γεγονός αυτό ως «τυχαίο».

Παράλληλα, η μαρτυρία του κ. Ντογκούλη ήταν καταλυτική σχετικά με τον ρόλο της Neuropublic στο σκάνδαλο. Σύμφωνα με τον μάρτυρα η εταιρία Neuropublic ήταν κυρίαρχη στον οργανισμό σε βαθμό που ασκούσε την επιρροή της για να ακυρώνει διαγωνισμούς όταν θεωρούσε ότι κινδύνευε να τους χάσει, όπως τον διαγωνισμό του 2021. Ο μάρτυρας κατέθεσε ότι η εταιρία Neuropublic ενημέρωνε τα συνδεδεμένα με την ίδια ΚΥΔ μέσω της GAIA Επιχειρείν της οποίας ήταν μέτοχος, παρέχοντας προνομιακή πληροφόρηση για το χρόνο των πληρωμών. Εκβίαζε δε τον Οργανισμό απειλώντας να διακόψει τις πληρωμές. Χαρακτηριστική ήταν η φράση σε γραπτή δήλωσή του την οποία ο ίδιος επιβεβαίωσε σήμερα με την κατάθεσή του «Το ΟΣΔΕ είναι ένα παιχνίδι που παίζεται από πολλούς παίκτες και στο τέλος κερδίζει πάντα ο Γαργαλάκος».

25.- Ρέππα Αθανασία (Διευθύντρια Τεχνικών Ελέγχων του Οργανισμού):

Στην μαρτυρική της κατάθεση στην Εξεταστική επιτροπή η κ. Ρέππα παρά τον νευραλγικό ρόλο που κατείχε στον ΟΠΕΚΕΠΕ για τη διαχείριση του Εθνικού Αποθέματος υπέπεσε σε σειρά αντιφάσεων και ουσιαστικά ανέδειξε πληθώρα υπηρεσιακών αστοχιών που επιβεβαιώνουν την ύπαρξη ενός οργανωμένου μηχανισμού συγκάλυψης και παρανομίας.

Η Ρέππα, ούσα διευθύντρια Τεχνικών Ελέγχων του Οργανισμού, παραδέχθηκε ότι γνώριζε ήδη από το 2020 το γεγονός ότι μία μόνο περιφέρεια απορρόφησε το 68% των ενισχύσεων του Εθνικού Αποθέματος, χωρίς ποτέ να ζητήσει υπηρεσιακή διερεύνηση. Με αυτό το δεδομένο, απέφυγε να εξηγήσει γιατί δεν ενεργοποίησε τους μηχανισμούς ελέγχου που είχε στη διάθεσή της ως Διευθύντρια Άμεσων Ενισχύσεων και Τεχνικών Ελέγχων.

Σύμφωνα με την κατάθεσή της, ήταν η ίδια η οποία εισηγήθηκε τη ρύθμιση με την οποία έπαψε να θεωρείται ως κριτήριο κινδύνου η μεγάλη απόσταση έδρας της εκμετάλλευσης -κατοικίας- και εκτάσεων που δηλώνονταν για λήψη ενισχύσεων. . Αυτή η ρύθμιση, το λεγόμενο Πρακτικό 13, αποτέλεσε ουσιαστικά την κερκόπορτα για εικονικές δηλώσεις βοσκοτόπων από τη νησιωτική χώρα στη Βόρεια Ελλάδα. Η κ. Ρέππα, επιχείρησε να δικαιολογήσει την εισήγησή της αυτή «ως τεχνική απόφαση», παραβλέποντας το γεγονός ότι αυτή οδήγησε σε μαζικές παράνομες ενισχύσεις και σε μπλοκάρισμα των ουσιαστικών ελέγχων που βρίσκονταν σε εξέλιξη για ύποπτα ΑΦΜ.

Παράλληλα, η Ρέππα επιχείρησε να δικαιολογήσει και την τροποποίηση της εγκυκλίου ελέγχων, που αντικατέστησε τα αποδεικτικά νόμιμης κατοχής εκτάσεων με απλή δήλωση Ε9 λέγοντας ότι «διευκόλυνε τη διαδικασία». Ουσιαστικά όμως η διευκόλυνση που επικαλέστηκε ήταν στην πράξη πολύτιμο εργαλείο παρανομίας στα χέρια του εγκληματικού κυκλώματος που λυμαινόταν τις κοινοτικές επιδοτήσεις.

Η μάρτυς ρωτήθηκε σχετικά με τους ελέγχους και ειδικότερα για τα email προειδοποίησης που είχε λάβει από τα στελέχη του ΟΠΕΚΕΠΕ κ.κ. Χουδαλάκη και Μανωλαράκη για εικονικούς ελέγχους. Στα μηνύματα αυτά τα στελέχη επισήμαναν στη κ. Ρέππα ότι με βάση τον έλεγχο που πρότεινε η ίδια δεν θα υπήρχε κανένα αποτέλεσμα. Η κ. Ρέππα ουσιαστικά δεν έδωσε καμία απάντηση για το γεγονός ότι δεν προέβη σε καμία ενέργεια παρά τις ανωτέρω ιδιαίτερα σοβαρές προειδοποιήσεις.

Σε σχέση με συγκεκριμένη εντολή ελέγχου για εκτάσεις που καθυστέρησε τρεις μήνες να αρχίσει η μάρτυρας ανέφερε ότι η καθυστέρηση συνέβη διότι έπρεπε να επικαιροποιηθεί η σχετική εγκύκλιος. Όμως η χρονική σύμπτωση ότι ο έλεγχος ξεκίνησε αμέσως μετά την τροποποίηση της εγκυκλίου με βάση την οποία δικαιούταν επιδότηση ο κάτοχος των εκτάσεων απογυμνώνει κάθε προσχηματική δικαιολογία και δείχνει την ισχύ και την δικτύωση της της εγκληματικής οργάνωσης εντός του ΟΠΕΚΕΠΕ.

Η κ. Ρέππα στην κατάθεση της εμφανίστηκε να τα βρίσκει όλα καλά στον ΟΠΕΚΕΠΕ χωρίς να δώσει πειστικές απαντήσεις για όλα όσα περιλαμβάνονται στη δικογραφία της Ευρωπαϊκής Εισαγγελίας και αναδεικνύουν την λειτουργία του παράνομου κυκλώματος.

26.- Μαρκοπούλου Δέσποινα (ορκωτή λογίστρια της εταιρείας SOL):

Κατά τη μαρτυρική της κατάθεση ενώπιον της εξεταστικής επιτροπής, η κ. Μαρκοπούλου, εκπρόσωπος της ΣΟΛ Α.Ε από το 2021, ανέφερε πως τα βασικά ευρήματα του ελεγκτικού μηχανισμού αφορούσαν τα κριτήρια διαπίστευσης, λανθασμένες πληρωμές καθώς και πληρωμές χωρίς επαρκείς ελέγχους. Η μάρτυς διευκρίνισε ότι ζητούσε στοιχεία απευθείας από τον ΟΠΕΚΕΠΕ, χωρίς να έχει καμία επαφή με τον τεχνικό σύμβουλο.

Κατά τη διάρκεια της κατάθεσής της έγινε εμφανής η δυσλειτουργική εικόνα του ΟΠΕΚΕΠΕ, όχι λόγω κάποιων αόριστων χρόνιων παθογενειών αλλά λόγω αλληπάλληλων αλλαγών διευθυντών, φαινόμενο που η μάρτυς χαρακτήρισε ως «μη σύνηθες» και λόγω αναξιοκρατίας αφού κατά τη μάρτυρα όσοι αναλάμβαναν δεν είχαν την απαραίτητη εμπειρία.

Επιπρόσθετα, η κα Μαρκοπούλου, σημείωσε πως ήδη από το 2022, εν μέσω συζητήσεων για την άρση της πιστοποίησης του ΟΠΕΚΕΠΕ από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, είχε ενημερώσει συστηματικά, τόσο γραπτά όσο και προφορικά, όλους τους προέδρους (Μελά, Σημανδράκο, Μπαμπασίδη), καθώς και το Υπουργείο για τους κινδύνους και τα προβλήματα.

Παράλληλα, η κα Μαρκοπούλου, αποδόμησε το επιχείρημα της πλειοψηφίας περί συνδρομής για τη διαλεύκανση του σκανδάλου, αφού όπως κατέθεσε, δεν της είχαν διαβιβαστεί όλες οι καταγγελίες προς τον ΟΠΕΚΕΠΕ, καταγγελίες που έμεναν «έμεναν στο συρτάρι για μήνες» παραβαίνοντας κάθε πρωτόκολλο.

27.- Κορασίδης Μόσχος (Πρώην Αντιπρόεδρος ΟΠΕΚΕΠΕ & πρώην Γενικός Γραμματέας Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων 2012 -2015)

Στην μαρτυρική του κατάθεση ενώπιον της εξεταστικής επιτροπής, ο κ. Κορασίδης τόνισε ότι η εγκληματική οργάνωση του ΟΠΕΚΕΠΕ είναι ένα σύστημα με εμπλοκή πολιτικών προσώπων, με μέλη, διοίκηση, νομική κάλυψη και τσιλιαδόρους. Κατά τον Κορασίδη όποιοι έκρυβαν καταγγελίες σαφώς και είναι εμπλεκόμενοι στο σκάνδαλο.

Περαιτέρω, ο Κορασίδης έκανε σαφές στην Επιτροπή ότι κατά την περίοδο της υπουργίας Αυγενάκη, υπήρχε ζήτημα με τα δεσμευμένα ΑΦΜ και την έλλειψη ελέγχων. Παρόλα αυτά, στάθηκε στην προσπάθεια του κ. Λιβανού να μειωθούν τα προβλήματα των αποφάσεων που οδήγησαν στο σκάνδαλο, χαρακτηρίζοντάς την ως «πολύ σημαντική».

Μάλιστα, ο μάρτυρας Κορασίδης παρέθεσε στην επιτροπή παράδειγμα προηγούμενης περίπτωσης ψευδών δηλώσεων κατά το 2011, στη Λάρισα. Τότε, παραγωγοί είχαν κάνει ψευδείς δηλώσεις, κανείς όμως δεν κινήθηκε με σκοπό να συγκαλύψει ενώ δεν πραγματοποιήθηκε καμία πληρωμή. Με το παράδειγμα αυτό, ο κύριος Κορασίδης εξέθεσε το έωλο του επιχειρήματος περί διαχρονικών παθογενειών του οργανισμού, αφού το 2011 ο Οργανισμός λειτούργησε και πάγωσε τις πληρωμές. Αντιθέτως, μετά το 2019, κατά τον Κορασίδη, λαμβάνει χώρα συστηματική κλοπή εισοδημάτων των παραγωγών από το παράνομο κύκλωμα. Ο μάρτυρας έκανε λόγο για κατάχρηση της τεχνικής λύση από το 2019 και μετά, με ανεπαρκείς έως ανύπαρκτους ελέγχους, ενώ χαρακτήρισε ως «μεγάλο πρόβλημα» τη δήλωση βοσκοτόπων χωρίς ζώα στα νησιά που έχουν μόνο ιδιωτικές εκτάσεις και χρησιμοποιούνται πολλά μισθωτήρια.

Μπροστά σε αυτά τα δεδομένα, ο κ. Κορασίδης αναφέρει ότι δεν υπήρχε περίπτωση, η πολιτική ηγεσία του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων να μην είχε γνώση της αλυσίδας της εγκληματικής οργάνωσης. Ο κ. Κορασίδης τόνισε ότι η

Ευρωπαϊκή Εισαγγελία παρενέβη ακριβώς επειδή οι υπουργοί δεν έκαναν τίποτα ενώ γνώριζαν αφού είχαν δεχθεί σειρά προειδοποιήσεων από αγρότες και συνεταιρισμούς.

Στο σημείο αυτό επισημαίνουμε ότι ο κ. Κορασίδης είχε καταθέσει και στα πλαίσια της διενεργούμενης από την Ευρωπαϊκή Εισαγγελία προκαταρκτικής εξέτασης. Ειδικότερα, από την 20-12-2024 ένορκη κατάθεση του μάρτυρα προκύπτει ότι, το 2009 και κατόπιν εφαρμογής του πρώτου ψηφιακού χαρτογραφικού υποβάθρου του ΟΠΕΚΕΠΕ, 10.000.000 στρέμματα βοσκότοποι, που δηλώνονταν κυρίως για τη λήψη εξισωτικής αποζημίωσης, χαρακτηρίστηκαν ως μη επιλέξιμοι γιατί αφορούσαν κυρίως εκτάσεις με χαμηλή ξυλώδη μεσογειακή βλάστηση. Αν και πάρθηκε η απόφαση να συμπεριληφθούν οι εκτάσεις αυτές στις επιλέξιμες η Ε.Ε τελικά υποχρέωσε την Ελλάδα σε υπαναχώρηση και καταλόγισε πρόστιμο 460 εκατομμυρίων ευρώ. Αυτό οδήγησε σε τοπική έλλειψη διαθέσιμων βοσκοτόπων, κάτι που αντιμετωπίστηκε το 2014 με μια μεταβατικού χαρακτήρα «τεχνική λύση», η οποία ήταν σε γνώση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Γνωρίζοντας λοιπόν το θέμα της στενότητας βοσκοτόπων για την ενεργοποίηση δικαιωμάτων με βοσκότοπο η γεωργική χρήση αποδεικνυόταν μόνο με την βόσκηση. Συνεπώς, αυτό δεν επέτρεπε να χρησιμοποιηθεί βοσκότοπος για ενεργοποίηση δικαιωμάτων, παρά μόνο από κατόχους ζώων.

Αργότερο όμως το ίδιο έτος η απόφαση τροποποιήθηκε ως προς την χρήση βοσκοτόπων για την ενεργοποίηση δικαιωμάτων και προστέθηκε, εναλλακτικά της βόσκησης, η διατήρηση του βοσκότοπου σε καλή γεωργική κατάσταση. Αυτό αποτελεί και την αρχή της στρέβλωσης, που ακολούθησε στην κατανομή του εθνικού αποθέματος και τη δυνατότητα απόσπασης παράνομα ενισχύσεων.

Ο μάρτυρας καταθέτει ότι το 2017 με τον Κανονισμό OMNIBUS η Ευρωπαϊκή Επιτροπή αναγκάστηκε να συμπεριλάβει στις επιλέξιμες εκτάσεις βοσκοτόπων και τις εκτάσεις με χαμηλή φρυγανώδη ή ξυλώδη βλάστηση του μεσογειακού βοσκότοπου. Βάσει του Κανονισμού θα έπρεπε οι εκτάσεις που είχαν εξαιρεθεί από το σχέδιο δράσης της περιόδου 2012-2014, να επανέλθουν ως επιλέξιμες συστηματικά και κεντρικά από τον ΟΠΕΚΕΠΕ αλλά αυτό δεν συνέβη. Οι εκτάσεις επανήλθαν τμηματικά χωρίς την πρέπουσα δημοσιοποίηση, όσες δημοσιευόντουσαν στον χάρτη, έγιναν αντικείμενο καταπάτησης ή εκμετάλλευσης με παράνομο τρόπο από αιτούντες εθνικό απόθεμα χωρίς γεωργική/κτηνοτροφική δραστηριότητα απλά με τη δήλωση του

βοσκοτόπου σε καλή γεωργική κατάσταση χωρίς ποτέ να προβαίνουν σε οποιαδήποτε ενέργεια κοπής βλάστησης.

Ο μάρτυρας υποστηρίζει ότι μετά τη δικαίωση της Ελλάδας από το ΔΕΕ για το ζήτημα του ορισμού των βοσκοτόπων και την επιστροφή του προστίμου των 460 εκατομμυρίων, θα έπρεπε αυτόματα να ενσωματωθούν οι επιλέξιμες εκτάσεις στο γεωγραφικό υπόβαθρο του ΟΠΕΚΕΠΕ, κάτι τέτοιο ξεκίνησε επί Βάρρα αλλά δεν ολοκληρώθηκε λόγω της αντικατάστασής του. Με τον τρόπο αυτό την περίοδο 2020-2021 υπήρξε υπερβολική χρήση αυτών των εκτάσεων για απόσπαση εθνικού αποθέματος.

Σε ερώτηση σχετικά με το εάν κρίνει ότι υπήρχε οργανωμένο παράνομο δίκτυο με την συμμετοχή υπαλλήλων του ΟΠΕΚΕΠΕ, Διοικήσεων του ΟΠΕΚΕΠΕ, Τεχνικών Συμβούλων, ορισμένων ΚΥΔ, παραγόντων προσκείμενων στην κυβέρνηση ο κ. Κορασίδης κατέθεσε ότι ύπαρξη τέτοιου δικτύου αποδεικνύεται λόγω 1. της εκτεταμένης χρήσης της μεθόδου, 2. Της συστηματικής ενασχόλησης συγκεκριμένων ΚΥΔ. Είναι χαρακτηριστικό ότι ο ΟΠΕΚΕΠΕ δεν εμφάνισε στοιχεία για την κατανομή του εθνικού αποθέματος μεταξύ 2018 – 2020, παρά μόνο γενικές καταγραφές πράγμα που δείχνει συνειδητή προσπάθεια απόκρυψης από τους υπευθύνους του ΟΠΕΚΕΠΕ για το τι συνέβαινε.

Εκφράζει την έκπληξή του για το ότι παρά τις εκτεταμένες καταγγελίες συνεταιρισμών δεν υπήρξε κατά την επίμαχη περίοδο κανένας ουσιαστικό έλεγχος των καταγγελιών από τον ΟΠΕΚΕΠΕ. Για να καταδείξει την ύπαρξη οργανωμένου σχεδιασμού ο Κορασίδης παραθέτει το τέχνασμα με τις εκτάσεις ελαιώνων, το οποίο και απαιτούσε εμπειρία στο ελαιοκομικό μητρώο ώστε να ταυτοποιούνται ελαιοκομικές εκτάσεις που είτε δεν είχαν δηλωθεί στον ΟΣΔΕ είτε οι κληρονόμοι δεν είχαν κάνει αποδοχή κληρονομιάς. Αυτό δείχνει πρόσβαση σε αρχεία πέρα του ΟΣΔΕ και εσωτερική συνεννόηση για την ταυτοποίηση εκτάσεων.

Τέλος, ο κ. Κορασίδης αναφέρει ότι οι προκατασκευασμένες εγκύκλιοι, η μεθόδευση ελέγχων και ο περιορισμός των ελεγκτικών δυνατοτήτων των ελεγκτών οδήγησαν στην εγκατάσταση ενός ευρύτατου συστήματος τεχνητών συνθηκών απόσπασης ενισχύσεων από επιτήδειους εις βάρος των παραγωγικών παραγωγών. Με την αλλαγή της ΚΑΠ 2023 -2027 αυτό το φαινόμενο ενισχύθηκε και μετακινήθηκε από τα βοσκοτόπια χωρίς ζώα και στα οικολογικά σχήματα.

Στην κατάθεσή του αναφέρθηκε στην εκτίμηση της απώλειας αυτής από το 2017 έως το 2024, εκτιμώντας το συνολικό ύψος της στα 634 εκ ευρώ. Η εκτίμηση του για το 2024 ανέρχεται στα 167 εκ ευρώ, ποσό συναφές με τα 160 εκ ευρώ που προσδιορίστηκαν και ανακοινώθηκαν από την κυβέρνηση για το 2025, με την συνακόλουθη δέσμευσή της ότι θα τα ανακαταλείψει.

28.- Παύλος Σατολιάς (Πρόεδρος ΕΘΕΑΣ)

Σύμφωνα με την κατάθεσή του ως ΝΕΑ ΠΑΣΕΓΕΣ έβλεπαν ανησυχητικά σημάδια στον ΟΠΕΚΕΠΕ από το 2017 και είχαν ενημερώσει τους αρμόδιους υπουργούς του ΣΥΡΙΖΑ – ΠΣ, Βαγγέλη Αποστόλου και Σταύρο Αραχωβίτη αλλά υπήρξε στασιμότητα. Ο «εναγκαλισμός» του τεχνικού συμβούλου και του ΟΠΕΚΕΠΕ», ήταν προβληματικός. «Είχαν φτάσει ακόμη και στους διαδρόμους του υπουργείου να λένε πότε πληρώνει ο Τάσος», κατέθεσε.

Ο κ. Σατολιάς ανέφερε ότι το Εθνικό Απόθεμα «φούσκωσε» πολύ επί διακυβέρνησης ΝΔ, καθώς υπήρξε καθοριστικό κενό στην κατανομή βοσκοτόπων. Εξήγησε πως υπήρξαν διαχρονικές παθογένειες αλλά ο εκτροχιασμός στο εθνικό απόθεμα από το 2019 και μετά ήταν κάτι πρωτοφανές και εξόφθαλμο και για το λόγο αυτό θα έπρεπε είτε ο τεχνικός σύμβουλος είτε η διοίκηση του ΟΠΕΚΕΠΕ να το εντοπίσει και να το αποτρέψει.

Σημείωσε πως η τεχνική λύση αλλοιώθηκε και παραβιάστηκε η εφαρμογή της, καθώς με όσα ακολούθησαν στις δηλώσεις μπορούσε να εμφανίσει ως ενοικιαζόμενες ή ιδιόκτητες εκτάσεις κάποιος οπουδήποτε. Σημείωσε πως υπήρχαν ΚΥΔ, τα οποία είχαν προνομιακές επαφές και πως αυτά είναι που έχουν μέρος της ευθύνης. Ανέφερε πως ενώ έγιναν καταγγελίες επανειλημμένα, το πρόβλημα δεν λυνόταν ενώ τα τελευταία χρόνια είχε ισχυροποιηθεί πάρα πολύ ο Τεχνικός σύμβουλος. Υποστήριξε πως οι παραγωγοί έχασαν διπλά από τις επιδοτήσεις, γιατί πέρα από τους επιτήδειους είδαν και τις μειώσεις του 3% προκειμένου να μπουν στο Εθνικό Απόθεμα, το οποίο εκτροχιάστηκε κι από 13 – 15 εκ. ευρώ έφτασε να είναι στα 75 εκ. ευρώ.

28.- Εμμανουήλ Χνάρης (Βουλευτής ΠΑΣΟΚ – Κίνημα Αλλαγής, πρώην Αντιπεριφερειάρχης Κρήτης):

Κατά τη μαρτυρική του κατάθεση, ο κ. Χνάρης ξεκαθάρισε κατηγορηματικά ότι ως Αντιπεριφερειάρχης Κρήτης δεν είχε καμία αρμοδιότητα για τον ΟΠΕΚΕΠΕ, ούτε για την καταβολή ενισχύσεων. Κατέθεσε ακόμη ότι δεν είχε καμία εμπλοκή στην κατανομή βοσκοτόπων μέσω της τεχνικής λύσης, δεν είχε πρόσβαση σε κτηνιατρικές βάσεις δεδομένων, ούτε κωδικούς, ούτε αρμοδιότητα ελέγχου ή απογραφής ζωικού κεφαλαίου, που αποτελεί αποκλειστική υποχρέωση των παραγωγών.

Όπως κατέθεσε ο Βουλευτής οι Περιφέρειες δεν πραγματοποιούν ελέγχους, ούτε έχουν πρόσβαση στα στοιχεία παραγωγής (γάλα, κρέας, δαπάνες ζωοτροφών), τα οποία τηρούνται από άλλους φορείς, κάτι που πιστοποιείται και από το έγγραφο που απέστειλε η Ένωση Περιφερειών Ελλάδος στην Εξεταστική Επιτροπή.

Ο κ. Χνάρης κατήγγειλε την καταστρατήγησή της τεχνικής λύσης, επισημαίνοντας με σαφήνεια ότι άλλο είναι η νόμιμη τεχνική λύση και άλλο η συστηματική καταστρατήγησή της.

29.- Τζεδάκης Σταύρος (Αντιπεριφερειάρχης Κρήτης):

Κατά τη μαρτυρική του κατάθεση ενώπιον της Εξεταστικής Επιτροπής ο κ. Τζεδάκης παρέθεσε λεπτομερώς τις αρμοδιότητές του ως Αντιπεριφερειάρχης Κρήτης, οι οποίες αφορούν τον σχεδιασμό της αγροτικής πολιτικής του νησιού διασαφηνίζοντας απολύτως ότι ουδεμία σχέση είχε με την καταμέτρηση των ζώων καθώς αυτή είναι αποκλειστική αρμοδιότητα του ΟΠΕΚΕΠΕ και όχι της Περιφέρειας ή κάποιας περιφερειακής υπηρεσίας.

Ο κ. Τζεδάκης επικαλέστηκε το δελτίο τύπου της Ένωσης Περιφερειών Ελλάδος, το οποίο ξεκαθαρίζει απολύτως ότι αρμοδιότητα της καταμέτρησης των ζώων έχει ο ΟΠΕΚΕΠΕ. Επιπρόσθετα, παρέθεσε και ανακοίνωση της ΠΟΔΕΓΥ που με ακρίβεια περιγράφει το ζήτημα της καταμέτρησης.

Από την κατάθεση του μάρτυρα καθώς και από τα στοιχεία που παρέθεσε στην επιτροπή είναι προφανές ότι οι Περιφέρειες σχετίζονται με βάσεις δεδομένων μόνο για υγειονομικούς λόγους και σε επίπεδο δειγματοληπτικών ελέγχων.

Αναφορικά με τα διαχειριστικά σχέδια βόσκησης, τα οποία αν υπήρχαν δεν θα μπορούσαν να δράσουν οι επιτήδευοι, ο κ. Τζεδάκης τόνισε ότι η Περιφέρεια Κρήτης σύναψε δύο προγραμματικές συμβάσεις, τόσο το 2021 όσο και το 2023, αλλά δυστυχώς, με ευθύνη του αρμόδιου υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης, τα διαχειριστικά σχέδια δεν προχώρησαν.

30.- Μπουνάκης Νικόλαος: (Διευθύνων σύμβουλος Proactive A.E.)

Στην μαρτυρική του κατάθεση ο κ. Μπουνάκης τόνισε κατηγορηματικά ότι ουδέποτε ο ίδιος δήλωσε εκτάσεις στη λίμνη Κάρλα καθώς και ότι ο ίδιος ουδέποτε έλαβε επιδοτήσεις από τον ΟΠΕΚΕΠΕ. Αναφορικά με τις δηλώσεις ΟΣΔΕ που υπέβαλαν παραγωγοί μέσω ΚΥΔ ιδιοκτησίας του, αυτές αφορούσαν αποκλειστικά και μόνο νόμιμα επιλέξιμες εκτάσεις για τις οποίες υπήρχαν θεωρημένοι από τον ΟΠΕΚΕΠΕ χάρτες και είχαν κατατεθεί μισθωτήρια θεωρημένα από την ΑΑΔΕ.

Ο κ. Μπουνάκης έκανε σαφές στην επιτροπή ότι ουδέποτε τόσο ο ίδιος όσο και το ΚΥΔ ιδιοκτησίας του έχουν ελεγχθεί από Οικονομική Αστυνομία, την Ευρωπαϊκή Εισαγγελία ή οποιαδήποτε άλλη δημόσια υπηρεσία για παρατυπίες και έκνομες ενέργειες.

Αναφορικά με την υπόθεση του προσωρινά κρατούμενου κ. Κουτσάκη, ο κ. Μπουνάκης κατέθεσε ότι ο κ. Κουτσάκης υπήρξε εξωτερικός του συνεργάτης και υπέβαλε δηλώσεις με δικούς του κωδικούς, καθώς τον είχε πιστοποιήσει ο ΟΠΕΚΕΠΕ. Ανέφερε δε ότι η συνεργασία με τον Κουτσάκη διεκόπη το 2023 όταν ο τελευταίος ζήτησε αυξημένη προμήθεια.

Επιπλέον, κατέστη σαφές ότι οι αστυνομικές αρχές ενημέρωσαν τον μάρτυρα πως ο κ. Κουτσάκης δεν ελέγχεται για τη δραστηριότητά του στο ΚΥΔ ιδιοκτησίας του, αλλά πράξεις που αποδίδονται σε εγκληματική οργάνωση στην Πέλλα. Ο μάρτυρας κατέθεσε πως ουδέποτε είχε επαφές με στελέχη του ΟΠΕΚΕΠΕ αναφορικά με ζητήματα δηλώσεων ΟΣΔΕ. Υπογράμμισε ακόμη ότι η Οικονομική Αστυνομία δεν του ζήτησε στοιχεία για πελάτες ή υπαλλήλους της εταιρίας του ή για τη δραστηριότητά της, παρά μόνο για τις αιτήσεις που πραγματοποιήθηκαν μέσω των κωδικών του Κουτσάκη.

Ο μάρτυρας επεσήμανε ότι το ΚΥΔ του δεν δέχεται μαζικές αιτήσεις και ως εκ τούτου δεν έχουν εντοπισθεί παρατυπίες, ούτε υπήρξαν στοιχεία που να υποδεικνύουν παράνομες ενέργειες.

31. Σπυρίδων – Παναγιώτης (Σπήλιος) Λιβανός (τέως Υπουργός Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων)

Ο πρώην Υπουργός Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων κατέθεσε στην Επιτροπή ότι ήταν ο πρώτος υπουργός που ανέδειξε την παθογένεια που υπήρχε στον ΟΠΕΚΕΠΕ και μετά την ανάληψη των καθηκόντων του το 2021 έμεινε “εμβρόντητος” με όσα είδε να συμβαίνουν στον ΟΠΕΚΕΠΕ, τα οποία προσδιόρισε αφενός στην κατακόρυφη αύξηση του αριθμού των αμνοεριφίων και αφετέρου στην υπερβολική εξάρτηση και “εγκλωβισμό” του Οργανισμού στον τεχνικό σύμβουλο και δήλωσε ότι ορθώς η ευρωπαϊκή εισαγγελία ερευνά τα όσα συνέβησαν στον ΟΠΕΚΕΠΕ.

Ο κ. Λιβανός επεσήμανε, ότι εξαιτίας των ενεργειών του για την αποκατάσταση της χρηστής λειτουργίας του και την πρόληψη παρατυπιών στον Οργανισμό, λοιδορήθηκε τόσο ο ίδιος όσο και η οικογένειά του και εμφανίστηκε μάλιστα να έχει μετανιώσει την απόφασή του να μην απευθυνθεί στη Δικαιοσύνη για τις απειλές που εκτοξεύονταν σε βάρος του ίδιου και της οικογένειάς του και τις ύβρεις που εξαπέλυε εναντίον του ο Γ. Ξυλούρης. Σχετικά με τις πληρωμές των μπλοκαρισμένων ΑΦΜ — που αφορούσαν βοσκοτόπια χωρίς ζώα — οι οποίες καταβλήθηκαν επί θητείας Λ. Αυγενάκη και προηγουμένως είχαν μπλοκαριστεί επί κ. Γεωργαντά, από το εθνικό απόθεμα, ο κ. Λιβανός κατέθεσε ότι ορθώς ενήργησε ο κ. Γεωργαντάς, χωρίς να προβεί σε περαιτέρω σχόλιο.

Υπεραμύνθηκε επίσης ο μάρτυρας της προσπάθειάς του για ένταξη των διαδικασιών του ΟΠΕΚΕΠΕ στο κυβερνητικό νέφος (gov.gr) με στόχο τη διαφάνεια, εκφράζοντας ουσιαστικά την απογοήτευσή του για τη μη συνέχιση της προσπάθειας αυτής από τους επόμενους Υπουργούς.

32.- Αντώνιος Τασούλης (Διευθυντής Πληρωμών Αγροτικών Ενισχύσεων του Ο.Π.Ε.Κ.Ε.Π.Ε.)

Ο Διευθυντής Πληρωμών και υψηλόβαθμο στέλεχος του ΟΠΕΚΕΠΕ, με βαθιά γνώση των διαδικασιών του Οργανισμού εμφανίστηκε στην Επιτροπή αποποιούμενος κάθε ευθύνη για την ορθότητα διενέργειας των πληρωμών και των εντολών πληρωμής, χαρακτηρίζοντας μάλιστα ως «παραδρομή» τη σκανδαλώδη περίπτωση των 13.9 εκατ. ευρώ που φερόταν ότι δικαιούται ένας ανυποψίαστος παραγωγός για βιολογικά, ο οποίος δεν είχε εμφανιστεί στη βάση του ΟΣΔΕ από το 2006. Και τούτο ενώ ο μάρτυρας παραδέχθηκε ότι στις περισσότερες περιπτώσεις ο ίδιος ήταν ο τελευταίος υπογράφων για την πληρωμή ενισχύσεων.

Επίσης, ο μάρτυρας ενώ αρνήθηκε ότι υπάρχει «δισκέτα» με τα στοιχεία των πληρωμών - ισχυριζόμενος ότι η “δισκέτα” έχει καταργηθεί προ ετών, παραδέχθηκε ότι υπάρχουν «λίστες» με ονόματα και στοιχεία εντολών πληρωμών, τα οποία αποκαλούνται όπως παλιότερα, «δισκέτα». Παρά ταύτα, δεν μπόρεσε να αιτιολογήσει πώς αυτές οι λίστες -και μάλιστα σε μορφή pdf , βρέθηκαν στα χέρια του Γ. Ξυλούρη, όπως αναφέρεται στη σχετική δικογραφία και στο πεδίο των επισυνδέσεων.

Α.- ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΟ ΜΕΡΟΣ

Από την εκτίμηση όλων ανεξαιρέτως των αποδεικτικών στοιχείων, τα οποία περιέχονται στην κατά τα προεκτεθέντα διαβιβασθείσα στην Βουλή δικογραφία, τις μαρτυρικές καταθέσεις ενώπιον της εξεταστικής επιτροπής και γενικά από όλα τα αποδεικτικά στοιχεία που τέθηκαν υπόψη της επιτροπής προκύπτουν κατά την κρίση μας τα ακόλουθα:

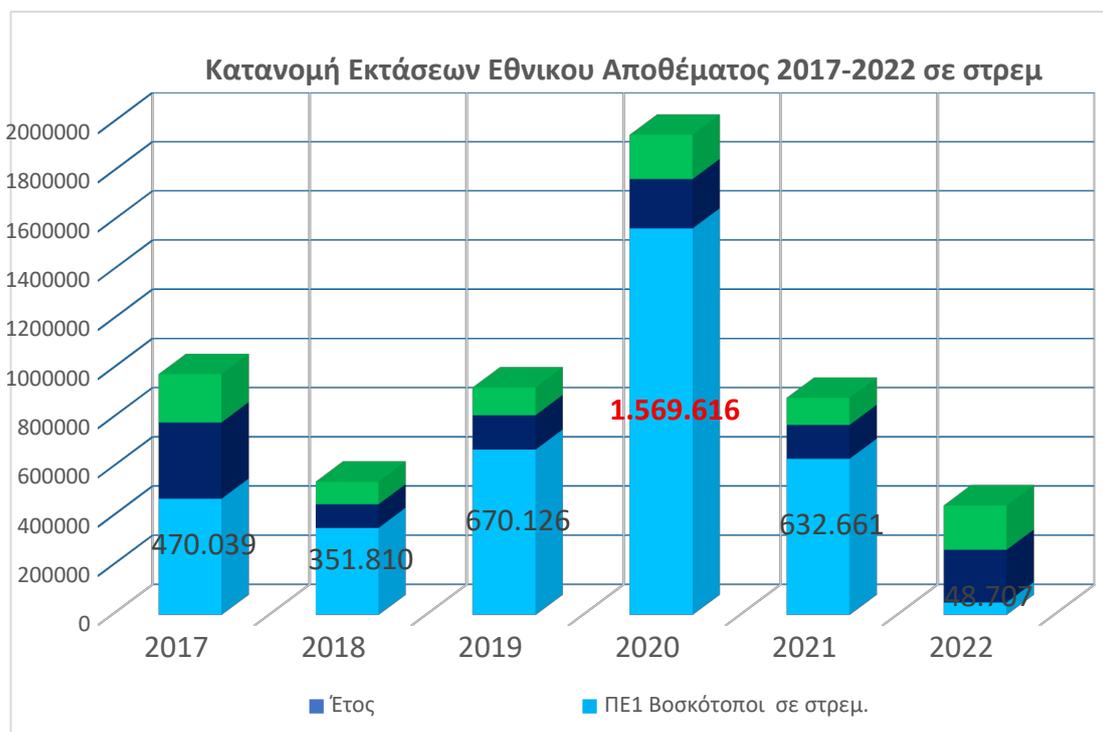
Τουλάχιστον από το έτος 2017, εξελίχθηκε στον χώρο των αγροτικών ενισχύσεων ένα εκτεταμένο, διαρκές και συστηματικό φαινόμενο παράνομης ιδιοποίησης κοινοτικών πόρων, σε βάρος των πραγματικών, ενεργών αγροτών και κτηνοτρόφων της χώρας. Παρά τις επανειλημμένες καταγγελίες, προειδοποιήσεις και παρεμβάσεις αγροτικών φορέων και πολιτικών κομμάτων, με προεξάρχον το ΠΑΣΟΚ – Κίνημα Αλλαγής, το φαινόμενο αυτό όχι μόνο δεν αναχαιτίστηκε, αλλά παγιώθηκε και διευρύνθηκε.

Οι οικονομικές και θεσμικές συνέπειες υπήρξαν εξαιρετικά σοβαρές: μακροχρόνια οικονομική βλάβη εκατοντάδων χιλιάδων νομοταγών παραγωγών, εκτεταμένη διασπάθιση κοινοτικών κονδυλίων, επιβολή δυσβάστακτων καταλογισμών εις βάρος

της χώρας και ουσιαστική απαξίωση της Ελλάδας στο πλαίσιο της Κοινής Αγροτικής Πολιτικής. Η ένταση, η έκταση και η χρονική διάρκεια του φαινομένου υπερβαίνουν κατά πολύ τις συνήθεις περιπτώσεις παρατυπιών που καταγράφονται σε κράτη-μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης και παραπέμπουν σε οργανωμένο και διαρκή μηχανισμό παράνομης δράσης.

Ιδίως κατά την περίοδο διακυβέρνησης της Νέας Δημοκρατίας από το 2019 και μετά, οι ήδη υφιστάμενες στρεβλώσεις όχι μόνο δεν αντιμετωπίστηκαν, αλλά επιτάθηκαν και πολλαπλασιάστηκαν. Τα διαθέσιμα στοιχεία καταδεικνύουν ακραίες και παντελώς αδικαιολόγητες μεταβολές στις πληρωμές δικαιωμάτων ενίσχυσης, ιδίως μέσω της παράνομης και παράτυπης κατανομής του Εθνικού Αποθέματος και της χρήσης εκτάσεων χωρίς πραγματική παραγωγική δραστηριότητα, σε τέτοια κλίμακα ώστε να αποκλείεται κάθε ενδεχόμενο τυχαίων ή μεμονωμένων αποκλίσεων.

Ενδεικτικά, κατά τη θητεία του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων κ. Μαυρουδή Βορίδη, η χρήση βοσκοτόπων για τη λήψη δικαιωμάτων από το Εθνικό Απόθεμα εκτοξεύθηκε, φθάνοντας σε επίπεδα πενταπλάσια του 2018 και έως και 35 φορές μεγαλύτερη σε σχέση με το 2022, όταν τελικώς ανεστάλη η κατανομή δικαιωμάτων σε βοσκοτόπια χωρίς ζώα. Τα στοιχεία αυτά αποτυπώνουν μία προφανή και συστηματική στρέβλωση της Κοινής Αγροτικής Πολιτικής.

Η ανισοκατανομή των δικαιωμάτων ενίσχυσης και οι πληρωμές που τη συνόδευσαν συνιστούν πασιφανή παραβίαση του σκοπού και των αρχών της Κοινής Αγροτικής Πολιτικής, η οποία δεν θα μπορούσε να έχει πραγματοποιηθεί χωρίς οργανωμένο σχεδιασμό, διοικητική ανοχή και, κατά τα προκύπτοντα από τη δικογραφία της Ευρωπαϊκής Εισαγγελίας, πολιτική κάλυψη.

Περαιτέρω, σε ό,τι αφορά τον διατελέσαντα Υπουργό Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων κ. Ελευθέριο Αυγενάκη, από τη δικογραφία της Ευρωπαϊκής Εισαγγελίας προκύπτει πλήθος σοβαρών ενδείξεων ότι, ήδη από την πρώτη ημέρα ανάληψης των καθηκόντων του, επικεντρώθηκε στην απομάκρυνση του τότε Προέδρου του ΟΠΕΚΕΠΕ κ. Ευάγγελου Σημανδράκου, ο οποίος χαρακτηριζόταν ως «μη συνεργάσιμος», προκειμένου να καταστεί δυνατή η πληρωμή περίπου 6.500 φερόμενων ως δικαιούχων, οι καταβολές προς τους οποίους ήταν μπλοκαρισμένες. Οι εν λόγω πληρωμές είχαν ανασταλεί λόγω ελέγχων για απάτη και ψευδείς δηλώσεις, με τη συντριπτική πλειονότητα των εμπλεκομένων να προέρχεται από την Κρήτη. Η τελική αντικατάσταση του Προέδρου του ΟΠΕΚΕΠΕ από τον κ. Κυριάκο Μπαμπασίδη εντάσσεται στο ίδιο πλαίσιο διοικητικών παρεμβάσεων, αντίστοιχο με εκείνο που είχε προηγηθεί κατά τη θητεία του κ. Βορίδη, ο οποίος είχε εξαναγκάσει σε παραίτηση τον επίσης «μη συνεργάσιμο» Πρόεδρο κ. Γρηγόριο Βάρρα.

Η διαρκής διοχέτευση πόρων προς τον παράνομο μηχανισμό είχε ως αναπόφευκτη συνέπεια τη συστηματική μείωση των ενισχύσεων προς τους πραγματικούς, ενεργούς γεωργούς, αλλοιώνοντας τον πυρήνα και τον σκοπό της Κοινής Αγροτικής Πολιτικής, υπονομεύοντας την αγροτική παραγωγή και θέτοντας σε άμεσο κίνδυνο την οικονομική βιωσιμότητα της ελληνικής υπαίθρου.

Τα στοιχεία της δικογραφίας της Ευρωπαϊκής Εισαγγελίας, μαρτυρικές καταθέσεις, έγγραφα, υπηρεσιακές αναφορές και απομαγνητοφωνημένες συνομιλίες, σε συνδυασμό με όσα προέκυψαν κατά τη λειτουργία της Εξεταστικής Επιτροπής, συγκλίνουν στην ύπαρξη ενός μηχανισμού με όλα τα χαρακτηριστικά εγκληματικής οργάνωσης, με καθετοποιημένη δομή και διαρκή δράση, ο οποίος λειτούργησε με την ανοχή, τη συνδρομή ή και την ενεργή εμπλοκή υπηρεσιακών και πολιτικών παραγόντων. Η μακρόχρονη επιβίωσή του, παρά τις αλλαγές προσώπων και διοικήσεων, επιβεβαιώνει ότι δεν πρόκειται για μεμονωμένες παρεκκλίσεις, αλλά για συστημικό φαινόμενο.

Κατά συνέπεια, προκύπτουν σοβαρές ενδείξεις ότι η συμπεριφορά στελεχών του ΟΠΕΚΕΠΕ, των στελεχών του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων καθώς και των πρώην Υπουργών Μ. Βορίδη και Ελ. Αυγενάκη, δεν περιορίστηκε σε αδράνεια ή αμέλεια, αλλά περιλάμβανε πράξεις και παραλείψεις που επιβάλλεται να αποτελέσουν αντικείμενο πλήρους ποινικής διερεύνησης, τόσο για τη διασφάλιση του δημοσίου συμφέροντος όσο και για την αποκατάσταση της βαθιά κλονισμένης εμπιστοσύνης των πολιτών στους θεσμούς. Το συνολικό ποσό που απώλεσαν οι παραγωγοί αν και δεν είναι εύκολο να υπολογισθεί μια εκτίμηση το προσδιορίζει στα 634 ε ευρώ από το 2017 έως το 2024.

Ειδικότερα:

1. Το θεσμικό και οικονομικό πλαίσιο της ΚΑΠ και η κρίσιμη θέση του ΟΠΕΚΕΠΕ

Η Κοινή Αγροτική Πολιτική (ΚΑΠ), η οποία θεσπίστηκε το 1962 από τις έξι ιδρυτικές χώρες της τότε Ευρωπαϊκής Οικονομικής Κοινότητας, αποτελεί τη μακροβιότερη πολιτική της Ευρωπαϊκής Ένωσης, με βασικούς σκοπούς την εξασφάλιση επάρκειας τροφίμων σε προσιτές τιμές και με ασφάλεια για τους πολίτες, την εξασφάλιση δίκαιου βιοτικού επιπέδου για τους αγρότες και τη διατήρηση των φυσικών πόρων με σεβασμό στο περιβάλλον. Στη σύγχρονη εκδοχή της, η ΚΑΠ δίνει ιδιαίτερη έμφαση στη βιωσιμότητα, στη στήριξη ακμαίων αγροτικών περιοχών και στην αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής.

Στο πολυετές δημοσιονομικό πλαίσιο της Ε.Ε. 2021–2027 προβλέπεται προϋπολογισμός ύψους 336,4 δισ. ευρώ για την ΚΑΠ, εκ των οποίων ποσό 19,6 δισ. ευρώ αφορά την Ελλάδα. Κατ' έτος καταβάλλονται ενισχύσεις περίπου 3 δισ. ευρώ, οι οποίες, σύμφωνα με τα στοιχεία που παρατίθενται στο υλικό, αντιστοιχούν περίπου στο 43% του συνολικού εισοδήματος των αγροτών. Επομένως, η ορθή λειτουργία του εθνικού μηχανισμού πληρωμών και ελέγχων αποτελεί κρίσιμο παράγοντα τόσο για τη δημοσιονομική ασφάλεια της χώρας όσο και για τη βιωσιμότητα του πρωτογενούς τομέα.

Ο Οργανισμός Πληρωμών και Ελέγχου Κοινοτικών Ενισχύσεων Προσανατολισμού και Εγγυήσεων (ΟΠΕΚΕΠΕ) είναι νομικό πρόσωπο ιδιωτικού δικαίου του δημοσίου τομέα, το οποίο συστάθηκε με τον Ν. 2637/1998 και λειτουργεί από 1.9.2001, τελώντας, μέχρι τον Δεκέμβριο του 2025 που μεταφέρθηκε στην ΑΑΔΕ, υπό τον άμεσο έλεγχο και την εποπτεία του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων (ΥΠΑΑΤ), ο οποίος διόριζε τον Πρόεδρο και το Διοικητικό Συμβούλιο.

Ο ΟΠΕΚΕΠΕ έλαβε οριστική διαπίστευση ως οργανισμός πληρωμών στις 2.9.2002 και από το 2005 είναι ο μοναδικός φορέας στην Ελλάδα με ευθύνη για τις επιδοτήσεις της ΚΑΠ, διαχειριζόμενος τις ενισχύσεις των δύο γεωργικών ταμείων ΕΓΤΕ και ΕΓΤΑΑ, καθώς και του Ευρωπαϊκού Ταμείου Αλιείας. Συγκεκριμένα έχει την ευθύνη του ελέγχου και της καταβολής κοινοτικών επιδοτήσεων 3 δισ. Περίπου ετησίως σε 900.000 δικαιούχους.

Στους καταστατικούς σκοπούς του Οργανισμού περιλαμβάνονται όχι μόνο η διαχείριση και καταβολή των πιστώσεων, αλλά και η πρόληψη και πάταξη ατασθαλιών, η ανάκτηση αχρεωστήτως ή παρανόμως καταβληθέντων ποσών, η τήρηση αρχείων, η αναγνώριση/εκκαθάριση πληρωμών, η διενέργεια κάθε είδους ελέγχων νομιμότητας και η επιβολή κυρώσεων, όπου απαιτείται.

Η οργανωτική δομή περιλαμβάνει κεντρική υπηρεσία και έξι περιφερειακές διευθύνσεις. Ιδίως κρίσιμες, σύμφωνα με το αποδεικτικό υλικό, εμφανίζονται η Διεύθυνση Τεχνικών Ελέγχων (σχεδιασμός/αξιολόγηση τεχνικών ελέγχων κ.λπ.) και η Διεύθυνση Άμεσων Ενισχύσεων & Αγοράς (διαχείριση ενισχύσεων, έκδοση πληρωμών, έλεγχος εγγράφων, προτάσεις ανάκτησης αχρεωστήτως). Κατά δε τον κρίσιμο χρόνο της υπό κρίση υπόθεσης εφαρμόζεται κυρίως ο Κανονισμός (ΕΕ) 1307/2013 της 17.12.2013 για τους κανόνες άμεσων ενισχύσεων στο πλαίσιο της ΚΑΠ.

2. Οι μόνιμοι βοσκότοποι, το LPIS και το πρόβλημα επιλεξιμότητας (2009–2014)

Οι μόνιμοι βοσκότοποι στην Ελλάδα είναι κυρίως δημόσια γη. Έως το 2009 η διαχείριση και διάθεσή τους είχε ανατεθεί στην τοπική αυτοδιοίκηση, η οποία τους διέθετε στους κτηνοτρόφους της περιοχής ανάλογα με το ζωικό τους κεφάλαιο, με πρακτικές που εξασφάλιζαν δημοσιότητα και έλεγχο.

Το 2009 ο ΟΠΕΚΕΠΕ εφάρμοσε σύστημα εντοπισμού αγροτεμαχίων (LPIS), δηλαδή χωρική βάση δεδομένων για την ταυτοποίηση και διαχείριση αγροτεμαχίων στο πλαίσιο των άμεσων ενισχύσεων. Έκτοτε, η κατανομή των δημόσιων βοσκοτόπων όφειλε να γίνεται μέσω LPIS με γεωχωρική απεικόνιση.

Η εξέλιξη αυτή συνδέθηκε με διαφωνία της Ελλάδας με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή σχετικά με τον ορισμό του «μόνιμου βοσκότοπου», καθώς η ερμηνεία της Γενικής Διεύθυνσης Γεωργίας και Αγροτικής Ανάπτυξης (DG Agri) θεωρούσε επιλέξιμες αποκλειστικά περιοχές με χόρτα και ποώδη φυτά, αποκλείοντας εκτάσεις με θαμνώδη/ξύλωδη βλάστηση, που χαρακτηρίζουν τον μεσογειακού τύπου βοσκότοπο.

Η Επιτροπή διενήργησε τρεις ελέγχους για τις δαπάνες των ετών 2009–2013 και επέβαλε κατ' αποκοπή διορθώσεις άνω των 460 εκατ. ευρώ, για τεχνικούς λόγους, κυρίως λόγω απόρριψης εκτάσεων που δεν ταίριαζαν στον ορισμό που αυτή είχε υιοθετήσει για τους επιλέξιμους βοσκότοπους, με συνέπεια να αποκλειστούν μεγάλες εκτάσεις και να προκύψει αδυναμία ενεργοποίησης δικαιωμάτων πληρωμής για πραγματικούς κτηνοτρόφους.

Η ελληνική πλευρά, υπό το βάρος του προβλήματος, εκπόνησε σχέδιο δράσης (Action Plan) που εγκρίθηκε το 2012 και ολοκληρώθηκε το 2014, με αποτέλεσμα τη μείωση σχεδόν 50% της επιλέξιμης έκτασης βοσκοτόπων, επιδεινώνοντας τη δυνατότητα ενεργοποίησης δικαιωμάτων από κτηνοτρόφους ιδίως ορεινών περιοχών.

3. Η «τεχνική λύση» του 2014: προσωρινό μέτρο για πραγματικούς κτηνοτρόφους

Το πραγματικό πρόβλημα ενεργοποίησης δικαιωμάτων από πραγματικούς κτηνοτρόφους οδήγησε στην υιοθέτηση της λεγόμενης «τεχνικής λύσης» με υπουργική απόφαση 221/22172/2014 (ΦΕΚ Β' 3464/23-12-2014).

Η αρχική σύλληψη και εφαρμογή της «τεχνικής λύσης» είχε βασικά χαρακτηριστικά:

α) στόχευε στην κάλυψη της έλλειψης επιλέξιμων βοσκοτόπων που προκλήθηκε από τον ευρωπαϊκό ορισμό,

β) προέβλεπε κατανομή μέσω γεωχωρικής τεχνολογίας άλλης επιλέξιμης δημόσιας γης στους Έλληνες κτηνοτρόφους, λαμβάνοντας υπόψη το ζωικό κεφάλαιο,

γ) ίσχυε ρητά μόνο για το 2014 (έτος ολοκλήρωσης του Action Plan),

δ) περιελάμβανε ανώτατο όριο κατανομής τα 330 στρέμματα,

ε) αφορούσε δανεισμό μεταξύ περιοχών σε δύο ζώνες της ηπειρωτικής χώρας,

στ) δεν επέτρεπε δανεισμό επιλέξιμων εκτάσεων μεταξύ νησιωτικών και ηπειρωτικών περιφερειών.

Επομένως, η «τεχνική λύση» του 2014 ήταν προσωρινή, εν γνώσει της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, περιορισμένη και συνδεόταν άμεσα με πραγματική κτηνοτροφική δραστηριότητα, δηλαδή αφορούσε πραγματικούς κτηνοτρόφους με αληθινό ζωικό κεφάλαιο. Σε καμία περίπτωση δηλαδή δεν μπορούσε να αποσυνδεθεί από την ύπαρξη πραγματικής κτηνοτροφικής δραστηριότητας και να λειτουργήσει ως αυτόνομο μέσο λήψης ενισχύσεων, όπως έγινε εκ των υστέρων.

4. 2015–2017: Νέος ορισμός για τους βοσκότοπους, σταδιακή ενσωμάτωση νέων εκτάσεων και δημιουργία «παραθύρων».

Με τον Κανονισμό 1307/2013 εισήχθη ευρύτερος ορισμός για τον «μόνιμο λειμών και μόνιμο βοσκότοπο», που περιλάμβανε και εκτάσεις με άλλα είδη όπως θάμνοι και δέντρα υπό προϋποθέσεις, καθώς και την πρόβλεψη να είναι εφικτό να περιλαμβάνεται γη που εντασσόταν σε τοπικές πρακτικές βόσκησης.

Κατόπιν αυτής της εξέλιξης, η ιδιωτική εταιρεία «NERCO N. Χλύκας» ανέλαβε τη χαρτογράφηση των περιοχών της Ελλάδας όπου ήταν καθιερωμένες τοπικές πρακτικές βόσκησης, την εκτίμηση της βοσκοϊκανότητας και του φόρτου βόσκησης καθώς και τη δημιουργία γεωχωρικής βάσης, με αποτέλεσμα να εντοπιστούν περιθώρια αύξησης επιλέξιμων εκτάσεων σε όλους τους νομούς της Ελλάδας.

Ωστόσο, κατά τα αναφερόμενα, η ενσωμάτωση νέων επιλέξιμων περιοχών στο LPIS υπήρξε μερική, σταδιακή και χωρίς επαρκή δημοσιότητα, γεγονός που επέτρεψε σε πρόσωπα με πρόσβαση σε πληροφόρηση να επιχειρήσουν να εξαπατήσουν τα ευρωπαϊκά ταμεία μέσω κατασκευασμένων τίτλων νομής ή ψευδών δηλώσεων κατοχής επί των προσδιορισμένων εκτάσεων, ώστε να αποκτήσουν δικαιώματα πληρωμής από το εθνικό απόθεμα.

Παράλληλα, με τον Ν. 4351/2015 επανακαθορίστηκε η έννοια του μόνιμου βοσκότοπου, προβλέφθηκε κατάρτιση σχεδίων διαχείρισης βόσκησης από Περιφέρειες έως 31.12.2019, πλην όμως τα σχέδια αυτά δεν έχουν καταρτιστεί επί μία δεκαετία, με συνέπεια να παρατείνεται διαρκώς μεταβατικό καθεστώς προσωρινών κατανομών.

5. Η ΚΥΑ 873/55993/2015 και ο κανόνας της τοπικότητας: ρητές απαγορεύσεις και σαφές πλαίσιο νομιμότητας

Από το 2015 και μέχρι την τροποποίησή της τον Οκτώβριο 2021, η κατανομή επιλέξιμων βοσκοτόπων βασίστηκε στην ΚΥΑ 873/55993/2015 (ΦΕΚ Β' 942/26.5.2015), η οποία χώρισε τη χώρα σε Περιφέρειες/Χωρικές Ενότητες και επέτρεψε κατανομή μόνο εντός της Περιφέρειας εγκατάστασης του κτηνοτρόφου, ή για μετακινούμενους κτηνοτρόφους μεταξύ Περιφερειών της ηπειρωτικής χώρας, υπό όρους.

Ιδίως, προβλεπόταν ρητά ότι τυχόν απόθεμα βοσκοτόπων που εντοπίζεται στη νησιωτική Ελλάδα και στην Κρήτη δεν μπορούσε να κατανεμηθεί σε κτηνοτρόφους με έδρα εκμετάλλευσης σε άλλο νησί ή σε χωρική ενότητα της ηπειρωτικής Ελλάδας.

Προβλέπονταν επίσης σαφή κριτήρια προτεραιότητας: πρώτα οι κτηνοτρόφοι της Τοπικής/Δημοτικής Κοινότητας, έπειτα όμορων κοινοτήτων, και μόνο κατόπιν εντός των ορίων της Χωρικής Ενότητας ή του ίδιου νησιού (για νησιωτικές περιοχές).

Συνεπώς, κατά το διάστημα ισχύος της ΚΥΑ 873/2015, κάθε κατανομή βοσκοτόπων εκτός Χωρικής Ενότητας, και ιδίως κατανομή προς παραγωγούς της Κρήτης σε Χωρικές Ενότητες της ηπειρωτικής Ελλάδας ή σε άλλα νησιά, ήταν ευθέως παράνομη.

6. Η μετατροπή του μεταβατικού εργαλείου της τεχνικής λύσης σε μηχανισμό: 2016–2019

Το 2017 το Άρθρο 4 του Κανονισμού 1307/2013 τροποποιήθηκε με τον Κανονισμό 2393/2017, ενσωματώνοντας και τον βοσκοτόπο μεσογειακού τύπου. Ο νέος ορισμός περιλάμβανε γη που καλλιεργείται με ποώδη φυτά φυσικά ή με σπορά, και που δεν έχει συμπεριληφθεί στην αμειψισπορά της εκμετάλλευσης για τουλάχιστον πέντε έτη, γη που δεν έχει οργωθεί για πέντε έτη ή περισσότερο μπορεί να περιλαμβάνει και θάμνους ή/και δέντρα που μπορούν να βόσκονται και που παράγουν ζωοτροφή, υπό την προϋπόθεση ότι η ποώδης βλάστηση παραμένει κυρίαρχη. Επιπλέον, τα κράτη μέλη μπορούν να θεωρούν ως μόνιμους λειμώνες και γη που βόσκεται και εντάσσεται σε καθιερωμένες τοπικές πρακτικές.

Ο ως άνω ορισμός έδινε την δυνατότητα στις ελληνικές αρχές να επανεπεντάξουν σχεδόν 10.000.000 στρέμματα μεσογειακού τύπου βοσκοτόπων που είχαν απενταχθεί βάσει του προηγούμενου εσφαλμένου ορισμού της Κομισιόν. Ωστόσο, αντί να δοθεί μόνιμη λύση, οι νέες περιοχές εντάχθηκαν σταδιακά, χωρίς διαφάνεια και άρχισαν να δηλώνονται από πρόσωπα με κεντρική πληροφόρηση και εσωτερική γνώση. Η υπουργική απόφαση του 2015 καταστρατηγήθηκε με τρόπο ώστε σε περιοχές με έλλειψη επιλέξιμων εκτάσεων, λόγω των συνεχώς και αφύσικα αυξανόμενων δηλώσεων ζωικού κεφαλαίου, να εμφανίζεται το φαινόμενο κάποιοι να αποκτούν τις αναγκαίες εκτάσεις για να πληρωθούν υποβάλλοντας αιτήσεις για την κατανομή δημόσιων βοσκοτόπων από άλλες περιοχές της χώρας, ακόμη και εκατοντάδες χιλιόμετρα μακριά. Αυτό τα επόμενα χρόνια έγινε εμφανές σε όλους τουλάχιστον μέσα στον ΟΠΕΚΕΠΕ, αλλά κανένας δεν το αντιμετώπισε.

Το 2016 ο Πρόεδρος του ΟΠΕΚΕΠΕ Αθανάσιος Καπρέλης εισηγήθηκε και ο Υπουργός Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων της κυβέρνησης ΣΥ.ΡΙΖ.Α. – ΑΝ.ΕΛΛ. Ευάγγελος Αποστόλου αποδέχθηκε την κατανομή 8.000 εκταρίων δημόσιων βοσκοτόπων σε αγρότες της Κρήτης από την Πελοπόννησο και 1.900 εκταρίων σε αγρότες της Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης -από τη Δυτική Μακεδονία. Το ίδιο συνέβη και το 2017 και 2018, με περισσότερες περιοχές και μεγαλύτερες κατανομές.

Την περίοδο 2016–2019 συνέβαλαν καθοριστικά στη μετάλλαξη της «τεχνικής λύσης» και του συστήματος κατανομών οι εξής παράγοντες:

α) Η κατανομή δικαιωμάτων από το Εθνικό Απόθεμα σε «νεοεισερχόμενους» και όχι μόνο σε νέους αγρότες.

β) Η παραβίαση του κανόνα ότι δεν χορηγούνται/ενεργοποιούνται δικαιώματα σε Περιφέρεια διαφορετική από εκείνη που χορηγήθηκαν, βάσει του οποίου για παράδειγμα, στους κτηνοτρόφους της Κρήτης δεν επιτρεπόταν να κατανεμηθούν βοσκότοποι που βρίσκονται σε άλλο νησί ή στην ηπειρωτική χώρα.

γ) Η πλασματική και αφύσικη αύξηση δηλώσεων ζωικού κεφαλαίου σε ορισμένες περιοχές, η οποία οδήγησε σε αυξημένη κατανομή μέσω της τεχνικής λύσης.

δ) Η σταδιακή εισαγωγή νέων εκτάσεων από τον ευρύτερο ορισμό (2017) χωρίς διαφάνεια, γίνονται αντιληπτές από ορισμένα ΚΥΔ και προτείνονται από αυτά, ώστε να συμπεριληφθούν στις αιτήσεις ως βοσκότοποι σε καλή γεωργική κατάσταση και να δηλωθούν ως δήθεν ιδιωτικές στα Ε9.

ε) Η προσθήκη ιδιωτικών εκτάσεων (κυρίως σε νησιά) που δεν δηλώνονταν από ιδιοκτήτες στις δημόσιες εκτάσεις.

στ) Η κατανομή δημόσιων βοσκοτόπων περιλαμβάνει κατόχους δικαιωμάτων εθνικού αποθέματος χωρίς ζώα.

ζ) Η έλλειψη ουσιαστικών ελέγχων σε δικαιώματα/βοσκότοπους χωρίς ζώα.

Με τον τρόπο αυτό η «τεχνική λύση» και οι κατανομές κατέληξαν να εξυπηρετούν την είσπραξη ενισχύσεων ανεξάρτητα από πραγματική κτηνοτροφική δραστηριότητα, με συνέπεια να πλήττεται η αρχή ότι οι ενισχύσεις προορίζονται για γεωργική δραστηριότητα από ενεργούς αγρότες.

7. Το 2019 ως σημείο καμπής

Μετά την ανάληψη της εξουσίας από τη Νέα Δημοκρατία, η πρώτη απόφαση κατανομής δημοσίων βοσκοτόπων ελήφθη τον Σεπτέμβριο 2019 και αποτέλεσε σημείο καμπής, διότι δεν συνέχισε απλώς τις προηγούμενες αποκλίσεις αλλά τις

πολλαπλασίασε, επεκτείνοντας την πρακτική κατανομών εκτός νόμιμης χωρικής αναφοράς σε πολύ μεγάλη κλίμακα, επιτρέποντας την διασπάθιση ευρωπαϊκών πόρων που προορίζονταν για τους πραγματικούς παραγωγούς με αποτέλεσμα τον παράνομο πλουτισμό ενός οργανωμένου κυκλώματος απάτης και ψευδών δηλώσεων.

Η σχετική κατανομή για τους παραγωγούς της Κρήτης, η οποία προτάθηκε από τον Πρόεδρο του ΟΠΕΚΕΠΕ Αθανάσιο Καπρέλη και εγκρίθηκε από τον Υπουργό Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων Μ. Βορίδη, με το 70688/18.9.2019 έγγραφο, περιελάμβανε τεράστιες εκτάσεις: 483.950 στρέμματα στη Δυτική Μακεδονία, 381.400 στην Πελοπόννησο, 85.850 στην Κάρπαθο, 29.170 στην Κω και 89.020 στη Ρόδο, δηλαδή συνολικά περισσότερα από 1.000.000 στρέμματα, τα οποία παρανόμως κατανεμήθηκαν σε περιοχές εκτός Κρήτης, δεδομένου ότι η τεχνική λύση βάσει της Υ.Α. που την θέσπισε προέβλεπε κατανομή βοσκοτόπων μόνο εντός της Περιφέρειας εγκατάστασης του κτηνοτρόφου ή μετακινούμενων κτηνοτρόφων μεταξύ Περιφερειών της ηπειρωτικής χώρας.

Με τον τρόπο αυτό δόθηκε δυνατότητα σε χιλιάδες φερόμενους κτηνοτρόφους από την Κρήτη να δηλώσουν βοσκοτόπια σε περιοχές με τις οποίες δεν είχαν καμία απολύτως σχέση.

Η απόφαση αυτή κατανομής προς τους δικαιούχους ειδικά της Κρήτης έκτασης εκτός Κρήτης, η οποία ήταν 25 φορές μεγαλύτερη από την προηγουμένως κατανεμηθείσα, εξίσου παρανόμως, το 2018, που ήταν 40.000 στρέμματα στην Πελοπόννησο, αντικειμενικά διευκόλυνε την παράνομη δράση κυκλωμάτων, πολλαπλασίασε το παράνομο οικονομικό όφελος και προκάλεσε αντίστοιχη περιουσιακή βλάβη τόσο στην Ε.Ε. όσο και στους ενεργούς γεωργούς/κτηνοτρόφους, οι οποίοι έβλεπαν τα δικαιώματά τους να μειώνονται.

Στο σημείο αυτό σημειώνουμε ότι το 2019 και 2020, το Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης δικαίωσε την Ελλάδα σχετικά με την ερμηνεία του όρου «μόνιμος βοσκότοπος» περιλαμβάνοντας και τον μεσογειακό βοσκότοπο και η Ευρωπαϊκή Επιτροπή επέστρεψε τις δημοσιονομικές διορθώσεις ύψους 460 εκ ευρώ που είχε επιβάλει την περίοδο 2009 -2012. Όμως, οι νέες επιλέξιμες περιοχές δεν εντάχθηκαν οργανωμένα και μαζικά στο LPIS του ΟΠΕΚΕΠΕ, καθώς ο Πρόεδρος του Οργανισμού Γρηγόριος Βάρρας, που εντόπισε και επεσήμανε αυτά τα θέματα σκοπεύοντας να

σταματήσει την εφαρμογή της «τεχνικής λύσης», αντικαταστάθηκε λίγο μετά από τον Θεοφάνη Παππά.

Ο Γρ. Βάρρας διορίστηκε στην θέση του Προέδρου του ΟΠΕΚΕΠΕ στις 15.11.2019 και παρέμεινε στην θέση αυτή έως τις 10.11.2020, όταν ο Υπουργός ΑΑΤ Μ. Βορίδης ζήτησε την παραίτησή του. Δύο μήνες πριν την απομάκρυνσή του είχε αποστείλει τα υπ' αριθ. 55940/8.9.2020 και 60996/28.9.2020 έγγραφα προς τον Υπουργό, με τα οποία του επεσήμανε τα ανωτέρω ζητήματα. Όπως ανέφερε στην από 29.11.2024 ένορκη κατάθεσή του, είχε αποφασίσει να μην προτείνει προς τον Υπουργό την κατανομή βοσκοτόπων βάσει της ως άνω πρακτικής για το 2020, ενώ στο δεύτερο από τα ως άνω έγγραφα υπονοεί ότι αντιμετώπισε απόπειρες επιβολής αυτής της λύσης.

8. Καταστρατήγηση του Εθνικού Αποθέματος: δικαιώματα χωρίς ζώα και επιδότηση των μισθωτηρίων συμβολαίων

Στο πλαίσιο της ΚΑΠ, δικαιώματα πληρωμής δύνανται να χορηγούνται και από το Εθνικό Απόθεμα. Το άρθρο 30 του Κανονισμού 1307/2013 επιβάλλει αντικειμενικά κριτήρια, ίση μεταχείριση, αποφυγή στρεβλώσεων και στόχευση σε νέους αγρότες και αγρότες που ξεκινούν γεωργική δραστηριότητα.

Η εφαρμογή των κανόνων αυτών στην Ελλάδα έγινε μέσω των ΥΑ 104/7056/22.1.2015 και 1930/81861/14.8.2015, βάσει των οποίων ο ΟΠΕΚΕΠΕ είναι υπεύθυνος για την καταμέτρηση, την κατανομή και τη διαχείριση των βασικών δικαιωμάτων πληρωμών από το εθνικό απόθεμα.

Οι ανωτέρω ρυθμίσεις του 2015 επέτρεψαν πρακτικά, για πρώτη φορά, σε πρόσωπα που εμφανίζονταν ως νέοι αγρότες ή νεοεισερχόμενοι να αιτούνται κατανομή βοσκοτόπων και δικαιωμάτων από το Εθνικό Απόθεμα δηλώνοντας «γη σε καλή γεωργική κατάσταση» ακόμη και χωρίς ζώα, εκμεταλλευόμενοι το γεγονός ότι ο ΟΠΕΚΕΠΕ δεν θα διενεργούσε αποτελεσματικούς ελέγχους σχετικά με τη νόμιμη κατοχή των δηλωθεισών εκτάσεων.

Οργανωμένες ομάδες αιτούντων που είχαν πρόσβαση σε πληροφορίες για διαθέσιμες εκτάσεις που δεν δηλώνονταν από άλλους, προχώρησαν μέσω ψευδών μισθωτηρίων ή παραχωρητηρίων ή δανείων χρήσης, σε δηλώσεις βοσκοτόπων που στην

πραγματικότητα δεν ήταν επιλέξιμοι χωρίς βόσκηση, ενεργοποιώντας παρανόμως δικαιώματα πληρωμής, χωρίς να έχουν καμία παραγωγική δραστηριότητα.

Αυτό ήταν κοινή γνώση σε όλα τα εμπλεκόμενα άτομα, τόσο από την μεριά των αιτούντων και των ΚΥΔ, όσο και των υπευθύνων του ΟΠΕΚΕΠΕ, με αποτέλεσμα όλες αυτές τις περιπτώσεις αυτό που επιδοτούνταν δεν ήταν κάποια γεωργική δραστηριότητα, αλλά τα ίδια τα συμβόλαια μίσθωσης, καθώς αυτή ήταν και η μόνη πραγματική οικονομική δραστηριότητα που λάμβανε χώρα. Η πρακτική αυτή ήταν παράνομη εν γνώσει όλων των εμπλεκομένων και συνιστούσε καταστρατήγηση της ευρωπαϊκής νομοθεσίας που επέβαλε την επιδότηση πραγματικής δραστηριότητας, με στόχο την ωφέλεια πραγματικών αγροτών, την πραγματική είσοδο νέων παραγωγών στην γεωργική δραστηριότητα και την ωφέλεια των τοπικών κοινωνιών. Αντιθέτως, η παράνομη αυτή δραστηριότητα ελάμβανε χώρα προς οικονομική βλάβη των αληθινά ενεργών παραγωγών, οι οποίοι υφίσταντο αντίστοιχη μείωση των δικών τους πληρωμών.

Επιπλέον, υπήρχαν πολλές περιπτώσεις όπου το ίδιο αγροτεμάχιο εμφανίζεται σε διαφορετικές χρονιές άλλοτε ως ιδιωτικό και άλλοτε ως δημόσιο (για τεχνική λύση), ενώ εφαρμόζονταν και πρακτικές μεταβίβασης δικαιωμάτων ώστε να δυσχεραίνεται η ιχνηλάτηση.

Από το σύνολο λοιπόν των στοιχείων, υπάρχουν αποχρώσεις ενδείξεις περί ύπαρξης ενός οργανωμένου και μεγάλης κλίμακας εγκληματικού σχεδίου κατάχρησης κοινοτικών πόρων, στο οποίο συμμετείχαν στελέχη του ΟΠΕΚΕΠΕ, του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, και πιστοποιημένα Κέντρα Υποδοχής Δηλώσεων με ερευνώμενη συμμετοχή των ιδιωτικών εταιρειών – τεχνικών συμβούλων του ΟΠΕΚΕΠΕ.

9. Η περίοδος Βάρρα (2019–2020): έναρξη ουσιαστικών ελέγχων, εσωτερική αντίδραση και αυστηροποίηση διαδικασιών

Ο Γρηγόριος Βάρρας διορίστηκε Πρόεδρος ΟΠΕΚΕΠΕ στις 15.11.2019. Όπως ο ίδιος ο Γρ. Βάρρας αναφέρει, αποτέλεσε προσωπική επιλογή του Πρωθυπουργού, ενώ μετά την απομάκρυνσή του από τον ΟΠΕΚΕΠΕ ανέλαβε θέση Συμβούλου του Πρωθυπουργού. Αμέσως μετά την ανάληψη των καθηκόντων του, άρχισε να δέχεται

καταγγελίες για παρανομίες στην κατανομή του εθνικού αποθέματος με εμπλοκή διοίκησης και υπαλλήλων του ΟΠΕΚΕΠΕ, του τεχνικού συμβούλου και συγκεκριμένων ΚΥΔ.

Από το καλοκαίρι 2020 αποφάσισε να εκκινήσει στοχευμένους δειγματοληπτικούς ελέγχους για να ελέγξει τη βασιμότητα των καταγγελιών και να λάβει μέτρα περιορισμού της κλοπής των κοινοτικών πόρων και της βλάβης των νόμιμων δικαιούχων παραγωγών και κτηνοτρόφων. Οι έλεγχοι αυτοί διατάχθηκαν υπό άκρα μυστικότητα καθώς δεν ενημέρωσε σχετικά ούτε την αρμόδια Διεύθυνση Τεχνικών Ελέγχων της Αθανασίας Ρέππα για να αποφύγει διαρροές και παρεμβάσεις από τον πρώτο αντιπρόεδρο του ΟΠΕΚΕΠΕ Δημήτριο Μελά και την ως άνω στενά συνεργαζόμενη με αυτόν Διευθύντρια Τεχνικών Ελέγχων. Εξηγεί μάλιστα την απόφασή του αυτή με το αιτιολογικό ότι ο Δημήτριος Μελάς ήταν προσωπική επιλογή του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων Μαυρουδή Βορίδη για την θέση του Αντιπροέδρου του ΟΠΕΚΕΠΕ και προνομιακός συνομιλητής τόσο αυτού όσο και του Διευθυντή του Γραφείου του Θεοδόση Αθανασά, καθώς και του Γενικού Γραμματέα του ΥΠΑΑΤ Γεωργίου Στρατάκου που επίσης ήταν προσωπική επιλογή του Μ. Βορίδη, όπως και ο τότε Γενικός Διευθυντής του ΟΠΕΚΕΠΕ Απόστολος Λαμπρόπουλος (βλ. από 28.11.2024 ένορκη κατάθεση Γρ. Βάρρα).

Δηλαδή ο κ. Βάρρας προσπάθησε να φέρει εις πέρας υπό άκρα μυστικότητα τους εν λόγω ελέγχους, αποκρύπτοντάς τους πάση θυσία από το άμεσο περιβάλλον του ΥΠΑΑΤ Μ. Βορίδη για λόγους που ο ίδιος σαφώς καταδεικνύει και που προδήλως πρέπει να διερευνηθούν περαιτέρω, με δεδομένο μάλιστα ότι λίγες εβδομάδες αργότερα κατ' ουσία εκδιώχθηκε, όπως δηλώνει, από τον ΟΠΕΚΕΠΕ.

Στις 4.9.2020 ο Γ. Βάρρας διέταξε ελέγχους σε 99 ΑΦΜ δικαιούχων πληρωμών του εθνικού αποθέματος για τα έτη 2019-2020 και όρισε μία πενταμελή ελεγκτική ομάδα υπαλλήλων του ΟΠΕΚΕΠΕ να εκτελέσει τον έλεγχο. Στα εν λόγω ΑΦΜ περιλαμβάνονταν και αρκετά ανήκοντα στην οικογένεια του Γ. Ξυλούρη, προσώπου που όπως προκύπτει από την συνεκτίμηση του αποδεικτικού υλικού και ιδίως των τηλεφωνικών του συνδιαλέξεων, ανήκε στο περιβάλλον του Μ. Βορίδη και είχε στενή σχέση με άμεσους συνεργάτες του.

Όταν πληροφορήθηκαν την διενέργεια των ελέγχων οι ως άνω Δ. Μελάς και Αθ. Ρέππα υπήρξαν έντονης αντιδράσεις. Ειδικότερα η κ. Ρέππα αντιδρούσε τόσο ως προς την

συμμετοχή ορισμένων ελεγκτών στην επιτροπή ελέγχου, των οποίων ζητούσε την απομάκρυνση τους από αυτήν, ενώ τόσο η ίδια όσο και ο Δ. Μελάς αντιδρούσαν ιδιαίτερα στο σημείο της εντολής ελέγχου, σύμφωνα με το οποίο η επιτροπή θα έλεγχε το αν υπήρξε κάποιου είδους συστηματική καταστρατήγηση ή ελλείψεις στην διαδικασία που την επέτρεψαν και σε ποιες άλλες περιπτώσεις θα έπρεπε να επεκταθεί ο έλεγχος προς διασφάλιση του δημοσίου συμφέροντος.

Ο κ. Βάρρας φαίνεται πως προσωρινά πείσθηκε ότι η εντολή του θα καθυστερούσε τον έλεγχο με αποτέλεσμα κατόπιν απαίτησης της κ. Ρέππα η ομάδα ελέγχου να αυξηθεί από 5 σε 11 μέλη και ο έλεγχος να περιοριστεί μόνο οπτικό διοικητικό έλεγχο των εγγράφων και μόνο για το έτος 2020. Σύμφωνα με την κατάθεση του Γρ. Βάρρα (28.11.2024), ο πίνακας ελέγχου που προετοιμάστηκε από τη Διεύθυνση Τεχνικών Ελέγχων περιόριζε το αντικείμενο των ελεγκτών σε συγκεκριμένα, τυπικού χαρακτήρα στοιχεία, τα οποία δεν επαρκούσαν για την ουσιαστική ανίχνευση παρατυπιών. Περαιτέρω, η μη ενσωμάτωση πρόσθετων διασταυρωτικών και ουσιαστικών ελέγχων συνέβαλε στη διατήρηση ενός σταθερού και προβλέψιμου πλαισίου ελέγχου, το οποίο μπορούσε να καλύπτεται τυπικά χωρίς να αποκαλύπτονται πιθανές παραβάσεις.

Ενδεικτική της εσωτερικής έντασης που προκάλεσαν οι έλεγχοι είναι η ανταλλαγή εγγράφων της 6.11.2020 μεταξύ του τότε Αντιπροέδρου Δ. Μελά και του Προέδρου Γρ. Βάρρα. Με τα υπ' αριθ. 72439 και 72952 έγγραφά του, ο Αντιπρόεδρος διαμαρτυρήθηκε για τη διενέργεια ελέγχων χωρίς προηγούμενη ενημέρωσή του και αμφισβήτησε τη σχετική αρμοδιότητα του Προέδρου. Ο Γρ. Βάρρας, με το υπ' αριθ. 73127/6.11.2020 έγγραφό του, απάντησε ότι οι έλεγχοι διενεργήθηκαν κατόπιν καταγγελιών και ανάλυσης κινδύνου σε πανελλαδική κλίμακα, επισημαίνοντας ότι έως τότε δεν του είχαν κοινοποιηθεί σχέδια ή αποτελέσματα ελέγχων από τη Διεύθυνση Τεχνικών Ελέγχων, και προειδοποιώντας ότι τυχόν εκ των υστέρων παρεμβάσεις σε υποθέσεις που είχαν διαβιβαστεί στη Δικαιοσύνη θα συνιστούσαν πειθαρχικό και ποινικό ζήτημα.

Στις 23.9.2020 η συντονίστρια της ομάδας ελέγχου Καλλιόπη Αδαμοπούλου παρέδωσε στον Γ. Βάρρα τον φάκελο των εν λόγω ελέγχων, μεταξύ των οποίων περιλαμβανόταν και ένας σφραγισμένος φάκελος απευθυνόμενος στον ίδιο τον Γ. Βάρρα από το μέλος της ομάδας ελέγχου Παρασκευή Τυχεροπούλου.

Η συγκεκριμένη υπάλληλος διεξήγαγε έρευνα όχι μόνο για το 2020 αλλά σε βάθος πενταετίας και για τα 99 ΑΦΜ, επεκτεινόμενη όχι μόνο σε μακροσκοπικό διοικητικό έλεγχο των εγγράφων, αλλά σε πλήρη ανάλυση και σύγκριση όλων των δικαιολογητικών. Με τον τρόπο αυτό εντόπισε περιπτώσεις συστηματικής απάτης σχετικά με τη διανομή του εθνικού αποθέματος, οι οποίες δεν εντοπίζονταν στον οπτικό έλεγχο.

Η έκθεση της Π. Τυχεροπούλου αποτυπώνει σειρά συγκεκριμένων και τεκμηριωμένων ευρημάτων, τα οποία συγκλίνουν στην ύπαρξη οργανωμένου μηχανισμού καταστρατήγησης του θεσμικού πλαισίου των αγροτικών ενισχύσεων, με σκοπό τη συστηματική λήψη επιδοτήσεων από μη δικαιούχα πρόσωπα.

Εντοπίστηκαν επαναλαμβανόμενες μισθώσεις δήθεν ιδιωτικών βοσκοτόπων σε απομακρυσμένες περιοχές, χωρίς καμία πραγματική σχέση των αιτούντων με τις εκτάσεις, διαδοχική εναλλαγή των ίδιων χαρτογραφικών βοσκοτοπικών υποβάθρων μεταξύ διαφορετικών προσώπων σε συνεχόμενα έτη, χρήση τυπικών συμφωνητικών για ενεργοποίηση δικαιωμάτων ως «γη σε καλή γεωργική κατάσταση» χωρίς ζώα και χωρίς άσκηση οποιασδήποτε γεωργικής δραστηριότητας, καθώς και συγκέντρωση μεγάλου αριθμού αιτήσεων σε συγκεκριμένα ΚΥΔ ή μέσω διαδικτυακής υποβολής, στοιχείο που υποδηλώνει συντονισμένη τεχνική καθοδήγηση.

Από τον έλεγχο 99 ΑΦΜ προέκυψε ότι, στη μεγάλη τους πλειοψηφία, οι εκτάσεις που εμφανίζονταν ως ιδιωτικοί βοσκότοποι είχαν έως και τα έτη 2018–2019 χαρακτηριστεί και χρησιμοποιηθεί ως δημόσιες εκτάσεις, εντασσόμενες στην «τεχνική λύση» και αναδιανεμόμενες σε πραγματικούς κτηνοτρόφους βάσει αντικειμενικών κριτηρίων ζωικού κεφαλαίου. Η μεταγενέστερη εμφάνισή τους ως ιδιωτικών δεν συνοδευόταν από τεκμηριωμένη διοικητική ή ιδιοκτησιακή μεταβολή ούτε προέκυπτε ουσιαστική διασταύρωση με τα κατά τόπους δασαρχεία ή με το Κτηματολόγιο.

Εκτάσεις που μέχρι πρότινος αντιμετωπίζονταν ως δημόσιοι βοσκότοποι, κατανεμόμενοι συλλογικά μέσω της τεχνικής λύσης, εμφανίζονται κατόπιν ως ιδιωτικές, μισθωμένες από πρόσωπα εγκατεστημένα εκατοντάδες χιλιόμετρα μακριά, χωρίς κατοικία, εγκατάσταση ή πραγματική άσκηση κτηνοτροφικής δραστηριότητας στην περιοχή.

Η εξέλιξη αυτή γεννά κρίσιμα ερωτήματα: Πώς αποδεχόταν η αρμόδια υπηρεσία τον εκ των υστέρων χαρακτηρισμό δημοσίων βοσκοτόπων ως ιδιωτικών χωρίς ουσιαστικό έλεγχο των αρμόδιων δασικών και κτηματολογικών αρχών, πώς οι φερόμενοι ως κάτοχοι γνώριζαν με ακρίβεια τη λειτουργία της τεχνικής λύσης και την εξαίρεση των ιδιωτικών εκτάσεων, ώστε με τυπικά μισθωτήρια να υπερβαίνουν τους ελέγχους και να δεσμεύουν κατά βούληση συγκεκριμένες γεωχωρικές περιοχές και πώς εντοπίζονταν με ακρίβεια οι «διαθέσιμες» περιοχές με κενά από τόσο μεγάλη απόσταση και οι συγκεκριμένες χαρτογραφικές τους συντεταγμένες, από πρόσωπα χωρίς πρόσβαση στο σύστημα, γεγονός που, στις περισσότερες περιπτώσεις, δεν μπορεί να εξηγηθεί χωρίς εσωτερική πληροφόρηση ή συνδρομή από χειριστές του συστήματος.

Ιδιαίτερος αποκαλυπτικό είναι το επαναλαμβανόμενο φαινόμενο κατά το οποίο οι ίδιοι κτηνοτρόφοι εμφανίζονται αφενός να λαμβάνουν δημόσιες εκτάσεις μέσω της τεχνικής λύσης και αφετέρου να δηλώνουν ή να εμφανίζονται να ενοικιάζουν σε συγγενικά ή συνεργαζόμενα πρόσωπα, ιδιωτικούς βοσκοτόπους για τη λήψη εθνικού αποθέματος. Σε αρκετές δε περιπτώσεις τα αποκτηθέντα δικαιώματα μεταβιβάζονται ταχύτατα σε τρίτους του ίδιου κύκλου, καθιστώντας δυσχερή την ιχνηλάτηση και συγκροτώντας κλειστές, ανακυκλούμενες ομάδες δικαιούχων.

Ιδιαίτερη σημασία αποδίδεται στον τρόπο κατανομής του Εθνικού Αποθέματος κατά τα έτη 2017–2019, ο οποίος παρείχε ισχυρό οικονομικό κίνητρο για τη συγκεκριμένη πρακτική. Με ελάχιστο ή και μηδενικό πραγματικό κόστος μίσθωσης εκτάσεων, μπορούσαν να ληφθούν σημαντικά ποσά ενίσχυσης, τα οποία στη συνέχεια μεταβιβάζονταν, δημιουργώντας υπερκέρδη. Το μοντέλο αυτό εμφάνισε χαρακτηριστικά «κλειστών ομάδων» αιτούντων, με επαναλαμβανόμενα ΑΦΜ και ενδείξεις συστηματικής πίεσης προς τους ελεγκτικούς μηχανισμούς ώστε οι έλεγχοι να παραμένουν σε τυπικό και προβλέψιμο επίπεδο.

Το σύνολο των παραπάνω ευρημάτων δεν συνιστούσε απλή διοικητική δυσλειτουργία, αλλά περιέγραφε ένα μηχανισμό με ειδική τεχνική γνώση, εσωτερική πληροφόρηση και συντονισμό, με αποκλειστικό σκοπό την παράνομη άντληση κοινοτικών ενισχύσεων.

Με βάση τα ευρήματα αυτά, ο Γ. Βάρρας προχώρησε σε αυστηροποίηση της 85112/27.7.2015 εγκυκλίου ελέγχων, που έγινε με την 70332/27.10.2020 τροποποιητική εγκύκλιο, με την οποία ορίστηκε ότι δεν θα αρκεί για τον έλεγχο η

δήλωση περιουσιακής κατάστασης Ε9 των ελεγχόμενων ή απλά μισθωτήρια, αλλά θα πρέπει η νόμιμη κατοχή των βοσκοτόπων να αποδεικνύεται με «ισχυρούς νόμιμους τίτλους».

Επιπλέον, διέταξε νέους στοχευμένους ελέγχους μεταξύ άλλων με τα 63176/6.10.2020 και 70456/30.10.2020 έγγραφα του, ενώ πάγωσε πληρωμές περίπου 4.000 ΑΦΜ και κατέθεσε τις από 26.10.2020, 29.10.2020 και 2.11.2020 μηνυτήριες αναφορές κατά παντός υπευθύνου.

Είναι απολύτως σαφές, τόσο από τις μαρτυρικές καταθέσεις, όσο και από τις εκθέσεις ελέγχου, τις πράξεις δέσμευσης, τις εγκυκλίους και τις μηνυτήριες αναφορές που υπέβαλε ο ίδιος, ότι ο Γρηγόριος Βάρρας επιχείρησε να συγκρουστεί μετωπικά με ένα παγιωμένο σύστημα διαχείρισης των αγροτικών ενισχύσεων, το οποίο λειτουργούσε με όρους ανοχής, επιλεκτικού ελέγχου και συγκάλυψης της διασπάθισης των κοινοτικών ενισχύσεων.

Η απόφασή του να μην εισηγηθεί την ανανέωση της λεγόμενης «τεχνικής λύσης» για τις πληρωμές του 2020, αναγνωρίζοντας ότι είχε μετατραπεί από προσωρινό εργαλείο σε μόνιμο όχημα άντλησης παράνομων ενισχύσεων, συνιστούσε καίριο πλήγμα σε αυτό το σύστημα. Το γεγονός ότι άνω του 60% του Εθνικού Αποθέματος του 2019 κατευθύνθηκε σε μία μόνο περιφέρεια της χώρας, αποτέλεσε για τον ίδιο ένδειξη βαθιάς στρέβλωσης, την οποία επιχείρησε να ανατρέψει.

Οι πρωτοβουλίες του αυτές αποτελούσαν ευθεία απειλή στα θεμέλια της εγκληματικής ομάδας που λυμαινόταν τον ΟΠΕΚΕΠΕ. Η διενέργεια εκτεταμένων ελέγχων, η δέσμευση ύποπτων ΑΦΜ, η παράκαμψη μιας ελεγκτικής ιεραρχίας που ο ίδιος χαρακτήριζε ως προβληματική και η εκπεφρασμένη πρόθεσή του να επεκτείνει τους ελέγχους σε όλη τη χώρα και σε βάθος ετών, συνιστούσαν ευθεία απειλή για τα συμφέροντα όσων επωφελούνταν από τη διατήρηση του υφιστάμενου καθεστώτος.

Η αλληλουχία των γεγονότων, σε συνδυασμό με την από 18.11.2024 ένορκη κατάθεσή του, καταδεικνύει ότι οι ως άνω ελεγκτικές του παρεμβάσεις και η βούλησή του να ανατρέψει κατεστημένες πρακτικές αποτέλεσαν τον άμεσο λόγο της απομάκρυνσής του από την Προεδρία του ΟΠΕΚΕΠΕ.

Υπό τα δεδομένα αυτά, προκύπτει ότι η σύγκρουσή του με το εσωτερικό κατεστημένο του Οργανισμού και τα συνδεδεμένα με αυτό συμφέροντα αποτέλεσε τον καθοριστικό

παράγοντα της απομάκρυνσής του. Αν είχε αφεθεί να ολοκληρώσει το έργο του, η αποκάλυψη του μηχανισμού θα είχε επέλθει πολύ νωρίτερα, η οικονομική ζημία θα είχε περιοριστεί σημαντικά και η χώρα δεν θα είχε εκτεθεί διεθνώς.

10. Η απομάκρυνση Βάρρα

Η πορεία θεσμικής εξυγίανσης που είχε δρομολογηθεί στον ΟΠΕΚΕΠΕ κατά τη θητεία του Προέδρου Γρηγορίου Βάρρα ανεκόπη αιφνιδίως με την παραίτησή του στις 10.11.2020, η οποία, κατά τα προκύπτοντα από την αποδεικτική διαδικασία, ήταν αποτέλεσμα εξαναγκασμού από τον πρώην Υπουργό Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων Μ. Βορίδη.

Στην από 18.11.2024 ένορκη κατάθεσή του, ο Γρ. Βάρρας αποδίδει την απομάκρυνσή του από τον κ. Βορίδη στις αντιδράσεις ενός παγιωμένου συστήματος εντός και εκτός ΟΠΕΚΕΠΕ, το οποίο εναντιωνόταν στην προσπάθειά του για δικαιότερη κατανομή του Εθνικού Αποθέματος, στην ενίσχυση των ουσιαστικών ελέγχων, στη δέσμευση ύποπτων ΑΦΜ μέχρι την ολοκλήρωση των ελέγχων, στη θεσμική θωράκιση της διαδικασίας πληρωμών και στον περιορισμό της εξάρτησης του Οργανισμού από τον τεχνικό σύμβουλο και συγκεκριμένους εξωτερικούς φορείς.

Ιδίως, σύμφωνα με την κατάθεσή του, έντονες αντιδράσεις προκάλεσε η πρωτοβουλία του να αναμορφώσει τη διαδικασία επιλογής τεχνικού συμβούλου για το έτος 2021, μέσω διαγωνιστικής διαδικασίας που θα διασφάλιζε συνθήκες ευρύτερου ανταγωνισμού και διαφάνειας. Μάλιστα, στη δικογραφία της Ευρωπαϊκής Εισαγγελίας περιλαμβάνονται έγγραφα του ιδίου προς τον τότε Υπουργό, με τα οποία, επί διάστημα άνω των δύο μηνών, ζητούσε επιτακτικά την έγκαιρη προκήρυξη του σχετικού διαγωνισμού, προειδοποιώντας ότι η καθυστέρηση θα οδηγούσε αναπόφευκτα σε εκ νέου ανάθεση υπό καθεστώς χρονικής πίεσης. Από τα στοιχεία δεν προκύπτει ότι δόθηκε απάντηση στα σχετικά αιτήματα.

Περαιτέρω, στην από 26.6.2025 δήλωση-αναφορά του προς την Ευρωπαϊκή Εισαγγελία, ο Γρ. Βάρρας κάνει λόγο για «πόλεμο εξόντωσης» σε βάρος του, περιγράφοντας συντονισμένες ενέργειες υπονόμησης από στενούς συνεργάτες του κ. Βορίδη, μεταξύ των οποίων στελέχη του Οργανισμού και παράγοντες που σχετίζονταν με τον τεχνικό σύμβουλο και ΚΥΔ.

Οι ανωτέρω διαπιστώσεις ως προς τα αίτια της απομάκρυνσης του Γρηγορίου Βάρρα επιβεβαιώνονται και από τα γεγονότα που ακολούθησαν αμέσως μετά την αντικατάστασή του από τον Θεοφάνη Παπά.

Ειδικότερα, σύμφωνα με τα στοιχεία της δικογραφίας, σημαντικός αριθμός δεσμευμένων ΑΦΜ αποδεσμεύθηκε και πληρώθηκε πριν ολοκληρωθούν οι έλεγχοι ενώ σε περιπτώσεις ήδη ολοκληρωμένων ελέγχων διατάχθηκαν επαναληπτικοί, κατόπιν εντολής του Δ. Μελά.

Παράλληλα, το κανονιστικό πλαίσιο των ελέγχων τροποποιήθηκε με σειρά εγκυκλίων (4658/22.1.2021, 26457/26.4.2021, 76928/9.12.2021 και 33600/23.5.2022), με αποτέλεσμα την ουσιαστική επαναφορά σε καθεστώς περιορισμένων και τυπικών ελέγχων.

Η μεταβολή αυτή είχε ως συνέπεια ελεγκτικές διαδικασίες να καταλήγουν χωρίς ευρήματα ακόμη και σε περιπτώσεις με εμφανείς ενδείξεις μη επιλεξιμότητας. Σύμφωνα με το υπ' αριθ. 611/28.3.2025 έγγραφο της Ευρωπαϊκής Εντεταλμένης Εισαγγελέως, σε ορισμένους ελέγχους βεβαιώθηκαν αριθμοί ζώων που δεν ανταποκρίνονταν στην πραγματικότητα.

Επιπλέον, οι έλεγχοι που είχαν διαταχθεί πριν την απομάκρυνση του Γρ. Βάρρα φαίνεται ότι καθυστέρησαν να εκκινήσουν επί περίπου τρεις μήνες, με αποτέλεσμα να διενεργηθούν υπό διαφορετικό κανονιστικό και διοικητικό πλαίσιο.

Υπό τα δεδομένα αυτά, η απομάκρυνση του Γρηγορίου Βάρρα συνέπεσε χρονικά με την αναστολή και αναστροφή της πορείας θεσμικής ενίσχυσης της διαφάνειας και της ουσιαστικής εποπτείας στον ΟΠΕΚΕΠΕ. Συγκεκριμένα ματαίωσε κατά τον κρίσιμο τότε χρόνο την αποκάλυψη της εν λόγω εγκληματικής οργάνωσης και της δράσης της και έδωσε στους συμμετέχοντες στις εν λόγω αξιόποινες πράξεις διασπάθισης των κοινοτικών πόρων την ευκαιρία να συνεχίσουν ανενόχλητοι τις δραστηριότητές τους.

11. Η περίοδος Σημανδράκου (2022–2024): νέοι έλεγχοι, μπλοκάρισμα χιλιάδων ΑΦΜ, μηνυτήριες αναφορές και πιέσεις για αποδέσμευση

Ο Ευάγγελος Σημανδράκος διορίστηκε Πρόεδρος του ΟΠΕΚΕΠΕ τον Ιούλιο του 2022, για τριετή θητεία, κατόπιν διαδικασίας επιλογής μέσω ΑΣΕΠ. Στην από 24-2-2025 κατάθεσή του αναφέρει ότι ο τότε Υπουργός Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων Γεώργιος Γεωργαντάς του περιέγραψε πως, μετά την ανάληψη των καθηκόντων του τον Ιανουάριο του 2022, συνάντησε ισχυρή αντίσταση στις προσπάθειες εξυγίανσης από δίκτυο εντός του Οργανισμού, ιδίως ως προς τον εκσυγχρονισμό των πληροφοριακών συστημάτων και τη μεταφορά τους στο κυβερνητικό νέφος.

Κατά τα αναφερόμενα, ο Υπουργός βρέθηκε αντιμέτωπος με έντονες αντιδράσεις από τον πρώην πρόεδρο του ΟΠΕΚΕΠΕ κ. Μελά και από διευθυντές τμημάτων του οργανισμού όταν ζήτησε να μην εκδοθούν δικαιώματα Εθνικού Αποθέματος για πάνω από 2.000 αιτούντες, οι οποίοι εμφανίζονταν με βοσκοτόπια χωρίς ζωικό κεφάλαιο και ως προς τους οποίους υφίσταντο καταγγελίες και έλεγχοι. Τελικώς, ενόψει της πίεσης ότι δεν θα γίνουν οι πληρωμές, ο Υπουργός φέρεται να συναίνεσε στην καταβολή των πληρωμών, υπό τον όρο να εξαιρεθούν οι ως άνω περίπου 2.000 αιτούντες και να παραμείνουν τα ΑΦΜ τους μπλοκαρισμένα έως την ολοκλήρωση των ελέγχων.

Η αφετηρία αυτή είναι κρίσιμη, διότι καταδεικνύει ότι ήδη από τα μέσα του 2022 υπήρχε συγκεκριμένος πυρήνας ύποπτων ΑΦΜ, καθώς και πολιτική επίγνωση της ανάγκης να προηγηθούν ουσιαστικοί έλεγχοι πριν από την πληρωμή.

Ο Ευ. Σημανδράκος ανέλαβε σε συνθήκες αμφισβήτησης σχετικά με τη λειτουργία της εφαρμογής ΟΣΔΕ στο gov.gr cloud και την ικανότητα του ΟΠΕΚΕΠΕ να ανταποκριθεί στη βασική πληρωμή του Οκτωβρίου 2022. Όπως ο ίδιος ανέφερε αντιλήφθηκε εκ των υστέρων ότι υπήρχε σύγκρουση μεταξύ εταιρειών τεχνολογίας γύρω από τον έλεγχο κρίσιμων δεδομένων του Οργανισμού.

Με τη συνδρομή μικρής ομάδας υπηρεσιακών στελεχών, προχώρησε στη συλλογή των αιτήσεων ΟΣΔΕ και έθεσε ως κεντρική προτεραιότητα την αυστηροποίηση των τεχνικών ελέγχων. Συγκεκριμένα, με την υπ' αρ. 54538/1.9.2022 τροποποιήθηκε η σχετική εγκύκλιος, ώστε να ανακοπεί η πρακτική των τυπικών ελέγχων σε δηλώσεις «ιδιωτικών βοσκοτόπων χωρίς ζώα» και να απαιτούνται ισχυρά αποδεικτικά νόμιμης κατοχής/χρήσης, ιδίως για τα δεσμευμένα ΑΦΜ.

Κατά την κατάθεσή του, σε λίστα περίπου 2.000 μπλοκαρισμένων ΑΦΜ που παρέλαβε, ο Ευ. Σημανδράκος προσέθεσε επιπλέον περίπου 2.800 ΑΦΜ που τελούσαν υπό εξέταση από αρμόδιες αρχές, ιδίως στην Κρήτη, καθώς και ΑΦΜ συνδεδεμένα με προγενέστερες καταγγελίες. Ενσωμάτωσε επίσης περιπτώσεις που ανάγονταν σε εντολές ελέγχου ήδη από το 2020, καθώς και ΑΦΜ που μπλοκαρίστηκαν κατόπιν εγγράφων της Ευρωπαϊκής Εισαγγελίας (π.χ. περιπτώσεις ελαιώνων που ψευδώς εμφανίζονταν ως κληρονομιά).

Σε υπόμνημά του προς την Υπηρεσία Εσωτερικών Υποθέσεων, περιγράφεται ότι από το 2018 ξεκίνησε οργανωμένη προσπάθεια λήψης ενισχύσεων μέσω «τεχνητών συνθηκών», με βασικές μεθόδους τη δήλωση μεγάλων εκτάσεων δημόσιων βοσκοτόπων ως ιδιόκτητων, με τριγωνικές μισθώσεις και μοναδικό τεκμήριο το Ε9 του εκμισθωτή, σε απομακρυσμένες περιοχές (νησιά Αιγαίου, Βόρεια Ελλάδα, ορεινοί όγκοι), χωρίς ζώα και χωρίς πραγματική δραστηριότητα, και τη δήλωση ψευδούς υπερβολικού ζωικού κεφαλαίου ώστε να αποσπώνται εκτάσεις από την τεχνική λύση.

Ιδιαίτερης σημασίας είναι η αναφορά ότι υπήρχε πληροφόρηση για τον τρόπο διενέργειας των ελέγχων και ότι, με βάση τις ισχύουσες οδηγίες, οι ελεγκτές δεν απαιτούσαν συστηματικά τα έγγραφα κατοχής από τους εκμισθωτές, γεγονός που εξηγεί γιατί οι τροποποιήσεις του 2020 (Βάρρας) αναιρέθηκαν το 2021 (διοικήσεις Παπά–Μελά) και χρειάστηκε να επανέλθουν τον Σεπτέμβριο 2022 επί Σημανδράκου.

Συνολικά, κατά την περίοδο Σημανδράκου μπλοκαρίστηκαν περίπου 6.000 ΑΦΜ. Ο ίδιος υπέβαλε, εκπροσωπώντας νομίμως τον ΟΠΕΚΕΠΕ, μηνυτήριες αναφορές (4.11.2022 και 28.11.2022), προτείνοντας και μάρτυρες (μεταξύ άλλων την Π. Τυχεροπούλου και τον Π. Θεοδωρόπουλο), ενώ κινήθηκε και η διαδικασία αναζήτησης αχρεωστήτως καταβληθέντων (βλ. έγγραφο προς ΣΔΟΕ 58646/30.6.2023).

Χαρακτηριστικό της αποτελεσματικότητας των ενεργειών του ήταν το γεγονός ότι μετά την ολοκλήρωση ελέγχων τον Δεκέμβριο 2023, αποδεσμεύθηκαν περίπου 1.200 ΑΦΜ, ενώ οι υπόλοιπες περιπτώσεις είτε δεν υπέβαλαν καθόλου αιτήσεις, είτε δε προσκόμισαν επαρκή στοιχεία, είτε τελούσαν υπό δικαστική και αστυνομική διερεύνηση.

Οι ενέργειες του όμως, όπως ήταν λογικό, συνάντησαν αντιδράσεις εντός του ΟΠΕΚΕΠΕ. Ο Ευ. Σημανδράκος μπόρεσε αρχικά να αντέξει τις αντιδράσεις αυτές και

να ξεκινήσει τη μεταφορά δεδομένων του Οργανισμού στο κυβερνητικό νέφος (gov.gr cloud) όσο στο Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων βρισκόταν ο κ. Γεωργαντάς, ο οποίος του παρείχε πολιτική στήριξη.

Η κατάσταση, ωστόσο, μεταβλήθηκε δραματικά μετά την ανάληψη των καθηκόντων του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων από τον Ελευθέριο Αυγενάκη, που έλαβε χώρα στις 27.6.2023. Κατά την κατάθεση του Ευ. Σημανδράκου, από τους πρώτους μήνες της θητείας του ασκήθηκαν πιέσεις για αποδέσμευση μπλοκαρισμένων ΑΦΜ και καταβολή πληρωμών σε πρόσωπα που διερευνώνταν για ψευδείς ή καταχρηστικές δηλώσεις. Οι πιέσεις αυτές, όπως ο ίδιος ο κ. Σημανδράκος καταθέτει, ασκούνταν τόσο από τον ίδιο τον πρώην Υπουργό κ. Αυγενάκη όσο και μέσω του Γενικού Γραμματέα του Υπουργείου κ. Γ. Στρατάκου και κορυφώθηκαν τον Οκτώβριο 2023, όπου έγιναν «αφόρητες».

Στο ίδιο πλαίσιο, ο Ευ. Σημανδράκος αναφέρεται σε συντονισμένη προσπάθεια της ομάδας που λειτουργούσε εντός του ΟΠΕΚΕΠΕ να καθυστερήσουν οι πληρωμές ώστε να δημιουργηθεί κρίση και να επιτευχθεί η απομάκρυνσή του ως «μη διαχειρίσιμου».

Υπό το βάρος συνεχών πιέσεων εκ μέρους της πολιτικής ηγεσίας και του Γενικού Γραμματέα του Υπουργείου κ. Στρατάκου, που ζητούσε επαναλαμβανόμενα την παραίτηση του, ο κ. Σημανδράκος υπέβαλε τελικά παραίτηση, για την οποία δήλωσε στην ένορκη κατάθεσή του ότι εξαναγκάστηκε να αποχωρήσει.

Ο ίδιος ο πρώην Πρόεδρος του ΟΠΕΚΕΠΕ είχε γνωστοποιήσει την ανωτέρω κατάσταση στον Υφυπουργό στον Πρωθυπουργό κ. Ιωάννη Μπρατάκο, ιδίως την αφόρητη πίεση για αποδέσμευση των μπλοκαρισμένων ΑΦΜ που ασκούσε η ομάδα προσώπων με επικεφαλής τον πρώην Υπουργό κ. Αυγενάκη, με τις από 4.11.2023 και 8.12.2023 Αναφορές του. Μάλιστα πραγματοποιήθηκαν και δύο συσκέψεις στο Μέγαρο Μαξίμου με τη συμμετοχή κυβερνητικών παραγόντων και συγκεκριμένα των Μ. Βορίδη, Ι. Μπρατάκου, και Στ. Παπασταύρου, στη δεύτερη εκ των οποίων ζητήθηκε η παραίτησή του. Όλα τα παραπάνω τα αναφέρει αναλυτικά ο κ. Σημανδράκος στο από 30.6.2025 email του προς την Ευρωπαϊκή Εισαγγελία, το οποίο προστέθηκε στη δικογραφία και διαβιβάστηκε αρμοδίως στην Εξεταστική Επιτροπή.

Είναι προφανές ότι τα ανωτέρω σημεία των ενόρκων καταθέσεων και των από 4.11.2023 και 8.12.2023 Αναφορών του Ευάγγελου Σημανδράκου προς το Μέγαρο

Μαξίμου καταδεικνύουν αναντίλεκτα και παραστατικά την δράση μίας οργανωμένης εγκληματικής ομάδας, με πολιτική κάλυψη που έφτανε ως την κορυφή του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και με στόχο την πάση θυσία πληρωμή ποσών που δεν δικαιούνταν στους εκλεκτούς της, όπως η οικογένεια Ξυλούρη, γεγονός που αποδεικνύεται τόσο από την εκδίωξή του από τον Υπουργό Ελ. Αυγενάκη, όσο και από τις ακόλουθες εξελίξεις μετά τον εξαναγκασμό του σε παραίτηση.

Με απόφαση του κ. Αυγενάκη διορίστηκε νέα διοίκηση του ΟΠΕΚΕΠΕ στις 22.1.2024, υπό τον Κυριάκο Μπαμπασιδή και με αντιπροέδρους τους Ελευθέριο Ζερβό και Ιωάννη Κούρδη. Ακολούθησαν αποφάσεις με ανακατανομή χαρτοφυλακίων, με κρίσιμες διευθύνσεις να τίθενται υπό τον Ελ. Ζερβό, στενό συνεργάτη του Υπουργού.

Ενώ δεν είχε ολοκληρωθεί ούτε η δικαστική διερεύνηση ούτε οι διοικητικοί έλεγχοι που είχαν παραγγελθεί επί Σημανδράκου, η νέα διοίκηση προχώρησε σε αποδεσμεύσεις και πληρωμές των υπό έλεγχο ΑΦΜ, γεγονός που είχε ως αποτέλεσμα τη λήψη επιχορηγήσεων από παραγωγούς που δεν είχαν το σχετικό δικαίωμα. Τη λήψη παράνομων επιχορηγήσεων διευκόλυναν οι ίδιοι, ως επί το πλείστον υπάλληλοι του ΟΠΕΚΕΠΕ, οι οποίοι είχαν συνδράμει στο παρελθόν και τα μέλη της προηγούμενης Διοίκησης υπό την προεδρία του Δημήτριου Μελά, έτσι ώστε οι έλεγχοι σε παραγωγούς, που αιτούνταν επιχορήγηση είτε για βοσκοτόπια με ζώα, είτε για βοσκοτόπια χωρίς ζώα, να μη καταλήγουν σε ευρήματα.

Από το σύνολο των ανωτέρω προκύπτει ότι, κατά την περίοδο Σημανδράκου, επιχειρήθηκε επαναφορά ουσιαστικών ελέγχων, διεύρυνση των δεσμεύσεων σε χιλιάδες ύποπτα ΑΦΜ και ενεργοποίηση ποινικών και διοικητικών διαδικασιών. Παράλληλα, ιδίως μετά την ανάληψη του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων από τον Ελ. Αυγενάκη ξεκίνησε μια περίοδος με έντονες πολιτικές πιέσεις προς αποδέσμευση και πληρωμή των υπό έλεγχο ΑΦΜ, η οποία κορυφώθηκε με την απομάκρυνση του κ. Σημανδράκου και ακολούθως με διοικητικές αλλαγές και κινήσεις που οδήγησαν σε αποδεσμεύσεις και πληρωμές των ΑΦΜ αυτών και στη παράνομη λήψη επιδοτήσεων από μη δικαιούχους.

Ο κ. Σημανδράκος, όπως και ο κ. Βάρρας, αποκαλύπτουν ένα δίκτυο ατόμων εντός του ΟΠΕΚΕΠΕ, το οποίο αντιστεκόταν με κάθε τρόπο στην εξυγίανση του Οργανισμού. Μιλούν για μια δομημένη ομάδα με εγκληματική δράση, με συγκεκριμένο τρόπο λειτουργίας αλλά και με πολιτική κάλυψη.

Τα παραπάνω επιβεβαιώνονται πλήρως από το περιεχόμενο των καταγεγραμμένων συνομιλιών που περιλαμβάνονται στη δικογραφία της Ευρωπαϊκής Εισαγγελίας. Το περιεχόμενο των συνομιλιών αυτών αποδεικνύει ότι συγκεκριμένα υψηλόβαθμα στελέχη του ΟΠΕΚΕΠΕ, πρόσωπα σε υψηλόβαθμες θέσεις ευθύνης του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, καθώς και υπεύθυνοι των Κέντρων Υποδοχής Δηλώσεων, σύστησαν μία ομάδα, η οποία ενεργούσε οργανωμένα, με σκοπό να δημιουργήσουν ένα σύστημα απουσίας ελέγχων και να εξασφαλίσουν ή να διευκολύνουν την πληρωμή αιτήσεων που δεν πληρούσαν τις νόμιμες προϋποθέσεις. Υπάρχουν επίσης σοβαρές ενδείξεις παρέμβασης από τον Τεχνικό Σύμβουλο στο πληροφοριακό σύστημα του ΟΠΕΚΕΠΕ, έτσι ώστε να αλλάξει η πραγματική εικόνα των αιτήσεων, όπως και των σχετικών συνημμένων εγγράφων και για να παρουσιαστούν οι ενδιαφερόμενοι παραγωγοί ως νόμιμοι δικαιούχοι των αγροτικών ενισχύσεων. Εκπρόσωποι των ΚΥΔ, του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, όπως και μέλη του Ελληνικού Κοινοβουλίου, συχνά μεσολαβούσαν στον Δημήτριο Μελά με σκοπό να εξασφαλίσουν την πληρωμή αιτήσεων που δεν πληρούσαν τις νόμιμες προϋποθέσεις. Αυτό το σύστημα, το οποίο εκμεταλλευόταν την έλλειψη αποτελεσματικών ελέγχων και το οποίο ενισχύθηκε μετά την απομάκρυνση του Γρ. Βάρρα, κυρίως κατά την προεδρία Δ. Μελά, ήταν που βρήκε απέναντί του ως Υπουργός ο Γεώργιος Γεωργαντάς και προσπάθησε να αντιμετωπίσει.

Από το περιεχόμενο των καταγεγραμμένων αυτών συνομιλιών προκύπτουν σαφείς ενδείξεις ότι μέλη της Διοίκησης του ΟΠΕΚΕΠΕ επιδίωκαν, κατά περίπτωση, την παράκαμψη ή αποδυνάμωση των ελεγκτικών διαδικασιών, φθάνοντας ακόμη και στη λήψη ενεργειών σε βάρος υπαλλήλων που θεωρούνταν υπεύθυνοι για τη διενέργεια ουσιαστικών ελέγχων. Οι ενέργειες αυτές λάμβαναν χώρα είτε κατόπιν πολιτικών παρεμβάσεων, είτε με πρωτοβουλία διοικητικών στελεχών που επιδίωκαν τη διευκόλυνση αιτούντων αγροτικών ενισχύσεων οι οποίοι δεν πληρούσαν τις προϋποθέσεις επιλεξιμότητας, με στόχο τη συνέχιση πληρωμών σε μη δικαιούχους.

12. Συνολική αποτίμηση περιόδου 2019–2024

Από το σύνολο των ανωτέρω στοιχείων προκύπτει ότι, κατά την περίοδο 2019–2024, διαμορφώθηκε και λειτούργησε εντός και πέριξ του ΟΠΕΚΕΠΕ ένα οργανωμένο κύκλωμα, στο οποίο φέρονται να συμμετείχαν μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου και

στελέχη του Οργανισμού, σε σύμπραξη ή συνεργασία, κατά περίπτωση, με αρμόδιους του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, εκπροσώπους Κέντρων Υποδοχής Δηλώσεων (ΚΥΔ) και αιτούντες ενισχύσεων στο πλαίσιο του Καθεστώτος Βασικής Ενίσχυσης.

Η δράση του κυκλώματος είχε, σύμφωνα με τα μέχρι σήμερα αποδεικτικά δεδομένα, ως αντικειμενικό αποτέλεσμα:

(α) τη δημιουργία τεχνητών προϋποθέσεων επιλεξιμότητας για την απόκτηση πλεονεκτημάτων βάσει της Κοινής Αγροτικής Πολιτικής (ΚΑΠ), ιδίως μέσω της κατανομής δικαιωμάτων πληρωμής από το Εθνικό Απόθεμα, με τη χρήση ψευδών ή ανακριβών δηλώσεων ως προς τον αριθμό ζώων ή την έκταση, αξιοποιώντας τον μηχανισμό της λεγόμενης «τεχνικής λύσης»,

(β) την αποτροπή ή αποδυνάμωση ουσιαστικών ελέγχων για την ανίχνευση και διερεύνηση περιπτώσεων απάτης, είτε αυτές προέρχονταν από καταγγελίες είτε από δειγματοληπτικούς ή διασταυρωτικούς ελέγχους,

(γ) τη διασφάλιση καταβολής ενισχύσεων σε αιτούντες που δεν πληρούσαν τις νόμιμες προϋποθέσεις,

(δ) την αποτροπή ανάκτησης αχρεωστήτως καταβληθέντων ποσών και την αποφυγή κίνησης διοικητικών ή δικαστικών διαδικασιών προς τον σκοπό αυτό.

Οι πρακτικές αυτές φέρονται να διευκολύνθηκαν, μεταξύ άλλων, με την τροποποίηση ή αποδυνάμωση εγκυκλίων ελέγχου, περιορίζοντας τις ουσιαστικές αρμοδιότητες των ελεγκτών, με την παρεμπόδιση εισαγωγής αποτελεσματικών μεθόδων διασταυρωτικού και γεωχωρικού ελέγχου, την άσκηση πειθαρχικών ή άλλων πιέσεων σε υπαλλήλους που εντόπιζαν παραβάσεις της ενωσιακής και εθνικής νομοθεσίας, με τη διατήρηση υψηλού βαθμού εξάρτησης του ΟΠΕΚΕΠΕ από τον Τεχνικό Σύμβουλο, γεγονός που καθιστούσε κάθε Διοίκηση ευάλωτη σε πιέσεις υπό την απειλή διατάραξης της έγκαιρης καταβολής των πληρωμών, και με τη διαχρονική παραμονή των ίδιων επικεφαλής σε κρίσιμες Διευθύνσεις, στοιχείο που ενίσχυε τη διοικητική αδράνεια και την εξάρτηση εκάστοτε νέων διοικήσεων.

Η απομάκρυνση των Προέδρων Γρηγορίου Βάρρα και Ευάγγελου Σημανδράκου, μετά από απαίτηση των πολιτικών τους προϊσταμένων Μ. Βορίδη και Λ. Αυγενάκη

αντιστοίχως, οι οποίοι ως διοίκηση είχαν δρομολογήσει ουσιαστικούς ελέγχους και δεσμεύσεις ΑΦΜ, συνοδεύθηκε χρονικά από κατάργηση ή αποδυνάμωση ελεγκτικών διαδικασιών και από αποδεσμεύσεις υπό έλεγχο περιπτώσεων.

Υπό το πρίσμα των ανωτέρω, αναδεικνύεται η ύπαρξη ενός σταθερού και δομημένου μηχανισμού κατανομής και διαχείρισης ενισχύσεων, ο οποίος αξιοποίησε τη λεγόμενη «τεχνική λύση», το Εθνικό Απόθεμα και τη σταδιακή αποδυνάμωση των ελέγχων ως εργαλεία διοχέτευσης κοινοτικών πόρων σε πρόσωπα που, κατά τα αποδεικτικά στοιχεία, δεν πληρούσαν τις ουσιαστικές προϋποθέσεις επιλεξιμότητας.

Η επαναλαμβανόμενη απομάκρυνση διοικήσεων που επιχείρησαν εντατικοποίηση των ελέγχων, η άμεση κατάργηση ή χαλάρωση εγκυκλίων αυστηροποίησης, η αποδέσμευση μεγάλου αριθμού ΑΦΜ πριν την ολοκλήρωση διοικητικών και ποινικών ερευνών, καθώς και οι καταγεγραμμένες παρεμβάσεις πολιτικών και υπηρεσιακών παραγόντων, συγκροτούν ένα συνεκτικό και επαναλαμβανόμενο πραγματικό μοτίβο παροχής πολιτικής κάλυψης στην παράνομη δράση του κυκλώματος.

Ιδίως κατά την περίοδο 2019–2024, υπό την εποπτεία των διατελεσάντων Υπουργών Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων της Νέας Δημοκρατίας, οι διαπιστωμένες στρεβλώσεις όχι μόνο δεν αποκαταστάθηκαν, αλλά, σύμφωνα με τα στοιχεία της δικογραφίας και της διαδικασίας ενώπιον της Επιτροπής, παγιώθηκαν.

Τα αποτελέσματα υπήρξαν συγκεκριμένα και μετρήσιμα:

α) ζημία των οικονομικών συμφερόντων της Ευρωπαϊκής Ένωσης και του Ελληνικού Δημοσίου, και

β) απομείωση των διαθέσιμων πόρων προς όφελος των πραγματικών, ενεργών αγροτών και κτηνοτρόφων της χώρας.

Το σύνολο των αποδεικτικών στοιχείων, και ιδίως οι μαρτυρικές καταθέσεις, τα υπηρεσιακά έγγραφα, οι εσωτερικές αναφορές, οι εγκύκλιοι, οι πράξεις δέσμευσης και αποδέσμευσης, καθώς και οι καταγεγραμμένες συνομιλίες, συγκλίνουν στη διαμόρφωση ενός ενιαίου και συνεκτικού πλαισίου λειτουργίας μιας εγκληματικής ομάδας στον ΟΠΕΚΕΠΕ κατά την περίοδο 2019–2024.

Ε.- ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ:

I.- Η κυβερνητική συγκάλυψη

Η λειτουργία της Εξεταστικής Επιτροπής κατέδειξε ότι δεν αποτέλεσε εργαλείο αναζήτησης της αλήθειας, αλλά μέρος μιας συνειδητής και οργανωμένης μεθόδευσης της Νέας Δημοκρατίας για την αποτροπή του ελέγχου των πρώην Υπουργών της από τις αρμόδιες δικαστικές αρχές και τη συγκάλυψη της υπόθεσης του ΟΠΕΚΕΠΕ.

Η κυβερνητική πλειοψηφία, σε πρώτο στάδιο, απέκλεισε την ποινική διερεύνηση, απορρίπτοντας την πρόταση του ΠΑΣΟΚ – Κινήματος Αλλαγής για σύσταση Προανακριτικής Επιτροπής, μέσω μιας διαδικασίας που δεν πληρούσε τις συνταγματικές και κανονιστικές προϋποθέσεις εγκυρότητας: με εκτεταμένη χρήση επιστολικής ψήφου, με μαζικές απουσίες βουλευτών από την Ολομέλεια και χωρίς να συντρέχουν οι όροι έγκυρης λήψης απόφασης κατά το Σύνταγμα και τον Κανονισμό της Βουλής.

Επισημαίνεται ότι η ανωτέρω διαδικασία δεν συνιστά απόφαση ληφθείσα κατά το άρθρο 86 του Συντάγματος, δεν παράγει δεδικασμένο και δεν κωλύει επόμενη Βουλή να αποφασίσει τη σύσταση Επιτροπής Προκαταρκτικής Εξέτασης, σύμφωνα με τα ειδικότερα οριζόμενα στο Σύνταγμα και τον νόμο.

Στη συνέχεια χρησιμοποίησε την Εξεταστική ως υποκατάστατο ελέγχου – πλυντήριο ευθυνών, πλήρως ελεγχόμενο ως προς τη σύνθεση, το εύρος της έρευνας, την επιλογή μαρτύρων και τη διαχείριση του αποδεικτικού υλικού.

Μέσω επιλεκτικών αποκλεισμών, περιορισμού της αποδεικτικής βάσης και συστηματικής μετατόπισης του αντικειμένου της συζήτησης, η Εξεταστική απογυμνώθηκε από τις θεσμικές εγγυήσεις ανεξαρτησίας και αποτελεσματικότητας που επιβάλλουν το Σύνταγμα και ο Κανονισμός της Βουλής. Αντί να λειτουργήσει ως μέσο διαλεύκανσης, λειτούργησε ως μηχανισμός καθυστέρησης και αποδυνάμωσης της έρευνας.

Κατά συνέπεια, η παρούσα Εξεταστική Επιτροπή επιβεβαίωσε πλήρως ότι στόχος της κυβερνητικής πλειοψηφίας της Νέας Δημοκρατίας δεν ήταν η λογοδοσία, αλλά η συγκάλυψη.

II.– Η εγκληματική οργάνωση

Από το σύνολο των πραγματικών περιστατικών που προέκυψαν τόσο από τη διαβιβασθείσα στη Βουλή ποινική δικογραφία της Ευρωπαϊκής Εισαγγελίας (ABM EEE 2024/98 – Reference Number 1299/2024), όσο και από τα αποδεικτικά στοιχεία που τέθηκαν υπόψη της Εξεταστικής Επιτροπής, προκύπτουν σοβαρές και συγκλίνουσες ενδείξεις ότι κατά την περίοδο 2019–2024 συγκροτήθηκε και λειτούργησε οργανωμένος μηχανισμός παράνομης ιδιοποίησης κοινοτικών πόρων, οι οποίοι καταβάλλονται στο πλαίσιο της Κοινής Αγροτικής Πολιτικής προς τους Έλληνες γεωργούς και κτηνοτρόφους.

Ο μηχανισμός αυτός, όπως σκιαγραφείται στη δικογραφία της Ευρωπαϊκής Εισαγγελίας, εμφανίζει χαρακτηριστικά οργανωμένης εγκληματικής δράσης, με κατανομή ρόλων και διαρκή λειτουργία, και φέρεται ότι περιλάμβανε πρόσωπα από διαφορετικούς κρίκους της αλυσίδας: προέδρους, αντιπροέδρους, μέλη διοικητικών συμβουλίων και διευθυντικά στελέχη του ΟΠΕΚΕΠΕ, υπηρεσιακά στελέχη του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, εκπροσώπους Κέντρων Υποδοχής Δηλώσεων, στελέχη φορέων που σχετίζονται με τον τεχνικό σχεδιασμό και υποστήριξη των πληροφοριακών συστημάτων, καθώς και αιτούντες ενισχύσεων στο πλαίσιο του Καθεστώτος Βασικής Ενίσχυσης.

Σκοπός του μηχανισμού ήταν η καταβολή πολύ μεγάλων χρηματικών ποσών, συνολικού ύψους που δεν έχει ακόμη αποτυπωθεί πλήρως αλλά, με βάση τη φύση και την κλίμακα των περιγραφόμενων πρακτικών, ανέρχεται οπωσδήποτε σε δεκάδες εκατομμύρια ευρώ, σε πρόσωπα που εμφανίζονταν ως δικαιούχοι μέσω τεχνητής και εν τέλει απατηλής «πλήρωσης» των νομίμων προϋποθέσεων. Η επίτευξη του σκοπού αυτού φέρεται να στηρίχθηκε, μεταξύ άλλων, σε: (α) κατανομή δικαιωμάτων πληρωμής από το Εθνικό Απόθεμα, (β) ψευδείς δηλώσεις ζωικού κεφαλαίου ή εκτάσεων, (γ) παρεμπόδιση ουσιαστικών ελέγχων ανίχνευσης και διερεύνησης περιπτώσεων απάτης, (δ) ματαίωση ενεργειών ανάκτησης αχρεωστήτως καταβληθέντων ποσών, και (ε) διοικητικές παρεμβάσεις και οργανωτική εξάρτηση που καθιστούσαν τον ΟΠΕΚΕΠΕ ανεπαρκώς θωρακισμένο έναντι των καταχρήσεων.

Στα στοιχεία της δικογραφίας και στις καταθέσεις ενώπιον της Επιτροπής που αξιολογήθηκαν, αποτυπώνονται πρακτικές διευκόλυνσης της παράνομης δράσης, όπως: περιορισμός των εξουσιών των ελεγκτών μέσω τροποποιήσεων εγκυκλίων και διαδικασιών ελέγχου, παρεμπόδιση εισαγωγής αποτελεσματικών μεθόδων ανίχνευσης και ελέγχου, στοχοποίηση και διώξεις υπαλλήλων που εντόπιζαν παρακάμψεις της ενωσιακής και εθνικής νομοθεσίας μέσω πειθαρχικών ή και ποινικών διαδικασιών, πλήρης τεχνική και λειτουργική εξάρτηση κρίσιμων δομών του ΟΠΕΚΕΠΕ από εξωτερικές τεχνικές υπηρεσίες και συμβούλους, καθώς και παρεμβάσεις σε ελέγχους ή στη ροή πληροφοριών.

Με βάση τα προεκτεθέντα, και με δεδομένο ότι οι διοικήσεις και τα αρμόδια υπηρεσιακά στελέχη του ΟΠΕΚΕΠΕ ασκούσαν, κατά νόμο, διαχειριστική εξουσία επί των κοινοτικών ενισχύσεων ύψους περίπου 3 δις. ευρώ ετησίως, προκύπτουν σοβαρές ενδείξεις ότι υπηρεσιακά και διοικητικά στελέχη του Οργανισμού, εν γνώσει τους και με επανειλημμένες πράξεις που συγκροτούν εξακολούθηση του ίδιου εγκλήματος, προκάλεσαν ιδιαίτερα μεγάλη οικονομική βλάβη στην περιουσία που όφειλαν να διαχειρίζονται επιμελώς, διαθέτοντας παρανόμως και αχρεωστήτως κοινοτικούς πόρους σε πρόσωπα που δεν πληρούσαν τις νόμιμες προϋποθέσεις.

Η ως άνω συμπεριφορά ερείδεται σε συγκεκριμένες μεθοδολογίες καταστρατήγησης της νομιμότητας και σε πρακτικές συστηματικής αποδυνάμωσης των δικλίδων ελέγχου. Ως εκ τούτου, στοιχειοθετούνται, σε επίπεδο σοβαρών ενδείξεων, πράξεις που συναρτώνται με κακουργηματική απιστία κατ' εξακολούθηση σε βάρος των οικονομικών συμφερόντων της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Τα ανωτέρω πραγματικά περιστατικά δεν συνιστούν απλή διοικητική δυσλειτουργία ούτε «διαχρονική παθογένεια». Συγκροτούν ένα συνεκτικό και επαναλαμβανόμενο μοτίβο ενεργειών και παραλείψεων: κατανομές και πληρωμές χωρίς πραγματική παραγωγική δραστηριότητα, αποδυνάμωση των ελέγχων, παρεμβάσεις για αποδυσμενύσεις και στοχοποίηση όσων επιχείρησαν να εφαρμόσουν τη νομιμότητα. Υπό το πρίσμα αυτό, τα ευρήματα της δικογραφίας και της αποδεικτικής διαδικασίας επιβάλλουν την αξιολόγηση του πλαισίου ευθυνών ιδίως ως προς πρόσωπα που είχαν θεσμική αρμοδιότητα εποπτείας και κατεύθυνσης του Οργανισμού.

III.- Ενδείξεις συμμετοχής πολιτικών προσώπων – Ενδεχόμενες ποινικές ευθύνες των πρώην Υπουργών Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων κ. Μαυρουδή (Μάκη) Βορίδη και κ. Ελευθερίου Αυγενάκη

Στο πλαίσιο τέλεσης των ως άνω πράξεων κακουργηματικής απιστίας από διοικούντες και αρμόδια στελέχη του ΟΠΕΚΕΠΕ, προκύπτουν κατά την κρίση μας σοβαρές ενδείξεις, οι οποίες αναντίλεκτα χρήζουν περαιτέρω διερεύνησης από τη Βουλή κατά το άρθρο 86 του Συντάγματος, ότι οι πρώην Υπουργοί Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων κ. Μαυρουδής (Μάκης) Βορίδης και κ. Ελευθέριος Αυγενάκης παρείχαν στους φυσικούς αυτουργούς συνδρομή, υλική και ψυχική, με πράξεις και παραλείψεις τους, τόσο πριν από την τέλεση επιμέρους πράξεων όσο και κατά τη διάπραξή τους, συμβάλλοντας καθοριστικά στην επιτυχή ολοκλήρωση των ενεργειών που προκάλεσαν τη βλάβη.

Η συνδρομή αυτή δεν απαιτεί γνώση όλων των ειδικών λεπτομερειών των επιμέρους πράξεων, αλλά αρκεί γνώση του γενικού περιγράμματος της αξιόποινης συμπεριφοράς και πρόθεση συμβολής. Στο πλαίσιο αυτό, από το σύνολο του αποδεικτικού υλικού (έγγραφα, καταθέσεις, υπηρεσιακές αναφορές, απομαγνητοφωνημένες συνομιλίες) προκύπτουν ισχυρές ενδείξεις ότι συγκεκριμένες πολιτικές ενέργειες ή παραλείψεις των ως άνω πρώην Υπουργών συνέβαλαν στη δημιουργία «περιβάλλοντος» ανοχής, καθυστέρησης ή και ευθείας διευκόλυνσης της παράνομης δραστηριότητας, παρέχοντας πολιτική κάλυψη κρίσιμη και πολύτιμη για τη διαρκή λειτουργία του μηχανισμού.

i.- Ειδικότερα ως προς τον πρώην Υπουργό κ. Μαυρουδή (Μάκη) Βορίδη

Από τα στοιχεία της δικογραφίας και ιδίως από τις ένορκες καταθέσεις και τις αναφορές προσώπων που διετέλεσαν Πρόεδροι του ΟΠΕΚΕΠΕ, αλλά και από έγγραφα που συνδέονται με κρίσιμες διοικητικές αποφάσεις, προκύπτουν ενδείξεις που καθιστούν ερευνητέα την ενδεχόμενη συνδρομή του πρώην Υπουργού κ. Μ. Βορίδη στις πράξεις απιστίας που τελέστηκαν από διοικούντες και στελέχη του ΟΠΕΚΕΠΕ. Κατά την ενώπιον της Εξεταστικής Επιτροπής αποδεικτική διαδικασία, οι ως άνω

ενδείξεις όχι μόνο δεν αποδυναμώθηκαν, αλλά αντιθέτως επιβεβαιώθηκαν και ενισχύθηκαν από τις ίδιες τις μαρτυρικές καταθέσεις. Συγκεκριμένα:

(α) Ιδιαίτερα επιβαρυντικές, και από μόνες τους ικανές να θεμελιώσουν ανάγκη περαιτέρω διερεύνησης, είναι οι ένορκες καταθέσεις του πρώην Προέδρου του ΟΠΕΚΕΠΕ κ. Γρηγορίου Βάρρα, σύμφωνα με τις οποίες ο εποπτεύων Υπουργός ουδέποτε υποστήριξε την προσπάθεια εξυγίανσης του Οργανισμού και διενέργειας αποτελεσματικών ελέγχων. Αντιθέτως, όταν ο πρώην Πρόεδρος κ. Βάρρας επιχείρησε να αλλάξει τον τρόπο κατανομής ενισχύσεων, να επανεξετάσει τη σχέση του ΟΠΕΚΕΠΕ με τον τεχνικό σύμβουλο και να προχωρήσει σε ουσιαστικούς ελέγχους με νέες τεχνικές και αλλαγές στις εγκυκλίους, καθώς και σε μπλοκάρισμα πληρωμών σε ύποπτα ΑΦΜ, προκύπτει από την ίδια την ένορκη κατάθεσή του, ότι δέχθηκε έναν οργανωμένο πόλεμο φθοράς από ένα σύστημα εντός του ΟΠΕΚΕΠΕ και του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης διορισμένο από τον ίδιο τον κ. Βορίδη και εν τέλει εξαναγκάστηκε σε παραίτηση από τον πρώην Υπουργό, χωρίς εμφανή λόγο.

(β) Ο ίδιος ο κ. Γρ. Βάρρας αποδίδει ρητά την απομάκρυνσή του στο γεγονός ότι επιχείρησε να ανακόψει παράνομες πρακτικές και να διαφυλάξει τη νομιμότητα. Η απομάκρυνσή του, υπό τα προκείμενα, αντικειμενικά διευκόλυνε τη λειτουργία του παράνομου μηχανισμού, διότι απομακρύνθηκε από τον ΟΠΕΚΕΠΕ ένα πρόσωπο που εισήγαγε πρακτικές ελέγχου, διαφάνειας και θεσμικής θωράκισης και το οποίο, κατά τα στοιχεία, είχε καταστεί «ενοχλητικό» για το κύκλωμα που επωφελούνταν από τη στρέβλωση των διαδικασιών. Περαιτέρω, στη δικογραφία περιλαμβάνονται αναφορές και δηλώσεις του ιδίου προς την Ευρωπαϊκή Εισαγγελία, στις οποίες περιγράφεται «πόλεμος εξόντωσης» και αποδίδεται η εσπευσμένη απομάκρυνσή του στο ότι οι «παράνομοι καταχραστές ενισχύσεων» και οι «προστάτες» τους αισθάνθηκαν ότι κινδύνευαν.

(γ) Ερευνητέα, ως πράξη που αντικειμενικά θα μπορούσε να έχει διευκολύνει την παράνομη δράση του κυκλώματος, εμφανίζεται η υπουργική έγκριση κατανομής τεραστίων εκτάσεων βοσκοτόπων προς κτηνοτρόφους της Κρήτης εκτός νησιού, συνολικής έκτασης άνω του 1.000.000 στρεμμάτων (σε περιοχές της Δυτικής Μακεδονίας, της Πελοποννήσου, της Καρπάθου, της Κω και της Ρόδου). Η απόφαση αυτή, κατά τα στοιχεία και σε συνάρτηση με τους κανόνες επιλεξιμότητας και τα προβλεπόμενα στην ισχύουσα τότε ΚΥΑ 873/55993/2015, αποκλίνει από τις αρχές

επιμελούς διαχείρισης, απαγόρευσης καταστρατήγησης και στήριξης της πραγματικής παραγωγικής δραστηριότητας.

Ο ίδιος επικαλέστηκε ότι συνέχισε την πρακτική της κυβέρνησης ΣΥΡΙΖΑ – ΑΝΕΛ.

Η ΚΥΑ 873/55993/2015 (ΦΕΚ Β 942/26-5-2015) η οποία ίσχυσε μέχρι την τροποποίησή της από την ΚΥΑ 1217/264725/2021 (ΦΕΚ Β 4585/5-10-2021), χώρισε τη Ελλάδα σε 9 Περιφέρειες και επέτρεψε ρητά την κατανομή βοσκοτόπων μόνο εντός της Περιφέρειας εγκατάστασης του κτηνοτρόφου ή μεταξύ Περιφερειών της ηπειρωτικής χώρας. Ειδικότερα, σύμφωνα με το τελευταίο εδάφιο της παραγράφου 7 του άρθρου 4 της άνω ΚΥΑ: «Τυχόν απόθεμα βοσκοτόπων το οποίο εντοπίζεται στη νησιωτική Ελλάδα και την Κρήτη δεν μπορεί να κατανεμηθεί σε κτηνοτρόφους που έχουν την έδρα της εκμετάλλευσής τους είτε σε άλλο νησί είτε σε χωρική ενότητα της ηπειρωτικής Ελλάδας», ενώ σύμφωνα με την παρ.10 του ίδιου άρθρου ορίζεται ότι «Τυχόν περίσσεια βοσκοτόπων που προκύπτει σύμφωνα με την παρ. 8 χρησιμοποιείται ως απόθεμα και μπορεί να κατανεμηθεί σε μετακινούμενους κτηνοτρόφους που έχουν την έδρα της εκμετάλλευσής τους στην ίδια ή άλλη Χωρική Ενότητα της Ηπειρωτικής Ελλάδας».

Δηλαδή δεν μπορεί να λάβει χώρα «αερομεταφορά» αμνοεριφίων Ούτε στα νησιά, ούτε στην Κρήτη. Τα αμνοερίφια δεν μπορούν να αερομεταφέρονται. Κατά συνέπεια, η κατανομή βοσκοτόπων δεν μπορεί να γίνεται με «μεταφορά» τους πάνω από τη θάλασσα, αλλά μόνο εντός νησιών ή σε γειτονικές περιοχές της ηπειρωτικής χώρας. Αυτό είναι αναμφισβήτητο.

Επισημαίνεται ότι η ανωτέρω ΚΥΑ, έχει εκδοθεί κατ' εξουσιοδότηση νόμου και συνεπώς αποτελεί ουσιαστικό νόμο. Ας σημειωθεί ότι χωρίς αυτή την παράνομη μεταφορά 1.000.000 στρεμμάτων θα ήταν αδύνατη η λήψη τόσο μεγάλων ποσών παρανόμων επιδοτήσεων για ανύπαρκτα βοσκοτόπια και για εκτάσεις χωρίς ζώα. Οι εκτάσεις της Κρήτης απλά δεν έφταναν για μια τέτοιας έκτασης παρανομία.

Η εκ μέρους του κ. Μαυρουδη Βορίδη επίκληση των αντίστοιχων αποφάσεων που έλαβαν οι προκάτοχοί του Υπουργοί της Συγκυβέρνησης ΣΥΡΙΖΑ – ΑΝΕΛ το 2016, 2017 και 2018, οι οποίες έδιναν ομοίως σε Κρήτες βοσκοτόπια εκτός Κρήτης, είναι παραπειστική, αλυσιτελής και αβάσιμη. Ισότητα στην παρανομία, δεν υφίσταται.

Οι αποφάσεις αυτές των προκατόχων του (ΣΥΡΙΖΑ - ΑΝΕΛ), παραβιάζουν εξίσου την ως άνω ΚΥΑ.

Επίσης η εκ μέρους του ιδίου επίκληση, ότι η υπογραφή του με την λέξη ΣΥΜΦΩΝΩ, δηλαδή η απόφαση του, ότι δήθεν είναι εσωτερικό έγγραφο, το οποίο δεν παράγει έννομες συνέπειες, όπως και οι αντίστοιχες των προκατόχων του, που τροποποίησαν δήθεν σιωπηρά την εκδοθείσα ΚΥΑ, είναι αβάσιμη.

Το έγγραφο που υπέγραψε ο Μαυρ. Βορίδης, δεν ήταν εσωτερικό έγγραφο. Η υπογραφή Βορίδη είχε ουσιαστικές έννομες συνέπειες και δίνει νομική υπόσταση και ισχύ στη απόφαση. Σύμφωνα με αυτή την απόφαση κατανομής βοσκοτόπων, ακολούθησε η καταβολή προς τους φερόμενους δικαιούχους. Χωρίς υπογραφή Βορίδη, δεν μπορούσε να γίνει η οιαδήποτε καταβολή.

Η εν λόγω επιλογή, στο μέτρο που επέτρεψε την εκμετάλλευση τεράστιας έκτασης εκτός της περιφέρειας εγκατάστασης, αντικειμενικά πολλαπλασίασε τόσο το παράνομο όφελος όσων καταχράστηκαν τις ενισχύσεις όσο και την αντίστοιχη περιουσιακή βλάβη. Με τον τρόπο αυτό προσφέρθηκε άμεση συνδρομή κατά την διάπραξη της πράξεως της απιστίας, εφόσον χωρίς την ως άνω υπουργική έγκριση δεν θα είχε καταστεί δυνατή η εκμετάλλευση από το κύκλωμα αυτής της τεράστιας έκτασης του 1 εκ. στρεμμάτων εκτός της χωρικής περιφέρειας της Κρήτης (και σε μικρότερη έκταση σε άλλες περιοχές).

(δ) Επιβαρυντικό στοιχείο συνιστά, επίσης, η αποτύπωση στη δικογραφία των όσων φέρονται να έλαβαν χώρα μετά την απομάκρυνση του κ. Βάρρα, κατά τις οποίες οι διοικήσεις που ακολούθησαν προχώρησαν σε αποδέσμευση και πληρωμή δεσμευμένων ΑΦΜ, σε επαναληπτικούς ελέγχους ή σε τροποποιήσεις εγκυκλίων που επανέφεραν «χαλαρότερα» πλαίσια ελέγχου, με αποτέλεσμα να καταλήγουν χωρίς ευρήματα έλεγχοι ακόμη και σε προφανείς περιπτώσεις μη επιλεξιμότητας.

(ε) Όλα τα παραπάνω, που συνιστούν σοβαρές ενδείξεις συμμετοχής του πρώην Υπουργού Μ. Βορίδη και παροχής συνδρομής κατά την τέλεση των αξιόποινων πράξεων της απιστίας που διέπρατταν οι Διοικήσεις του ΟΠΕΚΕΠΕ, ενισχύονται από τις απομαγνητοφωνημένες συνομιλίες που περιλαμβάνονται στη δικογραφία της Ευρωπαϊκής Εισαγγελίας, στις οποίες αποτυπώνεται ότι μέλη του παράνομου κυκλώματος αναφέρονται στην πολιτική κάλυψη και την προστασία που τους παρείχετο ως κρίσιμο παράγοντα συνέχισης της εγκληματικής τους δράσης. Χαρακτηριστικές διατυπώσεις, κατά το περιεχόμενο των συνομιλιών, εμφανίζουν ως δεδομένη την πολιτική κάλυψη και την προστασία που παρέχει η στήριξη υψηλών

κέντρων εξουσίας, κάλυψη την οποία τα πρόσωπα που πρωταγωνιστούν στο παράνομο κύκλωμα του ΟΠΕΚΕΠΕ αναζητούν διαχρονικά, ακόμα και μετά την απομάκρυνση του κ. Βορίδη από το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων.

ii.- Ειδικότερα ως προς τον πρώην Υπουργό κ. Ελευθέριο Αυγενάκη

Αντίστοιχα, από τα στοιχεία της δικογραφίας και ιδίως από ένορκες καταθέσεις και υπηρεσιακές αναφορές του πρώην Προέδρου του ΟΠΕΚΕΠΕ κ. Ευάγγελου Σημανδράκου, καθώς και από απομαγνητοφωνημένες συνομιλίες και λοιπά έγγραφα, προκύπτουν σοβαρές ενδείξεις που καθιστούν ερευνητέα την ενδεχόμενη συμμετοχή του πρώην Υπουργού κ. Ελ. Αυγενάκη υπό μορφές συνδρομής και, κατά περίπτωση, ηθικής αυτουργίας. Οι ενδείξεις αυτές επιβεβαιώθηκαν και ενισχύθηκαν από την ενώπιον της Εξεταστικής Επιτροπής αποδεικτική διαδικασία. Συγκεκριμένα:

(α) Οι ένορκες καταθέσεις του κ. Ευάγγελου Σημανδράκου περιγράφουν την ανοιχτά εχθρική στάση που τήρησε απέναντί του ο κ. Αυγενάκης από την πρώτη ημέρα ανάληψης καθηκόντων του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης, που έφτανε έως και την άρνηση της θεσμικής επικοινωνίας μαζί του. Το γεγονός αυτό, κατά τα προκύπτοντα, αποκτά ιδιαίτερη σημασία όταν συνεξετάζεται με την προσπάθεια εξυγίανσης που είχε δρομολογηθεί από τον κ. Σημανδράκο: ενίσχυση ελέγχων, αλλαγές εγκυκλίων προς ουσιαστικότερη εποπτεία, μπλοκάρισμα χιλιάδων ύποπτων ΑΦΜ, μηνυτήριες αναφορές, ενέργειες ανάκτησης αχρεωστήτως καταβληθέντων, καθώς και προσπάθεια απεμπλοκής του ΟΠΕΚΕΠΕ από εξαρτήσεις, μέσω μεταφοράς δεδομένων στο κυβερνητικό νέφος.

(β) Σύμφωνα με τις ένορκες καταθέσεις του κ. Σημανδράκου, ο κ. Αυγενάκης, αμέσως μόλις ανέλαβε Υπουργός Αγροτικής Ανάπτυξης τον Ιούνιο του 2023, άσκησε πίεση για αποδέσμευση των μπλοκαρισμένων ΑΦΜ. Η πίεση αυτή, η οποία ασκούνταν και μέσω του Γενικού Γραμματέα του Υπουργείου κ. Γεωργίου Στρατάκου, έγινε αφόρητη τον Οκτώβριο του 2023. Στο πλαίσιο αυτό, ο κ. Σημανδράκος αναφέρει ότι εξαναγκάστηκε σε παραίτηση, «μην αντέχοντας τις πιέσεις της πολιτικής ηγεσίας». Η απομάκρυνση του κ. Σημανδράκου από τον κ. Αυγενάκη, αντικειμενικά έλυσε τα χέρια του κυκλώματος που λυμαινόταν τον ΟΠΕΚΕΠΕ και παρείχε σε αυτό πολύτιμη συνδρομή στις πράξεις κατάχρησης των κοινοτικών πόρων.

(γ) Ιδιαίτερης σημασίας είναι οι από 4.11.2023 και 8.12.2023 Αναφορές του κ. Σημανδράκου προς το Μέγαρο Μαξίμου και συγκεκριμένα προς τον Υφυπουργό στον Πρωθυπουργό κ. Μπρατάκο, στις οποίες περιγράφεται αναλυτικά η πίεση που δεχόταν σε σχέση με μη καταβολή ενισχύσεων σε χιλιάδες ύποπτα ΑΦΜ, με ισχυρή γεωγραφική συγκέντρωση σε συγκεκριμένες περιφέρειες, καθώς και η επίδραση που έχουν δημόσιες δηλώσεις του εποπτεύοντος Υπουργού στη διεθνή αξιοπιστία του Οργανισμού έναντι των ελεγκτικών υπηρεσιών της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Οι αναφορές αυτές, κατά το περιεχόμενό τους, συνδέουν άμεσα την πολιτική πίεση με το ουσιώδες αντικείμενο της υπόθεσης: τη νομιμότητα καταβολής κοινοτικών ενισχύσεων. Μάλιστα είχαν πραγματοποιηθεί σχετικά και δύο συσκέψεις στο Μ. Μαξίμου με την συμμετοχή των Ι. Μπρατάκου, Στ. Παπασταύρου και Μ. Βορίδη, στην δεύτερη εκ των οποίων ζητήθηκε η παραίτηση του Ευ. Σημανδράκου, όπως ο τελευταίος αναφέρει στο από 30.6.2025 email του προς την Ευρωπαϊκή Εισαγγελία.

Σημειώνεται εδώ ότι ο Ελευθέριος Αυγενάκης είχε και δημοσίως καταφερθεί, ακόμα και με βαρύτητα προσβλητικούς χαρακτηρισμούς σε βάρος του Προέδρου του εποπτευόμενου υπ' αυτού ΟΠΕΚΕΠΕ, με προφανή στόχο να τον εκφοβίσει και εξαναγκάσει σε παραίτηση, όπως ο ίδιος υποστηρίζει, φτάνοντας στο σημείο να τον χαρακτηρίσει ως αναξιόπιστο, ανίκανο και με ... «μυαλό τζούφιο» σε τηλεοπτική του συνέντευξη. Όλες οι παραπάνω ενέργειες του εντάσσονται στο πλαίσιο της πολύτιμης συνδρομής, που προσέφερε στο κύκλωμα που λυμαινόταν τον ΟΠΕΚΕΠΕ κατά την τέλεση των πράξεων απιστίας.

(δ) Η ως άνω περιγραφόμενη πρακτική στοχοποίησης και εκφοβισμού του πρώην Προέδρου του ΟΠΕΚΕΠΕ, αποκτά ιδιαίτερη βαρύτητα εφόσον συνεκτιμηθεί ότι, αμέσως μετά την απομάκρυνση του κ. Σημανδράκου, η επόμενη διοίκηση υπό τον κ. Μπαμπασίδη είχε ως πρώτη προτεραιότητα της, την αποδέσμευση και την πληρωμή των αγροτών των οποίων τα ΑΦΜ είχαν προηγουμένως μπλοκαριστεί, δηλαδή των εκλεκτών του κυκλώματος.

(ε) Περαιτέρω, από τις απομαγνητοφωνημένες συνομιλίες προκύπτουν ενδείξεις ότι στενοί συνεργάτες του κ. Αυγενάκη, όπως ο κ. Ελευθέριος Ζερβός και ο εκλεκτός του για την προεδρία του οργανισμού κ. Κυριάκος Μπαμπασίδης, είχαν ενεργό ρόλο σε ενέργειες που παρεμπόδιζαν ελέγχους, απέκρυπταν ή καθυστερούσαν καταγγελίες, μεθόδευαν πληρωμές σε μη δικαιούχους κατόπιν δικής του εντολής και, μετά την

απομάκρυνση του κ. Σημανδράκου, συνέβαλαν στη στοχοποίηση και δίωξη υπαλλήλων που είχαν επιμείνει σε ελέγχους και εφαρμογή της νομιμότητας, όπως η κ. Π. Τυχεροπούλου και ο κ. Π. Θεοδωρόπουλος.

Όπως καταδεικνύεται στις συνομιλίες αυτές, οι εν λόγω ενέργειες γίνονται εν γνώσει και κατ' εντολή του Υπουργού Ελ. Αυγενάκη, ο οποίος προσφέρει υψηλή πολιτική κάλυψη, που πρέπει προφανώς να διερευνηθούν και που πάντως παρέχουν σοβαρές ενδείξεις ευθείας εμπλοκής του άλλοτε ως ηθικός αυτουργός (όταν πιέζει και επιτυγχάνει παράνομες πληρωμές από το Δ.Σ. του ΟΠΕΚΕΠΕ) και άλλοτε ως άμεσος ή απλός συνεργός (όταν απομακρύνει τα μη ελεγχόμενα πρόσωπα όπως ο Ευ. Σημανδράκος, ή όταν παρεμποδίζει την διαδικασία των ελέγχων, εξαφανίζει καταγγελίες ή μεθοδεύει διώξεις σε βάρος υπαλλήλων του ΟΠΕΚΕΠΕ που ασκούσαν τα καθήκοντά τους (όπως η Π. Τυχεροπούλου και Π. Θεοδωρόπουλος) στην εγκληματική δραστηριότητα του εν λόγω κυκλώματος.

Κατά τα προεκτεθέντα, και από τη συνδυαστική αξιολόγηση του συνόλου των αποδεικτικών στοιχείων που τέθηκαν υπόψη της Εξεταστικής Επιτροπής, προκύπτει ότι οι πρώην Υπουργοί Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων κ. Μαυρουδής (Μάκης) Βορίδης και κ. Ελευθέριος Αυγενάκης φέρονται ότι, ενεργώντας με γνώση, παρείχαν συνδρομή κατά τη διάπραξη της πράξης της απιστίας από τους νομίμους εκπροσώπους του ΟΠΕΚΕΠΕ και τους διαχειριστές των κονδυλίων των αγροτικών ενισχύσεων στο πλαίσιο της Κοινής Αγροτικής Πολιτικής, ύψους περίπου 3 δισ. ευρώ ετησίως.

Η συνδρομή αυτή συνίσταται, μεταξύ άλλων, στην έγκριση ή ανοχή παράνομων και καταχρηστικών κατανομών βοσκοτόπων, στη συμβολή τους στη δημιουργία ενός ευνοϊκού περιβάλλοντος απουσίας ουσιαστικών ελέγχων μέσω της απομάκρυνσης των «ενοχλητικών» Προέδρων του ΟΠΕΚΕΠΕ Γρηγορίου Βάρρα και Ευάγγελου Σημανδράκου, καθώς και σε ενέργειες ή παραλείψεις που αφορούν την στοχοποίηση και τον επιχειρούμενο διωγμό υπηρεσιακών παραγόντων, όπως η κα Π. Τυχεροπούλου, αλλά και την απόπειρα απαξίωσης ή παρεμπόδισης του έργου της Ευρωπαϊκής Εισαγγελέα κας Π. Παπανδρέου.

Περαιτέρω, ιδίως ως προς τον κ. Ελευθέριο Αυγενάκη, προκύπτουν ενδείξεις παρακράτησης ή απόκρυψης καταγγελιών, καθώς και άσκησης πιέσεων για

αποδέσμευση και καταβολή ενισχύσεων σε πρόσωπα που δεν πληρούσαν τις νόμιμες προϋποθέσεις. Οι πράξεις και παραλείψεις αυτές, κατά τα προκύπτοντα, παρείχαν πολιτική κάλυψη και προστασία στη δράση του παράνομου κυκλώματος, κάλυψη η οποία, όπως προκύπτει και από τις απομαγνητοφωνημένες συνομιλίες που περιλαμβάνονται στη δικογραφία, ήταν αναγκαία για τη συνέχιση και απρόσκοπτη λειτουργία του.

Ιδιαίτερη σημασία έχει το γεγονός ότι, σε αντίθεση με τις ανωτέρω συμπεριφορές, υπήρξαν πολιτικά πρόσωπα τα οποία, όταν άσκησαν την εποπτεία του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, προέβησαν σε ενέργειες για τη διαφύλαξη της νομιμότητας και την ενίσχυση των ελέγχων, γεγονός που καταδεικνύει ότι η αδράνεια ή η ανοχή δεν ήταν μονόδρομος, αλλά επιλογή.

Ενόψει των ανωτέρω, και με βάση τα αναλυτικώς προεκτεθέντα, τα οποία στηρίζονται στην ενόπιον της Εξεταστικής Επιτροπής αποδεικτική διαδικασία και ιδίως στη διαβιβασθείσα στη Βουλή δικογραφία και στις μαρτυρικές καταθέσεις, προκύπτουν σοβαρές ενδείξεις τέλεσης, από τους πρώην Υπουργούς Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων κ. Μαυρουδή Βορίδη και κ. Ελευθερίου Αυγενάκη, της πράξης της συνέργειας σε απιστία κατ' εξακολούθηση, σε βάρος των οικονομικών συμφερόντων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, με ζημία που υπερβαίνει το όριο των 120.000 ευρώ.

Περαιτέρω, ως προς τον κ. Ελευθέριο Αυγενάκη, ειδικά σε σχέση με τις έντονες πιέσεις που φέρεται να ασκήθηκαν για αποδεσμεύσεις ύποπτων ΑΦΜ και καταβολές σε πρόσωπα που δεν πληρούσαν νόμιμες προϋποθέσεις, προκύπτουν επιπρόσθετα ενδείξεις τέλεσης της πράξης της ηθικής αυτουργίας σε απιστία, τετελεσμένης και σε απόπειρα, με ζημία που υπερβαίνει το ίδιο όριο.

Κατά συνέπεια, με γνώμονα την αποκατάσταση της νομιμότητας, τη διασφάλιση του δημοσίου συμφέροντος, την προστασία των πραγματικών δικαιούχων των αγροτικών ενισχύσεων και την αποτροπή της θεσμικής ατιμωρησίας, καθίσταται προδήλως επιβεβλημένη η διενέργεια ποινικής προκαταρκτικής εξέτασης κατά το άρθρο 86 του Συντάγματος για τη διερεύνηση των ενδεχόμενων ποινικών ευθυνών των ως άνω πρώην μελών της Κυβέρνησης, με δυνατότητα περαιτέρω επέκτασης της διερεύνησης σε περίπτωση διαβίβασης ή ανάδειξης νέων στοιχείων για έτερα πολιτικά πρόσωπα ή άλλες αξιόποινες πράξεις.

IV.- Θεσμικά συμπεράσματα

Η υπόθεση του σκανδάλου ΟΠΕΚΕΠΕ ανέδειξε με τον πλέον emphaticό τρόπο σοβαρά και διαρθρωτικά ελλείμματα στο ισχύον συνταγματικό και κανονιστικό πλαίσιο ελέγχου ποινικών ευθυνών πολιτικών προσώπων, καθώς και στη λειτουργία των κοινοβουλευτικών εξεταστικών επιτροπών. Τα ελλείμματα αυτά δεν αποτελούν αφηρημένες θεσμικές αδυναμίες, αλλά λειτούργησαν στην πράξη ως εργαλεία αποφυγής του δικαστικού ελέγχου και υπονόμησης της λογοδοσίας.

Ειδικότερα, η εφαρμογή του άρθρου 86 του Συντάγματος, όπως αποτυπώθηκε στην παρούσα υπόθεση, επιβεβαιώνει ότι το ισχύον καθεστώς ευθύνης Υπουργών εξακολουθεί να παρέχει δυνατότητες πολιτικής διαχείρισης και αποφυγής της ποινικής διερεύνησης πολιτικών προσώπων, όχι μόνο σε υποθέσεις με αποκλειστικά εθνικό ενδιαφέρον αλλά ακόμη και σε υποθέσεις σοβαρής βλάβης των οικονομικών συμφερόντων της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Η αποκλειστική αρμοδιότητα της Βουλής να κινήσει τη διαδικασία προκαταρκτικής εξέτασης, σε συνδυασμό με τις ασφυκτικές χρονικές προθεσμίες και τη δυνατότητα της κυβερνητικής πλειοψηφίας να παρεμποδίζει τη διαδικασία, όπως έγινε στην συγκεκριμένη περίπτωση από τη Νέα Δημοκρατία με την χρήση επιστολικής ψήφου, την απουσία μεγάλου αριθμού βουλευτών από την Ολομέλεια και την καταστρατήγηση του Συντάγματος και του Κανονισμού της Βουλής, δημιουργεί ένα πλαίσιο που δεν εγγυάται την ισότητα των πολιτών απέναντι στον νόμο ούτε την αποτελεσματική απονομή της ποινικής δικαιοσύνης.

Στην παρούσα περίπτωση, η απόρριψη της πρότασης για σύσταση Προανακριτικής Επιτροπής και η επιλογή της καθυστέρησης της μέσω μιας Εξεταστικής Επιτροπής, με αντικείμενο τη διερεύνηση της λειτουργίας του ΟΠΕΚΕΠΕ από τα τέλη του προηγούμενου αιώνα και όχι τη διερεύνηση συγκεκριμένων ενδεχόμενων ποινικών ευθυνών μελών της κυβέρνησης της Νέας Δημοκρατίας, με βάση τη διαβιβασθείσα στη Βουλή δικογραφία της Ευρωπαϊκής Εισαγγελίας, ανέδειξαν με σαφήνεια ότι το άρθρο 86 του Συντάγματος, αντί να λειτουργεί ως θεσμική εγγύηση, μπορεί να μετατραπεί σε μηχανισμό προστασίας πολιτικών προσώπων και αποτροπής του δικαστικού τους

ελέγχου. Το γεγονός αυτό πλήττει ευθέως την αρχή του κράτους δικαίου και υπονομεύει την εμπιστοσύνη των πολιτών στους θεσμούς.

Καθίσταται, συνεπώς, επιτακτική η συνταγματική αναθεώρηση του άρθρου 86, με κατεύθυνση την ουσιαστική αποσύνδεση της ποινικής ευθύνης των Υπουργών από την πολιτική βούληση της εκάστοτε κοινοβουλευτικής πλειοψηφίας και τη διασφάλιση πραγματικής δυνατότητας δικαστικής διερεύνησης σοβαρών αξιόποινων πράξεων.

Παράλληλα, η λειτουργία της παρούσας Εξεταστικής Επιτροπής ανέδειξε για ακόμη μια φορά τις σοβαρές παθογένειες στον τρόπο συγκρότησης και λειτουργίας των εξεταστικών επιτροπών της Βουλής, οι οποίες επιτρέπουν την αλλοίωση του σκοπού τους και τη μετατροπή τους από εργαλεία κοινοβουλευτικού ελέγχου σε μέσα πολιτικής διαχείρισης και συγκάλυψης.

Ειδικότερα, η δυνατότητα της κυβερνητικής πλειοψηφίας να ελέγχει πλήρως τη σύνθεση του Προεδρείου, το εύρος του αντικειμένου της έρευνας, την επιλογή ή τον αποκλεισμό κρίσιμων μαρτύρων, τη διαχείριση και τη μη διαβίβαση ουσιωδών εγγράφων, αποδείχθηκε ότι μπορεί να οδηγήσει σε ουσιαστική αποδυνάμωση της αποδεικτικής διαδικασίας και σε στέρηση των θεσμικών εγγυήσεων αμεροληψίας και αποτελεσματικότητας που επιβάλλουν το Σύνταγμα και ο Κανονισμός της Βουλής.

Η εμπειρία της παρούσας υπόθεσης καταδεικνύει ότι απαιτείται σαφής θεσμική θωράκιση των εξεταστικών επιτροπών, με διασφάλιση διακομματικής συγκρότησης του Προεδρείου, υποχρεωτική αιτιολόγηση των αποφάσεων αποκλεισμού μαρτύρων και ελάχιστες εγγυήσεις πληρότητας της αποδεικτικής διαδικασίας.

Χωρίς τις εγγυήσεις αυτές, οι εξεταστικές επιτροπές κινδυνεύουν να λειτουργούν όχι ως μέσα διαφάνειας και λογοδοσίας, αλλά ως μηχανισμοί πολιτικής διαχείρισης και συγκάλυψης σοβαρών υποθέσεων δημοσίου ενδιαφέροντος.

Η υπόθεση του ΟΠΕΚΕΠΕ ανέδειξε με τρόπο αδιαμφισβήτητο τα όρια και τις στρεβλώσεις του ισχύοντος θεσμικού πλαισίου ελέγχου της εκτελεστικής εξουσίας. Η αποκατάσταση της εμπιστοσύνης των πολιτών στους δημοκρατικούς θεσμούς προϋποθέτει γενναίες και ουσιαστικές θεσμικές παρεμβάσεις, οι οποίες θα διασφαλίζουν ότι κανένα πολιτικό πρόσωπο δεν απολαμβάνει προνομιακή μεταχείριση έναντι της ποινικής δικαιοσύνης, καμία κοινοβουλευτική διαδικασία δεν μπορεί να

χρησιμοποιείται ως υποκατάστατο ή εμπόδιο του δικαστικού ελέγχου και καμία σοβαρή υπόθεση διαχείρισης δημοσίου χρήματος δεν μπορεί να συγκαλύπτεται.

V.- Η πρόταση του ΠΑΣΟΚ – Κινήματος Αλλαγής για τον ΟΠΕΚΕΠΕ

Η κυβερνητική πρωτοβουλία για μεταφορά του ΟΠΕΚΕΠΕ στην αρμοδιότητα της ΑΑΔΕ δεν συνιστά μεταρρύθμιση. Αντίθετα υποβαθμίζει ουσιαστικά την αγροτική πολιτική της χώρας, αντιμετωπίζοντας τον Οργανισμό ως ένα μηχανισμό πληρωμών παρά ως κρίσιμο εργαλείο άσκησης δημόσιας πολιτικής στον πρωτογενή τομέα. Η μεταφορά αυτή πραγματοποιείται χωρίς ουσιαστικά εγγύα διαφάνειας, επαρκή θεσμικά αντίβαρα και υπό την παντελή έλλειψη ουσιαστικού πολιτικού ελέγχου. Ο έλεγχος αυτός καθίσταται απαραίτητος καθώς η φύση της ΑΑΔΕ είναι φορολογικού και εισπρακτικού χαρακτήρα, χωρίς καμία ουσιαστική σχέση με τον πρωτογενή τομέα της χώρας.

Δυστυχώς, για τον αγροτικό κόσμο της χώρας και την ύπαιθρο, δεν είναι ακόμα ξεκάθαρο ποιος φορέας έχει αναλάβει την ευθύνη του στρατηγικού σχεδιασμού της ΚΑΠ. Μπροστά σε αυτό το θολό τοπίο θεσμικών αρμοδιοτήτων, αβεβαιότητας και διοικητικής σύγχυσης το ΠΑΣΟΚ – Κίνημα Αλλαγής εκφράζει την ανησυχία του για την αποτελεσματικότητα της εθνικής αγροτικής πολιτικής απέναντι σε μια κατακλυσμιαία αλλαγή στην ΚΑΠ και στην τοποθέτηση των εθνικών συμφερόντων στις συμφωνίες ελεύθερου εμπορίου που πρόκειται να συνάψει η Ευρωπαϊκή Ένωση με την Ινδία, την Ινδονησία, την Αυστραλία. Το προηγούμενο της εν κρυπτώ διαπραγμάτευσης για την Συμφωνία Ελεύθερου Εμπορίου Ε.Ε – ΜΕΡΚΟΣΟΥΡ, χωρίς καμία ενημέρωση και προετοιμασία του αγροτικού κόσμου είναι ενδεικτικό.

Σε αυτή τη νέα εποχή για την αγροτική πολιτική σε ενωσιακό επίπεδο, ένας αναπτυξιακός εθνικός οργανισμός για τον πρωτογενή τομέα θα έπρεπε να διαδραματίζει κομβικό ρόλο στην χάραξη στρατηγικής για την ορατότητα των ελληνικών θέσεων ευρωπαϊκά, για την παραγωγή υψηλής προστιθέμενης αξίας στα ελληνικά προϊόντα, για την ανθεκτικότητα και την προσαρμοστικότητα της ελληνικής αγροτικής παραγωγής σε δεδομένα κλιματικής κρίσης, για την διατροφική ασφάλεια της χώρας, τη γενεακή ανανέωση του αγροτικού κόσμου, την επιβίωση και αναζωογόνηση της υπαίθρου.

Απέναντι σε αυτή τη θεσμική αποδόμηση και τη στρατηγική απουσία εθνικού σχεδιασμού, το ΠΑΣΟΚ – Κίνημα Αλλαγής καταθέτει ένα συνεκτικό και εφαρμόσιμο σχέδιο αναδιοργάνωσης του ΟΠΕΚΕΠΕ. Το σχέδιο έξι σημείων περιλαμβάνει:

1. Θεσμική θωράκιση του ΟΠΕΚΕΠΕ ως πραγματικά ανεξάρτητου οργανισμού του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, με διακριτές αρμοδιότητες από το Υπουργείο και δικλίδες ασφαλείας για να αποφεύγονται οι παρεμβάσεις από την εκάστοτε πολιτική ηγεσία.
2. Θεσμοθέτηση αντικειμενικών διαδικασιών επιλογής για τις θέσεις Προέδρου, Αντιπροέδρων και Γενικών Γραμματέων του Οργανισμού, με ανοιχτό αξιοκρατικό διαγωνισμό και έγκριση της Βουλής, με πενταετή θητεία.
3. Η τελική έγκριση της σύνθεσης του Διοικητικού Συμβουλίου να πραγματοποιείται από την Επιτροπή Θεσμών και Διαφάνειας της Βουλής.
4. Ενίσχυση του ανθρώπινου δυναμικού του ΟΠΕΚΕΠΕ με επαρκές διοικητικό, τεχνικό και ελεγκτικό προσωπικό, ώστε να διασφαλίζεται η εύρυθμη λειτουργία του και η αποτελεσματική άσκηση των αρμοδιοτήτων του.
5. Καθιέρωση συστήματος αξιολόγησης για όλες τις θέσεις ευθύνης των υπαλλήλων, με διαφανή και αξιοκρατικά κριτήρια.
6. Διασύνδεση των πληροφοριακών συστημάτων του ΟΠΕΚΕΠΕ με κρίσιμους δημόσιους φορείς, όπως η ΑΑΔΕ, το Κτηματολόγιο, το Δασολόγιο, ο ΕΛΓΑ, ο ΕΦΚΑ, η Κτηνιατρική Βάση Δεδομένων, το Ελαιοκομικό Μητρώο κ.ά., με στόχο την ενίσχυση της διαλειτουργικότητας και της αποτελεσματικότητας των ελέγχων.
7. Απόκτηση πλήρους τεχνολογικής αυτονομίας από τον ΟΠΕΚΕΠΕ, με την ανάπτυξη και διαχείριση του πληροφοριακού του συστήματος από ίδιες δυνάμεις, ανεξαρτημένο από εξωτερικές τεχνικές εταιρείες συμβούλων.

Συνολικά, το σχέδιο του ΠΑΣΟΚ έχει στόχο την ενίσχυση της αποτελεσματικότητας του ΟΠΕΚΕΠΕ και την εξασφάλιση της διαφάνειας και της αξιοπιστίας στη διαχείριση των κοινοτικών ενισχύσεων, ενώ παράλληλα αποτρέπει την υποβάθμιση του ρόλου του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων και τη μεταφορά της διαχείρισης της αγροτικής πολιτικής σε φορείς που δεν διαθέτουν τη αναγκαία εξειδίκευση και

στρατηγική κατεύθυνση, εις βάρος των πραγματικών παραγωγών και της βιωσιμότητας της ελληνικής υπαίθρου.

Οι Βουλευτές του ΠΑΣΟΚ-ΚΙΝΗΜΑΤΟΣ ΑΛΛΑΓΗΣ

Μέλη της Επιτροπής

Αποστολάκη Μιλένα

Λιακούλη Ευαγγελία

Μουλκιώτης Γεώργιος

Πουλάς Ανδρέας